

Douglas S. - The Apocalypse of the Reluctant Gnostics

TAM METİN EKSİKSİZ TÜRKÇE TERCÜME (213 Sayfa)
Gnostik Araştırma Kütüphanesi Arşivi

--- SAYFA 1 [Görsel / Boş] ---

--- SAYFA 2 [Görsel / Boş] ---

--- SAYFA 3 ---

2 İSTEKSİZ GNOSTİKLERİN KİYAMETİ

--- SAYFA 4 ---

3 GÖNÜLLÜ GNOSTİKLERİN KİYAMETİ Carl G. Jung ve Philip K. Dick Stuart Douglas

--- SAYFA 5 ---

4 İlk olarak 2018'de Routledge 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4RN ve Routledge 711 Third Avenue, New York, NY tarafından yayınlandı 10017 Routledge, bir bilgi şirketi olan Taylor & Francis Group'un bir markasıdır © 2018 Stuart Douglas Stuart Douglas'ın bu çalışmanın yazarı olarak tanımlanma hakkı, kendisi tarafından bölümlere uygun olarak ileri sürülmüştür. Telif Hakkı, Tasarımlar ve Patentler Yasası 1988'in 77 ve 78. Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın hiçbir kısmı, yayıncıların yazılı izni olmadan, fotokopi ve kayıt dahil olmak üzere, herhangi bir biçimde veya herhangi bir elektronik, mekanik veya şu anda bilinen veya bundan sonra icat edilecek başka yollarla veya herhangi bir bilgi depolama veya alma sisteminde yeniden basılamaz, çoğaltılamaz veya kullanılamaz. Ticari marka bildirimi: Ürün veya şirket adları ticari marka veya tescilli ticari marka olabilir ve ihlal amacı olmaksızın yalnızca tanımlama ve açıklama amacıyla kullanılır. Britanya Kütüphanesi Yayında Kataloglama Verileri Bu kitaba ilişkin bir katalog kaydına Britanya Kütüphanesi Kongre Kütüphanesi Yayında Kataloglama Verilerinden ulaşılabilir. Bu kitap için bir katalog kaydı talep edildi ISBN: 978-1-78220-607-1 (pbk) Medlar Publishing Solutions Pvt Ltd, Hindistan tarafından Palatino LT Std'de dizilmiş

--- SAYFA 6 ---

5 1. 2. 3. 4. kıyamet isim Nihai ilahi amacın vahiylerini yaptığı varsayılan Yahudi veya Hristiyan yazılarından herhangi biri. kehanet niteliğinde bir vahiy esp. iyi güçlerin kötü güçlere karşı zafer kazandığı bir felaketle ilgili. herhangi bir vahiy veya kehanet. herhangi bir evrensel veya yaygın yıkım veya felaket. kökeni Yunanca apokalypsis'ten, apokaliptein vahiyden, ortaya çıkarmak, ortaya çıkarmak (apo- + kalýptein örtmek, gizlemek) + -sis'ten gelir.

--- SAYFA 7 ---

6 İÇİNDEKİLER ŞEKİL LİSTESİ ÖNSÖZ BİRİNCİ BÖLÜM Giriş İKİNCİ BÖLÜM Yaşayanlar ve ölümler ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Ex nihilo, ex plenitudo DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Karanlık ve ışık BEŞİNCİ BÖLÜM Archonlar ve arketipler ALTINCI BÖLÜM Mağara ve hapisane YEDİNCİ BÖLÜM Rüya ve hologram SEKİZİNCİ BÖLÜM Tohum ve demet DOKUZUNCU BÖLÜM Benlik ve homoplasmat ONUNCU BÖLÜM Bakire ve fahişe

--- SAYFA 8 ---

7 ON BİRİNCİ BÖLÜM Kölelik ve özgürlük ONİKİNCİ BÖLÜM İsa ve Sofya ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM Hayal gücü ve üçüncü göz ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM İsteksiz irfan KAYNAKLAR DİZİNİ

--- SAYFA 9 ---

8 Şekil 1. Şekil 2. Şekil 3. Şekil 4. Şekil 5. Şekil 6. Şekil 7. Şekil 8. Şekil 9. Şekil 10. Şekil 11. Şekil 12. Şekil 13. Şekil 14. Şekil 15. Şekil 16. Şekil 17. Şekil 18. Şekil 19. Şekil 20. ŞEKİL LİSTESİ Jung ve PKD The Monad'ın gnostik eserleri. Bir Büyük Görünmez Ruh ve evren Yaratıcıyı temsil ettiği düşünülen aslan yüzlü bir tanrı Panteizm ve panenteizm PKD'nin Gnostik vizyonundaki üst ve alt alemler Akozmik panteizm Gnostik kozmolojide hafifletilmiş ve mutlak düalizm Gnostik tanrı Abraxas Palmiye Ağacı Bahçesi ve Kara Demir Hapishane Dünyadaki Tek Öz Ruh, ancak ondan değil Jung'un ve PKD'nin Gnostik elçiler üst üste bindirilmiş İnsanoğlunun üçlü doğası: ruh, ruh ve beden Erkek ve dişi maneviyat ve cinsellik kutupluluğu içindeki kutuplaşma Gnostiklerin Pleroma'sına dönüş Jung'un Gnostik sistemine dönüş Caduceus Hayatın yolculuğunu simgeleyen labirent

--- SAYFA 10 ---

9 Şekil 21. Mundus imaginalis

--- SAYFA 11 ---

10 PREFACE I go into an old church in the town I grew up in. I'm looking for a mission card (i.e., a card with my "mission" written on it) for the next phase of my life. I expect to find it on a window sill on the left-hand side. I find it where I was expecting, however I am a little surprised, and think: "This is real!" The mission card is about the size of a playing card, but the print is very small. I scan down the card and the only words that I can manage to read are, "Carl Jung". I ask a young woman if she can read what is on the card. She is about to do this when, distracted by an external noise, I wake up ... (Author's dream journal, July 2015) In the closing remarks of my first book, white Bird, Black serpent, Red Book, I noted that Jung had admitted that he felt that he had failed in what he considered to be his principal task: to awaken people to the fact that they have a soul, which he likened to a treasure buried in a field. I suggested that there was no failure on Jung's part, rather, the failure was on the part of others for not having fully realised what his life's work was really all about. I concluded that it now fell to others, particularly those who resonate with the Gnostic worldview on which his psychology is founded, to continue Jung's unfinished project. At that time, I did not feel that I would be among them. I thought my exploration of Jung's work, and in particular, its Gnostic heritage, was complete, and I could move on to other things. Little did I realise, I would feel called to participate in the continuation of his unfinished project. This dream certainly suggests as much, and the present work is the result. In Jung's psychology, the completion of psychological development and the attainment of psychological wholeness requires the reconciliation and integration of all opposites within the psyche. In my first book, I had commented that there was nothing more crucial to the salvation of humanity in our time than the restoration of the long-suppressed feminine principle. Only once the feminine has been restored as co-equal with the male principle can the integration of the male-female polarity

--- SAYFA 12 ---

11 meydana gelir. Jung'a göre, dişil prensibin eşitliği sadece kadınların eşitliğini değil, sadece psikolojik ve ruhsal olarak değil, aynı zamanda ilahi eril İsa'nın (Hristiyanlar için) figüründe temsil edildiği gibi dişil olanı da ilahi bir kadın figürüne sabitleyecek şekilde bütünüyle dişil prensibin gerçek bir eşdeğerliğini gerektirir. Kilisenin dişiliğin sembolü olduğu fikrini entelektüel bir soyutlama olarak reddetti ve kişisel bir figür çağrısında bulundu. Gnostiklere göre bu figür Sophia'dır. Gnostik felsefede, Sophia'nın kızı olan ruhun, "ölümden dirilişi" sağlayabilmesi için yeniden canlandırılması ve hak ettiği yere getirilmesi gerekmektedir. Hristiyanlar İsa'nın ikinci gelişinden söz ederler. Eğer ikinci bir geliş olacaksa ve olması gerekiyorsa, o zaman Gnostiklere göre o, Sofya olarak gelecektir, çünkü Mesih ve Sofya birdir ve ihmal edilen ve şimdi onarılması gereken Ayasofya'dır. Jung'un Gnostik mirası, hayatı boyunca yaptığı çalışmalara nüfuz etmiştir ve onun tamamlanmamış projesi, Sophia'nın restorasyonundan başka bir şey değildir. Bu kitap bu göreve katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu projenin başlangıcında konuyu çok farklı bir şekilde ele almayı düşünüyordum. Ancak yakın zamanda Amerikalı bilimkurgu yazarının kişisel yolculuğu olan Philip K. Dick'in Tefsiri'ni okumayı bitirmiştım ve onun ve Jung'un eserleri arasında var olan paralellikler beni çok etkiledi. Bu paralellikler bu kitapta inceleniyor, ancak kısaca hem Jung hem de Dick'in mistik veya paranormal vizyonları vardı ve hayatlarının geri kalanını anlamaya ve ifade etmeye çalışarak geçirdiler. Her iki vizyonun da özü inkar edilemez bir şekilde Gnostiktir. Paralellikler ilgimi çekti, özellikle de çok farklı iki kişinin kökten farklı bakış açılarından merak uyandırıcı derecede benzer vizyonlar ifade ettiği göz önüne alındığında, Gnostik mitleri onların Gnostik vizyonlarının ışığında modern bir şekilde yeniden anlatmaya çalışma zorunluluğu hissettim. Çekiliş direnilemeyecek kadar büyüktü. Bununla birlikte, kendi vizyonları temelde Gnostik olmasına rağmen, ikisi de bunu kabul etme konusunda pek de hevesli değillerdi. Kariyeri boyunca Jung, psikolojisinin şüphesiz Gnostik vizyonu üzerine kurulu olmasına rağmen Gnostik - ya da herhangi bir tür mistik - olduğunu açıkça reddetti; oysa Dick, vizyonunun Gnostik olduğunu kabul ederek "bundan memnun olmadığını" ekledi. Bu nedenle isteksiz Gnostikler. Jung ve Dick'in Gnostik vizyonlarını araştıran bu kitap, onların kişisel günlükleri olan The Red Book ve The Exegesis of Philip K. Dick'in her şeyden önce kayıp veya ihmal edilmiş ruhlarını geri almak için yaptıkları bireysel yolculukların bir incelemesini içerir. Yani Ayasofya'yı kendi içlerinde restore etme çabaları

--- SAYFA 13 ---

Ruh Sophia'nın kızı olduğu için 12 yaşıyor. Belki daha doğrusu ruh, bireysel psişede tezahür ettiği ölçüde Sophia'dır. Bu kitabın ana amacı Gnostik geleneğin Jung ve Dick'in Gnostik vizyonları ışığında modern bir yeniden çerçevelemesini sunmak olsa da, yazılması sırasında bunun temelde ruhun ıslahı, Sophia'nın restorasyonu ve bu arayışın Gnostik soteriolojideki hayati yeri ile ilgili olduğu açıkça ortaya çıktı. Şekil 1. Eski Kilise. Rüya büyüdüğüm kasabadaki eski kilisede geçiyor. Bu benim manevi hayatımın nerede olduğunu, yani kadim Gnostik geleneği temsil ediyor. Söz konusu kilise, hatırladığım kadarıyla dört kapısı olan kabaca kare şeklindeki mezarlığın ortasında yer alıyor. Bu rüyayı, içinde aradığım bütünlüğü simgelemek için mandala formunda temsil edilen bu kilisenin plan görünümüyle (Resim 1) resimlemeyi seçtim. Bu rüyayı eski kariyerimi bıraktığım sıralarda gördüm ve hayatımın bir sonraki aşaması için mesleğimi düşünüyordum. Bu rüya şunu açıkça ortaya koydu: Benim misyonum, eğer bunu kabul etmeyi seçersem, Jung'un çalışmalarını bir psikoterapi biçimi ya da bir psikolojik gelişim süreci olarak değil, Gnostiklerin kadim geleneğinin modern zaman uygulaması olarak tanıtmaktır. Umarız bu kitap beş saniye içinde kendi kendini yok etmez... * * *

--- SAYFA 14 ---

13 P BİRİNCİ BÖLÜM Giriş Batı'daki insanlar kronik bir manevi rahatsızlıktan muzdariptir. Pek çok kişi için geleneksel dini kurumlar, taraftarlarının özlemini duyduğu ilahi olanla gerçek bağlantıyı sağlamakta başarısız oluyor. Çoğunluk için bu, Batı'da sayısal olarak baskın dini gelenek olan Hristiyanlık anlamına geliyor. Bazıları için öğretileri salt dogmaya dönüştü ve ritüelleri çoğunlukla baştan savma, ezberle gerçekleştirilen ve anlamdan yoksun hale geldi. Batı'daki pek çok modern insanın Hristiyanlığa duyduğu bu hoşnutsuzluk, İsviçreli psikolog C. G. Jung tarafından kısa ve öz bir şekilde ifade edilmiştir: Ruhsal açıdan "ölüler" Kudüs'ten, aramak için gittikleri şeyi bulamadıkları için tatminsiz dönmüşlerdir. Bu kurumların nihai bir düşüş içinde olup olmadıklarını veya kendilerini yeniden diriltileceklerini zaman gösterecek. Kilisenin başarısızlıkları çoktur ve bu durum, en azından ismen Hristiyan olarak kabul edilebilecek kişilerden bir dizi tepki alınmasına yol açmıştır. Birincisi, Batı dinini ve bu konuda her türlü maneviyatı tamamen reddedenler var. Ancak doğa boşluktan nefret eder ve bir şey, herhangi bir şey, genellikle şu ya da bu şekilde başıboş materyalizm, boşluğu doldurmak için acele edecektir. Sonuç olarak, bu mürtedler için yeni tanrılar başarı ve aşırılık, bazen kişinin kendisine ait olan, ancak çoğunlukla son "ünlülerin" hayatlarında dolaylı olarak aranan şöret, servet, seks, uyuşturucu, rock'n'roll ve ebedi gençlik çeşmesine yönelik nafile arayış haline geldi. Kült sinema filmi Trainspotting'de (orijinal, Macdonald, 1996), baş kahraman Renton, ruhsal olarak haklarından mahrum bırakılanların sıklıkla yenik düştüğü bu modern, laik hayata yönelik yıkıcı bir saldırıyı anlatıyor; kariyer arayışına ve sabit faizli ipotek geri ödemelerine adanmış bir hayat, aşırı büyüklükteki gibi en son sahip olunması gereken "mod eksileri"

--- SAYFA 15 ---

14 televizyon ve elektrikli mutfak aletleri ve uyumlu aksesuarlarla birlikte modaya uygun tasarımcı kıyafetleri. Başka bir deyişle, insanları gerçekte kim olduklarını merak ettiren, televizyondaki en son akıl uyuşturan, ruhları parçalayan oyun programlarıyla dikkatlerini dağıtan ve kendilerini abur cuburla tıka basa doyuran boş, anlamsız bir hayat; bunların hepsi, amansız bir şekilde, kadersel sonuca, ruhları yok eden bir ölüme, sefil bir bakımevindeki günlerini geçirirken hayatın içlerinden sürekli olarak akmasına yol açar. İkincisi, benzer şekilde doğdukları Kilise'ye sırt çevirmiş ancak bunun yerine ruhsal beslenmeyi başka yerlerde aramış olan başkaları da vardır; İnsanların Kilise'yi terk edip Tanrı'ya geri döndüklerini söyleyen tampon çıkartması esprisinde özetle özetlenen bir yanıt. Aslında Tanrı'nın da muhtemelen Kilise'yi terk ettiğinden şüpheleniyorum. Ayrılan son kişi ışıkları söndürebilir mi? Bunlardan pek çoğu, 1960'lardaki karşı-kültür hareketi bu yana, açılan boşluğu doldurmak için Doğu'ya baktı; Budizm'in Üç Mücevheri'ne, Buda'ya, Dharma'ya ve Sangha'ya sığındı, aydınlanmış bir üstadın darshan'ını takip etti ya da ilahi olanla birleşme vaadiyle Yogik yollardan birini uyguladı. Yine başka bir grup, birlikte genel olarak Batı Ezoterik Geleneği veya onun varyantı ve arkadaşı Batı Mistik Geleneği olarak adlandırılan şeyi oluşturan farklı ancak ilişkili hareket yelpazesinden birine (veya daha fazlasına) dönerek kemiren boşluğu doldurmaya çalıştı. Bu gelenekler arasında sadece birkaçını saymak gerekirse Neoplatonizm, Hermetizm, Kabala, Simya, Gül-Haççılık, Masonluk, Teosofi, Mistik Hristiyanlık, Ezoterik Hristiyanlık, Neopaganizm ve Wicca yer alır. Bu geleneklerin hepsi olmasa da çoğu, tarihlerinin bir döneminde Hristiyan Kilisesi tarafından sapkın sayılmış ve çoğu zaman acımasızca bastırılmıştır. Bununla birlikte, öğretilerinin özü hiçbir zaman gerçekten ortadan kaybolmadı, yalnızca yer altı nehri olarak tanımlanan bir şeye zorlandılar, ancak daha sonra farklı bir biçimde yeniden yüzeye çıktılar. Bu nehrin günümüzden antik çağlara kadar uzanan kesintisiz bir zinciri mi temsil ettiği, yoksa bu heterojen hareketlerin ayrı ama birbiriyle ilişkili, kolektif bilinçdışının derinliklerinden yeniden ortaya çıkan aynı manevi özün örnekleri mi olduğu belki de tartışmalıdır. Eski rock müzisyeni ve şu anda Batı Gizem Geleneği üzerine tam zamanlı yazar olan Gary Lachman (2015), bu yeraltı nehrinin çoğunlukla "birkaç cesur ruhun serinlik [aldığı] gizli bir kaynak gibi" kaldığını öne sürüyor (loc. 3158). Yakın zamanda yeniden yüzeye çıkan bu güçlü yeraltı nehrinin önemli bir kolu, gevşek de olsa genel olarak

--- SAYFA 16 ---

15 Gnostisizm olarak anılır. Gnostik kuyuda içki içen iki cesur ruhun çalışmaları bu kitabın ana odak noktasını oluşturuyor. * * * Gnostisizm nedir? Bu, doğası gereği genellikle senkretik olan ve tarihsel kökleri en azından Platon ve İkinci Tapınak Yahudiliğine kadar uzanan eski manevi geleneklerin bir koleksiyonunu belirtmek için kullanılan modern bir terimdir. Eğer bir din, insanlığın ilahi olanla olan ilişkisiyle ilgilenen - tipik olarak belirli bir kültüre dayanan ve belirli bir kültürle ayrılmaz biçimde bağlantılı - bir doktrinler ve uygulamalar sistemi olarak tanımlanırsa, o zaman Gnostisizm bir din olarak kabul edilebildiği ölçüde, ilgili geleneklerden oluşan oldukça çeşitli bir aile olduğu sürece Hinduizm'e bir şekilde benzer. Hareketin içindeki çeşitlilik göz önüne alındığında, Gnostisizmin farklı insanlara farklı şeyler ifade etmesi şaşırtıcı değildir ve "Gnostisizm" terimi için kullanılan tanımların kapsamı oldukça geniştir; belki çok geniş. Bir yandan, yelpazenin daha kesin olarak tanımlanmış ucunda, bu terim tipik olarak milattan sonra ikinci yüzyılda ortaya çıkan ve sönmeden önce birkaç yüzyıl boyunca gelişen bir grup Hristiyan sapkınlığına atıfta bulunmak için kullanılır (yanlış olarak eklenebilir). Terimin yalnızca Gnostisizm içindeki Sethianlar olarak bilinen belirli bir mezhebe atıfta bulunmak için kullanıldığı daha da spesifik bir tanım öneren bazı akademisyenler (örneğin, Brakke, 2010) vardır. Yelpazenin diğer, "gevşek" ucunda ise, adetleri olduğu üzere bu terimi, yani, onun kastetmesini istedikleri hemen hemen her şeyi ifade edecek şekilde benimseyen Yeni Çağcılar var. Diğer akademisyenler (örneğin Williams, 1996) terimin değerini tamamen sorguladılar ve şüpheli bir kategorizasyon olarak terk edilmesini önererek kadar ileri gittiler. Bu, belirli bir kategorizasyonun uygun olduğu akademik bir ortamda faydalı olabilirken, akademik olmayan söylemde bu, bir bakıma "Hristiyanlık" teriminin terk edilmesini önermeye benzer. Bu fikrin kendisi mantıksız görünüyor. Aslında Gnostisizm'deki çeşitlilik belki de Hristiyanlıktaki çeşitlilikten daha fazla değildir. Aşağı yukarı benzer bir teolojiye sahip olabilirler, ancak Evanjeliklerin yaptıkları bazı bakımlardan Katoliklerin yaptıklarından kökten farklıdır, ancak yine de hiç kimse "Hristiyanlık" teriminin terk edilmesini önermiyor. Brakke (2010), Gnostisizm olarak bilinen şeyi anlamak için belki de en iyi modeli sunmaktadır. Antik çağda tek bir Hristiyanlık biçiminin var olduğu düşüncesinin hatalı olduğunu savunan Brakke, erken Hristiyanlığın gelişimine ilişkin yeni bir "at yarışı" modeli sunuyor. O

--- SAYFA 17 ---

16, tıpkı bir yarıştaki atlar gibi, birbirleriyle rekabet halinde olan, içlerinden birinin baskın geldiği ve sonuç olarak bugün Hristiyanlık olarak bildiğimiz şeyin öncüsü haline gelen çok sayıda Hristiyan grubunun bulunduğunu öne sürüyor. Şu anda Gnostik olarak kabul edilen çeşitli mezheplerin, Hristiyanlığın diğer erken biçimleriyle birlikte sadece yarıştaki atlar olduğunu iddia ediyor. Yarış proto-Hristiyanlık tarafından kazanıldı. Bununla birlikte, Brakke'nin modelinin sahip olabileceği faydaya rağmen, ilk Hristiyanlık atına özel bir ayrıcalık tanınmadığı ve yarıştaki tüm atların adil bir şansa sahip olduğu varsayımına dayanmaktadır. Durumun böyle olması pek olası değildir. At yarışı metaforunda her şey oldukça siyah beyazdır; direği geçen ilk at, direği geçen ilk attır ve dolayısıyla amaca en uygun olan ve haklı olarak kazanan ilan edilen attır. Gnostisizmin Hristiyanlıkla ilişkisini anlamaya çalışırken, at yarışı metaforunda yapılacak bir iyileştirme, kazananın, yani proto-Hristiyanlığın, bir seçimde seçilen bir aday gibi olduğu, kazanan adayın mutlaka amaca en uygun aday olmadığı, ancak en azından seçim sırasında seçmenlerin kendi çıkarlarına en iyi şekilde hizmet edeceğine inandıkları - ya da daha doğrusu, belki de kendi çıkarlarına en iyi hizmet edeceğine inanmaya yönlendirildikleri alternatif bir modeli içerebilir. Bu çalışmanın amacına uygun olarak tarihi, kültürel ortamı, mezhepleri, öğretmenleri, inancı, ritüelleri ve daha fazlasını kapsayan "Gnostisizm" terimi yerine "Gnostik" (sıfat) terimi tercih edilmiştir. Bu çalışmada "Gnostik", tipik olarak vizyoner deneyime dayanan ve aşağıdaki temel özellikleri sergileyen bir grup ilgili manevi dünya görüşünden herhangi birini tanımlamak için kullanılmaktadır: (a) monisttir: tek, tarif edilemez, aşkın bir nihai ilahiyat vardır ve ondan diğer her şey ortaya çıkar; (b) onun kozmogonisi, tek aşkın kaynaktan erkek-dişi birlikteliklerinin yayılma sürecini içerir; (c) dualisttir ve aşkın bir ışık alemi ile yaratılmış madde dünyası arasında keskin bir ayrım çizer; (d) yaratılan dünya, nihai tanrısallık tarafından yaratılmadı; bunun yerine, daha küçük, cahil, ara sıra kötü olan bir tanrı ve onun astları tarafından şekillendirildi; (e) yaratılış bazı hatalardan veya göksel düzenin bozulmasından kaynaklanmıştır; (f) yaratıcı tanrı ve onun astları da insanları yarattılar, onları aşkın ışık diyarındaki gerçek yuvalarından sürgün ettiler ve onları madde dünyasına hapsedtiler; (g) her insan, nihai tanrısallığın özünü bir ve aynı olan doğuştan bir ruhsal öz içerir; (h) doğrudan içsel deneyim yoluyla manevi içgörü

--- SAYFA 18 ---

17 is essential for salvation, and is therefore highly favoured over blind faith; (i) this salvific knowledge is imparted by an emissary from the transcendent realm, and (j) the goal of every Gnostic is to extract their divine essence from its imprisonment in the fallen world and return to its origin in the transcendent realm of light. Stephan A. Hoeller (2002a), a scholar of both Gnosticism and Jungian studies, as well as a bishop of the Ecclesia Gnostica (a modern, revivalist Gnostic church), asserts that no spiritual tradition ceases to exist. Hoeller likens spiritual insight to the ripple in a pool caused by a fallen stone, emanating out for all eternity long after it has dropped out of human awareness. Gnosticism is no exception and, despite its apparent demise around the fourth century CE, it never really went away. However, it may have remained unknown in the public domain, and it would have been largely consigned to the dustbin of history, if it had not been for a few events which resulted in a resurgent interest in Gnosticism in our contemporary world. First, there was the momentous discovery, in 1945, of the collection of Gnostic texts known as the Nag Hammadi Library, named after the small town in Upper Egypt close to where it was found. Its discovery was timely, if not synchronistic, just as one of the worst chapters in human history was coming to an end. The collection consists of fifty-three Gnostic texts in thirteen leather-bound papyrus codices which are considered to be the oldest known bound books in existence. Second, no matter how significant the discovery of the Nag Hammadi Library may have been, its contents, along with the spiritual philosophy of the Gnostics, would no doubt have remained of interest to only the most dedicated of scholars had it not been for the pioneering work of certain scholars who brought the Gnostics to a far wider audience, perhaps none more so than Professor Elaine Pagels, whose book, *The Gnostic Gospels*, published in 1979, was groundbreaking in this regard. According to pre-eminent author and scholar of Gnosticism, Richard Smoley (2006), Pagel's book, more than any other, including the Nag Hammadi Library itself, has introduced the general public to the ancient Gnostics. Third, in recent years there have been a number of Gnostic "revivalist" Churches —of which the aforementioned Ecclesia Gnostica is one-and movements, some of which reasonably assert their right to the epithet "Gnostic", and others for whom the claim is rather more tenuous. Fourth, as noted above, many people in the West are thirsty for an authentic spiritual life having become disaffected by Christianity's growing inability to be a worthy custodian of the West's spiritual heritage. In the

--- SAYFA 19 ---

Belki de gerçek dini kapsayıcıların yokluğu nedeniyle boşluk, kısmen Gnostik temaların popüler kültürdeki yaygınlığıyla dolduruluyor; bunların örneklerini *The Matrix*, *The Truman Show*, *Dark City*, *Pan's Labyrinth*, *12 Monkeys*, *Vanilla Sky* ve *Pleasant-ville* gibi günümüzün filmlerinde gösteriyor; bunların hepsinin Gnostik temalar içerdiği iddia ediliyor. Açıkçası, Gnostik geleneğin motifleri arketipsel alanların derinliklerinden yeniden ortaya çıkıyor ve çağdaş Batı toplumunda hatırı sayılır bir yankı buluyor. * * * Kişisel olarak "Gnostisizm" terimiyle ilk kez yıllar önce Jung'un otobiyografisi *Memories, Dreams, Reflections*'ı (1962) okurken karşılaştım. Sadece merak uyandırmanın çok ötesine geçen bir şekilde hemen ilgimi çekti. Aslında, o zamanlar hakkında kesinlikle hiçbir şey bilmememe rağmen, bu konu (yani Gnostisizm) ile çok daha derin, incelikli de olsa bir rezonans yaşadım. Ancak Gnostisizme daha yakından bakmadan önce oldukça dolambaçlı bir yol izleyeceğim. Bir zamanlar ben de Hristiyanlık kurumlarının ötesinde ruhsal beslenme arayan Hristiyan mürtedler grubuna aittim. Sonuç olarak, halk arasında manevi süpermarket olarak adlandırılan yerde payıma düşeni yaptım. Alternatif bir gelenekle ilk karşılaşmam Tibet Budizmi ile oldu. Bununla birlikte, onun ruhani felsefesinden büyülenmiş olmama ve zengin sembolizminden biraz etkilenmeme rağmen, Budist öğretilerini anladığım şekliyle Hristiyan teolojisiyle uzlaştırmaya çalışmaya devam ettim. İki gelenek -en azından yüzeyde- o kadar farklı görünüyordu ki, biri (ya da her ikisi) "yanlış" olmalıydı. Alternatif olarak her ikisi de çok daha derin bir gerçeğin tamamen farklı ifadeleriydi. Eğer bu farklılıkları uzlaştıracıyorsa, herhangi bir geleneğin kendine has özelliklerinden bağımsız olarak bu gerçeğe yaklaşacağımı düşündüm. Belki de bu bilmeceyi çözmek amacıyla, Paramahansa Yogananda'nın *Kendini Gerçekleştirme Bursuna* çekildim, özellikle de onun İncil'deki öğretileri Bhagavad-Gita'dakilerle uzlaştırma çabaları nedeniyle. Bu sıralarda ruhunun diğer yarısını keşfetmek için Hindistan'a giden İngiliz Benediktin keşişi Peder Bede Griffiths'in eserlerine de rastladım. Yazılarının, özellikle de Doğu ve Batı'nın Evliliği (1982) ve tüm geleneklerin temelinde yatan birliğe işaret etme çabaları üzerimde büyük bir etkiye sahipti. İhtiyacın tanınması

--- SAYFA 20 ---

19 Zıtlıkları uzlaştırmak ve daha derinde yatan gerçekleri aramak bana aşılandı. Ancak Doğu gelenekleri üzerine yaptığım çalışmalarda bir şeyler tam olarak uymadı ve hiçbirine tam olarak ait olamayacağımı hissettim. Dini bir gelenek bir boşlukta ortaya çıkmaz, ancak bunu ayrılmaz bir şekilde iç içe geçmiş olduğu bir kültürel bağlamda meydana getirir. Bu nedenle bir geleneğin özüne inebilmek için geleneğin özüne ait olan ile kültürel olana ait olanı ayırt edebilmek gerekir. Sonra dilin ek bir zorluğu var. Kutsal bir metin (veya herhangi bir metin) bir dilden diğerine çevrildiğinde, çeviride her zaman bir şeyler kaybolur ve kaynak dil ile hedef dil arasındaki fark ne kadar fazlaysa o şey de o kadar kaybolur. İngilizcedeki pek çok kelimenin kökeni Latince veya Yunancadır ve bu nedenle, örneğin Yunanca yazılmış bir metnin İngilizceye çevrildiğinde çeviride, örneğin Sanskritçeden İngilizceye çevrilmiş bir metinden çok daha az kayıp vereceği mantıklıdır. Gerçekten de, Doğu geleneklerindeki bazı kavramların -ve unutmamak gerekir ki, çoğu zaman tarif edilemez olan kavramlarla uğraşıyoruz- İngilizce'de işe yarar bir tercümesi yoktur ve bu nedenle İngilizce versiyonlarında çoğu zaman tercüme edilmeden bırakılır. Bu nedenle, İngilizceye çevrilmiş bir Doğu metninin İngilizce konuşan bir okuyucusu, metnin anlamını kavramaya başlamadan önce genellikle biraz Sanskritçe (veya Tibetçe vb.) bilgisine ihtiyaç duyar. Dahası, birisi başka bir kültürden gelen bir geleneği benimsediğinde, kültürel sahiplenme potansiyeli gibi hassas ve çoğu zaman çetrefilli bir konu her zaman vardır. Bu sebeplerden dolayı, Doğu gelenekleriyle karşılaşmalarımı ne kadar takdir etsem ve ne kadar faydalansam da, bende bir şeylerin eksik olduğunu hep hissettim. Hem kelimenin tam anlamıyla hem de mecazi olarak yalnızca ruh olarak tanımlayabileceğim şeyden yoksun görünüyordlardı. Batı Gizem Geleneğinin bir savunucusunun söylediği gibi, Batı'nın gülü, Doğu'nun nilüferi gibi açmaya çalışmamalıdır. Bu bende güçlü bir yankı uyandırıyor. Batı'nın öğretileri bir mıknaş gibi beni geriye çekiyordu. Hristiyan geçmişimi Doğu geleneklerine ilişkin bir çalışmayla uzlaştırma çabalarım bana, Theravadan Budizminden kaynaklandığı düşünülen ve daha sonra Sufi geleneğine giren kör adamlar ve fil benzetmesini hatırlatıyor. Hikayenin bir versiyonu, üç kör adamın, aşına olmadıkları bir hayvan olan file yaklaştığını öğretir. Görmeden, hayvanı dokunarak tanımaya çalıştılar. Biri yandan yaklaşıp bacağına dokundu, diğeri önden dişini yokladı, üçüncüsü de diğer taraftan kulağına dokundu. Deneyimlerini karşılaştırdıklarında kısa sürede farklılıkları keşfettiler.

--- SAYFA 21 ---

Hesaplarında 20. Bacağını hisseden adam bunu bir tür sütun olarak tanımladı; her ikisi de yüzeyde pürüzlüydü ancak basınç altında hafifçe eğilmişti. Dişe dokunan adam aynı fikirde değildi ve fili yumuşak ve pürüzlü olmaktan ziyade sert ve pürüzsüz bir direk olarak tanımladı. Üçüncü adam, filin bir deri parçası gibi geniş ve sert olduğunu söyleyerek diğer ikisinin iddialarına karşı çıktı. Her biri sınırlı öznel deneyimlerine dayanarak kısmen haklıydı ancak hiçbirisi fili tam olarak kavrayamadı. Yani her birinin öznel deneyimi bir dereceye kadar doğrudu ama bireysel olarak nesnel gerçeği (eğer böyle bir şey varsa) kavrayamadılar. Ancak durumun farkına varıp bilgilerini bir araya getirselerdi fil hakkında daha kapsamlı bir anlayışa yaklaşabilirlerdi. Efsaneler ve rüyalar gibi, bu öğretici hikâyeyi de yorumlamanın birden fazla yolu vardır. Bir yandan bireysel algının sınırlamalarından bahsediyor. Farklı bakıldığında, her kör adam, farklı manevi geleneklerin, ilahi olanın tarif edilemez gizemlerini kavrama çabalarında benimsediği yaklaşımı temsil eder. Metaforları karıştırma riskini göze alarak, çeşitli dinleri ayı işaret eden farklı parmaklara benzeten Zen ustası Başı'nın öğretilerinde de benzer bir mesaj bulunabilir. Kör adamlarda olduğu gibi, her parmak yalnızca kısmi bir hakikat sağlar. Doğasında olan uyarı şu: Eğer parmağa odaklanırsak ayı kavrayamayız. Parmağın rolü basitçe kendisinin ötesindeki Ay'ı işaret etmektir. Tıpkı bir GPS'in doğru bir coğrafi konum belirlemek için en az dört uyduyu net bir şekilde görebilmesi gerektiği gibi, biz de "ayı" doğru bir şekilde konumlandırmak için belki birkaç parmağa (yani farklı ruhsal bakış açılarına) ihtiyacımız var. Yalnızca bir parmak varsa ve ay ile hizalaması biraz bile kaymışsa, o zaman ayı kaçıracağız. Benzer şekilde, eğer yalnızca iki parmak işaret ediyorsa ve bunlar doğrudan Ay'ı işaret etmiyorsa, o zaman onların kesişme noktası Ay olmayacaktır. Bununla birlikte, üç (veya daha fazla) parmak varsa, bunların kesişimi bir üçgen (veya çokgen) oluşturacaktır ve üç parmağın hepsi biraz kapalı olsa bile, kesişim üçgeninin ayın bulunduğu konum olma ihtimali yüksektir. Başka bir deyişle, çeşitli farklı bakış açıları bize algıladığımız nesne hakkında daha iyi, daha kapsamlı bir anlayış sağlayabilir. Öte yandan, çok fazla iyi şey de olabilir ve manevi süpermarketin sunduğu çok çeşitli seçeneklerde doğal bir risk de vardır. Manevi beslenme için kendi yerel geleneklerinin ötesine bakan Batılılar için, her zevke uygun gerçek bir bilgeliğin gelenekleri, öğretmenleri ve uygulamaları vardır. Biri

--- SAYFA 22 ---

21 sadece seçim konusunda şımarık ve kaçınılmaz kiraz toplama, manevi brokoli dokunulmadan kalırken, tabiri caizse manevi çikolatalı kek konusunda aşırı hoşgörüyü yol açabilir. Şair T. S. Eliot (1943), Dört Dörtlü'de keşiflerimizin sonunun bizi başladığımız yere geri götürdüğünü, ancak bu yeri ilk kez bilme ve anlama yeteneğini kazandığımızı belirtir. Benim için diğer gelenekleri keşfetmemin sonu beni başladığım yere, Gnostisizm biçiminde de olsa daha geniş anlamda Hristiyan köklerime geri götürdü. Onlarca yıldır ruhsal çölde yolculuk yapmak beni Vaat Edilmiş Topraklara getirmede ama en azından hem eski hem de modern Gnostiklerin bana bir harita sağladığını hissediyorum. Doğu geleneklerine ve aya bakan o parmakların bana kazandırdığı içgörülere her zaman minnettar olacağım. Manevi anlayışıma kattıkları zenginlik ve doku paha biçilemez. Ancak ben, sapkın da olsa, özünde Batılı bir ruha ve zihniyete sahip bir Hristiyanım. Çok bilinen bir atasözü uyarlanıyor; çocuğu Hristiyanlıktan çıkarabilirsin ama Hristiyanlığı -bir şekilde- oğlandan çıkaramazsın. Tek bir Hakikat olabilir ama bu Hakikatin sayısız ifadesi de olabilir. Çok sayıda kuyu olduğu ancak yalnızca bir akifer olduğu söyleniyor. Şu anda benim için su çektiğim yer Gnostik Hristiyan "kuyusu". Burada kesinlikle açık konuşayım: Hiçbir şekilde Batı geleneklerinin Doğu geleneklerinden üstün olduğunu öne sürmüyorum. Ben sadece bir Batılı olarak Batı geleneklerinin pratik, dilsel, kavramsal ve felsefi açıdan benim için daha erişilebilir olduğunu söylüyorum. Dağa çıkan birçok yol var. Alternatif bir yol seçmek için neden dağın diğer tarafına yürüyesiniz ki? Neden önümdeki yolu seçmiyorsun? * * * Bu kitap, Gnostisizmin tarihinin izini süren ve antik çağdaki çeşitli Gnostik okulları, öğretmenleri, doktrinleri ve uygulamaları vb. detaylandırmaya çalışan başka bir Gnostisizm çalışması değildir. Bu zemin başkaları tarafından yeterince kaplanmıştır. Aslında bu kitabın iki amacı var. Bunlardan ilki, Smoley'in (2006) Gnostik miras olarak adlandırdığı modern çağda hayatta kalmak, aslında canlandırmak için çoğundan daha fazlasını yapan iki figürün benzersiz Gnostik (veya "Gnostik-esk") dünya görüşlerinin bir karşılaştırmasını sunmaktır. Bu modern zaman "Gnostikleri" (ve burada terimi çok gevşek kullanıyorum) İsviçreli psikolog Carl G. Jung (1875-1961) ve

--- SAYFA 23 ---

22 Amerikalı bilim kurgu yazarı Philip K. Dick (1928-1982). (Bu çalışmada Dick bundan böyle, hayran kitlesi arasında belli bir sevgiyle, geleneksel olarak "PKD" olarak anılacaktır.) Hem Jung'un hem de PKD'nin kişisel dergilerinin nispeten yakın zamanda yayımlandığı göz önüne alındığında, sırasıyla The Red Book (Jung, 2009) ve The Exegesis of Philip K. Dick (Dick, 2011), bu karşılaştırmayı yapmanın tam zamanı gibi görünüyor. Hem Jung hem de PKD, Gnostik vizyonlarına ulaşmada son derece farklı yaklaşımlara sahipti. Bunlardan biri, benzersiz içgörüler ve psikolojiye yaklaşımı onu bilinçdışının derinliklerini keşfetmeye zorlayan ve kaçınılmaz olarak metafizik veya ruhsal konular olarak kabul edilebilecek konulara sık sık değinmeye iten bir derinlik (veya kişilerarası) psikologdu. Diğeri ise bir bilimkurgu yazarıydı. Ancak bu kitabın göstermeyi umduğu gibi, vizyonları arasında bazı çarpıcı paralellikler var; farklı başlangıç noktaları göz önüne alındığında daha da dikkat çekici. Bununla birlikte, bu kitap görünüşte Jung ve PKD'nin Gnostik görüşleri hakkında olsa da, aslında Gnostik metafiziği onların konuya önemli katkıları ışığında yeniden çerçeveleme girişimidir. Kitabın ikinci amacı, antik Gnostik mitleri modernliğin dilinde sunmak amacıyla Gnostik manevi felsefeyi bu modern düşünürlerin ışığında keşfetmektir. Jung (1962), durağan kalan ve gelişmeyen bir mitin aslında ölü bir efsane olduğuna inanıyordu; yalnızca yaşayan bir efsane insanlara çok ihtiyaç duyulan psiko-ruhsal yardımı sağlayabilir. Çok da farklı olmayan bir yaklaşımla, PKD, çok iyi bilinen bir Hermetik aforizma olan "yukarı nasılsa, aşağıda da öyledir" yorumunu yaparak, yazarının evreni bir hologram olarak tanımlamaya çalıştığını ancak bugün aşına olduğumuz ve dünyamızı ve onun içindeki yerimizi daha iyi tanımlayıp anlayabileceğimiz terminolojiden yoksun olduğunu iddia etti (Dick, 2001, s. 257-258). Bu iki fikri aklımda tutarak, Gnostik geleneğe modern bir "yeniden yapılanma" yapmayı umuyorum; bu umuduyla, sadece onu çağdaş bir izleyici kitlesi için daha erişilebilir hale getirmekle kalmayıp, aynı zamanda yeniden doğan alevi kısa süreliğine titreyip sönmesin ve bir kez daha sönmesin diye, Gnostik ruhun yeniden ortaya çıkışının devamına da katkıda bulunayım. * * * PKD'nin sonraki çalışmalarından biri olan VALIS (2001), en sevdiği temaların çoğunun olgunlaştığı ve Gnostik vizyonunu sunduğu yarı otobiyografik bir romandır. 1977 yılında Fransa'da Metz'de bir konferansta VALIS'i yazarken yaptığı konuşmada,

--- SAYFA 24 ---

23, romanda nasıl kendi egosunu ve alter egosunu temsil eden iki zıt kişiliğe sahip iki farklı karakter olarak görüldüğünü anlatır: biri bilimsel eğilime sahip bir hükümet araştırmacısı, diğeri ise anlamadığı ve hakkında hiçbir teorisi olmayan olağandışı deneyimler yaşayan bilim dışı bir kişi (Dick, 1977). Dick'e göre hakikat için her iki yaklaşım da gereklidir. Başka bir yerde, İlahi İstila (2008) adlı romanında, romandaki karakterlerden birine atıfta bulunarak da olsa, biri yüzeyde, diğeri derinlikte olmak üzere iki zihni olduğunu belirtir. Yani biri bilinçli, diğeri bilinçsiz. Benzer şekilde, Memories, Dreams, Reflections (1962) adlı eserinde Jung, egosunun ve Benlik varsayımlarının habercisi olan 1 ve 2 numaralı kişiliklerinden bahseder; yine biri bilinçli, diğeri büyük ölçüde bilinçsizdir. Her iki bakış açısını da dinleyecek şekilde ego ile Benliği veya bilinç ile bilinçdışını uzlaştırma ihtiyacı, Jung psikolojisinin ayırt edici özelliği haline gelecektir. Dolayısıyla, bu temaya uygun olarak, bu çalışma ikili bir yaklaşımı benimsiyor: Bilimsel olmasa da araştırılmış bilinçli bir bileşen ile bilinçdışıyla etkileşimden kaynaklanan deneyimsel bir bileşen. Transpersonel psikolojideki geçmişim göz önüne alındığında, bu çalışmanın bu disiplinin perspektifinden yazılması kaçınılmazdır. Transpersonal psikoloji nedir? Tanımlar çok ve çeşitlidir. Akademik bir disiplin olarak transpersonel psikoloji, kişiliğin ve genellikle çok sınırlı olan kişisel kimlik duygusunun ötesine geçen insan deneyiminin boyutlarını araştırır ve bunu bilimsel veya akademik bir çerçeveye dayalı bir şekilde yapmaya çalışır. İnsan varoluşunun tüm kapsamını haritalandırma çabası göz önüne alındığında, alanı psikolojiden çok daha fazlasını kapsamaktadır ve bunun için yararlı bir metafor, psikoloji ile maneviyat alanları arasında köprü kurmaya çalışmasıdır. Uygulamada, transpersonel psikoloji tipik olarak bir dizi Batı psikolojisinin teori ve uygulamaları ile dünyanın bazı bilgelik geleneklerinin (özellikle Doğu'nunkiler ve genel olarak şamanik olarak adlandırılanlar) teorileri ve uygulamalarının bir sentezini yaratmaya çalışır. Transpersonal psikoloji, geleneksel araştırma yöntemlerinin (örneğin bilimsel yöntem) yararlandığı ayrıcalıklı epistemolojik hegemonyaya ve bunun gibi bir çalışma için, yani geleneksel "kitapvari" araştırma için normalde kabul edilen yaklaşıma meydan okur. Araştırmaya yönelik normalde kabul edilen yaklaşımların, belirli bir konu hakkında bilgi edinmenin tek yolu olmadığını ve hiçbir şekilde en iyisi olmadığını savunuyor. Örneğin, Hart, Nelson ve Puhakka (2000) modern bilimin ve dinin "doğrularının" artık gerçek olarak görülemeyeceğini ileri sürmektedir.

--- SAYFA 25 ---

Mutlak gerçektir, ancak dil, kültür, epistemik varsayımlar vb. bağlamı olsun, bağlamlarına göreli olarak ele alınmalıdır. Hem bilimlerin hem de beşeri bilimlerin epistemolojik yöntemlerinin "kendilerinin kabul ettikleri sınırları nedeniyle büyük ölçüde alçakgönüllü olduklarını" (s. 1) ve alternatif bilme yollarının artan bir şekilde kabul edildiğini - buna çok yavaş ve oldukça isteksiz bir kabul de eklenebilir - iddia ediyorlar. Çoklu bakış açılarını benimseyen, geleneksel yöntemleri alternatif yaklaşımlarla tamamlayan ve analiz ve kişisel anlatı gibi birden fazla disiplini içeren açık ve gelişen bir epistemoloji yaklaşımını savunurlar. Bu çalışma için yapılan araştırma, bir metnin tek ve kesin yorumunun bir yanılgı olduğu fikrine dayanıyordu. Yorumlama her zaman tercümanın ve onun işe kattığı her şeyin bir işlevidir. Sonuç olarak, bir dereceye kadar öznellik (genellikle oldukça belirgindir) her çalışmanın doğasında vardır. Bu kitap bir istisna değildir. Onun kaçınılmaz öznelliği kabul edilmektedir. Aslında memnuniyetle karşılanır, aksi takdirde bu çalışma kuru rasyonel bir analiz olacaktır ve bir rapordan başka bir şey olmayacaktır. Bu kitabın araştırılmasında benimsenen yaklaşım, anlamanın yalnızca yorumdan (ya da bilişten) gelmediğini, bunun yerine sezginin, hayal gücünün ve duyuşsal algının entelektüel analizle birlikte onurlandırıldığı metinle daha bütünsel, tüm varlığın katılımından kaynaklandığını varsayıyordu. Anlamanın içten katılım yoluyla ortaya çıkmasına izin verildi. Yöntemi, araştırılan metinle diyaloga girmek, onu dinlemek ve onun mesajını iletmesine izin vermektir. Amaç bu çalışma aracılığıyla Gnostiklerin bizimle bir kez daha konuşmasını sağlamaktır. Bu çalışma anlatıldığı gibi araştırılmış olmasına rağmen, bilimsel bir çalışma olarak tasarlanmamıştır ve onu daha okuyucu dostu hale getirmek amacıyla referanslar minimumda tutulmuştur. Bu çalışmanın birincil kaynakları Jung'un Kırmızı Kitabı, PKD'nin Tefsiri ve Nag Hammadi Kütüphanesi'nin Gnostik metinleridir. Kanonik Hristiyan kutsal metinlerine de sık sık atıfta bulunulmuştur. Gnostik ruhani felsefe, Constantine ve diğerleri tarafından kaçırılmasından önceki ilk proto-Hristiyanlığın özüyle ve daha sonra kitlesel zihin kontrolü aracı olarak kurumsallaştırılmasıyla büyük ölçüde örtüşmektedir. PKD, bir kurum olarak Kilise'nin "bir azınlığın iyileştirilmesine ve çoğunluğun sömürülmesine adanmış olduğunu" öne sürmektedir (2008, s. 217). Yine de bir Gnostik, geleneksel Hristiyan kutsal metinlerinden verimli bir şekilde öğrenebilir. Yarı-Gnostik şair William Blake'in (1757-1827) ifadesiyle, hem Hristiyanlar hem de Gnostikler İncil'i gece gündüz okurlar, ancak birinin siyah okuduğu yerde diğeri beyaz okur. Bir diğer önemli

--- SAYFA 26 ---

25 Bu çalışma için kaynak ve ilham kaynağı The Matrix filmidir (Silver, 1999). Her ne kadar sadece Gnostik değil, birden fazla etkiden yararlanmış olsa da, Matrix kesinlikle günümüzün bir Gnostik efsanesi olarak değerlendirilmelidir. Gnostik mitleri modernliğin diliyle yeniden çerçevelemeye çalışan herhangi bir çalışmayı kabul etmemek ihmalkarlık olacaktır. Transpersonal psikoloji de deneyimsel olana çok güçlü bir şekilde odaklanmaktadır ve ampirik araştırma yöntemlerinin yalnızca ruhun değil, özellikle metafizik veya manevi alemlerin anlamlı bir şekilde keşfedilmesi için hayati önem taşıyan içsel deneyimleri içermesi gerekmektedir. Bu nedenle, bu çalışma, araştırma yaklaşımı (yukarıda açıklanan) yoluyla dışsal bilmeyi, rüya çalışması uygulaması yoluyla içsel deneyimsel bilmeyle tamamlamaktadır. Hayallerdeki işler Jung için hem kişisel hem de profesyonel anlamda çok önemliydi. Rüya çalışması, eşdeğeri olan aktif hayal gücünün yanı sıra (bir sonraki bölümde tartışılacaktır), Jung'un psikolojisinin uygulanmasının olmazsa olmazıdır. Benzer şekilde PKD (2011), Exegesis adlı eserinde, burada yer alan keşiflerin kendisine "yüzlerce rüya" (loc. 789) yoluyla geldiğini iddia etmiştir. Ayrıca romanlarını kendisinin yazmadığını, bunların içinden, kendisinin başka bir kısmından geldiğini ve çoğunlukla rüyalarını içerdiklerini belirtmiştir (loc. 565). Bu nedenle Jung ve PKD'nin çalışmalarını onurlandıran bu kitabın, rüya çalışmasını deneyimsel bir yaklaşım olarak benimsemesi uygundur. Bu yaklaşımdaki öznellik bir kez daha kabul edilmiş ve bu kitabın ana temasına uygun olarak, karşıtların uzlaştırılması, araştırma yoluyla nesnellik ile rüya çalışması aracılığıyla öznellik arasında bir denge aranmıştır. Bilinçdışı görüntülerle iletişim kurar. Bu nedenle, ruhun araştırılmasını içeren ve metafizik alemlerin yanı sıra bilinçdışının tarif edilemez derinliklerinden yayılan dalgalara ayak basmaya çalışan herhangi bir çalışmanın, bir şekilde sembollere saygı göstermesi gerektiğini öne sürmek mantıklı görünüyor. Alice Harikalar Diyarındaki maceraları sırasında resimsiz bir kitabın ne işe yarayacağı üzerine kafa yorar ve bunu akılda tutarak bu kitapta tartışılan noktaları açıklamaya yardımcı olacak bir dizi şekil bulunur. Son olarak bu çalışma, Jung'un Gnostik vizyonunun daha ileri bir incelemesini içerdiği ölçüde, bir bakıma önceki kitabım White Bird, Black Serpent, Red Book'un (Douglas, 2016) devamı niteliğindedir. Bununla birlikte, mevcut çalışmanın bağımsız bir çalışma olması amaçlanmaktadır ve bu nedenle, zorunluluk nedeniyle, daha önceki çalışmamda kapsanan bazı zemini yinelemek durumundadır. Bunu minimumda tutmaya çalıştım.

--- SAYFA 27 ---

26 * * * Bu kitabın yalnızca Gnostik dünya görüşünün -özellikle Jung ve PKD'nin- özel bir çekiciliğine sahip olanların değil, aynı zamanda doğdukları ortodoks dini gelenekten uzaklaşan ve Doğu'ya bakmak yerine Batı Gizem Geleneğinin büyük yeraltı nehrinin Gnostik kolunda ruhsal beslenme arayan Batılıların (ve diğerlerinin) ilgisini çekeceğini umuyorum.

--- SAYFA 28 ---

27 İKİNCİ BÖLÜM Yaşayanlar ve Ölümler Psikolog Carl Gustav Jung, 26 Temmuz 1875'te İsviçre'nin Konstanz Gölü kıyısındaki Kesswil'de doğdu. Başlangıçta Freud'un yeni ortaya çıkan derinlik psikolojisi disiplininin takipçisi ve varisi, aslında veliaht prensi olan Jung, daha sonra Freud'dan ayrılacak ve Freudcu psikanalizden farklı olarak analitik psikoloji adını verdiği kendi derinlik psikolojisi biçimini geliştirecekti. Psikoloji alanına en büyük katkıları arasında arketipler kavramı ve kolektif bilinçdışı yer alır; bunların en iyi bilinen arketipleri ego, gölge, anima/animus ve Benliktir; psikolojik kompleks; ve psikolojik türler, düşünme, hissetme, sezgi ve hislerin yanı sıra içe dönüklük ve dışa dönüklük gibi yakından ilişkili psikolojik tutumlar. Bununla birlikte, onun psikolojisinin temel taşı, insanın psiko-spiritüel gelişiminin merkezi olarak gördüğü ve aralarında ego/Benlik ve bilinç/bilinçdışı olmak üzere tüm psikolojik zıtlıkları uzlaştırmaya ve bütünleştirmeye çalışan bireyleşme sürecidir. 6 Haziran 1961'de Zürih Gölü kıyısındaki Küsnacht'ta seksen beş yaşında öldü. * * * Smoley (2006), Jung'un Gnostik ateşi canlı tutmada yaptığı "muazzam katkıya" (s. 163) dikkat çeker ve Jung'a "[Gnostik mirası] kitle bilincine geri getirmede muhtemelen en güçlü tek güç" olarak itibar eder (s. 159). Kuşkusuz bu kayda değer bir başarıdır ve Jung'un elinde sadece az sayıda Gnostik metin varken bunu yaptığı hatırlandığında daha da dikkate değerdir; Nag Hammadi Kütüphanesi olarak bilinen Gnostik metinlerin önbelleği 1945'e kadar keşfedilmemişti.

--- SAYFA 29 ---

Jung'un Gnostiklerle ilgili çalışmasını tamamlamasından 28 yıl sonra. Bununla birlikte Jung, 1912 gibi erken bir tarihte başlayarak, belki de 1916 civarında zirveye ulaşarak (çok önemli olduğu kanıtlanan bir yıl) ve 1926 civarında sona eren, kendisine sunulan Gnostik metinler üzerinde önemli bir çalışma yaptı. Jung'un orijinal Gnostik vizyonu, Ölülere Yedi Vaaz başlıklı kısa bir metinde ifade edilmiştir. Yedi Vaaz'ın yazımı, Jung'un, aradıklarını bulamadan Kudüs'ten döndüklerini Jung'a bildiren ölü insanların ruhları tarafından evinin perili olduğunu hissettiği paranormal bir deneyimle hızlandırıldı. Jung'un başlangıçta Latince adı olan Liber Novus (Yeni Kitap) adını verdiği Kırmızı Kitap, Jung'un iki buçuk yıllık bir süre boyunca yaşadığı son derece zorlu karşılaşmaları, içsel psikolojik süreçleriyle ve bilinçdışıyla yüzleşmesi olarak adlandırdığı titizlikle belgelediği kişisel günlüğünün yayınlanmış şeklidir (1962). Bu karşılaşmaların Kırmızı Kitap'ta dile getirilmesi, Jung'un o dönemde karşılaştığı bilinçdışı içerikle çalışmak için geliştirdiği bir tekniğin sonucudur. Bu teknik, kişiliğin genellikle kaçınılan veya görmezden gelinen bastırılmış ve bilinmeyen yönlerinin dile getirilmesini içeriyordu. Bu tekniğe aktif hayal gücü adını verdi. Jung, psişenin kendi kendini düzenleyen doğasına sıkı sıkıya inanıyordu ve aslında bunu psişik işleyişin temel bir yasası olarak görüyordu. İnsan vücudundaki pek çok sistemin fizyolojik homeostazisi korumaya çalışması gibi, ruhun da kendi dengesini korumaya çalıştığına ve bilinçli olarak alınan herhangi bir pozisyonun bilinçdışında buna karşılık gelen bir karşı pozisyonu ortaya çıkaracağına inanıyordu. Newton'un üçüncü hareket yasasını psikolojik olarak yeniden ifade eden Jung, bilinçli zihnin uyguladığı her kuvvete karşılık, bilinçsizce uygulanan eşit ve zıt bir kuvvetin olacağını düşünüyordu. Dahası, yaşamın sonsuz muammalarından birinin kişinin bilinçdışıyla nasıl hesaplaşacağı olduğunu hissetmişti; bu, kendi kendini düzenleyen psişe teorisi çerçevesinde yeniden çerçevelendiğinde, bilinçli konum ile buna karşılık gelen bilinçdışı karşı konum arasındaki karşıtlığın nasıl uzlaştırılacağı haline gelir. Bilinçdışıyla yüzleşmesi sırasında onu bunaltmakla tehdit eden, Jung'u bu meydan okumayı ciddiyetle üstlenmeye zorlayan şey, bilinçdışı görüntülerin kafa karıştırıcı ve sersemletici fantazmagorisine acilen değinme ihtiyacıydı ve bunu yapmak için geliştirdiği araç, aktif hayal gücü tekniğiydi.

--- SAYFA 30 ---

29 Aktif hayal gücü süreci, bilinçdışı içeriğe (örneğin bir rüya görüntüsü) -içsel görselleştirme, sanat eseri, yazı veya dans biçiminde olsun- bir tür ifade vermeyi ve daha sonra o "öteki" ile diyalektik bir alışverişe girmeden önce bu ifadeyi, sanki kendisinden bir şekilde ayrı özerk bir varlıkmiş gibi bir şekilde kişileştirmeyi içerir. Aktif hayal gücü sürecindeki ilk adım, bilinçdışı karşı konumu bir görüntü biçiminde ortaya çıkarmaktır. Bazıları bu görüntüyü çizerek veya boyayarak, bir heykele dönüştürerek, yazarak, bir şekilde müziğe aktararak veya özünü dansa veya başka bir aktif veya somutlaşmış formda ifade ederek daha somut hale getirmeyi seçebilir. Çoğu kişi için bu, görüntü deneyimini kolaylaştırabilir ve geliştirebilir. Bilinçdışı malzeme elde edildikten sonraki görev, onun sabit bir görüntüsünü sarsılmaz bir dikkatle zihnin gözünde tutmaktır. Bu yoğun dikkat çoğu zaman görüntüyü canlandıracak ve onun dönüşmesine neden olacaktır. Bu noktada, süreci yönlendirme eğiliminde olan ve dolayısıyla girişimi sekteye uğratma riskiyle karşı karşıya olan bilinçli zihnin mümkün olduğunca az müdahalesi ile görüntünün doğal bir şekilde ortaya çıkmasına izin vermek önemlidir. Fantazi imgelerdeki değişiklikler özenle not edilmelidir çünkü Jung'a göre bunlar, bilinçli anıların görüntülerinden oluşan bilinçdışı psişik süreçleri gösterir. Böylece bilinç ve bilinçdışının karşıtlıklarının diyalektiği, tıpkı bir şelalenin yukarıyı ve aşağıyı birbirine bağlaması gibi başlamıştır (Jung, 1955-56). Artık bilinçli zihin ile bilinçdışının görüntüleri arasında karşılıklı saygı ve karşılıklılığa dayanan uzlaştırıcı bir diyalog ortaya çıkabilir. Bu yöntemin başarısı için çok önemli olan, yalnızca her iki katılımcının (bilinçli ve bilinçsiz) eşit haklarını onurlandıran değil aynı zamanda bilinçdışı görüntülerin yaratıcı ifadesini bilinçli anlayış ihtiyacıyla dengelemeyi amaçlayan eşler arası bir karşılaşmada hem bilinçli hem de bilinçsiz tutumların hakkının verilmesi gerektiğidir. Bilinçdışı tutuma bir kez ifade verildiğinde ve onun anlamını anlamak için ortak bir girişimde bulunulduğunda, çabanın tonunun diyalektik katılımdan değerlendirmeye geçişini gören sürecin en önemli kısmına gelinir. Burada kişinin bilinçdışı içerikle, farklı bilinçli ve bilinçdışı konumların uzlaştırılmasına ve sonuç olarak bilinçdışı malzemenin bütünleştirilmesine olanak sağlayacak şekilde nasıl ilişki kuracağını belirlemesi zorunludur. Jung, bu hayati adımı atmadaki başarısızlığın, aktif hayal gücü uygulayıcısını, sürece katıldığının farkında olmayan ve hayati soruyu sormayı başaramayan Parsifal'e benzettiğini iddia etti.

--- SAYFA 31 ---

30 soru. Salt gözlemden ziyade katılım esastır, dolayısıyla aktif hayal gücünde “aktif”tir. Eğer bu değerlendirme ve bütünleştirme adımı başarılırsa, aktif hayal gücünün açıklanmış amacına yol açabilir; bu, bilinçdışı içeriği bilinçli konumla bütünleştirmek, onun (yani bilinçdışı) telafi edici içeriğini özümsemek ve sonuçta hem bilinçli hem de bilinçdışı konumları onurlandıran bütünsel bir anlayışla sonuçlanır (aynı eser). Jung, aktif hayal gücü sürecini ilk kez 1916'da yazdığı "Aşkın İşlev" adlı makalesinde ifade etti; aynı yıl, Kırmızı Kitap'ta yer alan son fantezilerini kaydetti (her ne kadar Jung'un bu fantezileri not defterlerinden, sonunda Kırmızı Kitap olarak yayınlanacak olana aktarması birkaç yıl alacaktı). Daha sonra, aktif hayal gücü veya rüya çalışması yoluyla bilinçli tutumun bilinçdışı karşı konumla bütünleştirilmesi, analitik psikolojinin merkezi haline gelecektir; öyle ki, Jung'un tüm psikolojisi tek bir cümleyle özetlenebilseydi, bu şu olurdu: karşıtların uzlaştırılması ve bütünleştirilmesi. Aşağıda inceleneyeceği gibi, metafizik düalizm kavramında ortaya çıktığı şekliyle karşıtlıklar temasının, Gnostik geleneğin metafiziğinde merkezi bir öneme sahip olduğu kanıtlanacaktır. Jung, Kırmızı Kitap'ı 1914'te başlayıp 1930'da sona eren on altı yıllık bir süre boyunca derledi. Bu kitap, Jung'un Kasım 1913'ten Haziran 1916'ya kadar olan ve bunları bugün Kırmızı Kitap olarak bildiğimiz şeye titizlikle aktarma çabasına başlamadan önce bir dizi not defterine kaydettiği ileri görüşlü deneyimlerini içerir. Açıkçası onun için çok önemli bir çalışmaydı. Bununla birlikte, cümlelerin ortasında aniden sona eriyor ve bu nedenle, dikkati muhtemelen daha da önemli olduğunu düşündüğü projelere yöneltildiğinde asla tamamlanamadı. Kapsamı geniş olan Kırmızı Kitap, Jung'un bilinçdışı diyarına tekrar tekrar yaptığı gezilerin çok çeşitli bir panopisidir. Ancak her şeyden önce, bir adamın, diğer şeylerin yanı sıra, Gnostik psikokozmoloji çerçevesinde çerçevelenen yeni bir Tanrı-imgesinin formülasyonuna yol açan şey, en sonunda onu kayıp ruhuna yönelik psikolojik arayışıdır. Kırmızı Kitap üç bölümden oluşuyor ve Yedi Vaaz'ı içeren İncelemeler başlıklı son bölümdür. Öyle görünüyor ki Yedi Vaaz, Jung'un ilk iki bölümde yer alan aktif hayal gücü deneyimlerinin ham maddesinin yüceltilmesidir ve bu da Jung'un benzersiz Gnostik vizyonu ile sonuçlanmıştır. Yedi Vaaz aynı zamanda Jung'un Freud'la kopuşunu kabul etmesinin bir sonsözü olarak da düşünülebilir. 1913 civarında Jung'un yakını

--- SAYFA 32 ---

Mesleki görüş ayrılıkları nedeniyle Freud'la kişisel ve mesleki ilişkileri sona erdi. Bu, yolların çok sert bir şekilde ayrılması olmayabilir, ancak Jung, Freud'a -en azından mesleki açıdan- hayatının geri kalanında sağlıklı bir saygı duymasına rağmen, pek dostane olarak tanımlanamaz. Bununla birlikte, bölünmenin Jung üzerinde son derece olumsuz bir etkisi oldu ve onun için bilinçdışıyla yüzleşme olarak adlandırdığı muazzam bir psikolojik zorluk dönemini hızlandırdı. Bu çalkantılı dönemden çıkan Jung, deneyimini somut bir şeye dayandırma zorunluluğu hissetti ve bu dürtünün etkisiyle Yedi Vaaz'ı üç akşam boyunca tamamladı. Yedi Vaaz, Jung'un yaşamı boyunca (özel olarak) yayınlanmasına izin verdiği Kırmızı Kitap'ın tek kısmıdır. Bu ilk yayının alt başlığı şuydu: Ölülere Yedi Talimat. Doğu'nun Batı'ya dokunduğu İskenderiye'de Basilides tarafından yazılmış olup, yalnızca Gnostik ilhamı değil, aynı derecede önemli olan karşıtların buluşmasının ana temasını da ortaya koymaktadır. Hayatının sonuna doğru Jung, *Memories, Dreams, Reflections* (1962) adlı eserinde Yedi Vaaz'da sunulan fikirlerin onun derinlik psikolojisine yaptığı tüm büyük katkıların habercisi olduğunu yazacaktı. İlk kitabımda da tartıştığım gibi, Jung'un Gnostik vizyonu analitik psikolojinin henüz gelişmemiş bir biçimiydi (Douglas, 2016). Hayatı boyunca Gnostisizm'e kişisel ve profesyonel bir ilgi duymasına rağmen Jung, kendisinin bir Gnostik olarak kabul edilmesi gerektiğini şiddetle reddetti. Bunun yerine, bir filozof, mistik ya da metafizik spekülasyonlara meraklı biri olmaktan ziyade, psikolojisi deneyciliğe dayanan bir doktor olduğunu iddia etti. Kendi psikolojisinin Gnostik olarak adlandırılmasını, kendisini eleştirenlerin icatlarından başka bir şey olmadığı gerekçesiyle reddetti. Belki de Jung'un bu tür suçlamalara (yani onun bir Gnostik olduğuna) karşı en sert cevabı, ölmeden bir yıl önce (ancak 1973'e kadar yayınlanmamış olan) 29 Haziran 1960 tarihli bir mektupta bulunabilir; bu mektupta, başlıca teolojik eleştirmenlerinden biri olan Yahudi filozof Martin Buber (1878-1965) tarafından yapılan eleştirilere yanıt verilmiştir. Bay Smith adlı bir kişiye hitaben yazılan mektupta Jung, aşkın veya kişilikötesi olarak kabul edilebilecek şeylerle ilişkili olarak psişede gözlemlenebilenlerin ötesinde aşkın olanın kendisi hakkında herhangi bir iddiada bulunduğunu reddediyor. Bu nedenle metafiziksel herhangi bir şeyden ziyade psişik fenomenleri ele alan tamamen ampirik bir yaklaşımı öne sürüyor. Jung'un görüşüne göre, eğer psişe Tanrı'nın varlığını varsayıyorsa, o zaman mesleki merakı (belki de görevi) onu böyle bir psişik ifadenin gerçekliğini, ne olursa olsun incelemeye zorlar.

--- SAYFA 33 ---

32 Tanrı'nın varlığının doğruluğu ya da aksi. Jung, Buber'in kendisinin (Jung) bir Gnostik olduğu iddiasına, Buber'in Jung'un sözde Gnostisizmi olarak yanlış yorumladığı şeyin aslında psikiyatrik gözlem olduğunu ve Jung'un Buber'in hakkında hiçbir şey bilmediğini düşündüğü bir konu olduğunu belirterek karşı çıkar. Jung, Buber'in, Jung'un tutumuna ilişkin yanlış anlamasını Yedi Vaaz'a dayandığını öne sürerek devam ediyor; Smith'e yazdığı mektupta Jung, bunu yalnızca yarım yüzyıl önce (Jung kırk bir yaşındayken) bir arkadaşının doğum günü kutlaması için tasarladığı Gnostikler tarzında özel olarak basılmış bir şiir olarak tanımlayarak onu küçümsemeye çalışıyor. Bunun bilinçdışı psikolojisinin şiirsel bir açıklamasından başka bir şey olmadığını iddia ediyor. Mektubun üslubu, açıkça yazıldığı zamanki belirgin öfke derecesini ele veriyor; Jung, Tanrı fenomenini ve gözlemlenebilir gerçeğini, kendi içinde Tanrı'dan ziyade, psişedeki özerk bir kompleks olarak araştırdığını açıklamak için biraz daha uzun sürüyor. Bilime karşı o kadar belirgin bir önyargı sergileyen Buber gibi teologlara karşı sövüp saymaya devam ediyor ve bu onların onun ampirik bakış açısını anlamalarını engelliyor. Jung, Buber'in eleştirilerinin bu tür konularda beceriksiz olan ve Jung'un tüm hayatını çalışmaya adanmış derinlik psikolojisi alanını anlayamayan birinden geldiğini söyleyerek mektubunu bitiriyor. İyi deneme Carl! Bu, Jung'un kamusal, profesyonel kişiliğinin duruşu olabilir ve hatta bazı insanları ikna etmiş ve onun zaman zaman "Gnostik" sıfatından kaçmasına izin vermiş olabilir, ancak adam bence çok fazla protesto ediyor. Jung'un özel metafizik dünya görüşü tamamen farklıydı ve defalarca inkâr etmesine rağmen, bu dünya görüşü kesinlikle Gnostik yönelimdeydi. Bununla birlikte, Gnostisizmin Jung ve onun psikolojisi üzerindeki yadsınamaz etkisine rağmen, Jung bir Gnostik olarak kabul edilebilir mi? Basit (veya basit) bir "evet" veya "hayır" ile yanıt vermek yerine, kararsız gibi görünme riskini göze alarak, cevaplanmamış bir sorunun belirsizliğine yer açmak -bir adamın hayatının zıtlıkların gerilimine adanmış çalışmasını onurlandıracak şekilde- daha uygun olabilir. Ancak hiç şüphe yok ki, Jung'un hayatı boyunca Gnostisizme karşı derin bir hayranlığı vardı, kendi döneminde mevcut olan Gnostik metinler üzerinde "ciddi" bir çalışma yaptı ve tartışmasız bir şekilde Gnostik olan ve antik çağın en büyük Gnostik öğretmenlerinden biri olan Basilides'e atfettiği bir metafiziği -Yedi Vaaz- benimsedi. * * *

--- SAYFA 34 ---

33 Philip Kindred Dick, 16 Aralık 1928'de Chicago, ABD'de doğdu, üretken, ödüllü bir bilim kurgu yazarıydı. Bu türde yayımlanmış kırk dört roman ve yaklaşık 120 kısa öykü yazmıştır ve beyazperdeye uyarlanan bir dizi eseriyle tanınmaktadır: Blade Runner (1982'de yayınlandı, Do Androids Dream of Electric Sheep?), Total Recall (1990 - ve 2012'de yeniden yapıldı - We Can Remember It For You Toptan adlı kısa öyküye dayanarak), Azınlık Raporu (2002, aynı kısa öyküden uyarlandı) adı, Paycheck (2003, aynı adlı kısa öyküden uyarlanmıştır), A Scanner Darkly (2006, aynı adlı romandan uyarlanmıştır) ve The Correctment Bureau (2011, Setting Team adlı kısa öyküden uyarlanmıştır). Her ne kadar başlangıçta bir Quaker olarak yetiştirilmiş olsa da, PKD de Jung gibi bir Hristiyandı; PKD'nin durumunda ise metafiziğinin Gnostik karakterini kabul etmesine rağmen Hristiyanlığını asla reddetmeyen bir Piskoposlukçuydu (Peake, 2013). PKD'nin doğumdan kısa süre sonra ölen ikiz bir kız kardeşi vardı. Bunun PKD üzerinde derin bir etkisi oldu ve daha sonra onun Gnostik dünya görüşünü şekillendirmede etkili oldu. PKD, iki hafta önce meydana gelen felç sonrasında 2 Mart 1982'de elli üç yaşında öldü. Külleri, yıllar önce öldüğünde mezar taşında kendi adının yanı sıra PKD'nin adı da yazılı olan ikiz kız kardeşinin yanına defnedildi (aynı eser). Ölümünde, hayatta uzlaşmayı çok istediği ikiziyle nihayet yeniden bir araya geldi. * * * Smoley (2006), PKD'nin çok az örgün eğitim almış, üniversiteyi bırakmış bir kişi olmasına rağmen, son zamanlarda Gnostisizm konusunda herkesten daha iyi bir anlayışa sahip olduğunu ve herhangi bir zaman diliminde Gnostik geleneği "bu kadar içten kavrayan ve onu [çok iyi bir şekilde] ifade eden" (s. 182) çok az kişinin bulunduğunu (eğer varsa) iddia eder. Jung'un Yedi Vaaz'da ifade edilen Gnostik vizyonunu hızlandıran deneyim, "ölü" ile bir karşılaşma iken, PKD'yi kendi Gnostik vizyonunda formülasyona yol açan bir arayışa girmeye iten deneyim, Jung'un deneyiminin aksine, "yaşayan", yani PKD'nin daha sonra Geniş Aktif Yaşayan Zeka Sistemi (veya kısaca VALIS) olarak adlandıracağı varlıkla bir karşılaşmaydı. Tıpkı Jung'un perili ev olayının Yedi Vaaz'ı yazmasına yol açması gibi, PKD de bu olayı tetikleyen olaydan hemen önce evinde bir tür paranormal aktivite yaşadı.

--- SAYFA 35 ---

Gnostik vizyonunu formüle ettiği Tefsirlerinde (aşağıya bakınız) belgelenen 34 keşif. Yarı-otobiyografik romanı VALIS'te, Şubat 1974'te dairesinin yüksek düzeyde radyasyona doymuş olduğunu ve bunun "sanki duyarlı ve canlıymış gibi cızırdayan bir aurora"ya yol açtığını iddia eder (2001, s. 117). Aynı ayın 20'sinde, anestezi altında gömülü yirmi yaş dişini (başka bir anlatıma göre bunun iki diş olduğunu iddia ediyor) aldırdı. O günün ilerleyen saatlerinde, eve döndükten sonra ciddi bir ağrı hissetmeye başladı ve yerel bir eczaneden ağrı kesici ilaç göndermesini ayarladı. Ağzından kan gelmesine ve çetin sınavdan dolayı kendini zayıf hissetmesine rağmen, eczane teslimatçısı ilaçla geldiğinde kapıyı karısının açmasına izin vermek yerine kendisi açtı. Kapıyı açtığında kendisini, 1960'ların karşı kültür hareketi sırasında Kaliforniya'da çok moda olduğunu iddia ettiği bir Hristiyan sembolü olan, balık şeklinde, ışıltılı, altın bir kolye takan koyu renk saçlı genç bir kadınla karşı karşıya buldu. PKD acısını hızla unuttu ve kadını ve ağrı kesici ilaçları büyük ölçüde görmezden gelerek balık kolyesine hayran kaldı. Kadına balık sembolünün anlamını sormayı başardı ve kadın bunun ilk Hristiyanlar tarafından kullanılan bir işaret olduğunu söyledi. Bunu duyunca ve kolyeden yansıyan pembe bir ışık huzmesi olarak algıladığı şey karşısında bir an gözleri kamaşan PKD, kendisinin de antik Roma zamanındaki ilk Hristiyanlardan biri olduğunu anlatan -daha sonra bunu bir anamnez olarak anlatacağı- bir geri dönüş yaşadı. Kısaca "Romalı yetkililer tarafından aranan gizli bir Hristiyan olarak geçirdiği sinsi, korku dolu hayatı" hatırladı (ibid., s. 122). Geriye dönüş, geldiği gibi hızla ortadan kayboldu ve PKD, 1974'te kendisini Kaliforniya'da, teslimatçıdan ağrı kesici ilaç alırken buldu. PKD'ye göre pembe ışınla birlikte anlayış ve "akut bilgi" (2008, s. 194), başka bir deyişle irfan geldi. PKD'nin Gnostik tezahürünü tetikleyen şeyin bir "bilgelik" dişinin çıkarılması olması biraz ironik görünüyor, ancak bu sizin için PKD ve irfandır. Bu vizyonun tarihi ve bir sonraki ayda (Mart 1974) deneyimlediği sonraki vizyonlar göz önüne alındığında, PKD, deneyimi belirtmek için "2-3-74" kısaltmasını benimsedi. Başka bir yerde, bunu kendi teofani olarak tanımladı ve balık kolyesinden kendisine yayılan pembe ışık deneyimi, 1600 yılında kalaylı bir tabaktan yansıyan bir güneş ışığı ışınının büyüüne kapıldığı, on beş dakikadan fazla sürmeyen derin, mistik bir deneyim yaşayan Hristiyan mistik Jacob Boehme'yi (1575-1624) hemen anımsatıyor (Madden, 2008). Boehme, kısa görüşünde doğrudan manzaranın içini gördüğünü hissetti.

--- SAYFA 36 ---

35 panteistik bir Tanrı kavramını içeren gerçekliğin doğası. PKD'nin deneyimi de benzer bir etkiye sahip gibi görünüyor ve PKD, tıpkı Jung ve ölümlerle karşılaşması gibi, hayatının geri kalanını bu deneyimin derinliğini anlamaya ve anlamını açıklamaya çalışarak geçirecekti. Jung'un 1916'da dönüm noktası olduğu gibi, PKD de 1974'te dönüm noktası yaşadı. PKD, 2-3-74 vizyonunun "tüm entelektüel yaşamına" bağlı olduğunu iddia etti (2011, loc. 4636). Jung'un tüm yaşamı boyunca yaptığı çalışmalar Yedi Vaaz'ın detaylandırılması olduğu gibi, PKD'nin tüm yaşamı boyunca yaptığı çalışmalar da onun 2-3-74 deneyiminin bilim kurgu romanları biçimindeki "büyümesi ve ifadesi" (ibid., loc. 4636) idi. PKD'nin Gnostik vizyonu Tractates Cryptica Scriptura'da ("Gizli Kutsal Yazıların İncelemesi" anlamına gelen Latince) özetlenmiş olsa da, Philip K. Dick'in Tefsiri'nde (aynı eser) daha kapsamlı bir şekilde ifade edilmiştir. Jung için Kırmızı Kitap ne ise, PKD için de Tefsir odur. Tıpkı Kırmızı Kitap'ın Jung'un kayıp ruhunu yeniden keşfetme girişimi olması gibi, PKD de ruhunu Tefsir'de belgelenen keşifler yoluyla kazandığını hissetti (ibid., loc. 4018). Jung (1962), son büyük eseri Mysterium Coniunctionis'in (1955-56) başyapıtı olduğunu iddia etti, ancak çalışmalarına daha mistik veya metafizik ilgi duyan herkesin ve kesinlikle Gnostik vizyonunun bakış açısından, onun gerçek başyapıtı Kırmızı Kitap (2009) ve özellikle Yedi Vaaz'dı. Benzer şekilde PKD, VALIS'in kendisinin başyapıtı olduğunu iddia etti, ancak aslında hem benzersiz Gnostik dünya görüşünü hem de hayatının eserini dile getirdiği sürece, Tefsirini onun başyapıtı olarak düşünmek daha uygun olabilir. Bazen Tefsir'i okurken ilham geliyor; diğer zamanlarda ise ele geçirilmiş bir adamın işi gibi geliyor. PKD'nin kendisi bunu "dengesiz bir kişinin sinsi eylemi" olarak tanımlamaktadır (2001, s. 23). Bir yandan kibire yenik düşmüş birinin işi gibi görünebilir, diğer yandan psikolojik şişkinliğin pençesindeki birinin ürünü gibi görünebilir. Jung psikolojisinde mana kişiliği, kolektif bilinçdışından gelen bir istila olarak deneyimlenebilecek bir şekilde bir arketiple özdeşleşmiş şişkin bir egoyu tanımlamak için kullanılan terimdir. Belki de PKD mana kişiliğinden yazıyordu; Exegesis'te sık sık VALIS'in bu dünyaya izinsiz giren biri olduğundan söz eder. Bununla birlikte, onu etkileyen her ne olursa olsun, Tefsir baştan sona onun 2-3-74 deneyimini ve bunun tüm sonuçlarını anlama ve açıklamaya yönelik samimi bir girişimle doludur.

--- SAYFA 37 ---

36 Resmi eğitim eksikliğine rağmen PKD, çeşitli dinler, bilgelik gelenekleri ve felsefeler hakkında geniş bir bilgiye sahipti. Sonuç olarak Tefsir, Gnostik dünya görüşüne ek olarak birçok kaynaktan yararlanır: Hristiyanlık, Taoizm, Budizm, Platonizm, Neo-Platonizm ve Hermetizm ve diğerleri. Bu nedenle, bu diğer etkileri göz ardı ettiğim ve PKD'nin vizyonunun yalnızca Gnostik fikirlere karşılık gelen özelliklerini vurgulama konusunda çok seçici davrandığım iddia edilebilir. Bu böyledir ve ben bunu onun herhangi bir konuda nihai konumunun ne olduğunu anlamamın neredeyse imkansız olduğu gerekçesiyle savunuyorum. PKD'nin Exegesis'indeki yazıları genellikle paradoksaldır ve keşfetmeye çalıştığı gizemlerin tarif edilemez doğası göz önüne alındığında bu tamamen uygundur; ancak diğer zamanlarda vizyonunun çeşitli yönlerini yeniden işlemesi kendi içinde çelişkilidir. PKD, "... zihninin endişelendiğini ve koşturduğunu, kendisiyle çeliştiğini, sonuçlara vardığını ve sonra bunları keyfi olarak bıraktığını, yorumun inşa edilmediğini, birikimsel bir faktör olmadığını" itiraf ediyor (2011, loc. 12010). Bu nedenle, Tefsir'in son sayfalarında çıkardığı herhangi bir geçici sonuç, açılış sayfalarında sunulanlardan daha "nihai" görünmüyor. PKD konusunda dürüst olmak gerekirse, muhtemelen hiçbir zaman Tefsir'in yayınlanmasını planlamamıştı ve bir noktada onu "başka hiç kimsenin işine yaramayan, bir metre yüksekliğinde tavuk tırmalamaları yığını" olarak görmezden gelmişti (loc. 8949). Sonuç olarak okuyucu, istediğini yapma konusunda oldukça özgür bırakılmıştır ve bu çalışmanın yapmaya çalıştığı tek şey, onun görüşünün çoğunun Gnostiklerle çok uyumlu olduğunu göstermektir. Bir girişinde, İtalyan filozof Giordano Bruno'nun (1548-1600) "hermetik hilozoik kozmolojisi" olarak tanımladığı şeyin, kendi deneyimini en iyi anlayabileceği bağlam olduğunu iddia ediyor. Sonuç olarak Bruno'yu "asıl adamı" olarak ilan eder (loc. 8071). Başka bir yerde, sanki bir yıkıcılık eylemi gibi görünen bir hareketle, Batı kapitalist toplumunun üzerine kurulduğu felsefeyi baltaladığını ve "hermetik, Gnostik Yeni-Platonculuk"a geri döndüğünü öne sürüyor (loc. 8128). Bununla birlikte, PKD'nin dünya görüşünün oluşumunda Bruno ve diğer pek çok kişinin önemli etkisine rağmen, onun dünya görüşü ile Gnostiklerinki arasındaki hatırı sayılır paralellikleri ve onun metafiziğinin özünde tartışmasız Gnostik olduğu inkar edilemez. Hayatının işinin "Gnostik irfanı dünyaya değersiz bir biçimde [yani bilim kurgu romanlarını] geri getirmek" (loc. 8587) olduğunu ve eserin "bastırılmış (Gnostik) doktrinlerle uyumlu değişmez bir kozmolojik şema sunduğunu" (loc. 5891) iddia ediyor. Jung gibi PKD de gönülsüz bir Gnostikti ve bu şekilde nitelendirilmeyi kabul etmekten biraz nefret ediyordu. Kendisinin "suçlandığını" belirtiyor (1978)

--- SAYFA 38 ---

37, Gnostik fikirlere sempati duymakla suçlanıyor; bu suçlamayı geçici olarak kabul ediyor, ardından geçmişte sapkın fikirleri nedeniyle kazığa bağlanarak yakılacağını sert bir şekilde belirtiyor. Tefsirinde, Gnostisizme aşına olan herkesin kendisini bir Gnostik olarak değerlendireceğini iddia eder ve buna şöyle tepki verir: "Bundan memnun değilim" (loc. 4370). Başka bir yerde, kendi görüşüne ilişkin açıklamasının vahiyden kaynaklandığını ve inanmayı tercih ettiği "modele uymadığını" (loc. 6831) iddia ediyor. Yine de, metafiziğinin Gnostik olduğu fikrinden duymuş olabileceği herhangi bir rahatsızlığa rağmen, Gnostisizm'e "geri adım atamayacak kadar" (loc. 5761) çok uzak olduğunu gönülsüzce kabul ediyor ve bu nedenle, istemeyerek de olsa, açıkça kabul ediyor: 2-3-74 vizyonunun Gnostik olduğunu. Tefsirinde kendisine verilen görevi yerine getirdiğini ve bunun özünün Gnostiklerin irfanı olduğunu beyan eder (loc. 8248). * *

* Özetle, Jung ve Dick'in Gnostik eserleri arasında bazı çarpıcı paralellikler görülebilir (Şekil 2). Her ikisinin de ancak paranormal aktivite olarak tanımlanabilecek bir şeyin tetiklediği mistik bir deneyimi vardı. Her ikisinin de bu deneyimlerin bir sonucu olarak Gnostik vizyonları vardı ve bunlar nispeten kısa metinlerde, Yedi Vaaz'da ve Tractates Cryptica Scriptura'da ifade edilmişti. Her ikisi de özellikle rüyalar aracılığıyla bilinçdışıyla ilgileniyordu ve vizyonlarının akıl yürütmeden ziyade vahiy sonucu olduğunu iddia ediyordu. Her ikisi de hayatlarının geri kalanını Gnostik vizyonlarını anlamaya ve açıklamaya çalışarak geçirdiler. Bu kitabın geri kalanında, onların ilgili vizyonları arasındaki benzerlikler daha ayrıntılı olarak incelenecektir. Jung PKD Gnostik vizyon: Ölümlere Yedi Vaaz The Tractates Cryptica Scriptura Gnostik vizyon aşağıdakilerle hızlandırılmıştır: Paranormal aktivite: ruhlarla dolu perili ev, "ölüler". Paranormal aktivite: "yaşayan" VALIS'ten pembe ışın. Halka açık yapıt: Mysterium Coniunctionis VALIS Özel yapıt: Kırmızı Kitap Philip K. Dick'in Yorumu

--- SAYFA 39 ---

38 İçgörü yöntemleri: 1. Rüya 2. Aktif hayal gücü 2. Hipnagogik/hipnopompik bilinç durumları Gnostik vizyonun detaylandırılması: Jung'un Yedi Vaaz'dan sonraki tüm kariyeri, içinde yer alan fikirlerin açıklanmasıydı. Analitik psikoloji Yedi Vaaz üzerine kurulmuştur. PKD, hayatının geri kalanını 2-3-74 deneyimini anlamaya ve açıklamaya çalışarak geçirdi. Şekil 2. Jung ve PKD'nin Gnostik çalışmalarının özeti.

--- SAYFA 40 ---

39 ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Ex nihilo, ex plenitudo Her Şeyi Aşkın, çokluktan tamamen yoksun, Birliğin Öz'üdür, her şeyden bağımsızdır... Bu, bütünüyle ve gerçekten bir olan büyük başlangıçtır. Tüm yaşam ona aittir. —Plotinus Hem Hristiyan İncili'nin Eski Ahit'inin ilk kitabı, hem de Yeni Ahit'in kanonik İncilleri arasında en mistik olanı olan Yuhanna İncili, kozmogonilerine, oldukça mantıklı görüldüğü gibi, başlangıçta başlar: "Başlangıçta Tanrı göğü ve yeri yarattı" (Yaratılış 1:1, King James Versiyonu [KJV]) ve, "Başlangıçta Söz vardı ve Söz onunla birlikteydi" Tanrı ve Söz Tanrı'ydı. Başlangıçta Tanrı için de durum aynıydı" (Yuhanna 1:1-2, KJV). Öte yandan, Gnostik kozmogoniler tipik olarak başlangıçtan önceki ebedi bir alemle veya daha doğrusu zamanın tamamen dışında başlar. Örneğin, Nag Hammadi Kütüphanesi'nin John'un Gizli Kitabı (diğer adıyla John'un Apocryphon'u), tarif edilemez nihai gizem olan Bir'in sınırlanamaz, anlaşılmaz, ölçülemez, görünmez, ifade edilemez ve isimlendirilemez olduğunu, çünkü ondan önce onu sınırlandıracak, anlayacak, ölçecek vb. hiçbir şey bulunmadığını öğretir. Zamanın ötesinde olduğundan sonsuzdur. Bir'in, Tanrı ya da tanrı olarak kabul edilmesi ya da hatta bir tanrıya benzetilmesi yerine, üstünde ve önünde hiçbir şey olmayan bir tanrıdan daha büyük olduğu düşünülmelidir. Benzer şekilde, Kutsanmış Eugnostos metni, nihai tanrısallığa Baba yerine Ata olarak hitap edilmesi gerektiğini öğretir. Baba evrenin başlangıcıdır ama Rab başlangıcı olmayan Atadır (Meyer, 2007). Dominikli ilahiyatçı ve belki de Hristiyanlığın en büyük mistiği Meister Eckhart (1260-1327), teologların iddia edebileceği gibi, dünyadaki mistiklerin aynı dili konuştuğunu öne sürdü. içinde

--- SAYFA 41 ---

40 Tarif edilemez Bir'in tanımını takiben, Eckhart kesinlikle Gnostik mistiklerle aynı dili konuşuyor: Ama Bir'in mükemmel yansıması yalnız sessizlikte tek başına parlıyor, orada bir ve bölünmez olarak güvenli bir şekilde hapsedilmiş. (Allah'ın) birliği lüzumsuzdur, söze ihtiyacı yoktur, ancak kesintisiz bir sessizlik içinde tek başına varlığını sürdürür. ... Ey yaratıklar ve kendi benliğin için dipsiz, dipsiz boşluk, sen derinliğinle sen, bölünmez, yok edilemez gerçekliğinle yüceltin; Özsel gücünün doruğunda o kadar derinsin ki, orada olmadığın her şeyden gizlenen basit zemini yutuyorsun. (Meister Eckhart) Gnostiklere göre Bir, yalnızca zamanın ötesinde, diğer bir deyişle zamansal olmayan değil, aynı zamanda mekansal olmayandır. Silvanus'un Öğretileri bize, Tanrı'nın bir yerde olduğunu düşünmenin yanlış olduğunu bildirir; çünkü bu, Tanrı'yı yerelleştirir, böylece kapsayıcının kapsanan şeyden daha üstün olduğu kabul edildiğinde, yeri orada var olanın üzerinde yüceltir. Tekçi bir perspektifi benimseyen ve Tanrı'nın doğasını, merkezi her yerde ve çevresi hiçbir yerde olmayan bir daireye benzeten (Şekil 3) antik Yunan filozofu Empedokles'i (M.Ö. 490 – MÖ 430) anımsatan Silvanus, Bir'in gücü her yerde olduğu, ancak Bir'in tanrısallığının özü herhangi bir yerle sınırlandırılmadığı için hiçbir şey mümkün olmadığı sürece Bir'in aynı anda her yerde olduğunu ama aynı zamanda hiçbir yerde olmadığını öğretti. onu içerir. Kadim Gnostiklere göre Bir, hem zamanın hem de mekanın ötesinde aşkın, tarif edilemez bir gizemdi. Şekil 3. Monad. Bir. * * *

--- SAYFA 42 ---

41 Tek bir Gnostik yaratılış miti yoktur, ancak Yuhanna'nın Gizli Kitabı'ndaki yaratılış miti bazıları tarafından fiili standart olarak kabul edilebilir. Aksine, Gnostik yaratılış mitleri çeşitlidir ve çoğu zaman görünüşte aşırı derecede karmaşıktır. Genellikle aydınlatmak yerine kafa karıştırıcı olma eğilimindedirler. Bu nedenle burada sunulan basitleştirilmiş açıklama, Nag Hammadi Kütüphanesi'ndeki bir dizi yaratılış mitinden alınan genel bir sentezdir. Umarım, çoğunlukla anlaşılmasız ayrıntılara saplanmadan, Gnostik kozmogoni'nin göze çarpan özelliklerini vurgular. Gnostik yaratılış mitleri tipik olarak monizmin biçimleri olarak kategorize edilebilir. Başka bir deyişle, gerçekliği monad olarak bilinen tek, bölünmez ve ebedi bir varlığa dayanan birleşik bir bütün olarak kavrayan metafizik öğretiyi uygundurlar. Gnostik kozmogonide monadın tamamen aşkın, tarif edilemez, kusursuz, bozulmaz ve insan zihni açısından bilinemez olduğu kabul edilir. Yaratılan dünyaya tamamen yabancısıdır (Şekil 4). Çeşitli Gnostik okullar bu monaddan farklı şekilde söz ediyordu. Örneğin Sethianlar ona Büyük Görünmez Ruh adını verirken, Gnostik öğretmen Basilides'in takipçileri gibi diğerleri ona Pleroma adını verdiler. Bu nihai tanrısallık, varlığın ötesinde olduğundan, bir varlık olarak değil, yokluk olarak kavranması daha iyidir. O, Tanrı'nın üstünde bir Tanrı'dır ve Tanrı'dan ziyade Meister Eckhart'ın metafiziğindeki Tanrılığa daha yakındır. Zamanın dışında, sessizliğin akıl almaz derinliklerinde huzur içinde yatıyor. Şekil 4. Büyük Görünmez Ruh ve evren. Gnostik kozmolojide monad, Büyük Görünmez Ruh, tezahür eden evrene tamamen aşkın ve yabancısıdır.

--- SAYFA 43 ---

42 Ana akım Hristiyan teolojisinde yaratılış doktrini, Tanrı'nın bir irade eylemi yoluyla evreni yoktan (yoktan) yarattığını ve bu nedenle yaratıcı ile yaratılışın ayrı olduğunu savunur. Bunun tersine, Gnostik kozmogoni, evrenin Büyük Görünmez Ruh'un doluluğundan (ex plenitudo) bir yayılma süreci yoluyla varlığa geldiğini görmesi açısından yayılmacıdır. Yaratılmış alemin veya evrenin tamamı, bu ilk birlikten, her bir çiftin bir araya getirildiği ve bir syzygy olarak adlandırılan şeyi oluşturduğu, erkek/dişi ikili karşıtlıklarının ardışık yayılımları süreci yoluyla var oldu. Büyük Görünmez Ruh'un hiçliğinden çift karşıtların doluluğu ortaya çıktı. Bu yayılan varlıklar veya güçler, Gnostikler tarafından sonsuzluklar olarak anılır ve birlikte, Jung'un kolektif bilinçdışı kavramının arketiplerden oluşmasından farklı olmayan bir şekilde Büyük Görünmez Ruh'un dolgunluğunu oluştururlar. Bu çağların sonuncusu, Gnostisizmin Hristiyanlaştırılmış formlarında eşi İsa Mesih ile bir sinsiji oluşturan Kutsal Bilgelik Sophia'dır. Çağdaş Gnostik rahip Jordan Stratford (2007), bu yayılma sürecini durgun bir su kütesine atılan bir taşla benzetiyor. Taşın ilk sıçramasıyla başlatılan dalga formunun zirvesi ve çukuru, ilkel ve ebedi ikili karşıtlıkları, boşluk/doluluk, potansiyel/gerçek, erkek/dişi, yin/yanğ vb.'yi temsil ediyordu. Birbirini takip eden her çift orijinal mükemmellikten daha da uzaklaştıkça, ışığın maddi olmayan aleminden maddi aleme geçişle, kökleri cehaletten kaynaklanan ve Pleroma'daki aeonik uyumun bozulmasına yol açan bir hatadan kaynaklanan, giderek daha maddi hale geldi. Bu hata olarak yaratma, Gnostik kozmogoninin temel temasıdır. Örneğin Philip İncili, dünyanın hata sonucu ortaya çıktığını vurgulayarak belirtir. Bu hata tipik olarak, ilkel birlikten yabancılaştığını hissedene ve Büyük Görünmez Ruh'u taklit etmeye çalışan Sophia'ya atfedilir. Bir tutku eylemiyle kendinden çıkmaya çalıştı. Ancak bunu Ruh'un onayı olmadan ve eşinin rızası olmadan yaptı ve sonuç, Yaldabaoth adında kusurlu ve deforme olmuş piç bir çocuk oldu; bu çocuk, yaratıcı (veya "yaratıcı", orijinal olarak "zanaatkar" veya "zanaatkar" anlamına gelen Yunanca bir kelimedenden türetilmiştir) olarak bilinir. Yaratıcı, cahil karanlık olarak tanımlanır ve sembolizmde tipik olarak aslan başlı, yılan veya ejderha gövdeli ve şimşek çakan gözlerle sahip olarak temsil edilir (Şekil 5). Daha sonra Tanrı, asları olan arkonlarla gizli bir anlaşma yaparak, bir cehalet eylemiyle maddi dünyayı yarattı ve

--- SAYFA 44 ---

43 sonra ilk insan. İlk olarak yaratıcı, Pleroma'nın ilk dönemlerinin "yok edilemez modeli"nde bir dünya yaratmaya çalıştı. Ancak kör (cahil) bir tanrıdır ve bu nedenle aslında yok edilemez diyarı göremez, annesinden aldığı güç sayesinde onu ancak belli belirsiz algılayabilir. Sonuç olarak, yaratılan dünya, yaratıcının ve onun arkonlarının sahte ruhu tarafından şekillendirilmiş sahte bir dünyadır.

Tamamlandığında, yaratıcı yaratılışını inceler ve arkonlarına kendisinin Tanrı olduğunu ve Eski Ahit'in Tanrısı gibi kendisinden başka tanrı olmadığını iddia eden kıskanç bir Tanrı olduğunu ilan eder. Elbette bunu söylerken -Yuhanna'nın Gizli Kitabı'nın işaret ettiği gibi- aslında başka bir Tanrı'nın olması gerektiğini kabul ediyor, aksi halde kimi kıskanabilirdi ki? İkincisi, yaratıcının yönetimi altındaki arkonlar ilk insanı yarattılar. Ancak yarattıkları insan sadece psişik ve maddi bir bedendi ve onu canlandıracak ışık ruhundan yoksundu. Yaratıcının ve onun arkonlarının yaptıklarını gören Sophia, şimdi başlattığı şeyden tövbe etti ve bağışlanmak için dua etti. Onun duasına cevap veren Büyük Görünmez Ruh, cahil tanrıyı kurnazlıkla alt ederek yarı-dürtünün annesi Sophia'dan aldığı ruhu ilk insana üfledi. Sonuç olarak ışık yaratıcıyı terk etti ve onu hayata döndüren ilk insana girdi. İlk insanın kendilerinde eksik olan ışığı barındırdığını fark eden arkonlar kıskandılar ve onu, Gnostiklere göre bir mahkum olarak kaldığı maddi dünyanın en alt seviyelerine attılar. Şekil 5. Yaratıcıyı temsil ettiği düşünülen aslan suratlı tanrı. Antik çağdaki Gnostik okullar Mısır'ın İskenderiye şehrinde gelişti ve Mısır dini, Gnostik yaratılış mitleri için doğrudan kaynak olmasa da şüphesiz bir ilham kaynağı oldu. En eski

--- SAYFA 45 ---

44 Mısırlıların yaratılış efsanesi Atum'unkidir (Ellis, 2012). Birincisi, hiçbir şey yoktu ve hiçlikten Atum var oldu çünkü oluş onun doğasıydı. Gnostiklerin Büyük Görünmez Ruhu gibi, Atum da mutlak gerçeklik olarak kabul edilir ve kusursuz, bozulmaz vb. olarak tanımlanır. O, başlangıcın ve sonun Tanrısı olarak kabul edilir ve bu nedenle zamanın dışındadır. Her şey Atum'dan çıkmıştır ve zamanın sonunda her şey Atum'a geri dönecektir (aynı eser). "Ben Alfa ve Omega'yım, başlangıç ve sonum, diyor Rab" (Vahiy Kitabı 1:8, KJV) hemen akla geliyor. Atum ikiz doğurarak yaratmaya başlar. Kuru rüzgar tanrısı Shu'yu hapsirir ve nem tanrıçası Tefnut'u tükürür (aynı eser) ve tüm yaratılış bu ilk çiftten gelişir. (Sanki biz, Tanrı'nın burnundan çıkan yapışkan bir şeyin yan ürünüymüşüz gibi geliyor.) Sonra, Cennetin suyu tanrıça Nut ve onun kocası-kardeşi, Dünya tanrısı Geb geliyor. Dolayısıyla Gnostiklere göre yaratılış, erkek/dişi sinjilerinin ilkel bir hiçlikten yayılması olarak ilerler. Gnostik kozmogoninin temel ilkesi, hata olarak yaratma fikrinden çok, maddi dünyanın yaratılma sürecinin doğasında olan, ilahi uyumun derinden bozulması fikridir. Sophia, eşinin rızası olmadan kendi başına yaratmaya karar verdiğinde, bu ilkel sinjinin dengesinin bozulmasıyla sonuçlandı ve bu da, yaratıcının, arkonların ve yaratılmış dünyanın doğuşuna yol açtı. Eğer ilksel sinji mükemmel bir dengede kalsaydı, birlik devam ederdi ve tezahür eden evrenin oluşması mümkün olmazdı. Bu dünya, uyumlu dengenin bozulmasına ihtiyaç duyuyordu ve sonuç olarak düzensizlik, yalnızca yaratılışın talihsiz bir yan ürünü değil, aynı zamanda Gnostik geleneğe üzerine kurulduğu temel ilkelerden biridir. *** Peki ruhun gıdası nedir Sokrates? Şüphesiz ilim ruhun gıdasıdır dedim. —Plato Gnosis (Yunanca "bilgi" anlamına gelen gnosis kelimesinden türetilmiştir), ilahi olanla ilgili (tipik olarak bir başkasının) bilgi anlamındaki bilginin aksine, ilahi olanın doğrudan, aracısız deneyimini ifade eder. Gnostik geleneğe özgü değildir. Öyle ya da böyle, mistisizmin tüm biçimlerinin olmazsa olmazıdır; diğer gelenekler

--- SAYFA 46 ---

45 sadece ona başka isimlerle bakın. Bununla birlikte, adından da anlaşılacağı gibi, Gnostik dünya görüşü için vazgeçilmezdir ve bunun elde edilmesi, kurtuluşa ve Gnostik sistemlerin nihai amacı olan Pleroma'ya geri dönmek için gerekli kabul edilir. İrfanı deneyimlemek, kişinin ruhsal olarak geliştiği mistik bir deneyime sahip olmak anlamına gelecektir ve irfanı elde etmek veya elde etmek, Doğu sistemlerinde aydınlanmaya erişmenin az çok doğrudan korelasyonu olan manevi gelişimi tamamlamış olmak olacaktır. Başka bir deyişle irfan, mistik deneyim yoluyla aşamalı olarak birikir ve kişinin tam bir manevi farkındalığa ulaşarak tam irfana ulaşması olarak tanımlanabilir. İrfan, insanlığın kurtuluşu için gerekli görüldüğünden, bunun doğal sonucu, örneğin Nag Hammadi Kütüphanesi'nin Yetkili Söylemi'nde iddia edildiği gibi, cehaletin en kötü günah olduğu yönündedir. Bu nedenle Gnostik gelenek, aydınlatıcı bilgeliğin kurtarıcı olduğu ve Budizm'deki üç "zehirden" biri olarak kabul edilen cehaletin kurtuluşun karşıtı olduğu görüşünü Budizm ile paylaşır. Benzer şekilde Jung, insanlığın en büyük günahının bilinçsizlik olduğuna ve insanlık durumunun gerçeğine ilişkin bilginin psiko-ruhsal gelişim ve nihai kurtuluş için gerekli olduğuna inanıyordu. PKD de aynı şekilde irfana olan ihtiyacın farkına vardı. Aslında Gnostiklerin aradığı irfanın kurtuluşumuza giden tek yol olduğunu iddia etti (2001, s. 265). *** Çoğu Gnostik yaratılış mitleri gibi, Jung'un Yedi Vaaz'da ifade edilen Gnostik vizyonu da hiçlikle başlar. Paradoksal olarak bu hiçlik aynı zamanda doluluktur. Hiçlik aynı anda hem boş hem de doludur. Kendisinden önceki bazı antik Gnostikler gibi Jung da bu hiçlik/doluluktan Pleroma olarak söz etti. Danimarkalı Nobel Ödülü sahibi kuantum fizikçisi Niels Bohr'un (1885-1962), bir gerçeğin tersinin yalan olduğunu, derin bir gerçeğin tersinin ise başka bir derin gerçek olabileceğini belirttiği biliniyor. Benzer şekilde, sözde gerçekliğin sıradan, gündelik dünyasında paradoksun hiçbir anlamı yokken, Gnostiklere göre ve muhtemelen Bohr'a göre, eğer tarif edilemez ve kuantum alemleri arasında bir tür paralel çizilebilirse, tarif edilemez alemler paradoksunun temel bir ilke olduğu ortaya çıkacaktır. Böylece, anlatılamaz olanın paradoksal doğasına uygun olarak Pleroma aynı anda hem doluluk hem de boşluktur. (Bu arada belirtmekte fayda var ki, önemi bu kadardı.

--- SAYFA 47 ---

Bohr'a göre ikiliği gerçekliğin temel yasası olarak gören kişi, kendisine Danimarka şövalyeliği verildiğinde Taocu yin-yang sembolünü içerecek şekilde kendi armasını tasarlamıştı (Rosenblum ve Kuttner, 2012). Aşağıda tartışılacağı gibi, dualite veya karşıtlıklar teması, Gnostik metafiziğin en önemli noktasıdır.) Gnostik kozmolojinin hiçliği/doluluğu, hafifletilmiş apofatik teoloji olarak yararlı bir şekilde tanımlanabilir. Apofatik teoloji, nihai tanrısallığın, ondan söz edebilmemizin tek yolunun olumsuzlama yoluyla olacak kadar tarif edilemez olduğunu düşünen teolojik bir duruştur. Bu, ilahi olanı ne olduğu açısından tanımlamaya çalışan katafatik teolojinin tam tersidir; apofatik perspektifin taraftarları, bunu sınırsız olanı sınırlama girişimi olarak gördükleri için reddederler. Yukarıda belirtildiği gibi, Yuhanna'nın Gizli Kitabı, Büyük Görünmez Ruh'u sınırsız, anlaşılmaz, ölçülemez vb. olarak tanımlamak yerine, onu ima eder. Jung'un Pleroma'sı hiçliğiyle apofatiktir, doluluğu kendi içinde barındırdığı için apofatizmi hafifletilmiştir. Hiçbir niteliği yoktur ama potansiyel halinde tüm nitelikleri içerir. Jung'un Pleroma hakkındaki Gnostik görüşü, "'Büyük Kurtuluşun Tibet Kitabı' Üzerine Psikolojik Yorumu"nda (1954) ortaya çıkar. Hem Pleroma'nın hem de kolektif bilinçdışının doğrudan ilişkili olduğu Doğu'nun Tek Zihin kavramı hakkında yorum yaparak bunun hiçbir özelliği olmadığını belirtiyor. Bu adlandırmalar karakteristik olacağından yaratılmış veya yaratılmamış denilemez. Nitekim "belirsiz, vasıfsız ve üstelik 'bilinemez'" (s. 133) olduğundan bu konuda hiçbir iddiada bulunulamaz. Ancak Jung'un Pleroma kavramı ile Gnostiklerin Büyük Görünmez Ruhu arasında temel bir ayrılma noktası vardır. Gnostiklere göre, nihai tanrısallık tamamen yabancıdır ve tamamen aşkın, Tanrı üstü bir Tanrıdır; Jung'un Pleroma'sı aynı anda ve paradoksal olarak (yine) tamamen aşkın ama yine de tamamen içkindir. Jung, yaratılmış dünyanın tarif edilemez alemdeki kaynağından yabancılaştığı yönündeki Gnostik görüşü miras alırken, onun Pleroma kavramı yaratılmış dünyayla yakından ilişkili olmaya devam ediyor. Işığın atmosfere yayılması ve elektromanyetik radyasyonun katı nesnelere nüfuz etmesi gibi, Jung'un Pleroma'sı da yaratılmış dünyanın içine nüfuz eder. Gnostiklere göre Büyük Görünmez Ruh, uzay-zamansal anlamda yaratılıştan uzaktır. Jung'a göre bu uzay-zamansal ayırım çökmüştür ve Pleroma yaratılışa yayılmıştır. Bu, belki de pek de Gnostik olmayan Thomas'ın İncili ile uyum içindedir; bu İncil, bir parçayı bölmeyi öğretir.

--- SAYFA 48 ---

47 parça tahta ya da bir taşı kaldırdığınızda, içinde ilahi olanı bulabilirsiniz. Bu nedenle, antik Gnostiklerin monist kozmolojisinin aksine, Jung'un Gnostik vizyonu panteisttir. Panenteizm (Yunanca pan "hepsi", en "içeride" ve theos "Tanrı" [yani, "her şey Tanrı'da"]) kelimesinden gelir), panteizmden farklı olarak, Tanrı'nın evrenden daha büyük olduğunu, hem onu içerdiğini hem de ona nüfuz ettiğini düşünen metafizik doktrindir. Tanrı aynı anda aşkın ve içkindir. Panteizm (Yunanca'dan gelen, "her şey Tanrı'dır" anlamına gelir) ise Tanrı'yı evrenle birlikte düşünür, yani evren zahir olan Tanrı, Tanrı ise tezahür etmeyen evrendir (Şekil 6). Şekil 6. Panteizm ve panenteizm. Bununla birlikte, Gnostik kutsal metinlerde panteizmin genel bir yokluğuna rağmen, Philip'in İncili'nde en azından buna dair bir ipucu vardır; bu, ilahi alemin "daha yüksek" ve yaratılmış âlemin "aşağı" olarak olağan nitelendirmelerinden ziyade, bunları "iç" ve "dış" olarak yeniden çerçevelemenin daha iyi olacağını öne sürer. Matta'nın kanonik İncili'nden şu pasaja dayanarak, "Dua ettiğinde dolabına gir ve kapını kapattığında, gizli olan Babana dua et" (Matta 6:6, KJV), Philip, en içtekinin Pleroma'nın doluluğu ve en dıştağının ise yozlaşmış dünyanın karanlığı olduğunu iddia eder. Jung'un Pleroma modeli, Gnostik düşüncenin çoğunu karakterize eden yüksek/aşağı modelden ziyade iç/dış modele (yozlaşma hariç) daha kolay uyar. Jung'un vizyonu ayrıca, maddenin Tanrı'dan ayrı olarak var olabileceğini düşünmenin yanlış olacağını öğreten Corpus Hermetica'nın panteizmini de paylaşıyor. Eğer öyle olsaydı, kafası karışmış bir kitleden başka bir şey olmazdı. Maddenin doğası gereği bir düzeni vardır ve bu düzen Allah'ındır. Maddenin içinde işleyen enerjiler, her şeyin içinde olan Tanrı'nın parçalarıdır. Hermetik görüşe göre Tanrı olmayan hiçbir şey yoktur. Jung'a göre, Gnostikler olmasa bile Hermetikçiler gibi, Pleroma maddi dünyayla iç içe geçmiştir.

--- SAYFA 49 ---

48 maddi değildir ve malzeme, zamansal-uzamsal bir ayırmadan ziyade nitelik veya durumdur. Jung'un Gnostik kozmogonisi süreç açısından da antik Gnostiklerinkinden farklıdır. İkili karşıt çiftlerin yayılması kavramını genişleten Jung'un açıklaması, yaratma eyleminde karşıtların farklılaşmasının hayati önemini vurguluyor. Jung'a göre farklılaşma yaratımdır ve karşıtların farklılaşması olmadan yaratım olamaz. Farklılaşma olmadan, Pleroma'nın sinizimleri atıl kalır ve sadece potansiyel olarak var oldukları düşünülebildiği sürece var olurlar. Farklılaşma süreci boyunca, bu orijinal birleşik "çiftler" -onlara birleşik, farklılaşmamış hallerinde gerçekten çift diyemeyiz- tamamlayıcı ama yine de kutupsal zıtlıklardan oluşan bir ikiliye bölünür; bunların her ikisi de bütünü yeniden oluşturmak için gereklidir. Hiçbir şey, tamamlayıcı karşıtının eşzamanlı varlığı olmadan var olamaz. Soğuk olmadan sıcak, karanlık olmadan ışık olmaz. Pleroma'da, farklılaşma öncesinde karşıtlar birbirini iptal eder, etkisizdir ve "gerçek" değildir. Ancak farklılaştıklarında etkili olurlar ve "gerçek" olarak kabul edebileceğimiz hale gelirler. Sonuç olarak, yaratılmış varlıklar olarak Jung'un Gnostik düşüncesinde insan doğasının temel özelliği, karşıtların farklılaşmasıdır. Zıtların bu şekilde farklılaştırılması, Jung'un psikolojisinin can alıcı faktörü ve ayırt edici özelliği haline gelecektir. Jung'un Gnostik yaratılış mitinde de eksik olan, dünyanın hata sonucu ortaya çıktığı fikridir. Aslında, tam tersine, Jung'un görüşü, karşıt çiftlerin ortaya çıkışı/farklılaşması sürecinin bir hata olarak değil, çok daha olumlu bir şekilde yaşamın kökeni olarak görülmesi gerektiği yönündeydi (McGuire ve Shamdassani, 2012). *** Antik çağın Gnostik mitleri gibi, PKD'nin Gnostik kozmogonisi de, Exegesis'inde oldukça basit bir şekilde "kozmostaki anlayan duyarlılık" (2011, loc. 7129) olarak tanımladığı monadla başlar. Bu monaddan zıtlıklar ortaya çıkar. Tractates Cryptica Scriptura'da şöyle yazar: "Tek Akıl vardır; ama onun altında iki prensip çatışır" (2001, s. 257). Jung'un Pleroma'sının paradoksal doğasını paylaşan, PKD'nin nihai gerçekliği Tek Zihin hem hem vardır hem değildir. PKD, Bir'in "olmayan'ı olandan" ayırma arzusundan kaynaklanan iki kaynaklı bir kozmogoniyi tanımlar (s. 266). Jung'un Gnostik miti gibi, farklılaşma da aydınlanmanın tam kalbinde yer alır.

--- SAYFA 50 ---

49 PKD'nin irfanında varlık. Bu farklılaşma arzusu, zıt yönlerde dönen, Taoizm'in yin ve yang'ını ve Tao'nun kendisini temsil eden Bir'i simgeleyen bir çift çift cinsiyetli ikiz içeren "diploid kese" olarak adlandırdığı şeyin oluşumuna yol açtı. Diploid (Yunanca diploos'tan çift anlamına gelir), tipik olarak biri anneden, diğeri babadan gelen iki kromozom seti içeren bir hücreyi ifade eden biyolojik bir terimdir. Dolayısıyla, PKD'nin "diploid" terimini kullanması, Gnostik kozmogoni için temel olan birincil sinjiyi vurgulamaktadır. Taoculuğun PKD'nin dünya görüşü üzerinde (Jung'unki gibi) derin bir etkisi vardı ve bu etki burada açıkça görülüyor. PKD'nin kozmogonisi ile Tao Te Ching'in öğretileri arasındaki güçlü paralellikler açıktır. Mesela, Cennet ve Yer'den önce var olan, tanımlanmamış ve eksiksiz bir şey vardı. Ne kadar dingin ve biçimsizdi, tek başına duruyordu, hiçbir değişime uğramadan her yere ulaşıyordu... Her şeyin Anası sayılabilirdi. (Çinli filozof Lao-Tze) Klasik Gnostik mitler gibi ve Jung'un aksine PKD'nin kozmogonisi de bir hatadan kaynaklanmaktadır. Bir'in orijinal planı çift cinsiyetli ikizlerin diploid keseden aynı anda doğmasıydı. Bununla birlikte, Yuhanna'nın Gizli Kitabı'nda bulunan Sophia'nın kendi başına yaratma arzusunu anımsatan bir eylemle, var olma arzusuyla motive edilen saat yönünün tersine ikiz, Sophia'nın piç çocuğu yaratıcıya bir şekilde benzeyen, erken ve kusurlu bir şekilde keseden çıktı. PKD bu prematüre ikizi karanlık, yin ikizi olarak adlandırır. Diğeri, PKD'nin daha akıllı olarak tanımladığı yang ikizi ise ancak tam vadesinde ortaya çıktı ve kusursuzdu. Sonuç, her bir ikizin hem psişeden hem de somadan oluşan, ancak zıt yönlerde dönmeye devam eden "üniter bir ent-elechy, tek bir canlı organizma" (2001, s. 266) olmasıydı. Bununla birlikte, yin ikizinin erken doğumu, "kötü niyetlileri" (tıpkı demiurge ve arkonlar gibi) ortaya çıkaran çürüyen bir duruma yol açtı; bu da sırasıyla "entropi, hak edilmemiş acı, kaos ve ölümün" (s. 266) ve PKD'nin Kara Demir Hapishanesi olarak adlandıracağı şeyin (aşağıya bakın) kökenine yol açtı. Başka bir yerde, yaratılmış dünyanın aeonik syzygies'in ilahi uyumunun bozulmasının bir sonucu olarak ortaya çıktığı yönündeki Gnostik görüşle tutarlı olarak PKD (2008), yaratılan dünyanın Tanrılığın parçalanmasından kaynaklandığını ileri sürer. Bir "ilkel ayrılık" (s. 158) nedeniyle, Tanrılığın bir kısmı aşkın alemde kalmış, diğeri kısmı ise alçaltılmış ve düşmüş.

--- SAYFA 51 ---

50 yaratılmış dünya haline gelir. Sonuç olarak, "Tanrı kendisinin bir parçasıyla bağlantısını kaybetmiştir" (s. 158, vurgu orijinal metinde). Orijinal ikizlerin ortaya çıkmasının ardından, bir sonraki adım, ikisinin, "[F]onlardan hiper evrenler olarak, biz yaratıkların yaşadığı çok biçimli evren olan hologram benzeri bir arayüz yansıttıkları" diyalektik bir etkileşim süreci yoluyla çok haline gelmesiydi (Dick, 2001, s. 266). Bir kez kurulduktan sonra evrenin, orijinal ikizlerin eşit şekilde birbirine karışmasıyla sürdürülmesi gerekir. Dolayısıyla Jung için olduğu gibi PKD için de evren karşıtların etkileşimi nedeniyle varlığını sürdürmektedir. PKD'nin kozmogonisi şüphesiz temanın benzersiz bir varyasyonudur, ancak özünde şüphe götürmez bir şekilde Gnostiktir. Bu iki alemle sonuçlanır (Şekil 7), duyarlı ve iradi olarak tanımladığı üst veya yang ve "mekanik, kör, etkin neden tarafından yönlendirilen, deterministik ve ölü bir kaynaktan yayıldığı için zekadan yoksun" olarak tanımladığı alt veya yin (ibid., s. 269). Yabancı bir dünyada sıkışıp kaldığımıza ve Pleroma'dan uzaklaştığımıza inanan kadim Gnostikler gibi, PKD de alt alemde sıkışıp kaldığımıza inanıyordu. PKD'nin Gnostik kozmolojisinin önemli bir özelliği kozmik panteizmdir. PKD, panteizmi, Tanrı'nın aynı anda hem aşkın hem de içkin olduğunu, başka bir deyişle hem her şeyin ötesinde hem de her şeyin içinde olduğunu ifade eden metafizik bir doktrin olarak tanımlar (2011, loc. 18161). Jung gibi, PKD'nin Gnostik vizyonu da, bir tahta parçası yarıldığında veya bir taş kaldırıldığında ilahi olanın bulunabileceği Thomas'ın İncili'ni yansıtır. PKD'nin panteizmi onu, Tanrı'nın "oluktaki çöp kadar yakın olduğunu - daha kesin konuşmak gerekirse, Tanrı oluktaki çöptür" (1977) kadar yakın olduğunu iddia etmeye yöneltti. Bu fikir hemen akla İsa'nın hayvanlar arasındaki bir ahırda doğmasını getiriyor. Bu aynı zamanda kurşunun altına dönüştüğü simya kavramını ya da daha sıradan bir ifadeyle günlük yaşamın bokunun bireysel ruhun dönüşümünün hammaddesi olduğunu anımsatıyor. Akozmizm ise evrenin herhangi bir maddi gerçekliğini inkar eden metafizik veya felsefi bir kavramdır. Bunun yerine, yalnızca mutlak olanın herhangi bir gerçekliği vardır ve evren yalnızca bir yanılsamadır. Akozmik panteizm, panteizmle birleştiğinde, gerçek olmayan veya yanıltıcı bir evrenden daha büyük ve onu kapsayan nihai bir ilahi gerçeklik ortaya koyar (Şekil 8).

--- SAYFA 52 ---

51 Şekil 7. PKD'nin Gnostik vizyonundaki üst ve alt alemler. Şekil 8. Kozmik panteizm. PKD'ye göre Tanrı dünyadan veya evrenden daha büyüktür ve yalnızca Tanrı tamamen gerçektir. Bununla birlikte, Tanrı, PKD'nin her bir yüzeyinin renkli bir ışık yaydığı, bir bakıma geçmişin aynalı disko toplarına benzeyen, muasetli bir küreye benzettiği yarıltıcı bir "görünüş perdesi" (2011, loc. 4910) ile örtülmüştür. PKD'ye göre kozmizm, Gnostiklerin irfanına içkindir (loc. 9324). *** Jung ve PKD'nin Gnostik kozmogonileri bir takım önemli benzerlikleri paylaşıyor; ancak ayrıntılarda farklılık gösterirler; görüşleri arasındaki belki de en temel fark Jung'a göre evrenin gerçek olmasıdır - en azından evrenin temel varlığını sorgulamış gibi görünmemektedir - oysa PKD'ye göre gerçek değildir. Bu tema daha sonraki bir bölümde daha detaylı olarak incelenecektir.

--- SAYFA 53 ---

52 DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Karanlık ve ışık Yin ve yang yoksa, Bir (Büyük Nihai) ortaya çıkamaz. Eğer Bir açığa çıkarılamazsa o zaman iki gücün işlevi sona erecektir. Gerçeklik ve gerçeksizlik, hareket ve dinginlik, bütünleşme ve dağılma, açıklık ve bulanıklık iki farklı cevherdir. Ancak son tahlilde bunlar birdir. -Çinli filozof, Chang Tsai, 1020-1077 Gnostikler her zaman -çoğunlukla aşağılayıcı bir şekilde- düalist olarak sınıflandırılır ve bu adlandırma, küçümseme hariç, büyük ölçüde doğrudur. Ancak Gnostik gelenek, şunu öğreten Yahudi-Hristiyanlıktan daha ikici değildir: Başlangıçta Tanrı göğü ve yeri yarattı. Ve yeryüzü biçimsiz ve boştu; ve enginliğin yüzünde karanlık vardı. Ve Tanrı'nın Ruhu suların yüzü üzerinde hareket etti. Ve Tanrı dedi: Işık olsun; ve ışık oldu. Ve Tanrı ışığın iyi olduğunu gördü; ve Tanrı ışığı karanlıktan ayırdı. Ve Tanrı ışığa Gün, karanlığa da Gece adını verdi. Ve akşam ve sabah ilk gündü. (Yaratılış 1:1-5, KJV) Böylece ikilik, Hristiyan İncilinin Eski Ahit'inin ilk satırında ortaya çıkar; Cennet ve Dünya, hemen ardından aydınlık ve karanlık, gündüz ve gece. Belki "dualist" teriminin kullanımına ilişkin bazı açıklamalara ihtiyaç vardır. "Düalist" ve "düalizm" terimleri Latince "iki" anlamına gelen duo sözcüğünden türemiştir ve en basit haliyle düalizm, bir şeyin iki eşit parçaya bölünerek bir bütün oluşturma durumunu ifade eder.

--- SAYFA 54 ---

53 En katı anlamda, ikili bir karşıtlık - yani zıt doğalara sahip tamamlayıcı bir çift - burada çiftlerden her biri yalnızca kendi zıttı açısından kavranabilir, örneğin sıcak ve soğuk, aydınlık ve karanlık vb. Ayrıca düalizmin farklı türleri de vardır. Temel ilginin fiziksel olmayan zihnin ve onun fiziksel bedenle ve fiziksel dünyanın geri kalanıyla ilişkisinin araştırılması olduğu Zihin Felsefesi olarak bilinen felsefe dalında, düalizm özellikle zihin-beden ikiliğine gönderme yapar. Bu felsefi duruşun önde gelen savunucularından biri, ünlü "cogito ergo sum" (düşünüyorum öyleyse varım) diyen Fransız filozof René Descartes'tır (1596-1650). Öte yandan teolojide düalizm genellikle Tanrı ile yaratılışın temelde ayrı olduğu fikrini ifade ederken, metafizikte düalizm, evrenin ışık ve karanlık, iyi ve kötü veya Taocu gelenekte yin ve yang gibi zıt kutuplar ilkesi üzerine kurulduğunun düşünüldüğü ontolojik olarak görülme eğilimindedir. Ontolojik düalizm ayrıca mutlak (veya radikal) düalizme ve hafifletilmiş düalizme bölünmüştür. Mutlak düalizmde her birine eşit statü verilen iki karşıt ilke vardır. Genellikle Gnostisizm ile bağlantılı ancak ondan farklı olan Maniheizm ve Zerdüştlük, mutlak düalist felsefelerin örnekleridir (Zerdüştlük durumunda, genel olarak eninde sonunda karanlık ilkesini yeneceği düşünüldüğü için deste ışık ilkesi lehine istiflenmiş gibi görünse de - dolayısıyla belki de tam anlamıyla mutlak değildir). Öte yandan, hafifletilmiş düalizmde, iki ilkenin göreceli gücü ve önemi ile üstün görülen bir ilke arasında bir dengesizlik vardır. Gnostik kozmoloji, öncelikle hafifletilmiş bir düalizm biçimidir, ancak ikincil olarak bir mutlak düalizm biçimini de içerdiği düşünülebilir (Şekil 9). Birincisi, dikey bir eksen olarak kabul edilebilecek şeyde, Büyük Görünmez Ruh'un insanlığı hapseden yozlaşmış karanlık dünyasından üstün olduğu ve ondan ayrı tutulduğu ölçüde hafifletilmiş bir ikilik vardır. İkincisi, karşılık gelen yatay eksen olarak kabul edilebilecek şeyde, Pleroma'dan yayılan ve birbirleriyle ikili karşıtlık içinde var olan androjen, erkek/dişi, aeonik çiftler veya syzygies açısından mutlak bir düalizm vardır (örneğin, iyi ve kötü, aydınlık ve karanlık, vb.).

--- SAYFA 55 ---

54 Şekil 9. Gnostik kozmolojide hafifletilmiş ve mutlak düalizm. Düalizm sadece Gnostik doktrinin temeli olmakla kalmaz, aynı zamanda metafiziğinin de kalbinde yer alır. Gnostik metinlerdeki sayısız zıtlık çifti şunları içerir: Pleroma/dünya, boşluk/doluluk, varlık/yokluk, Anne/Baba, ışık/karanlık, tanrı/şeytan, iyi/kötü, yukarı/aşağı, erkek/dişi, yaşayan/ölü, sağlıklı/hasta, uyanık/uyku, sarhoş/ayık, bakire/fahişe, özgürlük/kölelik, hareket/dinlenme, görünür/görünmez, bilinen/bilinmeyen vb. Belirtildiği gibi, Gnostik kozmogonide yaratılış, çift karşıtların ortaya çıkması süreci yoluyla ortaya çıkar. Birbirini takip eden her yayılma, yalnızca Pleroma'dan önceki çifte göre daha uzak olmakla kalmayıp aynı zamanda daha farklılaşmış bir çift karşıtlık ile sonuçlanır. Yaratılmış dünya düzeyinde karşıtlıklar tamamen farklılaşmıştır, dolayısıyla bunların temelinde yatan birlik çoğu kez fark edilmemektedir. Zıtlıklar bu dünyadaki yaşamın sadece bir parçası değil, aynı zamanda onun temelidir. Zıtlıklar yok, dünya yok. * * *

Yukarıda belirtildiği gibi dualizm, PKD'nin yaratılışın ilkel sinjinin karşıt kutuplarının diyalektik etkileşiminin sonucu olduğu "iki kaynaklı" Gnostik kozmogonisinin tam kalbinde yer alır. Kendisi "Şu anda Tanrı ile (şeytan) arasında büyük bir savaş yürütülmektedir. Evrenin kaderi, onun gerçek fiziksel varlığı tehlikededir" (2008, s. 243) iddiasındadır. Bununla birlikte, onun kozmogonisinin merkezinde yer almasına rağmen, bu düalizme özgü karşıtların doğası ve bu karşıtların etkileşimi, Jung'un çalışmalarında olduğu gibi aynı kapsamlı ve derinlemesine ele alınmamaktadır. Zıtlıklar teması, onlara eşlik eden uzlaşma ve bütünlüşme ihtiyacıyla birlikte Jung'un dünya görüşünün temel taşıdır ve dolayısıyla analitik psikolojinin temel ilkesidir. Zıtlıklar teması çok önemli

--- SAYFA 56 ---

55 leitmotif, tüm Jung külliyatında, özellikle de onun başyapıtı olarak kabul ettiği son büyük eseri *Mysterium Coniunctionis*'te (1955-56) yer alıyor. Jung'un zıtlıklara ilişkin psikolojisi, Jung'un Gnostik vizyonu *Yedi Vaaz*'da dile getirildiği gibi metafiziksel öncülüne dayanmaktadır. Biraz paradoksal olarak, zıtlıklar aslında Pleroma'nın boşluğunda mevcut değil, çünkü birbirlerini iptal ediyorlar. Ancak, var sayılabilecekleri ölçüde, Pleroma'nın doluluğunda zıtlıklar uyumlu bir denge halinde bulunurlar. Farklılaşma süreci karşıtları ayırır, böylece karşıtların kutupları arasında ortaya çıkan enerji gerilimi yaratılışın ortaya çıkmasına olanak sağlar. Sonuç olarak, Jung'un Gnostik görüşünde aslında üç farklılaşma durumu vardır: a) Pleroma'nın boşluğundaki tamamen farklılaşmamış, iptal edilmiş karşıtlıklar; b) Pleroma'nın dolgunluğu içinde, Pleroma'nın kaynağından yayıldıkça giderek farklılaşan, biraz farklılaşmış karşıtlıklar; ve c) yaratılmış dünyada tamamen farklılaşmış karşıtlıklar. Jung'a göre varoluş zıtlıklar ilkesi üzerine kuruludur; dengeleyici bir zıtlık olmadan hiçbir şey var olamaz (McGuire ve Shamdasani, 2012). Farklılaşma olmadan, yaratma yalnızca Pleroma'nın doğasında olan bir potansiyeldir ve karşıtlar, Jung'un karşıtların mutlak bir tesadüfü (1951) olarak tanımladığı bir denge durumunda kalır. Bu, antik Gnostiklerin, Jung'un ve daha az ölçüde PKD'nin metafiziğini anlamının anahtarıdır. Yaratılan dünya karşıtların farklılaşmasına dayanmaktadır. Bu, Gnostik kozmogoninin dönüm noktasıdır. Jung'un karşıtların psikolojisi için hayati önem taşıyan şey, karşıtların farklılaşmamış halinin bilinçsizliğin eşdeğeri olmasıdır. Zıtların farklılaşması olmadan bilinç olamaz. Eckhart'tan etkilenen Jung, Tanrı'nın kendisini temelde bilinçsiz, farklılaşmamış Tanrı'dan farklılaştırdığını ve Tanrı ile Tanrılık arasında ortaya çıkan diyalektiğin bilince yol açtığını iddia eder (aynı eser). Nasıl ki Jung'un Gnostik metafiziğinde karşıtların farklılaşması yaratıma yol açıyorsa, onun psikolojisinde de farklılaşma bilincin oluşmasına yol açmaktadır. Jung'un hem Gnostik metafiziği hem de psikolojisi şu şekilde özetlenebilir: Zıtların farklılaşmaması bilinçsizliktir; karşıtların farklılaşması bilinçtir. Zıtlıklar farklılaşmazsa, yaratım Pleroma'da çözülme tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Zıtlıklar psikolojik olarak ayrıştırılmazsa kişi Jung'un söylediklerine yenik düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalır.

--- SAYFA 57 ---

56 bilinç kaybının günahı olarak kabul edilir. Gnostik karşıtların çözülmesini, dolayısıyla Pleroma'ya dönüşün peşindeyken, Jung'un psikolojisi bunun tersini arar; tamamen farklılaşmış karşıtlıkların uzlaştırılması ve bütünleşmesi ve daha bilinçli bir bütünlük. Jung'un Gnostik görüşünün bir diğer temel anlayışı, bir çift karşıtlığın bir kutbunu tamamlayıcı zıt kutbuna tercih etme tehlikesidir. Gnostik kozmogonide, Sophia'nın erkek eşi olmadan hamile kalması (yani erkek/dişi syzygy dengesizliği), düşmüş dünyamızın yaratılmasına yol açan kozmik bütünlüğün bozulmasına neden olurken, karşıtların psikolojik düzeydeki dengesizliği, psişede bir bölünmeye ve psikolojik bütünlüğün kaybına neden olur. Bir çift karşıtlığın iki kutbu olağanüstü olarak farklı görünebilir, ancak özleri temelde birdir. Karşıtların parçalandığı, yani tamamen farklılaştığı yaratılıştaki bile, temeldeki birliği korurlar. Yaratılıştaki zıtlıkların doğası olağanüstü bir biçimde farklılaşmış ama aynı zamanda da ayrılmaz biçimde birleşmiştir. Soğuk olmadan sıcak olmaz, karanlık olmadan ışık olmaz, vb. Sonuçta karşıtlar hiçbir zaman gerçekten ayrılmazlar; tek bir kökten kaynaklanırlar. Gün sayısı kadar gecenin de olduğunu ve yıl boyunca birinin diğeri kadar uzun olduğunu kaydeden Jung'un görüşü, mutlu bir yaşamın bir miktar karanlıkla dengelenmesi gerektiği yönündeydi. Aslında hem mutluluk hem de üzüntü, diğer tüm zıt kutuplar gibi, yalnızca birbirleriyle ilişkili olduklarında anlamlıdır. Zıtların temel doğası her zaman ya/veya yerine her ikisi/ve'dir. Çinli filozof Lao Tze'nin (MÖ 605 – MÖ 531) belirttiği gibi: "Karanlık olmadan ışık olamaz." İyimser bardağın yarısını dolu, kötümser ise bardağı yarı boş görürken, Jung ve Gnostikler (ve Taocular) bardağın biri olmadan diğeri olamayacağını anlarlar. Bir karşıt çiftin bir kutbu olmadan diğeri olamaz ve yalnızca bir kutup için çabaladığımız ölçüde, kaçınılmaz olarak onun karşıtının büyümesine kapılırsınız. Dengeleyici ikizi olmadan tek kutuplu gibi görünen kişi, dengesizlik nedeniyle psikolojik olarak hastadır (Jung, 2009). Reddedilen kutup, gölgenin bir parçasını oluşturduğu bilinçdışına doğru itilir ve oradan büyük ölçüde özerk bir şekilde hareket eder ve hafif nevrotikten felakete kadar değişen etkilerle sonuçlanır. Var olan her şeyi kapsayan Pleroma'nın dolgunluğu her iki kutbu da içerir: ışık ve karanlık, iyi ve kötü. Benzer şekilde psikolojik bütünlük de her iki kutbun da kabul edilmesini gerektirir. Zıtlıkları uzlaştırma ve onları bir denge durumunda tutma ihtiyacı, Jung psikolojisinin temel düsturlarından biri haline geldi. Burada bir bulunabilir

--- SAYFA 58 ---

57 Budizm'in öğretileriyle yazışmalar. Budizm'de cehaletin yanı sıra bağıllık ve nefret de üç zehiri oluşturur. Budist benzerleri gibi Jung da bizi zıtlıklar arasında orta yolda yürümemizi, her iki kutba da ne fazla bağlı olmamızı ne de karşı çıkmamızı öğütlüyor. Dengesiz bir bilinçli pozisyon, ruhun kendi kendini düzenleyen doğası nedeniyle telafi edici bir bilinçdışı karşı pozisyona yol açacaktır. İçsel psikolojik durum bilinçli hale getirilmezse, yani bilinçli ve bilinçsiz karşıt kutuplar uzlaştırılmazsa, o zaman zorunlu olarak dış dünyada genellikle kader olarak kabul edilen bir şekilde çözülmemiş çatışmayla karşılaşılacaktır (Jung, 1951).

--- SAYFA 59 ---

58 BEŞİNCİ BÖLÜM Archonlar ve arketipler Çünkü biz ete ve kana karşı değil, beyliklere, güçlere, bu dünyanın karanlığının yöneticilerine, yüksek mevkilerdeki ruhsal kötülüğe karşı güreşiyoruz. —Ephesians 6:12, KJV Bu dünyayı Tanrı'nın yarattığını öğreten Yahudi-Hristiyan geleneğinin tam tersine, Gnostikler bu dünyanın aşkın, nihai bir tanrısallık tarafından değil, Sophia'nın piç çocuğu, demiurge ve onun yordakçıları olan arkonlar tarafından yaratıldığını ileri sürdüler. Archon, Yunanca arkhōn kelimesinin İngilizce biçimidir ve basitçe "efendi" veya "yönetici" anlamına gelir. Gnostik gelenekte arkonlar, maddi dünyaya ve onun insan sakinlerine hükmetmek için yaratıcı tarafından yaratıldı. Nag Hammadi Kütüphanesi'ndeki yalnızca arkonlar konusuna ayrılmış tek metin Hükümdarların Gerçekliği'dir (alternatif olarak Hükümdarların Doğası veya Arhontların Hipostası). Sethian Gnostisizm uzmanı John D. Turner'a (2007) göre, başlığın açık anlamı, Gnostik kozmolojideki "yöneticilerin", yaratıcının ve onun arkonlarının aslında gerçek kabul edilmesi gerektiğidir. Jung'un iki bin yıl sonra kötülüğün gerçekliğiyle ilgili olarak yineleyeceği gibi, Gnostikler arkonların varlığını esasen gerçek olarak kabul ettiler. Yuhanna'nın Gizli Kitabı'nda, Pleroma'dan yayılan çağların sonuncusu ve en aşağısı olan Sophia, kendisinden bir düşünce tasarlamak ister. Ancak bunu Ruh'un onayı olmadan ve erkek eşinin rızası olmadan yapıyor. Ortaya çıkan piç çocuk kusurlu ve şekilsizdi. Vücudu yılan, başı aslan olan, cahil bir karanlık olarak tasvir edilir (Resim 5). Yaptığı şeyden utanan Sophia, çocuğunu reddeder ve onu diğer çağların hiçbirinin göremediği Pleroma'dan dışarı atar. Onu yalnızca Kutsal Ruh, Yaşayanların Annesi görebilsin diye bir bulutla örter. O arıyor

--- SAYFA 60 ---

59 çocuğu Yaldabaoth. Tanrı Yaldabaoth da kendi içindeki düşüncesizlikle (aponoia) birleşerek arkonları yarattı. Yukarıdan gelen Ruh'un ışığından yoksun olan Yaldabaoth ve arkonlar, Tanrı'nın suretinde, ancak kendilerine benzeyen ilk insanı yarattılar, böylece insan onlara ışıktan versin. Arhontlar insanın fiziksel bedenini oluşturdular ama o uzun bir süre cansızdı ve hareket edemiyordu. Bu arada Sophia tövbe etmiş ve yaratıcıya hamile kaldığında kaybettiği gücü geri kazanmak istemişti. Daha sonra yukarıdan melekler gönderilir ve tanrıya annesi Sophia'dan aldığı ruhu ilk insanın yüzüne üflemesini ve böylece ayağa kalkmasını tavsiye eder. Tanrıca cahil olduğu için bunu yaptı ve sonuç olarak gücünü insanlığa kaptırdı. İlk insanın kendilerinden daha zeki ve aydınlanmış olmasını ve aynı zamanda kötülükten yoksun olmasını kıskanan arkonlar, insanı maddi dünyanın derinliklerine attılar. Kısacası kilit nokta, yaratıcının ve arkonların insanlığı, eksiklerini, yani Kutsal Ruh'un ışığını sağlamak için yaratmış olmalarıdır. İnsanlık arkonlar için yiyecek olarak yaratıldı. Smith (2008) arkonları "ruhsal çağların korkunç benzerleri... yaratıcının kötü niyetli köleleri" (s. 22) olarak tanımlıyor ve yaratıcının piç çocuk sembolizminin iki açıdan uygun olduğunu belirtiyor. O, yalnızca babası olmaması anlamında gayri meşru değil, aynı zamanda varoluşunda temelden bir şeylerin yanlış olması anlamında da gayri meşrudur. Bu kusur, Sophia'nın erkek eşi olmadan hamile kalmasıyla erkek/kadın dengesizliğiyle simgelenen Pleroma'daki zıtlıkların uyumlu dengesinin bozulmasıdır. Bu uyumsuzluk, arkonların vücutlarının hermafrodit olması gerçeğiyle de simgeleniyor. İkisi de erkek ve dişidir, ancak tam olarak ikisi de değildir, bu da erkek/dişi sinjisinin uyumunun bozulduğunu ve zıtlıkların bölünmeye başladığını gösterir. Adem'in Vahiyi, yaratıcının ve arkonların "öfkeyle bizi böldüğünü" öğretir (Meyer, 2007, s. 347). Sonuç olarak iki varlık olduk; yani erkek ve dişi. Bu nedenle arkonlar, Pleroma'nın orijinal çift cinsiyetli birliğinin yaratılmış dünyanın ikiliğine bölünmesinden sorumludur. Son çağın çocukları Sophia tarafından yaratılmış olan arkonlar, Pleroma'nın kaynağından çok uzaktadır ve yaratılmış dünyanın tam eşiğinde, en alt seviyelerinde eşik bir alanda yaşarlar. Sonuç olarak, arkonlar dünyamıza saldırıyor ve dünyamızı etkiliyor. Yakup'un İlk Vahiy'ine göre bu dünya birçok başrahibin meskenidir.

--- SAYFA 61 ---

60 Gnostisizm bilimcisi Nicola D. Lewis (2013), hem algısal hem de politik açıdan, "archon" sözcüğünün Yunanca'da politik bir yönetici anlamına gelen eserden türetildiğini belirtir ve aynı zamanda Gnostik metinlerdeki "zihinlerimizi köleleştirerek ve iştahlarımızı gasp ederek bize baskı yapanları" tanımlamak için kullanılan dilin de politik olduğunu belirtir (s. 135). ("Arhontların bizden beslendiği göz önüne alındığında "iştah" kelimesinin kullanımı yerinde görünüyor.) Gnostiklerin "archon" terimini kullanmalarının derin bir siyasi mesaj taşıyabileceğini ve Gnostiklerin görüşünün düşmanlarımızın "yüksek mevkilerdekiler" olduğu yönünde olduğunu öne sürüyor. Gnostikler -ve belki de Lewis- arkonların yüksek siyasi mevkilerdeki kişiler aracılığıyla insanlığı kontrol ettiği, aldattığı, kirlettiği ve hapsedtiği fikrini mi ima ediyordu? Yöneticilerin Gerçeği, mücadelemizin bedene karşı değil, dünyadaki otoritelere ve yüksek mevkilerdeki kötülük ruhlarına karşı olduğunu öğreten Aziz Paul'dan alıntı yapıyor. İnsanlığı topyekün köleleştirmeyi amaçlayan hain bir gizli hükümetin gizli bir gündemi olduğunu iddia eden ve her zaman "komplo teorisyeni" olarak reddedilen bazı yorumcular var. Gnostikler aynı fikirde değildir; insanlık her zaman köle olarak doğmuştur. Gerçekliğimiz olan Matrix, bizi gerçeklerden kör etmek için çoktan gözlerimizin önüne çekilmiş durumda. Arhontlarla ilgili dikkat edilmesi gereken temel noktalardan biri de yetkilerinin sınırlı olmasıdır. Yöneticilerin Gerçeği, arkonların bizim üzerimizde güce sahip olduğunu düşünmenin bir hata olduğunu öğretir. Arhontların "gerçeğin kökenini alt etme" yeteneği yoktur (Meyer, 2007, s. 196). Metin, Yolsuzluk'un yukarıdan aşağıya baktığını ve karanlığın arkonlarının, onun aşağıdaki sulara yansıyan görüntüsüne aşık olduklarını belirtiyor. Ancak onu ele geçirmekte acizdiler, çünkü onların sadece bir ruhu var ve ruh sahibi olan, ruh sahibi olanı tutamaz. Arhontlar, ruhsal özlerini fark etmiş ve evlerini, arkonlardan ve onların yozlaşmış dünyalarının kaosundan daha üstün olan bakire Ruh'un ikamet ettiği Pleroma'nın Yolsuzluksuzluğu'nda kurmuş olan Gnostikleri kirlilemezler. Gnostiklere göre, her insanın içindeki Pleroma tohumu, karanlığın ajanlarından daha güçlüdür ve saf (bakire) Ruh'un yerinden yaşayan ve hakikate sadık kalanlar, arkonların etkisinin ötesindedir. "Ne mutlu yüreği temiz olanlara; çünkü onlar Tanrı'yı görecekler" (Matta 5:8, KJV). Lewis (2013), arkonların "bize zarar verebileceğini, bize baskı uygulayabileceğini, tecavüz edebileceğini, bizi hapsedebileceğini ve köleleştirebileceğini" (s. 135) ancak şiddetlerini yalnızca bedenlerimize uygulayabildiklerini; ruhumuza zarar veremezler. Şunu da eklemek gerekir ki, vücutlarımıza ek olarak arkonlar da aynı şekilde şunları yapabilir:

--- SAYFA 62 ---

61 ve daha da önemlisi zihinlerimize ve ruhlarımıza zarar verir. Öte yandan ruh, tertemizdir, dokunulmazdır, bozulmaz ve ölümsüzdür. Sınırlı güçleri nedeniyle arkonların insanlığı aldatma yoluyla kontrol etmeleri gerekiyor. Örneğin, Philip'in İncili, arkonların, insanlığın gerçekten iyi olanla olan akrabalığını kışkırdıkları için insanları kandırmak istediklerini öğretiyor. Dolayısıyla bir aldatmacayla, iyi isimleri iyi olmayanlara bağlamak için iyilerin isimlerini alıp, iyi olmayanlara tahsis ettiler. Bunu özgür insanları alıp köleleştirmek için yapıyorlar. PKD'ye göre arkonların gücü "salt bir kapatma"dan başka bir şey değil (2008). Şeytanın en büyük başarısının insanları kendisinin var olmadığına inandırması olduğu söylenir. Aynı şey tanrı ve arkonlar için de söylenebilir. * * * Yedi Vaaz'da Gnostik yaratıcıya ve arkonlara açıkça atıfta bulunulmamaktadır. Bununla birlikte, yaratıcı figürü dolaylı olarak Jung'un, Tanrı konusunda talimat verilmesini istediklerinde -Yedi Vaaz'ın kendisine hitap ettiği- ölümlere yanıt olarak Jung'un yeniden tanıttığı Gnostik Tanrı Abrams'ı temsilinde ortaya çıkar. Jung, Abraxas adını, ikinci yüzyılın en büyük Gnostik öğretmenlerinden biri olarak kabul edilen ve Jung'un sözde epigrafik olarak Yedi Vaaz'ı kendisine atfettiği Basilides'ten almıştır. Basilides'in yazılarından yalnızca parçalar hayatta kaldı ve sonuç olarak ne adam ne de öğretileri hakkında çok az şey biliniyor ve bu, Jung'un Abraxas'ının Basilides'in sunduğundan günümüze ulaşan birkaç ayrıntıdan önemli ölçüde farklı olmasının nedenlerinden biri olabilir. Basilides'e göre Abraxas, Pleroma'dan (Rudolph, 1987) kaynaklanan ve tamamen iyi olduğu düşünülen en düşük meleksele varlıklar sınıfının lideriydi. Öte yandan Jung, Basilides hakkında çok az bilinen şeyden etkilenmiş olmasına rağmen, Yedi Vaaz'da, insanlığın unuttuğu ya da belki de daha doğrusu inkar ettiği Tanrı'yı yeniden şekillendirilmiş bir Abraxas sunar. Jung'a göre Abraxas en yüksek tanrıdır -her ne kadar nihai Tanrılık olan Pleroma ile karıştırılmasa da- ve Jung'un sisteminde Pleroma'dan çıkan ilk yayılımdır. Tuhaf derecede muğlak bir figür olan Abraxas, hem Tanrı tarafından temsil edilen iyiliği hem de şeytan tarafından temsil edilen kötülüğü bünyesinde barındıran ikili bir doğadır. Jung, Yahudi-Hristiyanlığın tek taraflı (yani tamamen Tanrı) Tanrı imajının eksik olduğunu ve tek bacaklı bir sandalyeden daha fazla dayanamayacağını hissetti. Jung'a göre bir Tanrı imgesinin gerçek olabilmesi için telafi edici bir unsura ihtiyacı vardı.

--- SAYFA 63 ---

62 gölge çünkü gerçek olan her şey gölge yaratır. Tanrı'nın görüntüsü, kendisi kadar büyük olan şeytanın gölgesini düşürür. Jung'a göre hem Tanrı hem de şeytan gerçektir ve biri olmadan diğeri olamaz. Yaratıcı kadar yaratılmış olan Abraxas, nihai Tanrılıktan farklıdır ve yine de dünyayla da tamamen özdeşleştirilemez ve bu nedenle, arkonlar gibi, Pleroma ile yaratılış arasındaki eşik alanda var olur. Jung'a göre Abraxas yaratıcıdır. Yukarıda belirtildiği gibi, Jung'un Gnostik kozmogonisi karşıtların farklılaşması üzerine kuruludur ve bir bakıma ama belki tamamen olmasa da yaratılmış bir varlık olarak Abraxas da farklı değildir ve Tanrı ile şeytanın eşleşmesi olarak ortaya çıkar. Jung, Abraxas'ın doğasının zıt kutuplarını hiçbir şey ve her şey, sonsuz boşluk ve sonsuz doluluk, sonsuz karanlık ve sonsuz parlaklık, yukarı ve aşağı, yaşlı ve genç, evet ve hayır olarak tanımlar. Ancak karşıtların birbirini iptal ettiği Pleroma syzygies'inden farklı olarak, Abraxas figüründe Tanrı ve şeytan birbirine karşıt durur. Abraxas'ta vücut bulan ve Jung'un Abraxas'ını Gnostik yaratıcıdan daha da farklılaştıran bir diğer önemli kutupsal karşıtlık, Abraxas'ın yukarıdaki Pleroma'dan yayılan bir varlık olmasının yanı sıra aynı zamanda aşağı bir bilince ve ilkel bir farkındalığa sahip olan ve bilinçdışının derinliklerinden yükselen bir "yeraltı dünyasının canavarı" (Jung, 2009, s. 521) olmasıdır. Dahası Jung, "etkililiğin" niteliğini hem farklılaştırıcı hem de Abraxas figüründe Tanrı ile şeytanı birleştiren bağlantı olarak tanımlar. Abraxas'ın bu etkililiği hem Tanrı'ya hem de şeytana yaratılmış dünyada etki sahibi olma yeteneğini verir. Sembolik olarak Abraxas tipik olarak horoz başı, insan vücudu ve yılanın kuyruğuyla temsil edilir (Şekil 10). Dolayısıyla Abraxas, Tanrı ve şeytan, iyi ve kötü, Cennet ve Dünya gibi karşıtlıkları bünyesinde barındıran ve birleştiren bir figürdür: insan olma deneyiminde çatışan karşıtlıklar. Jung, Abraxas'ın, teolojik bir yapı veya insan deneyiminin ötesinde salt metafizik bir spekülasyon olmaktan ziyade, yaratılıştaki etkili bir tanrı olarak psişe içinde deneyimlenebileceğine inanıyordu. Jung böyle bir karşılaşmayı esrarengiz olarak nitelendirdi ancak aşkın nihai bir gerçeklik deneyiminden ziyade bilinçdışının derinliklerinden fıskıran bir deneyimi kastetti (Stein, 2014). Esrarengiz olanı deneyimlemek, aynı ölçüde hem müthiş hem de berbat bir mysterium tremendum et fascinans (korkunç ve büyüleyici bir gizem) ile yüzleşmek demektir. Abraxas'la karşılaşmak, gizemli olanı tüm korkunç gizemiyle deneyimlemek demektir.

--- SAYFA 64 ---

63 Zıtların her iki tarafını da kabul etme ihtiyacının bilincinde olan Jung, Abraxas'ın hem uyandırdığı büyülenme hem de korkunç gizemi nedeniyle saygı duyulması gerektiğini iddia etti. Hem Tanrı hem de şeytan olmak üzere iki tabiatın bir arada olduğu göz önüne alındığında, Abraxas'tan korkulacak ya da sevillecek değil, paradoksal olarak hem korkulacak hem de sevillecek (Jung, 2009). Ancak Abraxas ne aranmalı ne de reddedilmeli çünkü tıpkı arkonların aldatma perdesi ve Matrix gibi Abraxas bizi her yönden çevreliyor ve bizi arayacak. Bunun yerine Jung, karşıtların kutupları arasında dengelenmiş bir orta yolu savunuyor: Bu yolu, aşırı güçlenme korkusuyla birlikte çarmıha gerilmeye benzetiyor (aynı eser). Jung'un Gnostik görüşünde çarmıha gerilme, karşıtların kutupları arasında uzanmak anlamına gelir. Şekil 10. Gnostik tanrı Abraxas. * * * Yedi Vaaz'da arkonlardan söz edilmemesine rağmen, bunlar ile Jung'un psikolojik arketip kavramı arasında bir paralellik kurulabilir. Stratford (2007) arkonları psikolojik yönleriyle şöyle tanımlar: "... bizi yapay olarak inşa edilmiş sistemde tutan güçler; televizyonun, gıdıklamanın, yozlaşmanın, tüketiciliğin ve açgözlülüğün sahte gerçekliği. Arkonlar 'var olan güçlerdir'; bizi bütünüyle ve dürüstçe yaşamaktan, sosyal adaletten, merhametten ayıran tüm fikirler" (s. 45). Aziz Paul'un sözleriyle:

--- SAYFA 65 ---

64 Yaptığım şeye izin vermiyorum; istediğime izin vermiyorum; ama nefret ettiğim şeyi yapıyorum. Eğer o zaman yapmayacağım şeyi yaparsam, yasanın iyi olduğunu kabul etmiş olurum. Artık bunu yapan ben değil, içimde yaşayan gūnahtır. Çünkü biliyorum ki bende (yani bedenimde) hiçbir iyi şey barınmıyor; çünkü irade bende mevcut; ama iyi olanı nasıl yapacağımı bilmiyorum. İstedğim iyiliği yapmıyorum, istemediğim kötülüğü yapıyorum. (Romalılar 7:15-19, KJV) Psikolojik olarak arkonlar, bizi yapmak istediğimiz veya yapmamız gerektiğini bildiğimiz şeyleri yapmaktan alıkoyan, bizi istemediğimiz veya yapmamamız gerektiğini bildiğimiz şeyleri yapmaya zorlayan güçlerin tamamıdır. Bu güçler arketiplerin olumsuz yönleridir. Jung psikolojisinde bir arketip (Yunanca, ilkel model veya orijinal model anlamına gelen archétypon'dan gelir), insanlığın en eski atalarından miras kaldığı düşünülen ve kolektif bilinçdışında var olduğu düşünülen ve dolayısıyla dolaylı da olsa bireysel bir ruh tarafından erişilebilir olduğu düşünülen ilkel, evrensel bir zihinsel imgedir. Çok basit bir ifadeyle, içgüdüler insan biyolojisi için ne ise, arketipler de insan psikolojisi için odur; ancak bu, kavramın hakkını pek vermiyor. Doğrudan deneyimlenemeseler de arketipler etkilerini kolektif bilinçdışının derinliklerinden uygular ve bireyi belirli şekillerde davranmaya yatkın hale getirir. Kısacası arketipler insan davranışını şekillendiren psikolojik planlardır. Jung'un arketip kavramını anlamak için hayati önem taşıyan şey, bunların insan deneyimine içerikten ziyade yalnızca biçim sağlayabilmesidir. Arketip psikolojik modeli sağlar ve bireyin öznel deneyimi onu doldurur. İçerik değil, kolektif bilinçdışından miras alınan arketipin boş modelidir. Örneğin, kahraman arketipinin etkisi altında olan bir kişi, kahramanca davranmaya mecbur hissedebilir. Eğer bu psikolojik dürtü harekete geçirilmezse, o zaman psişe, kahramanın telafi edici bir rüyasıyla karşılık verebilir, ancak rüyada ortaya çıkan, başlı başına kahraman arketipi değil, onun belirli bir kahraman biçiminde sembolik bir temsili olacaktır; örneğin bir kişi için James Bond ve bir kişi için Büyük İskender. Jung'a göre arketip ile bireysel ruhta sahip olabileceği çok çeşitli temsili ifadeler arasında bir ayrım vardı. Jung'un arketipik teorisinin kökleri yalnızca Platon'un Fikirler ve Formlar teorisinde değil, belki daha da önemlisi, Alman filozof Immanuel Kant'ın (1724-1804) bu ayrım hakkındaki akıl yürütmesinde de vardır.

--- SAYFA 66 ---

65 fenomen ve numen arasında. Kant, noumenon'u, kendinde temel şeyi, duyularla tamamen bilinmeyen, ancak yalnızca akılla kavranabilen, tamamen aşkın bir nesne olarak görüyordu. Buna karşılık fenomen, duyularla algılanabildiği şekliyle şeydir veya şeyin temsildir. Kant'a göre ikisi arasında temel ve uzlaşmaz bir fark vardı. Önceki çalışmamda (Douglas, 2016) tartıştığım gibi, Jung'un arketipi ile Kant'ın noumenon'u arasında ve bir arketipin bilince görüldüğü şekliyle temsili ile Kant'ın fenomeni arasında açık paralellikler vardır. Ancak Kant'ın ve Jung'un teorileri arasındaki temel bir farklılığa dikkat edilmelidir. Kant'a göre noumenon ile fenomen arasındaki mesafe kapatılamazken, Jung'a göre arketip, paradoksal olarak hem özü itibarıyla bilinemez, hem de aynı zamanda psişedeki temsili ifadesi aracılığıyla bilinebilir. Başka bir deyişle arketip ancak dolaylı olarak deneyimlenebilir. Jung'un arketip teorisinde, tüm arketiplerin olumlu ve olumsuz yönleri vardır (1951) ve dolayısıyla hem yararlı hem de zararlı etkiler yaratma kapasitesine sahiptirler. Nasıl ki aeonlar ve arkonlar Pleroma'nın dolgunluğunu oluşturuyorsa, arketipler de kolektif bilinçdışını oluşturur. Başka bir deyişle, Gnostik sistemlerin aeon'ları ve arkonları, psikolojik arketiplerin karşılık gelen ruhsal veya metafiziksel karşılıkları olarak düşünülebilir ve bu nedenle, insan deneyimini kontrol etmese bile dolaylı olarak şekillendirerek insan ruhu üzerinde bir etki yaratabilirler. Jung'un kendisi de öyle düşünüyordu. "Tibet'in Büyük Kurtuluş Kitabı" Üzerine Psikolojik Yorum" (1954) adlı eserinde, tanrıların, barışçıl ve öfkeli yönleri zıtlıkları simgeleyen arketipsel düşünce formları olduğunu, yani pozitif ve negatifin kutupsal karşıtlarının tek ve aynı figürde birleştiğini belirtir. Jung'un görüşü, bunun, karşılık gelen olumsuzlama olmadan hiçbir konumun bulunmadığı psikolojik deneyimle doğrudan bir paralelliği olduğu yönündedir. "İnancın olduğu yerde şüphe vardır; şüphenin olduğu yerde safillik vardır; ahlakın olduğu yerde ayartma vardır. Yalnızca azizlerin şeytani vizyonları vardır" (s. 123). Zıtlıklar birbirini tanımlar; onlar bir ve aynı şeydir. Tüm niyet ve amaçlar açısından, kolektif bilinçdışı ve onun sakinleri olan arketipler, hem olumlu hem de olumsuz yönleriyle, özünde Pleroma'nın doluluğuyla tek ve aynı şeydir. * * *

--- SAYFA 67 ---

66 Yönetici otoriteler, yaratıcılar ve köleleştirilmiş bir insanlığı yaratılmış dünyaya hapseden arkonlar hakkındaki kavramlarıyla Gnostikler gibi, PKD de dünyamızın bize "çok karmaşık elektronik mekanizmalar" aracılığıyla "sözde gerçeklikler" empoze eden kötü niyetli otoriteler tarafından kontrol edildiğini düşünüyordu (1978). Tipik olarak ilginç bir başlığa sahip olan "İki Gün Sonra Parçalanmayan Bir Evren Nasıl İnşa Edilir" (aynı eserde) adlı makalesinde PKD, bilim kurgu romanlarında bütünüyle hayali evrenler (iki gün sonra parçalanmayan evrenler) hayal ederek, yönetici otoritelerin insan zihninde sahte evrenler yaratma konusunda şaşırtıcı bir güce sahip olduğunu iddia etmeye fazlasıyla yetkili olduğunu düşünüyor. Exegesis'inde yazarken, kozmik bakış açısına uygun olarak, sahte bir dünyanın kölesi olmadığımızı, çünkü orada dünya olmadığını, aksine çok gerçek ve kötü bir varlığın kölesi olduğumuzu açıklıyor. PKD için, içine atıldığımız ve Tanrı'dan başka her şey olan görünmeyen bir kuklacının insafına kalmış kuklalar haline geldiğimiz düşmüş bir dünyada yaşıyoruz. Sonuç olarak hayatlarımızı "yapılmış bir aşamada" (2011, loc. 6780) sürdürmek zorunda kalıyoruz. Exegesis'teki bir girişte PKD, bu dünyanın hangi amaca hizmet ettiğini düşünür, ancak bu özel durumda, umursamadığı, ancak amacının bizim yararımıza olmadığını ve ondan kurtarılmanız gerektiğini anlamının yeterli olduğu sonucuna varır. Ancak Gnostik tarzda, bizim bu düşmüş dünyaya güç sağlamak için kullanılan bir enerji kaynağından başka bir şey olmadığımız yönünde spekülasyon yapmasına izin veriyor (loc. 6728). PKD, Tefsiri'nin başka bir yerinde, çocuklarına "döndürücüler" dendiği çiftçi bir ailenin rüyasını anlatıyor. Tarım arazileri çok eski ve ağır metallerle kirlenmiş durumda ve zehirlenme etkisi çocukların kör olmasına neden oluyor. Genç bir çocuk kalın bir büyüteçle ancak görebildiği güneşe bakıyor. Yakında tamamen kör olacak. PKD, iplikçileri bu dünyaya gelen, zehirlenen ve üçüncü göz yeteneğini (diğer dünyaları görme yeteneğini) kaybeden ölümsüzler olarak yorumluyor, dolayısıyla çok kalın bir büyütece ihtiyaç duyuluyor. Güneş, Mesih'in bir sembolüdür ve oğlanın güneşi/Mesih'i görmekte yaşadığı büyük zorluk ve nihai körlük, insanların artık kutsal yazıları okuyamayacağı anlamına gelir. Tanrı mesajını iletmeyi bırakmadı ama ışıklar karardı, insanlar kör oldu ve artık ilahi vahyi algılayamıyorlar (loc. 13913). Alternatif olarak, döndürücüler bu dünyanın döndürücüleri, diğer bir deyişle arkonlar olarak da görülebilir. Gnostik yaratıcının kör olduğu kabul edilir - lakaplarından biri "kör Tanrı" anlamına gelen Samael'dir - ayrıca iplikçileri ve kör çocuğu yaratıcıyla ilişkilendirir.

--- SAYFA 68 ---

67 ve arkonlar. Bu, yalnızca zehirli bir dünyada sıkışıp kaldığımızı, çıkış yolumuzu göremediğimizi değil, aynı zamanda onu yaratmaktan da sorumlu olduğumuzu gösteriyor. Bizim aynı zamanda arkonlar olduğumuz, aynı zamanda hapishanenin yaratıcısı, hapishane gardiyanları ve mahkumlar olduğumuz teması, Tefsirlerin çoğunu kaplayan bir temadır; örneğin, "Yönetilen, yönetendir" (loc. 6815). Gnostikler dünyayı bugün bizim gördüğümüzden farklı görüyorlardı. Bu dünyaya doğmanın, arkonlar tarafından hapsedilmek anlamına geldiğine inanıyorlardı; Bu dünyadan ayrılmak özgürleşmektir. Bize yaşamı kutlamamız ve ölümün yasını tutmamız öğretilirken, belki Gnostikler bunun tersini öğretirdi; köleliğe dönüşmenin yasını tutmalı ve arkonların hapishanesinden kurtuluşu kutlamalıyız. Bu dünyanın bir hapishane olduğu fikri bir sonraki bölümde daha kapsamlı bir şekilde incelenecektir.

--- SAYFA 69 ---

68 ALTINCI BÖLÜM Mağara ve hapishane "Ama ben delilerin arasına gitmek istemiyorum," diye belirtti Alice. "Ah, buna engel olamazsın" dedi Kedi: "burada hepimiz kızgınız. Ben kızgım. Sen delisin." "Kızgın olduğumu nereden biliyorsun?" dedi Alice. "Öyle olmalısın" dedi Kedi, "yoksa buraya gelmezdin." —Lewis Carroll, Alice Harikalar Diyarında Gnostik geleneğin tanımlayıcı özelliklerinden biri, insanlığın bir aldatma eylemi yoluyla arkonlar tarafından maddi dünyaya hapsedilmiş olmasıdır. Bu, Nag Hammadi Kütüphanesi'ndeki birçok metinde tekrarlanan bir motiftir. Örneğin Yuhanna'nın Gizli Kitabı bu dünyayı, insan bedeninin bir mezar olduğu ölümün gölgesi olarak tanımlıyor. Bu mezarlık, metinde sırasıyla madde, karanlık, arzu ve yapay ruh olarak yeniden tanımlanan toprak, su, ateş ve rüzgardan oluşan dört elementten yaratılmıştır. İnsanlık bir kez yaratıldıktan sonra unutkanlık perdesiyle bağlandı ve maddi dünyada köleleştirildi. Nitekim arkonlar, başlangıçtan günümüze kadar sadece insanlığı değil, "tüm yaratılışı" köleleştirmişlerdir. Philip İncili, insanların Pleroma ile yakınlığına kızan ve onlara bahşedilen ışığı kıskanan arkonların, insanları özgür kılmak ve bir aldatma eylemi yoluyla onları sonsuza kadar köleleştirmek istediklerini belirtir. Benzer şekilde, Otoriter Söylem, insanları gizli zehirlerle kandırmaya ve onları köleliğe bağlamaya çalışan bir düşmana atıfta bulunurken, arkonların aldatmacası fikrinden yoksun olmasına rağmen, Üçlü Risale, yine de Pleroma'nın özgürlüğünü, cehaletle yönetilen ve esaret, dalkavukluk ve acıyla karakterize edilen yaratılmış dünyayla karşılaştırır. Benzer olmayan bir şekilde, Thomas'ın İncili şunu belirtiyor:

--- SAYFA 70 ---

69 Kurtarıcının, insan ruhunun büyük zenginliğinin insan bedeninin yoksulluğuna yerleşmesine duyduğu şaşkınlık. En Gnostik Gnostik temalı sinema filmleri Matrix'te Morpheus, Neo'ya Matrix'in, insanlığı köleleştirmek ve onu makineler için bir enerji kaynağına dönüştürmek amacıyla makineler (yani arkonlar) tarafından tasarlanmış, bilgisayar tarafından üretilen bir rüya dünyasından başka bir şey olmadığını söyler. Morpheus, fikrini grafiksel olarak vurgulamak için bir pili havaya kaldırıyor. Bu çok önemli ama her zaman gözden kaçırılan bir Gnostik temadır ve Matrix'teki bu sahne onu mükemmel bir şekilde yakalıyor. Yukarıda belirtildiği gibi, Gnostik kozmogonilerin en Gnostik'i olan Yuhanna'nın Gizli Kitabı'nda, arkonlar bu dünyayı yarattılar ve bizden beslenmek için bizi onun içinde köle olarak tuttular. Pleroma'nın ışığından yoksundular ve bu nedenle, Tanrı'nın suretinde yansıyan ışığın (yani insanın) onları aydınlatabilmesi için Tanrı'nın suretinde bir insan yaratmak istiyorlardı. Yani arkonlar insanlığı bir enerji kaynağı olarak yarattılar. Archonlar bizden beslenen enerji parazitleridir! Arhontların gündemi, Carlos Castaneda'nın öğretmeni Don Juan Matus'un şunu söylemesinden daha iyi yakalanamazdı: "Kozmosun derinliklerinden gelen ve hayatımızın yönetimini ele geçiren bir yırtıcı hayvanımız var." İnsan onun tutsağıdır. Yırtıcı bizim efendimiz ve efendimizdir. Bizi uysal, çaresiz bıraktı. Protesto etmek istiyorsak protestomuzu bastırır. Bağımsız hareket etmek istiyorsak bunu yapmamamızı gerektirir. Onlara yiyecek olduğumuz için bizi ele geçirdiler, onların geçimi olduğumuz için de bizi acımasızca ezdiler. Tıpkı bizim kümeslerde tavuk yetiştirdiğimiz gibi, yırtıcı hayvanlar da bizi insan kümeslerinde yetiştiriyor. ... Bu nedenle yiyecekleri her zaman ellerindedir. (Castaneda, 2017, vurgu eklenmiştir) Arkonlar için besin kaynağı olarak bir tavuk kümesinde mahsur kalmak, çoğu insanın yatarak kabul edeceği bir şey değildir -insan öyle düşünebilir- dolayısıyla, arkonların insanlığı hapsedmek için kullandığı aldatmacaya ihtiyaç vardır. Gerçekten de, yutulması acı bir haptır -kırmızı olmalı- ve belki de bu yüzden pek çok insan, ara sıra perdenin arasından bakıp gerçekliğin ne olduğunu tatmış olsalar bile, mavi hapi alır. Morpheus'un deyimiyle, içinde hapsedildikleri hayal dünyasının bir kısmını görmüş olarak yataklarında uyanırlar ve neye inanmak istiyorlarsa ona inanırlar. Daha doğrusu, arkonlar onları kandırıp neye inandırıyorlarsa ona inanıyorlar. PKD'ye (2008) göre dünyamız, ya uyku halinde olduğumuz ya da trans halinde olduğumuz bir büyük altındadır; bir şey bizi "... bizden ne istiyorsa onu görmemize neden olur."

--- SAYFA 71 ---

70 bizim hatırlamamızı ve düşünmemizi istediğini görür, hatırlar ve düşünür. Bu da bizim ne olmamızı istiyorsa o olduğumuz anlamına geliyor. Bu da gerçek bir varoluşa sahip olmadığımız anlamına gelir. Bizler bir çeşit hevesin insafına kalmışız" (s. 188). Platonculuk, Gnostik geleneğin kökenlerinden biri olarak kabul edilir (Pearson, 2007) ve Platon'un "Mağara Alegorisi" ile Gnostiklerin dünyaya hapsedilmiş insanlık görüşü arasında açık bir paralellik görülebilir. Platon'un Devlet'in VII. Kitabında yer alan alegorisinde - kısa bir özeti Nag Hammadi'de yer almaktadır. Kütüphane - bir grup ilkel insan, tüm yaşamlarını, mağaranın yalnızca boş bir duvarına bakabilecekleri şekilde bir duvara zincirlenmiş mahkumlar olarak geçirmiştir. Arkalarında ve üstünde bir ateş vardır ve ateşin önünde, tıpkı kuklaların bir perdenin arkasına saklanıp kuklalarını izleyicilerin görebileceği şekilde ekranın üzerinde tutmaları gibi, duvarın arkasında da çeşitli nesneler taşıyarak geçerler. ancak taşıdıkları nesnelerin gölgeleri mahkumların görebileceği şekilde mağaranın duvarına yansıtılır. Nesneleri taşıyan kişilerin çıkardığı sesler, gölgelerin yansıtıldığı duvardan yankılanarak mahkumlara seslerin gölgeler tarafından çıkarıldığı izlenimini verir. Mahkumlar, gölge dünyalarını gerçeklikle karıştırırlar. Aynı şekilde Gnostikler de insanlığı Platon'un gibi görüyorlardı. Bir noktada zincirlerinden kurtulan mahkumlardan biri, ateşi ve nesneleri görmek için döner, ateşin göz kamaştırıcı ışığından gözleri yaşarır ve nesneleri doğru algılayamadığı için, daha önce gerçek zannettiği gölgelerin gerçek dışı olduğunu kabullenmekte zorlanır. Hapsedilmesine rağmen alıştığı ve rahatladığı gölgelerin gerçekliğine sürüklenerek güneşin parlaklığıyla kör olur. Başlangıçta bu radikal değişime öfkelenir ve gözleri ışığa ve yeni gerçekliğine alışır ve artık geride bıraktığı mahkumların durumuna acıyarak mağaraya döner. Ancak gün ışığına alıştıktan sonra, bu kez gölgeler yüzünden bir kez daha kör olur. Diğer mahkumlar, onun körlüğünden mağaranın dışındaki yolculuğunun olumsuz olduğu sonucuna varırlar.

--- SAYFA 72 ---

71 onu etkiledi ve üst dünyanın ihtişamına dair iddialarına inanamıyor. Sonuç olarak diğer mahkumlar dış dünyanın özgürlüğü yerine mağara hapishanesini tercih edeceklerdi. Aslında onları mağaradan çıkarmaya çalışan herkesi öldüreceklerdi. Platon'un mağarasındaki diğer mahkumlardan biri gibi, Matrix'teki karakterlerden biri olan Cypher da matrisin bilgisayar tarafından oluşturulan köleleştirilmesinden kaçmak istemiyor. Bunun yerine, kendi çıkmazıyla yüzleşmek yerine cehaletin sözde mutluluğunu seçiyor. Mağaradan kaçıp ışığı gören mahkum gibi Cypher da kendisini esir tutan rüya dünyasının gerçekliğini biliyor ama yine de kalmayı tercih ediyor. Bilgisayar çağındaki bir Yahuda gibi, Morpheus'a ihanet eder ve mahkum olarak kalmayı seçer... yeter ki unuttur ve otuz gümüş parçasını alır; Cypher'in durumunda bu, zengin ve önemli biri haline gelecektir, tıpkı bir aktör gibi, lüks restoranlarda akşam yemeği yiyen, ancak ruhunu satarken bunun bir yanılsama olacağını bilmesine rağmen. Unutulmamalıdır ki Cypher bir insandır ve insan türü evrendeki en iyi el işi değildir; sonuçta o, yaratıcı ve arkonlar tarafından şekillendirilmiştir. Kozmik kulübedeki en keskin aletler olmayan ve kendilerine inanmak istediklerini söyleyen herhangi bir yılan yağı satıcısını dinleme konusunda iflah olmaz bir eğilime sahip olan kişilerden oluşur. Bifteğinizin yanında biraz daha mavi hap ister misiniz efendim? Cypher ünlü bir aktör olmak istiyordu. Belki de son Hollywood yıldız adaylarına durmadan yaltaklananlar tıpkı Cypher gibidir; Gölgeler dünyasında yaşayan ölümlerini sürdürmek için gardiyanlarla işbirliği yapıyorlar. * * * Kendisinden önceki Gnostikler ve Platon gibi, PKD'nin metafiziği de dünyamızın bir hapishane olduğunu varsayar. PKD'ye göre bu, içinde tutsak olduğumuz trajik bir alan ve en büyük trajedi ise bunun farkına bile varmamamızdır. Her zaman köleleştirildik ama özgür olduğumuzu varsayma hatasına düştük çünkü özgür olmanın ne demek olduğunu hiçbir zaman bilemedik. "Burası bir hapishane... metal bir dünya. Dişliler tarafından yönlendirilen, acıyı ve ölümü dağıtan, birlikte çalışan bir makine" (Dick, 2008, s. 133, vurgu orijinal metinde). Bununla birlikte, arkonların her türlü hapishaneyi, "ince ve kaba hapishaneleri, hapishaneler içindeki hapishaneleri, beden için hapishaneleri ve daha da kötüsü zihin için hapishaneleri" (s. 231) hayal etme konusunda sonsuz bir yetenekleri vardır. Exegesis'inde bu dünyanın kötü niyetli güçler tarafından yönetildiğini ve "astral determinizm" olarak adlandırdığı şeye tabi olduğunu düşünüyor. Bu hapishaneyi "Kara Demir Hapishane" (BİP) olarak adlandırıyor; sinsî ve

--- SAYFA 73 ---

72 sadece bizim dünyamıza değil tüm zaman ve mekana nüfuz eden baskıcı insan kontrolü biçimi (Dick, 2011, loc. 4868). Matrix gibi BİP de her yerde, bizi tamamen çevreliyor. Bunu pencerelerimizin dışında görebiliyoruz ve televizyonlarımızda, özellikle de televizyonumuzda görebiliyoruz. Neo gibi biz de BİP'in köleleriyiz, esaret altında doğuyoruz ve koku, tat, dokunma yoluyla ayırt edemediğimiz bir zihin hapishanesinde köleleştirilmişiz. BİP'i benzetme yoluyla açıklayan PKD, eğer evren bilinçli bir ruh olarak kabul edilirse, o zaman BİP'in "katı, kemikleşmiş bir kompleks" (ibid., loc. 6806), evrimleşemeyen, yalnızca kaos ve çürümeyi bilen, aynı düşünceyi sanki sonsuz bir döngüdeymiş gibi defalarca tekrarlamaya mahkum bir kompleks olacağını belirtir. O düşünce, içinde sıkışıp kaldığımız BİP devletinin yaptırımıdır. BİP, kurtarılmamız gereken acımasız bir dünya. (İlginçtir ki, bir eşzamanlılık eylemi olarak, BİP referansına, 2 Şubat 2016 Köstebek Günü olarak bilinen, baş kahramanın döngüyü nasıl kıracağını öğrenene kadar her gün aynı günü yeniden yaşamaya mahkum edildiği, aynı adı taşıyan 1993 filmi tarafından popüler hale getirilen bir günde, durmadan tekrarlanan bir düşünce olarak rastladım.) Tractates'te PKD aynı zamanda "İmparatorluk"tan da söz eder; Farklı şekillerde de olsa günümüzde de devam ettiğine inandığı Roma İmparatorluğu'nun zulmüne gönderme yapıyor. İmparatorluk aslında BİP'in bir metonimidir. İmparatorluğu, doğası gereği şiddet olduğu için BİP'i şiddet yoluyla dayatarak insanlığa kendi deliliğini getiren çılgın bir örgüt olan "dengesizliğin kurumu, kodlanması" (2001, s. 264) olarak tanımlıyor. Tractates'in başka bir yerinde İmparatorluğu "hak edilmemiş acı, kaos ve ölümle" ilişkilendirir (s. 267). PKD'ye göre BİP tarih boyunca var olmuş, belki de tamamen zamanın dışındadır ve şimdiye kadar yaşamış olan herkes farkına bile varmadan bir hapishanenin demir duvarları arasına hapsedilmiştir (a.g.e.). Broşürlerin sloganı haline gelen PKD, "İmparatorluğun asla sona ermediğini", başka bir deyişle, BİP'te hâlâ İmparatorluğun kölesi olduğumuzu veya Gnostiklerin sözleriyle, düşmüş bir dünyada hepimizin arkonlar tarafından köleleştirildiğini ilan ediyor. PKD'nin BİP kavramı ve bunun yerine gördüğümüz "güzel" dünyanın aslında bir yanılsama olduğu gerçeği, çoğu metafiziği gibi (Gnostik veya başka türlü) 2-3-74 deneyiminden ilham almıştır. PKD, Broşürlerinde BİP'i "Palmiye Ağacı Bahçesi" (PTG) olarak adlandırdığı şeyle karşılaştırıyor. Kaynağını belirtmeden, Gnostiklerin iki zamansal çağa inandıklarını iddia ediyor: Birincisi, yani kötülükle karakterize edilen şimdiki zaman ve ikincisi, iyi huylu olan gelecekte gelecek. İlkine "Demir Çağı" diyor ve BİP tarafından temsil ediliyor.

--- SAYFA 74 ---

73 saniye, PTG tarafından temsil edilen "Altın Çağı". (Ayrıca Demir Çağı'nın Ağustos 1974'te sona erdiğini ve yerini PTG'nin aldığını iddia ediyor. Bu, İmparatorluğun (BİP) hiç sona ermediği iddiasıyla biraz çelişiyor. Ancak bu, PKD'nin zihnidir; nadiren mantıklıdır ve her zaman tutarlı değildir. Bu, şüphesiz onun itirazının büyük bir kısmıdır.) BİP, zamansallığından ziyade özü açısından, maddi dünyanın, yani arkonların yarattığı sahte dünyanın bir metaforudur. Pleroma'nın aeonik alemlerini taklit etmeye çalışan ve başarısız olan ve yaratımlarını insanlığı köleleştirmek için kullananlar. Öte yandan PTG, yıkılmaz, bozulmaz, aeonik alemi, yani Pleroma'yı temsil eder, ancak onunla aynı değildir. Biri sahte, diğeri gerçek. Artık PKD'nin yukarıda belirtilen (Şekil 7) iki kaynaklı Gnostik kozmogonisinin üst (yang) ve alt (yin) alanları, Palmiye Ağacı Bahçesi ve Kara Demir Hapishane ile değiştirilebilir veya alternatif olarak temsil edilebilir (Şekil 11). Şekil 11. Palmiye Ağacı Bahçesi ve Kara Demir Hapishanesi. Başka bir yerde PKD, PTG'yi bir "barış ve güzellik parkı" (1977) olarak tanımlıyor; bu, sonunda yerini alacağı BİP'ten çok daha üstün bir dünya. Onun şemasının bu varyasyonunda BİP dünyası geçti ve artık insanlığın üzerindeki baskının ve ona her zaman eşlik eden bitmek bilmeyen savaşın bir ölçüde hafiflediği bir ara dünyada yaşıyoruz. Sonra bunun üzerine bindirilmiş, gelecekte "geçmişimizdeki doğru değişkenler yeniden programlandığında" (aynı eserde) ortaya çıkacak alternatif bir dünya var. Bu yeni dünyaya uyandığımızda, sanki hep orada yaşıyormuşuz gibi olacak ve şimdiki ara dünya, BİP ile birlikte, "merhametle yok edilmiş" (a.g.e.) zihinlerimizden silinmiş olacak.

--- SAYFA 75 ---

74 Gerçek BİP'te ya da ara BİP-lite'de yaşasak da, PKD, kendisinden önceki Gnostikler gibi, dünyamızın hain güçler tarafından dayatılan bir hapishane olarak kaldığına açıkça inanıyordu. İmparatorluk en azından henüz sona ermedi. Hala Matrix tarafından kuşatılmışız ve onun içinde sıkışıp kalmış durumdayız.

--- SAYFA 76 ---

75 YEDİNCİ BÖLÜM Rüya ve hologram Şu anda uyuyor olduğumuzu ve tüm düşüncelerimizin bir rüya olup olmadığını nasıl kanıtlayabilirsiniz; ya da uyanık mıyız ve uyanırken birbirimizle mi konuşuyoruz? —Plato Maddi dünyanın yaratıcı ve arkonlar tarafından yaratıldığına dair Gnostik görüşün iki temel özelliği şunlardır: a) burası bir hapishanedir ve b) arkonlar, Gnostiklere göre aslında bir yanılsama iken, maddi dünyanın gerçek olduğuna inandırarak insanları kandırarak köleleştirmektedirler. Önceki bölümde hapishane olarak dünya ele alınırken, bu bölümde yanılsama olarak dünya kavramına geçiliyor. Matrix'te Morpheus, Neo'ya gerçek olduğundan emin olduğu bir rüya görüp görmediğini sorar. Neo'yu daha da sorguluyor ve eğer o rüyadan uyanamamış olsaydı, rüya dünyası ile normal uyanık halimizdeki dünya, yani "gerçek" dünya olduğunu varsaydığımız dünya arasında nasıl ayırım yapabileceğini ekliyor. Aynı konuda İngiliz tıp doktoru Havelock Ellis (1859-1939), rüyaların gerçek gibi görüldüğünü ve tüm niyet ve amaçlar açısından, devam ettikleri sürece gerçek kabul edilebileceğini ve rızaya dayalı, sözde gerçeklik denen uyanıklık durumu hakkında daha fazla şey söyleyemeyeceğimizi iddia etti. Benzer şekilde, Nag Hammadi Kütüphanesi'nin Gnostik metinleri, bu dünyanın, gerçeklik sanarak aldatıldığımız bir yanılsama olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Örneğin Diriliş Üzerine İnceleme, Gnostik'in amacının maddenin prangalarından kurtulmak olduğu göz önüne alındığında, dirilişin bir yanılsama olduğu düşüncesine karşı uyarıda bulunur. Yanılsamanın bu dünyadan dirilişten ziyade bu dünya olduğunu ilan eder; zenginlerin içinde bulunduğu bir yanılsama

--- SAYFA 77 ---

76'sı fakirleşti ya da Thomas İncili'nin ifadesiyle, manevi zenginlik maddi dünyanın yoksulluğuna hapsedi. Başka yerlerde, uykuda olma kavramı Gnostik metinlerde yinelenen bir kinayedir ve bu dünyayı gerçeklikle karıştırmanın yanıltıcı durumunu tanımlamak için kullanılır. Yöneticilerin Gerçekliği'nde arkonlar, maddi dünyaya atılmadan önce ilk insanın üzerine derin bir uyku (yani cehalet) çöktürürler. Sonuçta insanlık uykudadır ve maddeye hapsediğinden habersizdir. İnsan uyurken rüya görür ve Adem'in Vahiy'i uykudayken gerçekleşir, yani ona rüyada gelir ve onu "ölüm uykusundan" uyanmaya teşvik eder (Meyer, 2007, s. 344). Einstein'ın sık sık alıntılanan aforizmasının işaret ettiği gibi, gerçeklik yalnızca bir yanılsamadır, her ne kadar çok kalıcı olsa da. Gnostiklere göre bu dünya, arkonların bizi sürekli olarak karanlıkta bıraktığı gölgeli bir hayaldir. Bizler, içinde yaşadığımız sahte gerçekliği kontrol ettikleri için arkonlar tarafından kontrol ediliyoruz. Ancak Gnostiklere göre, arkonlar fiilen güçsüzdür ve üzerimizdeki güçleri, yalnızca bizi sahte gerçekliğin gerçekten gerçek olduğunu düşündürecek şekilde kandırabilecekleri ölçüde mevcuttur. Bu düşünce, Matrix'teki kaşık bükme sahnesinde Neo'nun Budist bir keşiş gibi görünen kafası kazınmış bir çocukla karşılaştığı güçlü bir şekilde temsil edilmektedir. Çocuğun önünde bir dizi bükülmüş kaşık yatıyor ve o şu anda elinde bir başkasını tutuyor ve düşünce gücüyle büküyor. Neo'ya düz bir kaşık uzatarak, onu zihniyle bükmeye çalışması gerektiğini ima etti. Neo kaşığı alırken çocuk ona kaşığı bükmeye çalışmaması gerektiğini çünkü bunun imkansız olduğunu söyler. Daha doğrusu gerçeğin farkına varmaya çalışmalıdır. "Hangi gerçek?" Neo'ya sorar. Çocuk, kaşığın olmadığını ve bükülen şeyin kaşık değil, yalnızca kendisinin büküldüğünü söyler. Neo daha sonra dikkatini artık tüm odayı yansıtan kaşığa çevirir. Ona baktıkça bükülmeye başlıyor. Bu, gerçeğin farkına vardığımızda ve "eğildiğimizde", yani gerçekleşen gerçeğin ışığında dönüştüğümüzde ve hapishane dünyasının yanılsamasına uyandığımızda, artık onun insafına kalmadığımızı gösteriyor. Artık bizi kontrol edemeyecek; onun üzerinde kontrolümüz olacak. Bu dünyanın bir yanılsama olduğunun farkına vardığımızda, onun sınırlarını aşar ve onun ortak yaratıcıları haline geliriz. * * * Düzenli inkarlara rağmen, Jung metafiziğe sık sık spekülasyonlar yapıyordu ama bu spekülasyonlar hiçbir zaman işe yaramış gibi görünmüyordu.

--- SAYFA 78 ---

77 onu dünyamızda nesnel bir fiziksel gerçeklikten başka bir şeyin var olduğuna inandırdı. Dünyaya çok fazla bağlıydı ve herhangi bir yanılısma olarak dünya hipotezi, onu çok fazla meşgul etmiş gibi görünen bir şey değildi, en azından kamuya açık yazılarında. Yine de ruh ile fiziksel gerçeklik olarak deneyimlediğimiz şey arasındaki ilişkiyi araştırdı ve bu ilişkiyi hiçbir yerde eşzamanlılık olarak bilinen teorik yapısından daha fazla araştıramadı. Genel olarak "nedensel olmayan bağlantı ilkesi" olarak tanımlanan eşzamanlılık terimi, biri dış dünyadaki bir olay, diğeri ise içsel bir psikolojik zihin durumu olan iki olayın anlamlı tesadüf - veya yakın tesadüf - olgusunu ifade eder. Jung'a göre, bilinçdışı bir görüntüyü içeren içsel bir psikolojik olay -doğrudan ya da dolaylı olarak bir rüya görüntüsü, bir fikir ya da önsezi yoluyla bilince gelen- aynı (ya da çok benzer) içeriğe sahip bir dış durumla çakıştığında, bir eşzamanlılığın meydana geldiği söylenir. En önemlisi, olaylar nedensel olarak bağlantılı değil, yalnızca ortak, içsel anlamları aracılığıyla bağlantılıdır; bu anlam olmadan iki olay yalnızca tesadüftür. Eşzamanlılık, psişeyi maddi dünyayla aynı temel şeyin iki farklı ama ayrılmaz bir şekilde ilişkili yönleri olarak bağlayan, psişik olmayan ve psişik olanın aralarında herhangi bir nedensel bağlantı olmaksızın birbirleri gibi davranabildiği "psişik olarak göreceli bir uzay-zaman sürekliliğine" dayanır (Sharp, 2010). Psişe ve madde bir ve aynı şeydir ve özleri enerjidir. Bir eşzamanlılık örneğinin iç ve dış olayları fenomenolojik olarak farklı olabilse de, bunların eşzamanlılığı, temel bölünmezliklerinin anlamla dolu bir ifadesidir. Psişeyi ve maddeyi birbirine bağlayan faktör arketiptir. Eşzamanlı olayların kalbinde arketiplerin aşkın, bilinmeyen - ancak dolaylı olarak deneyimlenebilen - yönleri vardır ve Jung bunların psikoid bir temele dayandığını düşünür. Kendisi (1962) psikoidi yalnızca kısmen psişik olan ve büyük olasılıkla tamamen farklı bir doğaya sahip olan ruh benzeri, yarı psişik bir temel olarak tanımlar ve kendisinin geçici olarak manevi olabileceğini tahmin eder. Her ne kadar yaşamı boyunca gizli kalan metafiziksel iddialarda bulunmaktan (eğer varsa) çok az çekincesi olmasına rağmen -Kırmızı Kitap ve Yedi Vaaz'ın da kanıtladığı gibi- Jung, kamuya açık çalışmalarında bu tür ifadeler konusunda her zaman ihtiyatlıydı. Bununla birlikte, son kamuya açık çalışmalarından biri olan Anılar, Düşler, Yansımalar'da, anlaşılmamış bir mutlak gerçekliğin varlığını varsaymak için iyi nedenlerimiz olduğunu öne sürüyor (aynı eser). O halde eşzamanlılık, düzenli bir bütünlüğün gözlemlenmesi olarak düşünülebilir.

--- SAYFA 79 ---

Belirli bir eşzamanlılık örneğinin, ruhun psikoid boyutundan kaynaklanan arketipsel aktivitenin ikili ifadesi olduğu kolektif ruh içinde. Eşzamanlı iki olay bir anın ifadesidir ve o an, kolektif bilinçdışının derinliklerinde meydana gelen ve oradan kaynaklanan arketipsel bir dalgalanmadır. Jung, tüm deneyimlerin temelini oluşturan birleşik bir gerçeklik, bir unus mundus (Latince "tek dünya" anlamına gelir) öne sürüyor, ancak fiziksel fenomenlerin gerçek dışında herhangi bir şey olduğunu öne sürüyor gibi görünmüyor. * * * Matrix'te Morpheus, Neo'ya gerçeklik sandığı şeyin aslında bir bilgisayar programının içinde, Matrix'in kendisi olan "nöral etkileşimli" bir simülasyonda meydana geldiğini söyler. Simülasyonda Neo'nun benlik kavramı da gerçek değil; bu yalnızca "artık kişisel imaj", dijitalleştirilmiş bir kimliğin zihinsel bir yansımasıdır. Burada Meister Eckhart'ın Gnostik bir dokunuşla yankıları var. Eckhart, Ruh'un bir şeyi deneyimlemek istediğinde önüne bir görüntü fırlattığını ve sonra onun içine adım attığını iddia etti. Gnostik gelenekte, arkonlarının eşlik ettiği yaratıcı, Ruh'un gölgesinin kör, cahil, karanlık uçurumudur. Bozulmaz, Pleromik uyum imajına göre modellenmiş bir dünya yaratmak istiyordu. Ancak o cahildi (ve kibirliydi) ve Pleroma Işığının gerçek gücüne sahip değildi. Sonuç, içine atıldığımız ve gerçek olduğuna inandırıldığımız yozlaşmış, kaotik bir dünyaydı. Benzer şekilde Matrix'in mimarları, insanlığın sıkışıp kaldığı, bilgisayar tarafından üretilen bir hayal dünyası öngördüler. İçinde bulunduğumuz çıkmazın farkına varana, bilgiye ulaşana ve bir çıkış yolu bulana kadar, Matrix'in işletim sistemi içinde çalışan bireysel, virüslerle dolu, archon kontrollü yazılım programlarından başka bir şey değiliz. İçinde bulunduğu durumdan haberdar olan Neo, inanmazlığını ve gerçeği kabullenmekteki zorluğunu ele veren bir ses tonuyla, algıladığı dünyanın aslında gerçek olup olmadığını sorar. Morpheus retorik bir şekilde yanıt verir: "Gerçek nedir? Gerçeği nasıl tanımlarsınız?" Onun kozmik metafiziği göz önüne alındığında (yani, evren bir yanılsamadır), aynı soruların PKD'nin yazarlık kariyerinin büyük bir bölümünde zihnini meşgul eden sorular olması şaşırtıcı değildir. Aslında bu sorular onun için sonsuz bir ilgi uyandırıyordu ve yazılarında dünyamızın gerçek doğası ve genel olarak "gerçeklik" olarak kabul ettiğimiz ampirik veya fenomenal dünyanın herhangi bir şekilde gerçek olup olmadığı konusunu tekrar tekrar ele alıyordu. Öykü ve romanlarında sıklıkla sahte dünyalar, alternatif gerçeklikler ve kendi deyimiyle "gerçekler" üzerine yazılar yazdı.

--- SAYFA 80 ---

79 “çok biçimli sahte dünyalar” (1977). PKD'nin (2011) kendisi, gerçek ve sahte dünya temasının öne çıktığı toplam yirmi bir roman ve kısa öykü sayıyor. PKD'nin görüşüne göre, “... birisi bize var olmayan bir evreni görmemize sebep oluyor. Kimdir bu birisi? ... Şeytan [yani tanrı]” (2008, s. 199). Başka bir yerde, sürekli değişen, olağanüstü dünyamızın altında ebedi, değişmeyen, mutlak bir gerçekliğin saklı olduğunu belirtti (1978). İmparatorluk tarafından yönetilen bu Kara Demir Hapishane dünyasının, daha derin bir gerçekliğin üzerine yerleştirilmiş sahte bir dünya olduğunu hissetti (2011, loc. 5688). Ancak sahte olduğunu söylemek yanıltıcıdır çünkü aslında orada dünya yoktur (loc. 6720). The Divine Invasion'da (2008) yanılısma olarak dünya temasını yineleyerek, alt alem olarak adlandırdığı bu dünyayı “muazzam bir hızla değişen şeffaf resimlerin” sonucu olarak tanımlıyor (s. 65). Romanda bu resimler uzaydan gelen, alt dünyaya yansıtılarak “gerçeklik” haline getirilen arketipsel formlardır. Esasen gerçek olmayan, ancak öyle görünen bir dünya fikri, madde konusunda hepimizin yanıldığını iddia eden Einstein'ı hatırlatıyor. Madde sandığımız şey (yani fiziksel gerçeklik), titreşimi duyularla algılanabilecek seviyeye indirilmiş bir enerjidir. Einstein'a göre madde yoktur; nesnel bir gerçekliği yoktur. PKD için dünyamız sadece bir hayal, içine atıldığımız, “bir dünyaya benzeyecek şekilde şekillendirilmiş veriler yansıtan” kötü bir varlık tarafından köleleştirdiğimiz düşmüş bir dünyadır (2011, loc. 6720). PKD, Broşürlerinde, verili kabul ettiğimiz ve “gerçeklik” olarak kabul ettiğimiz olağanüstü dünyanın aslında var olmadığını beyan ediyor. Gerçekliği doğrulanamadı ve bunun Tek Zihin (yani Pleroma) (2001) tarafından işlenen bilgilerin bir hipostazi olduğunu düşündü. Evrenin özü bilgidir. Üç boyutlu değildir, aslında uzay ve zamanın tamamen dışındadır. Başka bir deyişle, PKD için bu dünya Matrix gibidir ve özü sadece bilgi olan temel bir gerçekliğin (yanlış) yorumlanmasından başka bir şey değildir. Bununla birlikte, gerçekliğin doğasını anlama arayışına ömür boyu süren takıntısına rağmen PKD, hiçbir zaman işin özüne inemediğini hissetti. 1978 yılında ömrünün sonuna doğru yaptığı bir konuşmada bu sorunu çözemediğini kabul ediyor. Bir felsefe dersi ödevi için gerçekliğin tek cümlelik kısa bir tanımını isteyen bir öğrencinin kendisine şu soruyu sorduğunu hatırlıyor: PKD buna yalnızca şu şekilde yanıt verebilir: “Gerçeklik, ona inanmayı bıraktığınızda ortadan kaybolmayan şeydir” (1978). Bu konuyu araştırmaya adanmış bir ömürden sonra, gerçekliği tanımlayamayacağını hissetti.

--- SAYFA 81 ---

80 daha tutarlı bir şekilde. Peki gerçekliğin bundan daha doğru bir tanımı olabilir mi? Yine de, biz burada olduğumuz sürece ve BIP'in gerçek olduğu yanılgısına kapılmaya devam ettiğimiz sürece onunla mücadele etmemiz gerektiğini hissetti. PKD, benzersiz zekasıyla, bir gün, “birçok meyhaneci ve günahkar, vergi tahsildarı ve diğer ayaktakımının bol olduğu” (2011, loc. 1467) için gitmesi gerektiğini belirterek, Exegesis'indeki bir girişten ayrılır ve görünüşe göre biraz sabırla, onlarla baş etmesi gerektiğini belirtir. Ellis'in düşüncelerini yansıtan bu hayal ürünü dünya, devam ettiği sürece PKD ve bizim için “gerçek”tir ve biz buradayken vergi tahsildarları, ayaktakımları ve diğerleriyle uğraşmak zorundayız. Sezar'ın olan şeyleri falan Sezar'a verin. Yanılısma olarak dünya kavramıyla ilgili olarak PKD, kişinin bakış açısına bağlı olarak kadim Gnostiklerin metafiziğini güçlendiren veya ondan ayrılan temel bir içgörü ekler. Gnostiklere göre bu hayali hapishane dünyası tamamen arkonların işiydi. Ancak PKD'ye (2011) göre biz insanlar, BIP rüya dünyasını yaratmada İmparatorluk'la (PKD'nin arkonların muadili) birlikte yaratıcılarıyız. Exegesis'inde, bizlerin, farkında olmadan kendi yarattığımız bir evrene hapsolmuş “unutkan kozmokratlar” (loc. 15114) olduğumuzu iddia eder. Alternatif olarak, yanılısma dünyamızı kitlesel bir halüsinasyon olarak tanımlıyor ve halüsinasyonun yalnızca kişisel olabileceği yönündeki yanlış düşüncenin üstesinden gelmemiz gerektiği görüşünü savunuyor (loc. 6899). Tractates'te, bize sağlanan bilgiyi olgusal dünyaya aktardığımızı belirtir (2001), ancak bu bilgiyi hangi kaynaktan aldığımızı belirtmez. Başka bir yerde, “Bu dünyayı, bu uzay-zaman matrisini biz inşa ettik” (ibid., s. 196) iddiasındadır. Eğer durum böyleyse, o zaman Gnostik gelenek açısından bakıldığında, biz arkonlar bu dünyayı yarattığından beri arkonlarız. * * * Bilim ve felsefe alanlarında, dünyamızın holografik bir projeksiyon olduğu fikri, fizikçi Juan Maldacena tarafından ilk kez ortaya atıldığı 1997 yılından bu yana ortalıkta dolaşıyor. Bununla birlikte, her ne kadar onlar bundan bu şekilde bahsetmemiş olsalar da, evrenin bir hologram veya başka bir şekilde yanıltıcı olduğu kavramı muhtemelen çok eski zamanlardan beri mistikler ve bilgelik gelenekleri tarafından biliniyordu. Örneğin evrenin özünde bir gerçekliğin olmadığı ve bilinçli gözlemlerle var edildiği düşüncesi Vedik felsefeye kadar binlerce yıl öncesine dayanmaktadır (Rosenblum & Kuttner, 2012, loc. 3239). Kim

--- SAYFA 82 ---

Evrenin holografik görüşüne katılan PKD'nin çeşitli kozmogonisi, VALIS (Geniş Aktif Yaşayan Zeka Sistemi) adını verdiği yapay bir uyduyu kullanarak yanlışlıkla gerçeklik sandığımız bir hologramı yansıtan yaratıcı bir Tanrı'yı içerir (2008). Hologram (Yunanca "bütün" anlamına gelen holos ve "mesaj" anlamına gelen gramma sözcüklerinden oluşur), iki boyutlu bir yüzeye kodlanmış bir nesnenin üç boyutlu görüntüsüdür. Basit ve pek de etkileyici olmayan hologramların basit örnekleri, bir kredi kartının veya ehliyetin güvenlik özelliğinde bulunabilir. Holografinin fiziği bu çalışmanın kapsamı dışındadır, ancak basitçe belirtmek gerekirse, bir hologram tipik olarak bir lazer ışınının iki özdeş ışına bölünmesiyle oluşturulur. Nesne ışını olarak bilinen bir ışın, nesneye yönlendirilir ve yansıyan ışık, hologramı yakalayacak iki boyutlu yüzeye yönlendirilir. Diğer ışın, referans ışın, iki boyutlu yüzeye yönlendirilir. İki boyutlu yüzeye kaydedilen, bu iki ışının etkileşiminden kaynaklanan girişim deseni. Daha sonra iki boyutlu yüzeydeki girişim deseni bir ışık kaynağı kullanılarak aydınlatıldığında nesnenin üç boyutlu görüntüsü elde edilir. Bir hologramın bazı önemli özellikleri vardır. Holografik bir görüntü farklı yönlerden bakıldığında orijinal nesnenin üç boyutlu görüntüsünü farklı perspektiflerden sunar. Bir diğer büyüleyici özellik ise, normal bir görüntüden farklı olarak, örneğin bir fotoğraf ikiye kesildiğinde orijinal görüntünün yalnızca iki ayrı parçasını verirken, bir hologram ikiye kesildiğinde her biri orijinal görüntünün tamamını içeren iki hologram ortaya çıkarmasıdır. Bu, hologramın kaç parçaya bölündüğüne bakılmaksızın geçerlidir; hologramın en küçük parçası görüntünün tamamını içerir. Ayrıca orijinal hologramın bir parçası bölünürse, parçalardan her biri orijinal görüntünün tamamını da içerir. Kısacası evrenin bir hologram olduğu teorisi, algıladığımız evrenin üç boyutlu bir görüntü, aslında bilgiden üretilmiş bir yanılsama olduğunu iddia ediyor. Bu görüşü savunan PKD, gerçeklik sandığımız şeyin aslında yansıtılan bir hologram yanılsaması olduğunu ileri sürmektedir (2011, loc. 12926). Pleroma'yı devasa bir holograma benzetiyor (loc. 7192). Benzer şekilde, Tractates Cryptica Scriptura'da fenomenal dünyanın var olmadığını, bunun yerine sadece "Zihin tarafından işlenen bilginin bir hipostazi" olduğunu belirtir (2001, s. 261). PKD için, "yukarı nasılsa, aşağısı da öyledir" şeklindeki hermetik özdeyiş, evrenin bir hologram olduğu, ancak yazarın bu terimi kullanmadığı fikrine gönderme yapar (s. 257-257-

--- SAYFA 83 ---

82 258). Nag Hammadi Kütüphanesi'nin Kutsanmış Eugnostos'unda, Ata'nın "kendini kendi içinde bir ayna olarak gördüğünü ve imajının tek başına Baba, tek başına Ebeveyn ve yansıma olarak görüldüğünü, çünkü o, tasarlanmamış ilk varoluşu yansıttığını" belirtmektedir (Meyer, 2007, s. 277). Benzer şekilde Eugnostos'un hologram sözcüğünden yoksun olması nedeniyle yaratılışı Pleroma'nın aynasına benzettiğini düşünebiliriz. PKD, Exegesis'inde evrenin bir hologram olduğu yönündeki fikrinin orijinal olmadığını, yalnızca Platon'un mağarasının duvarlarında parıldayan görüntülerin güncellenmiş bir açıklaması olduğunu belirtiyor. Mağara duvarına düşen gölgeleri gerçeklik sanan mağara mahkumları gibi, biz de holografik evrenimizi gerçek sanıyoruz. PKD'ye göre bu holografik evren, "gerçek durumumuzu ortaya çıkaracak bilgileri dışarıda bırakan bir hapisane oluşturan... sahte şeytani bir eklemedir" (2011, loc. 6462, vurgu orijinalde). Gnostik terimlerle, Pleroma'nın doluluğunun temel doğası enerjik bilgidir ve arkonlar, içinde hapsedildiğimiz yanıltıcı dünyayı yansıtmak için bu temel bilgiyi çarpıtmışlardır. PKD'nin görüşüne göre, holografik evrenimiz, iki lazer ışınının girişim deseni tarafından düzenli bir hologramın yaratılmasıyla aynı şekilde, iki hiper-evrenin etkileşimi tarafından yaratılmaktadır (ibid., yeri 6480). Bu holografik görüşe göre -Kara Demir Hapishanesi ve Palmiye Ağacı Bahçesi'nin bizimkinden farklı iki kutuplu evren olduğu şeklindeki önceki görüşünün aksine, ne Kara Demir Hapishanesi ne de Palmiye Ağacı Bahçesi bizim evrenimizle özdeş değildir. Daha ziyade, dünyamızı, her birinin hologramı oluşturmak için gereken iki lazer kaynağından biri olarak işlev gördüğü, bu ikisinin holografik bileşimi olarak düşünülmesinin daha iyi olduğunu hissetti (loc. 6489). Palmiye Ağacı Bahçesini üstün üst dünya olan Pleroma ile ve Kara Demir Hapishanesini evrenle veya aşağı yaratılmış dünyayla eşitlemek yerine, PTG ve BIP'i, Philip İncili'nin önerdiği gibi, ışık alemine dönüşü gerçekleştirmek için uzlaştırılması ve birbirleriyle çözülmesi gereken kardeşler olan Pleroma'nın doluluğu içinde bir çift zıtlık oluşturan olarak görmek daha doğru olacaktır. Bu şema, üç dünyaya inanan Hristiyan mistik Jacob Boehme'nin görüşünü yansıtıyor. Birincisi, ilahi alem, melek cenneti ve ikincisi, ateşin ve gazabın karşıt karanlık dünyası. Bu dünyaların her ikisi de duyuların algısının ötesinde görünmezdir. Üçüncüsü ise iki görünmez dünya arasındaki sonsuz mücadelenin sonucunda ortaya çıkan dünyamızdır (Lachman, 2015). Gnostik dünyanın bir yanılsama olduğu fikri ve PKD'nin holografik evren kavramı, Kastrup'un (2011, 2015) çalışmalarında bir yankı buluyor:

--- SAYFA 84 ---

83 kendisini monistik idealizm olarak bilinen felsefenin savunucusu olarak tanımlamaktadır (2011). Monist idealizm, Eckhart'ın Tanrılık kavramına çok benzer şekilde, tüm varlığın temeli olan maddeden ziyade bilincin olduğunu ileri sürer. İdealizme çok yakın olan İngiliz astrofizikçi Sir James Jeans (1877-1946), bilincin maddenin bir türevi olmasından ziyade, maddi evrenin bilincin bir türevi olduğunu düşünüyor ve evrenin büyük bir makineden ziyade büyük bir düşünce olarak görülmesi gerektiğini öne sürüyordu. Kastrup (2016), kuantum fiziği alanındaki en son bulgular göz önüne alındığında, deneysel verileri açıklayabilen tek dünya görüşünün idealizm olduğunu iddia ediyor ve bu görüşün "kültürler ve tarihler boyunca birçok yaratılış mitinde sembolik olarak sunulduğunu" iddia ediyor. Gnostiklerin yaratılış efsanesi -arkonların kötü niyetliliği bir yana- onlardan biri gibi görünüyor. Materyalizm perspektifini sürdürmeyi amaçlayan "kötü, sinsî damgalama" (Kastrup, 2015, loc. 3279) olarak tanımladığı şeye karşı Kastrup'un görüşü, gerçekliğin emin olabileceğimiz tek taşıyıcısının bilinç olduğu yönündedir (loc. 289). Tüm gerçekliğin, geniş zihin olarak adlandırdığı bilincin Tek Zihni'ndeki uyarımlar olduğunu iddia ediyor. Mecazi olarak, tüm gerçekliğin temelini, genel olarak zihni, kişisel bilincimizin akış içindeki bir lokalizasyon veya bir girdap olduğu kişilerarası deneyimler akışı olarak tanımlar. (Kişisel olarak, benim girdabım zaman zaman daha çok duygusal ve zihinsel bir girdap gibi geliyor, bu yüzden benzetme benim için işe yarıyor.) Tüm deneyimler suyun hareketi veya uyarılmasıdır ve genel olarak zihin, su akışının lokalize modelleri olarak girdapların (bireysel bilinç) nehrin suyundan (kişîötesi bilinç) başka hiçbir şeyden oluşmadığı matristir (loc. 338). Bu kavram, parmak izlerimizin girdap deseninde yakalanan bireyselliğimizin imajını çağırıştırıyor. Genel olarak zihinden ayrılmış kişisel bir kimlik yanılsamamız bu yerelleştirmenin bir sonucudur (loc. 297). Alternatif bir benzetmeyle Kastrup (2015), genel olarak zihni, onun "alternatifleri" olduğumuz dissosiyatif kimlik bozukluğundan muzdarip olarak tanımlar (loc. 388). Dissosiyatif kimlik bozukluğu, bir kişinin iki veya daha fazla farklı ve kalıcı ayrılmış kişiliğe sahip olduğu, genellikle alter (alternatif kişilik) olarak adlandırılan psikolojik bir durumdur. Bu duruma sahip bir kişi, her biri kendine ait ayrı kimliğe, özelliklere ve davranışlara sahip olan alterler arasında istemsiz bir değişim yaşar. Kastrup'a göre her birimiz, genel olarak zihinde ayrılmış, bireysel bir kişiliğiz. Kısacası gerçeklik, bilincin kişilerarası bir boyutunda temellenir.

--- SAYFA 85 ---

84 Kastrup'un ayırışmış kompleksler veya alterler olarak tanımladığı şey biziz (2015, loc. 436). Kastrup (aynı eser), ayırışmış bireysel bir kompleks olarak, genel anlamda bir deneyime ilişkin yalnızca ikinci şahıs bakış açısına sahip olabileceğimizi ileri sürer. Genel olarak zihindeki orijinal bir deneyim, akıştaki bir dalgalanma, bireysel bir girdabın (yani içimizden birinin) içinde yankılanır ve orijinal deneyime ilişkin ikinci şahıs bakış açımız, bu yankılanmanın güçlendirilmesidir. Bu güçlendirilmiş, yankılanan zihinsel içerikler "sonunda girdabın dışındaki tüm diğer zihinsel içerikleri karartıyor" (loc. 768). Bir televizyonun yalnızca o anda ayarlı olduğu kanalı alabilmesi gibi, bireysel bir girdap da yalnızca herhangi bir anda içinde yankılanan geniş zihin dalgalarını deneyimler. Kastrup (aynı eser), fikir birliği gerçekliğini "kollektif, bulanık bir bilinç bölümünde ortaya çıkan zihinsel aktivitenin paylaşılan ikinci şahıs perspektifi" olarak açıklamaya devam ediyor (loc. 419). Muhtemelen, yalnızca birinci şahıs bakış açısı açısından karartılmıştır. Hepimiz aynı gerçekliği paylaşıyor gibi göründüğümüz için, bir girdap tarafından güçlendirilen "belirli bir hikayenin" her zaman diğer tüm girdaplar tarafından güçlendirilen hikayelerle aynı olması gerektiğini iddia ediyor (loc. 964). Bu senkronizasyonun tam olarak nasıl gerçekleştiğini "açık bir soru" olarak kabul ediyor (yer. 964), ancak tüm girdapların sonuçta aynı akış, genel olarak aynı akış olduğu göz önüne alındığında, bu hiçbir şekilde mantıksız değil. Kolektif ruhun bulanık boyutundan ortaya çıkan bu ortak hikayeyi (fikir birliği gerçekliği) genel olarak zihnin rüyası olarak tanımlıyor. Her birimiz, genel olarak kolektif rüyaya katılan ayırık bir zihin değişimiyiz (lok. 2654): "Bireysel ruhlarımız derin, bulanık bir seviyede birleşir ve fikir birliği gerçekliğinin rüyası bu birleşik seviyede hayal edilir" (loc. 2662). Hayal Edilen Gerçeklik: Doğanın Şaşırtıcı Gizli Hikayesini Ortaya Çıkarmak İçin Zihne Dalmak başlıklı daha önceki bir çalışmada Kastrup (2011), gerçekliğin, Kaynak olarak adlandırdığı şeyin - makul olarak genel olarak zihinle aynı olduğu varsayılabilecek - şeyin rüyası olduğunu öne sürer. O, "...algılama süreci ile kavrama süreci arasında hiçbir ayırım olmadığını... onun yaratılışının, Kaynağın kavrama potansiyelinin bir algı aynası olduğunu. Bu nedenle, güçlü nesnellik fikrinin, gerçeklik alanımızın bir yanılması olabileceğini" ileri sürer (loc. 1061). Açıkçası, Kastrup, Gnostikler ve PKD gibi, dünyamızı rüya benzeri bir yanılama olarak görüyor. Tabii ki Kastrup'un (aynı eserde) bilincin kişilerarası bir formu, genel olarak akıl, içinde bireysel olduğumuz, ayırışmış alterler olduğumuz görüşü ile Jung'un kolektiflik kavramı arasında da açık bir paralellik vardır.

--- SAYFA 86 ---

Bireysel bilincin temeli olan ve ego zihinlerimizin ayrıştığı bilinçdışı. Genel olarak zihnin ayrışmış değişimleri (yani biz), aynı zamanda Jung'un bireysel ruh içindeki kompleks kavramına da benzetilebilir. Jung psikolojisinde kompleks, psişedeki belirli bir arketip etrafında biriken duygu yüklü fikir ve/veya imgeler kümesidir. Bir kompleks bir araya geldiğinde (bir dış durum nedeniyle harekete geçtiğinde) sonuç, fiziksel semptomların veya psişik rahatsızlıkların eşlik ettiği duygusal bir tepkidir. Kompleksler her zaman öyle bir özerklik derecesiyle hareket ederler ki, psişe içindeki düğüm noktaları veya psişenin kendi irade ve yasalarına göre hareket eden, çoğu zaman bilincin alışılmış tutumuna aykırı olan parçalanmış parçaları olarak düşünülebilirler (Sharp, 2010). Bir kompleksin bireysel ruhun parçalanmış bir parçası olması gibi, Kastrup'un alter'i (veya girdap) da bilincin Tek Zihninin parçalanmış bir parçasıdır. Başka bir deyişle, Tek Zihin için değişim ne ise, bireysel ruh için de kompleks odur. Eğer öyleyse, o zaman bireyin psişesinde bir kompleks vardır ve onun kendisi de Tek Zihin içindeki bir komplekstir (alter); kompleks içinde kompleks. Kastrup (2011) bilinci, içindeki her bilinçli varlığın (girdap) deneyimlerinin “kalıcı deneyimler veya qualia olarak sonsuza dek hayatta kaldığı” (loc. 345) yerel olmayan bir alan fenomeni olarak görür. (Qualia, öznel, bilinçli deneyimin bireysel bir örneğidir.) Ayrıca şimdiye kadar deneyimlenen her şeyin temelindeki yapı taşlarını oluşturan düşünce kalıplarına da atıfta bulunur (loc. 1243). Jung'un kolektif bilinçdışı ve arketiplerle olan benzerlikler açıktır ve Kastrup'un genel zihninin kolektif bilinçdışı olduğu ve düşünce kalıplarının da arketipler olduğu iddia edilebilir. Aslında kolektif bilinçdışının “evrensel qualia hafızası fikriyle bir şekilde ilişkili” olduğu bağlantısını kuruyor (loc. 411). Kastrup'un teorileri açıkça hem Jung'un hem de PKD'nin teorileriyle güzel bir şekilde örtüşüyor. Gerçekten de Kastrup'un dünya görüşü Jung ve PKD'ninkiler arasında bir yerde duruyor gibi görünüyor, böylece Jung ve PKD arasındaki bazı farklılıkları uzlaştırmaya yardımcı olacak bir perspektif sağlıyor. Materyalist dünya görüşünün ateşli bir muhalifi olan Kastrup (2016), kuantum fiziği alanındaki en son deneysel sonuçların, “dışarıda”, zihinlerimizden bağımsız bir evrenin var olduğu fikrinin artık savunulamaz olduğunu gösterdiğini iddia ediyor. Kuantum fiziğindeki gelişmeler, bilinçten bağımsız bir evrenin olmadığı ve dünyamızın bir illüzyon olduğu fikrini giderek daha fazla destekliyor.

--- SAYFA 87 ---

86 ya da en azından genel olarak inanmaya yönlendirildiğimiz kadar önemli değil. Geçmişinin 1900 yılına dayandığı düşünülen kuantum teorisi artık modern fiziğin çoğunun teorik temelini oluşturmaktadır. Fizikçiler Rosenblum ve Kuttner (2012), artık temelden kusurlu bir dünya görüşü sunduğu bilinen klasik fizikten sonra gelen kuantum teorisinin, klasik fiziğin yerini almaktan ziyade onu kapsayan özel bir durum olarak görülmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Klasik fizik, moleküllerden daha büyük nesnelerin doğasını açıklamakta yeterli bir iş çıkarırken, onların davranışlarının yalnızca çok iyi bir tahminidir ve atomik ve atom altı düzeylerdeki olguları açıklamaya çabalar. Bir başka deyişle klasik fizik, varoluş spektrumunun yalnızca sonlu bir bandında tatmin edici bir şekilde çalışmaktadır. Öte yandan kuantum teorisi kuantum olgusunu mükemmel bir şekilde açıklıyor ancak en azından şu ana kadar daha büyük nesnelerin dünyasını açıklayamıyor. Bunun nedeni belki de gözlem teknolojisindeki sınırlamalardan ziyade teorideki herhangi bir kusurdur (aynı eser). Bununla birlikte, ABD ekonomisinin üçte biri kuantum mekaniğine dayalı ürünlere (lok. 98) bağımlıdır; modern teknolojinin büyük bir kısmı artık kuantum ilkelerine dayanmaktadır (lok. 239), örneğin lazerler, transistörler ve manyetik rezonans görüntüleme veya MRI (lok. 1483). Dahası, kuantum teorisi, kusurlu öncülünden farklı olarak, bir asırdan fazla bir süre önce ortaya çıkışından bu yana, şimdiye kadar zamanın testinden geçmiştir. Rosenblum ve Kuttner (2012), bunun bilimdeki en "savaşla test edilmiş" teori olduğunu, ilkelerine dayanan hiçbir tahminin yanlış olduğu kanıtlanmadığını iddia etmektedir (lok. 940). Kısacası, bugüne kadar kanıtlandığı kadarıyla kuantum teorisi doğrudur, oysa klasik fizik yalnızca bir tahmindir (lok. 533). Kuantum teorisi, deneyimlediğimiz fiziksel dünyanın temelde onu gözlemlememize ve büyük olasılıkla onu bilinçli olarak gözlemlememize bağlı olduğu konusunda ısrar ediyor gibi görünüyor. Bir nesnenin belirli bir yerde olduğunu gözleme eyleminin aslında onun orada olmasına neden olduğu kaçınılmaz sonuca varıyor gibi görünüyor. Onun varlığı ancak bilinçli gözlemi üzerine bir gerçeklik haline gelir, dolayısıyla bizim onu gözlemlememizden bağımsız olarak dünyamız için herhangi bir fiziksel gerçekliği görünüşte inkar eder (lok. 260). Kuantum deneyleri, küçük parçacıkların (teorik olarak her türlü nesnenin) bir dalga-parçacık ikiliği sergilediğini göstermiştir. Deney seçimine bağlı olarak, küçük bir nesnenin (örneğin foton veya atom) şunlardan biri gösterilebilir: a) belirli bir konumda parçacık olarak var olduğu veya b) geniş bir alana yayılmış bir dalga biçimi olarak görüldüğü, ancak her ikisi aynı anda gösterilemediği. Parçacığın dalgalılığı ise

--- SAYFA 88 ---

87 son derece geniş bir alana dağılmışsa, bir gözlemci o alan içindeki belirli bir noktaya baktığında parçacık ya hemen orada bulunacak ya da bulunamayacaktır (loc. 1337). Dolayısıyla, bir dalga formunun gözlemlenmesi, analog bir olguyu potansiyel olarak ikili bir önermeye dönüştürür; bu önermede parçacık bulunursa, bir şeyin ortaya çıkmasına neden olur. Bu fikirden yola çıkarak, Pleroma'nın analog ve yaratılmış dünyanın ikili olduğunu düşünebiliriz: Pleroma'nın içindeki karşıtların kutupları anında salınabilir, öyle ki erkek erkek olmaz ve kadın dişi olmaz; oysa bilinçli gözlem yoluyla var edilen yaratılmış dünya, yaratılışın varoluşunu tetiklemek için farklılaşmış karşıtlar arasındaki gerilime ihtiyaç duyması bakımından ikilidir. Rosenblum ve Kuttner (2012), potansiyel bir parçacığın belirli bir alandaki dalgalılığının, onun gerçekte orada olma olasılığını değil, o konumda bulunma olasılığını temsil ettiğini vurgulamaktadır. Parçacığın aslında orada olmasına neden olan şey, gözlem yoluyla parçacığı o noktada bulma eylemidir. Bunun, "kuantum gizemi" (loc. 1354) olarak adlandırdıkları şeyin aldatıcı özü olduğunu söylüyorlar. Kuantum teorisinde, parçacık kekinizi hem yiyebilir hem de yiyebilirsiniz, ancak aynı anda değil. Bir dereceye kadar bu bir dalga ya da parçacık durumu değildir; bu hem dalga hem de parçacık durumudur: iki durum aynı anda gözlemlenemez. Antik Gnostikler kuantum fiziğini severdi. Rosenblum ve Kuttner (2012), bir parçacığın belirli bir konumda varlığını gözlemleme eyleminin gözlemci için öznel bir deneyim olmasına karşın, kuantum olasılık dalgalılığının veya dalga fonksiyonunun herkes için aynı olması açısından nesnel olduğunu devam ettirmektedir. Bu nedenle, fenomenin kuantum tanımını, parçacığın dalga fonksiyonuna ek olarak parçacığın dalga biçiminin nesnel olarak parçacığın kendisi ile eşanlamlı olmasını sağlayacak şekilde herhangi bir parçacık gerektirmez (loc. 1381). Parçacığın varlığına ilişkin gerçek bir nesnellik yoktur (loc. 1765). Ayrıca parçacık, belirli bir konumda gözlemlenmesi onun o konumda var olmasına neden olana kadar, dalga formunun kapsadığı her yerde aynı anda "vardır" (loc. 1892). Objektif olarak konuşursak, parçacık değil, yalnızca dalga biçimi herhangi bir fiziksel gerçekliğe sahiptir (loc. 1765). Dalgalılığın bilinçli gözlem yoluyla belirli bir yerde yoğunlaştırılması, parçacığın sadece gözlemleyenler için var olmasına neden olur (loc. 1785). Kısacası dalga biçimi objektif, parçacık ise subjektiftir. Bir parçacığın nesnel bir varlığı yoktur. Meşhur koana cevaben: "Ormanda bir ağaç devrilse ve bunu duyacak kimse yoksa, ses çıkar mı?" kuantum fiziği öyle görünüyor ki

--- SAYFA 89 ---

88 yankılanan bir cevapla, "Hayır! Bilinçli bir gözlemci olmadığı sürece hayır." Bilinçli bir gözlemci yoksa düşen ağaç ses çıkarmadığı gibi, ağaç da, orman da olmaz. Ancak Pleroma, PKD'nin Tek Zihni ve Kastrup'un genel zihni, herhangi bir insan gözlemciden bağımsız olarak, her şeyin var olduğunu hayal etme konusunda sonsuz kapasiteye sahip bilinçli gözlemciler olarak kabul edilebilir. Peki düşen ağaç herhangi bir ses çıkarır mı? Tanrı bunu daha var olmadan önce duydu. Kuantum ilkeleri daha büyük nesnelere ölçeklenirse veya belki de bu durumda, o zaman gerçek insanlar da yoktur! Yalnızca insan dalga biçimleri olarak var olabiliriz ve yalnızca gözlemlendiğimizde var olabiliriz. Bir kez daha, bu fikirden spekülasyon olarak çıkarım yaparak, belki de kolektif bilinçdışındaki dalga formları ve yalnızca kendi özel dalga formumuzu gözlemlendiğimizde ayrı bir benlik yanılsamasına kapılıyoruz veya Kastrup'un terminolojisine göre, genel olarak zihindeki belirli bir dalga kümesini gözlemeleme işlemi, bir girdabın ortaya çıkmasına neden oluyor. Bilinçdışı neredeyse her zaman su ile sembolize edilir ve gerçekliğin dalga biçimi doğasına ilişkin kuantum fiziği bulguları dikkate alındığında bu çok daha uygun görünmektedir. Gözlenmeyen nesnelerin sadece olasılıklardan ibaret olması ve hiçbir şeyin gözlemlenene kadar gerçek olmaması, bir hayal dünyasında yaşadığımız ihtimalini artırıyor. Ancak Rosenblum ve Kuttner (2012) bu kadar ileri gitmezler, bunun yerine gözlemin herkes için aynı olan nesnel bir gerçeklik yarattığını savunurlar (loc. 1809). Ancak bu, "nesnel"i fiziksel somutlukla eşitliyor gibi görünüyor. Paylaşılan bir yanılsama, aslında somut olmasa da, en azından bir dereceye kadar nesneldir. Kuantum teorisi, nesnel, somut bir gerçekliğe ilişkin algımızın aslında bir yanılsama olduğu fikrini dışlıyor gibi görünmüyor. Bunu kuantum fiziğinin bulgularına dayanarak tahmin edebiliriz, ancak bunu kanıtlayamayız... en azından henüz. Bugüne kadar kuantum etkileri yalnızca küçük nesneler için gösterildi; ancak eğer kuantum teorisi herhangi bir boyuttaki nesne için geçerliyse, o zaman daha büyük nesneler, evler, arabalar, insanlar gözlemlenene kadar gerçekte var olmazlar. Rosenblum ve Kuttner (2012) bu "... büyük şeylerle ilgili çılgınlığı. Tüm pratik amaçlar için, her zaman büyük şeylere bakılmaktadır" (loc. 2112). Gerçekten mi? Gece yarısı ormanın derinliklerindeki ağaca kim bakıyor? Güneş battığında ve biz onu göremediğimiz zaman yok olur mu? Einstein, kendisi ona bakmadığı zaman Ay'ın varlığının sona erebileceği fikrinden hoşlanmamıştı (loc. 2323). Bu fikir şüphesiz çoğu insan için endişe vericidir. Peki büyük nesneler sürekli gözlemleniyorsa gözlemci kimdir? BT

--- SAYFA 90 ---

89 kesinlikle insan değil, dünyamızdaki tüm nesneler için değil. Belki de dünyamızın ısrarcı yanılması, Tek Zihnin veya Pleroma'nın -ya da belki arkonların- ya da genel olarak zihnin onu her zaman gözlemlemesinden ya da Matrix'i çalıştıran bilgisayarın her zaman çevrimiçi olmasından kaynaklanmaktadır. Rosenblum ve Kuttner (2012), kuantum teorisinin belki de kabul edilmesi en zor sonucunun, gözlem eyleminin yalnızca mevcut gerçekliği yaratmakla kalmayıp aynı zamanda "bu gerçekliğe uygun bir geçmiş yarattığı" fikri olduğunu öne sürmektedir (loc. 2302); başka bir deyişle, belirli bir gerçekliğe giden olaylar zinciri, o gerçekliğin var olduğu gözlenene kadar mevcut değildir. Sonuç şu ki, bilinçli gözlem yoluyla, "zamanda geriye doğru" bir tarih yaratabiliyoruz (yer. 2302, vurgu orijinalde). Bu, PKD'nin, aralarında St. Paul, Gnostik Simon Magus, Boehme ve Bruno'nun da bulunduğu çok az kişi tarafından bilinen büyük bir sırrın, "zamanda geriye doğru hareket ettiğimiz" gerçeği olduğu yönündeki iddiasına bir ölçüde inandırıcılık kazandırmaktadır (2001, s. 258). PKD giderek daha duyarlı görünüyor. Kuantum dünyasının bir başka ilginç özelliği de dolaşıklık ilkesidir. Dolaşıklık, parçacıkların bir kez dolanınca birbirine bağlı kalması ve böylece aralarındaki mesafe ne olursa olsun, biri üzerinde gerçekleştirilen eylemlerin diğerini hemen etkilemesi olgusudur: Einstein'ı o kadar tedirgin eden bir olgudur ki bunu uzaktan gelen ürkütücü bir eylem olarak tanımlamıştır. Örneğin, iki parçacık dolanırsa, ikizlerden birinin polarizasyonu gözlemlendiğinde (böylece polarizasyona sahip olmasına neden olur), parçacıklar arasındaki mesafeye bakılmaksızın diğer ikizin polarizasyonu hemen ayarlanır (Rosenblum ve Kuttner, 2012, loc. 3453). Birbirleriyle etkileşime giren herhangi iki nesne sonsuza kadar birbirine dolanmış halde kalır ve bu da Rosenblum ve Kuttner'in dünyamızla salt fiziksel olanın ötesine uzanan "gizemli bir evrensel bağlantı" (lok. 2821) olduğu sonucuna varmasına neden olur. Psikolojik düzeyde bu bağlılık, Jung'un kolektif bilinçdışından başkası olmayabilir ve metafizik, ruhsal ya da Jung'un psikoid düzeyinde bu, her şeye nüfuz eden Pleroma ile ilişkili olabilir. Kuantum teorisinin, fiziksel alan olarak kabul ettiğimiz alanın (bilimin alanı) çok ötesinde etkileri olduğuna dikkat çeken Rosenblum ve Kuttner, fizikçi olmayanların diğer alanlardaki düşüncelerini desteklemek için kuantum fikirlerini birleştirmelerine karşı uyarıda bulunur ve bunu yapanların, fikirlerinin kuantum fiziğinden türetilmek yerine "yalnızca önerildiğini" (loc. 2861) açıkça belirtmelerini önerir. Yine de -bu fizikçi olmayan kişi söz konusu olduğunda- kuantum teorisi, sözde gerçekliğimizin bir

--- SAYFA 91 ---

90 yanılısamadır ve bu yanıltıcı gerçekliği tek başına bilinç meydana getirir. Rosenblum ve Kuttner, kuantum fiziğinin bulgularını bilinçle karşılaşmadan yorumlamanın bir yolu olmadığını belirtiyorlar, ancak bunu kabul ediyorlar, oysa çoğu yorum "karşılaşmayı kabul ediyor [onlar] bir ilişkiden kaçınmak için bir gerekçe sunuyor" (loc. 2931). Başka bir deyişle, bilim dünyası genellikle "bilincin zor sorunu" olarak adlandırılan şeyi çok sert sepete atıyor. Bu arada, nihai gerçekliğin doğasını keşfetmek için, bilimin sınırlarıyla sınırlandırılmayan dünyadaki mistiklere ve bilgelere, aslında bilim kurgu yazarlarına bağımlıyız.

--- SAYFA 92 ---

91 SEKİZİNCİ BÖLÜM Tohum ve demet Cennetin krallığı, bir adamın alıp tarlasına ektiği hardal tohumuna benzer: Bu aslında tüm tohumların en küçüğüdür: ama büyüyünce şifalı bitkiler arasında en büyüğü olur ve bir ağaç haline gelir, böylece havadaki kuşlar gelip onun dallarına yerleşir. —Matta 13:31-32, KJV

Gnostik geleneğin temel ilkelerinden biri, her insanın en içteki özünün ilahi ışığın bir kıvılcımı olmasıdır. Bedenlerimiz ve ruhlarımız Tanrı ve onun arkonları tarafından şekillendirilmiş olabilir ama temel özümüz Pleroma'nın eski bloğunun bir parçası. Luka'nın kanonik İncili şunu bildirir: "Tanrı'nın krallığı içindedir" (Luka 17:21, KJV). Benzer şekilde, Thomas'ın tartışmalı Gnostik İncili, eğer krallık Cennetteyse (yani, "yukarıda" aşkın bir alemdeyse), o zaman kuşların oraya insanlardan önce varacağını ve eğer denizin altında bulunursa, o zaman oraya ilk önce balıkların geleceğini iddia eder. Aksine, Tanrı'nın Krallığı hem içeride hem de dışarıdadır. Lachman (2015), ilahi kıvılcımı "bizim ilahi mirasımız, gerçek Tanrı'nın yayılımının küçük bir parçası" (loc. 2360) olarak tanımlayarak, kısa ve öz bir şekilde ilahi kıvılcımın özünü yakalıyor. Philip İncili'nde ilahi kıvılcım, çamura bulandığında değerini kaybetmeyen, balsamla yağlandığında değeri artan bir inciye benzetilir. Sahibinin gözünde sonsuza kadar değerli kalır; ilahi kıvılcımın özü Pleroma'dır ve her ilahi kıvılcım Pleroma için doğası gereği önemlidir. Ancak Sophia'nın hatası ve arkonların çalışmaları nedeniyle bu ilahi kıvılcım maddi dünyaya sürgün edilmiştir. Gnostiklere göre ilahi kıvılcım maddede hapsedilmiştir. ünlü

--- SAYFA 93 ---

92 teorik fizikçi Stephen Hawking, insan ırkını, evrenin dış banliyösünde ortalama bir yıldızın yörüngesinde dönen orta büyüklükte bir gezegendeki kimyasal bir pislikten başka bir şey değil olarak tanımladı. İnsanlığı o kadar önemsiz görüyor ki, evrenin bizim yararımıza yaratıldığından şüphe ediyor. Gnostikler, arkonlar tarafından yaratılan fiziksel bedenin sadece kimyasal bir pislik olduğu konusunda hemfikir olma eğilimindedirler, ancak farklılaşacakları nokta, içinde bulunduğumuz fiziksel pisliğin ilahi bir kıvılcıma ev sahipliği yaptığıdır. Ve yaratılan dünya, hatta tüm evren bizim yararımıza yaratılmadı. Archonlar tarafından insanlığı yetiştirmek için yaratıldı. *** Jung'un Gnostik vizyonunun ilahi kıvılcımın kendi versiyonu vardır. Yaratılmış varlıklar Pleroma'dan farklılaşmış olmasına rağmen yine de her varlık kendi içinde Pleroma'nın özünü içerir. Jung'a göre, biz Pleroma'nın içindeyiz ve Pleroma da bizim içimizdedir; bu, makrokozmosun sonsuzluğunun mikrokozmosun sonluluğu içinde yansıtıldığı şeklindeki (çoğu Batılı ezoterik düşünce okulunda ortak olan, ancak çoğunlukla Hermetizmle ilişkilendirilen) düsturu yansıtır. Yarı (ya da isteksiz) Gnostik şair William Blake (1757-1827) sonsuzluğun bir kum tanesinde bulunduğunu iddia ederek kadim Gnostikleri tekrarlıyordu - Jung'un Yedi Vaaz'da yineleyeceği gibi İsa'nın hardal tohumu hakkındaki öğretilerinden bahsetmiyorum bile - hem sonsuz hem de sonsuz küçük, karşıtlar olarak kum tanesinin içinde yer aldığı için Pleroma'nın bütünü en küçük parçacığın içinde yer alır. Pleroma. Başka bir yerde, "'Tibet'in Ölüler Kitabı' Üzerine Psikolojik Yorumu"nda Jung, "ruhun kesinlikle küçük olmadığını, ışık saçan Tanrılığın kendisi olduğunu" belirtir (1957a, s. 63). Genellikle bireyin ilahi, en içteki özü olarak kabul edilen "ruh" terimini "ilahi kıvılcım" ile değiştirirsek ve Jung'un Tanrı'nın aksine Tanrılığa atıfta bulunduğunu not edersek, o zaman aslında ilahi kıvılcımın özünde Pleroma ile bir ve aynı olduğuna dair Gnostik iddiasını tekrarlamış olur. Jung şöyle devam eder: "Ruh, Tanrılığın ışığıdır ve Tanrılık da ruhtur" (s. 63). Gnostiklerin dilinde bu şöyle olurdu: "İlahi kıvılcım Pleroma'nın ışığıdır ve Pleroma da ilahi kıvılcımdır." Jung ayrıca ilahi kıvılcımın Pleroma'ya yabancılaştığına da dikkat çekiyor. "'Tibet'in Büyük Kurtuluş Kitabı' Üzerine Psikolojik Yorum" (1954) adlı eserinde, Batı kültürünün gidişatının, artık mikrokozmos olmayacak kadar evrenin ilkel birliğinden izole edilmiş bir insan zihniyle sonuçlandığını ileri sürer.

--- SAYFA 94 ---

93 ve kozmik makrokozmosun görüntüsü. Sonuç olarak, bilinçli zihin ile bilinçdışı arasında aracı görevi gören psişedeki faktör, anima mundi'nin, yani Dünya Ruhu'nun kıvılcımı olmaktan çıktı. Başka bir deyişle, ego kolektif bilinçdışına yabancılaşmış, ruh Tanrı'dan ayrılmış ve Gnostik terimlerle ilahi kıvılcım Pleroma'dan uzaklaşmıştır. *** İlahi kıvılcım kavramı PKD'nin Gnostik sisteminde de yer almaktadır. Exegesis'te, doğrudan Nag Hammadi Kütüphanesi'nden gelmiş olabilecek bir satırda, bizim bozulabilir demetler içine alınmış ilahi kıvılcımlar olduğumuzu beyan ediyor (2011). Onun görüşü, Gnostik geleneğin "kesinlikle temel anahtarının", Tek Benliğin, Tek Zihnin, Pleroma'nın kısmi bir benliği olarak bireyin daha önce gördüğü bir şeyi, başka bir deyişle kendisini tanıdığı "yabancı manzaranın ortasında tanıdık olanla karşılaşma" (loc. 15428) olduğu yönündedir. Bahsettiği aşinalık, insan egosunun gündelik dünyaya aşinalığı değil, kendisini Pleroma'nın hem bir parçası hem de bütünü olarak hatırlayan ilahi kıvılcımdan başka bir şey değildir. Bu, Gnostiklerin irfanıdır ve bunun onların felsefelerinin temel anahtarı olduğu yönündeki iddiası doğru görünecektir. Tefsiri'nin başka bir yerinde, kıvılcımın evrensel aklın tamamına eşit olduğunu eklemekten önce, mikrokozmos makrokozmosu içerir özdeyişine atıfta bulunur. O, içerideki Tanrı'nın dışarıdaki Tanrı'yı gözlemlediği içgörüsüyle ilerler; bu, Meister Eckhart'ın, Tanrı'yı gördüğü gözün, Tanrı'nın onu gördüğü gözle aynı olduğu yönündeki sözlerini hemen anımsatır. PKD daha sonra kıvılcımın ve Tanrı'nın beden aracılığıyla aracılık eden bir diyalogla birbirleriyle iletişim kurduğunu kaydeder -ego-Benlik eksenile bir paralellik açıkça ortadadır- ve ilahi kıvılcım Tanrı ile iletişim kurarken PKD şöyle devam eder: "Şeytan McDonald's standında inek gözü burgerler ve plastik maltlar sipariş ediyor, gücünü elinde tutmayı düşünüyor" (loc. 1424). Evrene ilişkin holografik görüşü açısından PKD, her birimizin içindeki ilahi kıvılcımı tüm kozmik hologramın bir parçası, "sağlam gestaltlar ama 'daha sönük' veya daha az tanımlanmış" (loc. 5974) olarak görüyor. Nasıl ki bir hologram parçası hologramın tamamını içeriyorsa, Pleroma'nın holografik görünümünde, Pleroma'nın bir parçası olarak ilahi kıvılcım da Pleroma'nın tamamını içerir, ancak daha azı. Eğer bu bir paradoks gibi görünüyorsa, öyle olduğu içindir. Yukarıda belirtildiği gibi, en derin gizemlerle uğraşırken paradoks bir norm gibi görünüyor. Başka yerde

--- SAYFA 95 ---

94 Exegesis'te PKD, içimizdeki hologram parçasının, ilahi kıvılcımın, Logos terimiyle kastedilenin, yani İsa'nın olduğunu iddia eder. İlahi kıvılcım, ikamet eden Mesih'tir.

--- SAYFA 96 ---

95 DOKUZUNCU BÖLÜM Benlik ve homoplasmat Ben dünyaya bir ışık olarak geldim, bana inanan hiç kimse karanlıkta kalmayın. —Yuhanna 12:46, KJV Her ne kadar Gnostik gelenekte kurtuluş için ilahi olanın doğrudan iç deneyimi zorunlu olsa da, irfan tek başına kurtuluşu ve Pleroma'ya dönüşü garantilemek için yeterli değildir. Gnosis'e, insanlığı karanlık dünyasındaki uyurgezerlik hapishanesinden uyandırmak için yükseklerden inen, aşkın ışık aleminden gelen bir elçi veya kurtarıcı tarafından bir şekilde aracılık edilmelidir. Gnostik düşüncenin Hristiyanlaştırılmış biçimlerinde bu elçi elbette Mesih'tir: "Ben dünyanın ışığıyım: beni takip eden karanlıkta yürümeyecek, yaşam ışığına sahip olacaktır" (Yuhanna 8:12, KJV). Benzer şekilde Gnostik literatürde İsa dünyaya ışık getirmek için gönderilmiştir. Örneğin, Yuhanna'nın Gizli Kitabı'nda kurtarıcı, insanlığı "bedenin hapishanesi" (s. 131) olan hapishanedeki tuzağına uyandırmak için "karanlığın ortasına ve yeraltı dünyasının bağırsaklarına" (Meyer, 2007, s. 131) inen ışıktan - yani ilahi kıvılcımdan - gelen ışıktır. Philip İncili'ne göre, Mesih başlangıçta meydana gelen düşüşü düzeltmek için geldi, yani Sophia'nın hata yaptığı ve yaratıcı ile yardımcıların maddi dünyayı yarattığı zaman. İsa'nın enkarnasyonundan önce, buraya gelenler geri dönemedikleri bir alemden geliyorlardı ve kendilerini ayırlamayacakları bir yerde buluyorlardı; bu da muhtemelen Pleroma'dan bu dünyaya gelenlerin kaçamadıkları ve bunun yerine madde dünyasında sıkışıp kaldıkları anlamına geliyordu. Sonra Mesih Pleroma'dan geldi ve oradan yiyecek getirdi ve onu isteyen herkese yaşam ışığını verdi.

--- SAYFA 97 ---

96'sı ölmedi ama karanlık dünyadan kaçmayı başardı. Aziz Pavlus'un sözleriyle, "Çünkü Tanrılığın tüm doluluğu bedensel olarak O'nda bulunuyor" (Koloseliler 2:9, KJV). Gnostik terimlerle Pleroma'nın doluluğu, idrak edilmiş Mesih'in ilahi kıvılcımında açıkça ortaya çıkar. Yöneticilerin Gerçekliği, kurtarıcının bu dünyaya gerçeğin ruhunu ortaya çıkarmak için geldiğini öğretir. Misyonu insanlığa her şeyi öğretmek, başka bir deyişle irfan vermek ve insanları "sonsuz hayat yağı" ile yağlamaktır (Meyer, 2007, s. 198). Sonuç olarak, meshedilmiş olanlar "... kör düşünceden özgür olacaklar. Yetkililerin ölümü ayaklar altına alacaklar. Ve bu çocuğun bulunduğu yerde sonsuz ışığa yükselecekler" (s. 198). Bahsedilen kör düşünce, arkonların bu hapishane dünyasını gerçek sanan yanılsamadır. Ölümü "ayaklar altına alma" fikri ilginçtir ve Thomas İncili'ndeki sözlerden birinin yankısı olabilir. Müritleri onlara ne zaman görüneceğini sorduğunda kurtarıcı şu cevabı verir: "Utanmadan soyunduğunuzda, elbiselerinizi alıp küçük çocuklar gibi ayaklarınızın altına koyduğunuzda ve onları çiğnediğinizde, o zaman yaşayanın oğlunu göreceksiniz" (Meyer, 2007, s. 144). Mecazi olarak, kıyafetlerimiz fiziksel bedenimizdir ve arkaik hapishane dünyasında maddenin prangalarından kurtulduğumuzda ölümü "ayaklar altına alırsız" ve sonsuz ışık diyarındaki gerçek evimize yükselebiliriz. Giysi imgelerinin kullanımı Gnostik literatürün bir kinayesidir ve kullanımı, Gnostiklerin mükemmel ışıktaki giyinmesi gerektiğini öğreten Philip'in İncili'nde görülür. Arhontlar, ışık bedenini giyenleri göremezler ve artık onları dünya hapishanelerinde alıkoyamazlar. * * * Jung'un Yedi Vaaz'ında bir kurtarıcı yoktur, ancak Gnostik gelenekteki kurtarıcı ile Jung'un psikolojisinin en önemli bileşenlerinden biri - muhtemelen tüm çalışmasının temelini oluşturan ana fikir - Benlik olarak adlandırdığı psikolojik önerme arasında bazı çarpıcı paralellikler vardır. Jung psikolojisinde Benlik, tüm ruhun (yani hem bilinçli hem de bilinçsiz zihinleri içeren) hem birleştirici hem de düzenleyici merkezidir. Egonun bilinçli zihnin merkezi olması gibi, Benlik de ruhun bütünlüğünün merkezidir. Jung, Benliği ruhun ağırlık merkezi olarak tanımladı. Jung'a göre, egosal benliğimizden çok daha fazlası olduğumuzun, aslında kendimiz olduğumuzun farkına varmak hayatın amacıydı. Başka bir deyişle Jung'a göre Kendini gerçekleştirmek bireyin nihai amacıydı. Benliğin hem bilinci hem de bilinçdışını kapsadığı göz önüne alındığında, yalnızca

--- SAYFA 98 ---

97 kısmen, Öz'ün bilinçli olması ölçüsünde doğrudan, ya da dolaylı olarak etki yoluyla ya da bilinçdışından çıkan semboller yoluyla deneyimlenir. Benliğin bilinçdışı bileşeni, bir arketip olarak kolektif bilinçdışında yer aldığı düşünülen bütünlüğün arketipi olarak kabul edilir. Eğer Empedokles'in önerdiği gibi Tanrı, merkezi her yerde olan ve çevresi hiçbir yerde olmayan bir daire ise, o zaman benzetme yoluyla Benlik psişik dairenin merkezi ve kolektif bilinçdışı da onun sınırsız çevresi olarak düşünülebilir. Yine de, Benliğin sınırlanamaz yerinin, bilinçdışının (kişisel ve kolektif) ötesine, varlığın psişik olmayan (psikoid, yukarıya bakın) boyutuna uzandığı düşünülür; öyle ki, Benlik sonuçta psişik alanın ötesindeki nesnel bütünlüktür ve dolayısıyla tarif edilemez. Jung'un bireyleşme olarak adlandırdığı Benliğin farkına varma süreci, psişe içindeki tüm karşıtların uzlaştırılmasını ve bütünleşmesini içerir; bunların arasında başlıca bilinçli ve bilinçsiz psişelerin birliği yer alır. Ancak bu hedef asla tam olarak gerçekleştirilemeyecek teorik bir varsayım olarak görülmelidir çünkü Jung'a göre bilinçdışındaki karşıtlıklar sonsuza dek uzlaştırılacak ve bütünleştirilecek daha fazla malzeme üretiyor. Sonuç olarak, pragmatik anlamda, Benlik bilinmeyen ve bilinemez olarak kalır. Ancak yine de Benlik, en azından bir dereceye kadar bireysel psişe tarafından deneyimlenebilir. Benlik, psişenin ötesinde olduğu ölçüde, psişe üzerinde yalnızca dolaylı olarak etki edebilir ve bunu Jung'un teorisine göre psişenin sembol yapma işlevini harekete geçirerek yapar ve bu semboller de daha sonra bilince ortaya çıkabilir. Dolayısıyla Jung'un Gnostik sisteminde elçinin, bilinçdışı yoluyla kurtarıcı irfanını bilince aktaran Öz'ün bir sembolünden başka bir şey olmadığı söylenebilir. Benliğin sembollerine örnek olarak İsa, mandala, haç vb. gösterilebilir. Bu ışıktaki bakıldığında, Jung'un Benliği, ışık aleminin aşkın yüksekliklerinden inmek yerine, bilinçdışı derinliklerden gelen bir elçi olarak düşünülebilir. Ancak yukarıdan gelen elçi ile aşağıdan gelen Zat bir ve aynıdır. Sonuçta Pleroma ve kolektif bilinçdışı birdir. İlahi bir elçi olarak Benlik, yalnızca Jung'un psikolojisinin temel taşı değildir, aynı zamanda onun Gnostik vizyonunun da merkezidir. Jung'un psikolojisinde Benlik, bir Tanrı imgesi, Tanrı'nın içsel kavramsallaştırılmasının sembolik bir temsili olarak kabul edilir; bu, aynı zamanda bilincin (bilinçli ve bilinçsiz) bütünlüğünün merkezi ve aynı zamanda bilinç içindeki tüm karşıtların birliğidir.

--- SAYFA 99 ---

98 Öte yandan Gnostik gelenekte, Tanrı imgesi (yani Tanrı imgesi), yalnızca kelimelerin değil aynı zamanda görüntülerin de ötesinde olan, tarif edilemez, nihai Tanrılığın (yani Pleroma) bir imgesi değildir. Aksine, Tanrı imgesi, en azından Gnostik düşüncenin Hristiyanlaştırılmış formlarında, aslında tüm niyet ve amaçlar açısından elçi veya kurtarıcı, başka bir deyişle Mesih olan Pleroma'dan bir yayılımdır. Benzer şekilde, Jung'un Gnostik düşüncesinde Benlik, olumlu yönleriyle, az çok Gnostik elçiyle bir ve aynıdır. Jung'a göre Benlik arketipi, İsa figürüyle örneklenir. Eğer psiko-spiritüel bir süreklilik açısından düşünürsek, o zaman Benlik, Mesih'in psikolojik yönüdür ve Mesih, Benliğin ruhsal yönüdür. Onlar varlığın farklı boyutlarında bir ve aynı şeydir. Bununla birlikte, Jung'un Gnostik Mesih'ini veya onun yeniden canlandırdığı Mesih'i anlamak için hayati önem taşıyan şey, onun geleneksel Hristiyan Mesih'ten çok önemli bir açıdan farklı olmasıdır. Ortodoks Hristiyan teolojisine yönelik tartışmasız en sert eleştirisinde, İsa'nın yalnızca ışığı bünyesinde barındırması ve uzaktan bile karanlık olarak kabul edilebilecek hiçbir şeyi içermemesi nedeniyle bütünlükten yoksun olduğunu kınadı. Büyük ölçüde Gnostik vizyonu Yedi Vaaz'a dayanan Jung düşüncesi, karşıtların tesadüfleriyle doludur ve onun Gnostik Mesih'i de farklı değildir. Tamamen iyi olan geleneksel İsa figürünün tam tersine, Jung'un İsa'sının aynı zamanda kötülüğü de bünyesinde barındırması gerekiyordu. Kötülüğün kendi başına önemsiz olduğunu ve yalnızca iyinin yokluğunu savunan Hristiyan privatio Boni (iyiden yoksunluk) doktrininin reddeden Jung, yukarıda belirtildiği gibi, kötülüğü her yönüyle önemli, hatta dünyada ve insan ruhunda etkili olan bir şey olarak görüyordu. Zıtlıklar birbirinin üzerine kuruludur. Kötülük olmadan iyilik, karanlık olmadan ışık olmaz. Sonuç olarak, şu anda kardeşi Lucifer tarafından taşınan kötülükten arındırılmış Hristiyan Mesih'in aksine, eğer ilahi birliğin yeniden kurulmasına dair herhangi bir umut varsa, Jung'un irfanı, yeniden kavramsallaştırılan Mesih'in hem iyiyi hem de kötüyü bünyesinde barındırmasını talep ediyordu. Jung bize, Aziz Pavlus'un "... iyilik yaptığımda kötülük benimle mevcuttur" (Romalılar 7:21, KJV) şeklindeki psiko-ruhsal yasayı anladığını hatırlattı. Jung'a göre, tamamen iyi olan bir Tanrı imgesiyle birleşen privatio Boni doktrininin sinsi bir sonucu, iyi olan her şeyin Tanrı'dan geldiği ve kötü olan her şeyin insanlığa atfedildiği önermesine yol açmasıdır; çünkü kötülüğün herhangi bir maddesinin yokluğunda, Lucifer'e, Şeytan'a, Şeytan'a atfedilen kötü her şey sadece isimdedir. Jung'a göre bu, adaletsiz bir şekilde insanlığa yük oluyor

--- SAYFA 100 ---

99. Tanrı imgesinin reddedilen karanlığıyla, ışık aleminden gelen Gnostik elçiye bir nevi benzeyen Mesih, aşkın, bütünüyle iyi bir Tanrı ile günah içinde doğmuş düşmüş bir insanlığın karşıt kutupları arasında aracı haline gelir. Bununla birlikte, kurtarıcı irfanın taşıyıcısı olmak yerine, Mesih veya Benlik, sadece aracı olmakla kalmaz, aynı zamanda psiko-spiritüel alanda tüm karşıtların uzlaştırılması, bütünleştirilmesi ve nihayetinde aşılması gereken yer haline gelir: bilinçli ve bilinçsiz, Benlik, kötülük ve karanlık. Şekil 12. Tek Benlik. Bir bireyin Benliği basitçe Tek Benliğin bir yönüdür. Bu bağlamda belirtilmesi gereken son bir nokta, Benliğin psikolojik yükünün nereye vardığı ile ilgilidir - her ne kadar Jung külliyatında bundan nadiren söz edilse de (bu yazarın bildiği kadarıyla) - ve sonuçta yalnızca Tek Benliğin var olduğudur. Benim Benliğim senin Benliğindir; onlar bir ve aynıdır. Bu Öz'ü farklı deneyimleyebiliriz ve onunla tamamen farklı bir ilişkiye sahip olabiliriz, ancak yine de o, Tek Öz'dür. Bu bakımdan Benlik sayısız faceteye sahip bir kristale benzetilebilir. Her kişinin Benliği kristalin, Tek Benliğin bireysel bir yüzüdür. Tek Akıl vardır; Tek Benlik vardır ve bu Tek Benlik Pleroma'nın doluluğudur. Bireysel Benliği, bir hücre zarının yüzeyindeki bir reseptör bölgesi gibi düşünebiliriz; burada bireyleşme veya Kendini gerçekleştirme süreci, benzetmemizde hücre dışı molekül olan egoyu, hücrenin yüzeyindeki reseptör bölgesine, bireysel Benliğe, yani tek Benliğe bağlanmayı içerir (Şekil 12). * * *

--- SAYFA 101 ---

100 Bir elçi veya eşdeğeri kavramı da PKD'nin Gnostik sisteminin merkezinde yer alır. Exegesis'inde, "nazik, yabancı bir Tanrı'nın bizim berbat kaotik dünyamıza izinsiz girmesi" fikrine kapıldığını kabul ediyor (2011, loc. 4839). Hem bir tür hem de gezegensel bir ekosistem olarak "gerçekliğin" gerçek doğasına ilişkin büyük bir yanlış algılama nedeniyle hasta olduğumuza ve bizi yeniden canlandıracak bir "ilahi doktor-varlığa" (loc. 6279) şiddetle ihtiyaç duyduğumuza ikna olmuştu. Tractates Cryptica Scriptura'da PKD, bu ruhani hekime, başka bir deyişle onun Gnostik elçisine, canlı bilgi olarak tanımladığı ve Kutsal Ruh ile özdeşleştirdiği ölümsüz bir enerji biçimi olan neologizm plazması ile atıfta bulunur. Çapraz bağlanma olarak tanımladığı bir süreç yoluyla, plazma bir insanla birleşebilir, böylece insan kalıcı olarak plazmaya eklenebilir, bu da başka bir PKD neolojisi, bir homoplazmat, bir ilahi-insan birlikteliğiyle sonuçlanır. PKD'ye göre bu süreç Mesih tarafından başlatılmıştır ve Ruh'un yukarıdan doğuşu olarak kabul edilebilir. Dolayısıyla kendisinden önceki Gnostikler gibi ama Jung'dan farklı olarak PKD'nin elçisi yukarıdan gelir. PKD'ye göre, yaşayan bir bilgi tohumu olarak plazma, Nag Hammadi Kütüphanesi'nin gömülü kodekslerinde yaklaşık iki bin yıl boyunca uykuda kaldı ve PKD için, İsa'nın hardal tohumu benzetmesinin gerçek anlamı budur: Yukarı Mısır'da çok uzun süre gömülü olan ve 1945'te keşfedilen gizli gnosis tohumu, yeni nesil Gnostik homoplasmatların eve gelip tünemesine yetecek kadar büyük bir ağaca dönüşebilir. PKD'nin homoplasmat kavramı -aynı zamanda Jung'un Kendini gerçekleştirme ve Tek Benlik'e kenetlenmesinin yanı sıra- Aziz Pavlus'un şu sözlerini çağrıştırıyor: Mesih'le birlikte çarmıha gerildim; yine de yaşıyorum; ama bende ben değil, Mesih yaşıyor; ve şu anda bedende yaşadığım hayatı, beni seven ve benim için kendini feda eden Tanrı'nın Oğlu'nun imanı ile yaşıyorum. (Galatyalılar 2:20, KJV) Gerçek bir Hristiyan, Mesih olur, bireyselleşmiş bir Jungcu Gnostik, Benliğin farkına varır ve Phil Dickian Gnostik, bir homoplasmat haline gelir. PKD, çapraz bağlanma eyleminde, canlı bilginin enerjik bir formu olarak muhtemelen erkek olan plazmanın, optik sinir aracılığıyla insan beynindeki epifiz bezine gittiği ve daha sonra erkek ve dişi kutuplarının birleşiminin plazmanın aktif bir formunu ürettiği bir dişi konakçı olarak kullandığı bir "türler arası simbiyozun" meydana geldiğini devam ettirir (2001, s. 260). Bu sayede

--- SAYFA 102 ---

Yukarıdan bir elçi olarak plazmanın 101 hareketi, PKD'nin Pleroma'nın muadili olan VALIS'in irfanı iletmesini sağlar. PKD, plazmayı "cıva kadar gizemli" (2011, loc. 8339) olarak tanımlıyor, dolayısıyla bilinçli ya da bilinçsiz olarak plazma kavramını Roma tanrısı Merkür ve onun Yunan muadili Hermes ile ilişkilendiriyor. Hermes, Tanrıların elçisi veya elçisi olarak kabul edilir; Cennet ile Dünya arasında bağlantı ve tanrılar ile insanlık arasında aracı olarak hareket eder. Benzer şekilde Jung, Hermes'i bilinçli zihin ile bilinçdışı arasındaki aracılığın sembolü olarak görüyordu. Dolayısıyla hem PKD hem de Jung için Gnostik elçi Hermes'le bağlantılıdır. Matta İncili'ndeki "Kapı boğazdır, hayata giden yol da dardır ve onu bulanlar çok azdır" (Matta 7:14, KJV) sözlerini hatırlatan PKD, nihai kurtuluşa giden yolun uzun, dar ve zor bir yol olduğu (2011) ve İsa gibi yukarıdan gelen bir elçinin vazgeçilmez bir rehber olduğu duygusunu ifade eder. Elçi olmasaydı, çölde körü körüne dolaşırdık ve PKD, ilahi olanla yeniden birleşme sürecinin elçi tarafından başlatıldığını iddia ediyor. Benzer şekilde, The Divine Invasion'ın (2008) olay örgüsünde Tanrı, artık karanlığın güçleri tarafından ele geçirilen Dünya gezegeninden kovuldu. İnsanları daha düşük bir alemde mahkum oldukları gerçeğine uyandırarak ilahi düzeni yeniden sağlamak için Dünya'ya inmek için içinde Tanrı'yı taşıyan bir elçiye ihtiyaç vardır. Kurtarıcının "[hapishanenin] duvarlarını yıkması, metal kapıları yıkması, her zinciri kırması" gerekir (s. 133). PKD'nin Gnostik görüşüne göre Mesih, günahlarımızın kefareti olarak bir kurban olarak gelmedi; bize ölümsüzlüğe giden yolu (geri dönüşü) göstermek için arketipik, ölümsüz insan olarak geldi. Pleroma'nın holografik görüşü açısından, kurtarıcının rolü ilk olarak varlığının pratik bir gösterimini yapmak, ikinci olarak da dünyamızın gerçek olduğu ama aslında bir yanılsama olduğu yanılsamasını ortadan kaldırmaktır (2011, loc. 9324). * * * İki adam arasında zaman zaman oldukça şiddetli ama karikatürize bir çatışma yaşandı. Çatışma çözüldü ve artık arkadaş oldular. Adamlardan biri artık bir hükümet yetkilisi, diğeri ise daha basit, düşünceli ve sürdürülebilir bir yaşam tarzını benimsemiş bir feragatçi. Hükümet yetkilisi, yardım istemek için feragat eden kişiye gelir ve meditasyon hücrelerinden veya mağarasından feragat eden, ona, dünyadaki sistemler sıkıştığında veya çöktüğünde, basit yollarının insanlara yiyecek sağlayabileceğini tavsiye eder.

--- SAYFA 103 ---

102 feragat benim babam gibi görünüyor ve şehirdeyken babamı ziyaret ettiğim için şimdi de annemi ve kız kardeşlerimi ziyarete gidiyorum. Annem (rüyada) Hintli bir kadındır. Onu kucaklıyorum ve bana yeni bir arabası olduğunu söylüyor. Bir dizi renk arasından seçim yapabiliyordu ve pembeyi seçti. (Yazarın rüya günlüğü, Ocak 2017) Bir gece, bu kitabı yazarken, Gnostik elçinin rolü hakkında yorum yapacak bir rüya talep ettim. Bu rüya beklenmedik bir sonuçtur. İçeriği büyük ölçüde kişisel materyaldir; ancak bunu bu bölümün konusu bağlamında yorumlamaya çalışırsam, o zaman belki konuyla alakalı bazı girdiler sağlayabilir. Rüya, Ruh'un ancak geçici olarak - örneğin günlük tefekkür pratiğiyle - ya da daha devam eden bir feragat yaşam tarzıyla dünyadan çekilerek alınabileceğini öne sürüyor. Ruhun bir geri çekilme yerinden bu şekilde tefekkür edilmesi, sistemlerin manevi hayata büyük ölçüde zıt olduğu modern dünyadaki kişilere gerekli manevi beslenmeyi sağlar. Ruh bu dünyaya ait değildir. Dünyada, ama ondan değil. Pembe (araba) giyen koyu saçlı (Hintli) kadın bana hemen PKD'nin 2-3-74 deneyimindeki balık kolyesi ona pembe bir ışık huzmesi gönderen koyu saçlı kadını hatırlatıyor. PKD'nin Gnostik sisteminde, irfan (yani kurtarıcı bilgi), aslında Tanrı olan geniş aktif canlı zeka sistemi olan VALIS'ten ateşlenen pembe bir ışın aracılığıyla kişiye iletilir. Bu nedenle, PKD'nin görüşüne göre, Gnostik gelenekte erkek olarak adlandırılan elçi, yani Mesih veya Ruh, bu şekilde inmez, daha ziyade bu dünyanın dışından gnostik bilgi gönderir. Buna karşılık, anne Sophia ve kızları tarafından sembolize edilen ve dişi olarak adlandırılan ruh, büyük oranda dünyadadır (Şekil 13). Ruh ve ruh arasındaki ilişki bir sonraki bölümde daha detaylı olarak incelenecektir.

--- SAYFA 104 ---

103 Şekil 13. Dünyadaki ruh ama ona ait olmayan. * * * PKD'nin vizyonunun bir versiyonunda, hepimizin tek bir kozmik varlığa, yani Tanrı'ya ait olduğumuzu ve yaratıcı olarak bizim bu sahte dünyayı yarattığımızı ve sonra oraya gönüllü olarak girdiğimizi düşünüyor. Buraya kendi isteğimiz dışında hapsedildiğimizi söyleyen Gnostik görüşün aksine, bu özel PKD vizyonunda, hapishane dünyasına inmemiz bir irade eylemiydi. Platon'un, reenkarnasyona uğrayan ruhların Lethe Nehri'nden (Unutkanlık Nehri) içerek sonraki yaşamlarında eski hallerini unutmalarına yol açtığı efsanesini anımsatan PKD'nin vizyonunda, "işler çok zorlaştığında - daha doğrusu bu yolculuğa sınırlayıcı faktör koymak için" bizi gerçeğe uyandırmak için yaratıcı tarafından kasıtlı olarak yerleştirilen ipuçlarıyla karşılaşmadan önce kimliğimizi isteyerek unuttuk, amnezi nedeniyle dünyada acı çektik. hesaplanmış kendini kandırma ve hapis cezasının sonunda (vay be - ve tam zamanında) bitmesi gerekecek" (2011, loc. 8395). Bu ipuçları, yaratıcının eninde sonunda bulunacağını bildiği, ona gerçekte kim olduğunu, yaratılan dünyanın bir yanılsama olduğunu ve onun içinde hapsedildiğini hatırlattığı bir "kurnazlık" eylemiyle bırakıldı (loc. 8361). Yaratıcının bunu yapmasının nedeni, bunu yaptığının farkına varmadan, tüm seviyelerde yaratıma ilahi vasfın nüfuz edebilmesiydi (loc. 8449). PKD, yaratıcının neden bunu yapma ihtiyacı hissettiğini tam olarak yeterince açıklamıyor. Bu özel metafizik şemada, biz Tanrı ile biriz, biz yaratıcıyız ve biz arkonlarız, ama paradoksal olarak aynı zamanda kurtarıcıyız ve kurtarılmanız gerekeniz. PKD'nin ifade etmekten hoşlandığı şekliyle Salvador salvandus (Latince kurtarıcı veya kurtarılacak olan anlamına gelir). Kendimizin farkına vardığımızda

--- SAYFA 105 ---

104 Mesih doğası, biz hem kurtarıcıyız hem de kurtulmuşuz; iki değil bir. “Ben ve Babam Biriz” (Yuhanna 10:30, KJV). PKD bunu, 2-3-74 deneyiminin şifresini çözdüğü yıllardan elde ettiği içgörülerden biri olarak öne sürüyor: Araştırması, kendisinin Tanrı ile Bir olduğunu fark etmesine yol açtı. Bu PKD'nin ilmidir. Bunun bir insanın sahip olabileceği en yüksek farkındalık olduğunu iddia ediyor: Sen Tanrısın (2011, loc. 8387). Biz de öyleyiz veya en azından olabiliriz. Biz kolektif olarak Biriz ve bireysel olarak Bir'in mikrokozmosuyuz. Yaratıcının dünyayı var ettiği ve sonra bir şekilde ona girdiği ve onun sınırlamalarına tabi olduğu, yani yaratıcının iki yönü olduğu, sınırsız dış yaratım ve sınırlı iç yaratım olduğu fikri yeni değildir. Kastrup (2016) aynı kavramın dünya mitolojisinden çok sayıda örnek veriyor. Örneğin, Avustralya'nın yerli halkı Arandan'ın, uyurken dünyanın var olduğunu hayal eden yaratıcı tanrı Karora hakkında bir efsanesi vardır. Daha sonra kendi rüyasında uyanır ve rüyanın kısıtlamalarına maruz kalır. Sonraki gece uykusu sırasında Karora, uyanmadan önce bir kez daha rüyada dünyanın başka yönlerinin var olduğunu hayal eder. Kastrup, iki farklı bilinç durumu arasındaki değişime dikkat çekiyor: Sınırsız yaratma yeteneğine sahip rüya görme durumu ve Karora'nın güçlerinin oldukça kısıtlandığı, rüyanın kendi içindeki berrak rüya görme durumu. Kastrup bu mittin (ve alıntı yaptığı diğerlerinden) şu sonuca varıyor: a) evrenimiz zihinsel bir yaratımdır (örneğin, belirli bir mite bağlı olarak bir rüya, bir yanılsama veya bir düşünce) ve b) evrenin var olduğunu hayal ettikten sonra yaratıcı evrene girer. Bu mitlerin öğrettiği şey, evrenin “dışarıda”, akıldan bağımsız olarak kabul edilmesi yerine, onun ilahi hayal gücünün bir ürünü olarak Tanrı'nın zihninde olduğunun kabul edilmesi gerektiğidir. Bu haliyle evren, Tanrı'nın kendi yaratımını deneyimlemek için girdiği rüyası olarak görülebilir. Canlı yaratıklar, Tanrı'nın yaratılışa sayısız nüfuzundan başka bir şey değildir (aynı eser). Makrokozmosun mikrokozmosu olan Pleroma'nın ilahi bir kıvılcımı olarak insanlar bunu her gece yapıyor. En derin uyku sırasında, rüyanın dışında, Yaratıcı ile birizdir ve sonra mutabakata varılan “gerçekliğin” rüya dünyasına “uyanırız”. Comella'ya (2014) göre, ünlü mitoloji uzmanı Joseph Campbell (1904-1987) bu görüşe katılarak, hayattan, rüya karakterlerinin (bizim) de rüya gördüğü, tek bir hayalperestlin büyük rüyası olarak söz eder (loc. 1001). * * *

--- SAYFA 106 ---

105 Eğer elçiye hem Jung'un hem de PKD'nin Gnostik şemalarına yerleştirirsek, bunların Tanrılığın (Pleroma)/VALIS'in (Tek Zihin) üst alemiyle ve insan egosunun kendisini bulduğu yaratılmış dünyayla olan ilişkilerini vurgularsak, aşağıdaki sonucu verebiliriz (Şekil 14): Şekil 14. Jung'un ve PKD'nin Gnostik elçileri üst üste bindirilmiştir. Tıpkı Jung'un sisteminde gerçekte yalnızca Tek Benlik olduğu gibi, PKD de Broşürlerinin sonunda, onun için sahip olabileceğimiz sayısız isme rağmen, elçi olarak gelen tek bir Ölümsüz olduğunu ve o varlığın biziz olduğunu beyan eder.

--- SAYFA 107 ---

106 ONUNCU BÖLÜM Bakire ve Fahişe Küçük Alice çukura düştü, kafasını çarptı ve ruhunu yaraladı -Lewis Carroll, Alice Harikalar Diyarında “Ruh” ve “ruh” terimlerini içeren tartışmalar belirsiz ve tutarsız olabilir - çoğu zaman gereksiz yere öyledir. Bir yorumcu “ruh” kelimesini kullanırken, bir diğeri “ruh” kelimesini tam olarak aynı şeyi kastetmek için kullanıyor veya öyle görünüyor. Bazıları ise nadiren tanımlanan terimleri eşanlamlıymış gibi birbirlerinin yerine kullanırlar. Örneğin, aslında daha iyi bilmesi gereken Oxford İngilizce Sözlüğü, “ruh”u insanın manevi kısmı olarak tanımlıyor! Hiç şüphe yok ki kafa karışıklığının büyük bir kısmı, terimlerin ifade etmek için kullanıldığı şeyin tarif edilemez doğasından kaynaklanmaktadır. Ancak çoğu durumda bunların birbirinin yerine kullanılması edebi tembellikten başka bir şey değildir. Ruh ve ruh arasındaki bu ayrım Gnostikler için temel olarak önemliydi ve daha fazla netlik gerekiyor. Bu karışıklığın ortasında herhangi bir genelleme yapılabilirse, o zaman ruh, çoğunlukla, bir insanda (veya hayvanda) her kişiye özgü olan ve kişinin bireysel özünü tanımlayan canlandırıcı faktör olarak alınır. Öte yandan ruh, tipik olarak kişinin ilahi olana bağlanmasını sağlayan unsur veya belki de ortamdır. Wilderness rehberi, ekoterapist ve Jung etkisine sahip derinlik psikoloğu Bill Plotkin, bu yüklü terimlerle ilgili herhangi bir tartışma için önemli fayda sağlayan “ruh” ve “ruh” tanımlarını da içeren, konuyla ilgili yararlı bir söylem sağladı. Plotkin (2003) ruhu, “bireysel benliğimizin canlı, gizemli ve vahşi özü, her kişiye özgü bir öz, kişiliğimizden çok daha derin benliğin katmanlarında bulunan nitelikler” olarak tanımlar (s. 25). Ruh her insanın özüdür. Bu

--- SAYFA 108 ---

107 doğası gereği kişiseldir ve kişinin bireyselliğini ve o kişiye özgü olan her şeyi oluşturur. Varlığımızın özünde ruhumuz, tipik olarak özdeşleştirdiğimiz ve dünyaya sunduğumuz kişiden farklı olarak en içsel benliğimizdir, gerçek benliğimizdir. Buna karşılık Plotkin, ruhu "evrendeki her şeye nüfuz eden ve canlandıran, yine de hepsini aşan tek, büyük ve ebedi gizem" olarak tanımlar (s. 25). Ruhun aksine, ruh kişisel değildir ve tüm insanlar için ortaktır ve kolektif kozmik vatandaşlığımızın matrisini oluşturur. Eğer ruh, varlıklı bir varlıksa, o zaman ruh da o varlıktır. Çoğu zaman "yukarıdan" geldiği düşünülen ruhun da aynı şekilde içimizde bulunduğu düşünülür. Hem aşkın hem de içkindir. Her şeyi içerir ama yine de her şeye nüfuz eder. Eğer ruh Pleroma'ya çok benziyorsa bunun nedeni Pleroma'ya çok benzemesidir; Pleroma Büyük Görünmez Ruh olarak bilinir. Plotkin, ruh/ruh ayırımına devam ederek şunu belirtiyor: "[S]oul bizi içimizdeki en benzersiz olana doğru kucaklıyor ve çağırıyor. Ruh bizi kuşatıyor ve en evrensel ve paylaşılan olana doğru çekiyor" (s. 25). Kaba (çok kaba) bir benzetme yapmak gerekirse, ruhumuzu bireysel televizyonumuza, ruhumuzu ise hepimizin izleyebildiği aynı televizyon kanalına benzetebiliriz. Kısacası tek ruh, birçok ruh; Plotkin'in ifadesiyle, "her ruh, ruhun aracısı olarak var olur" (s. 25). Gnostiklerin ruh ve nefis hakkındaki görüşleri ile yukarıda verilen genellemeler arasında bir takım benzerlikler olsa da, bu bölümde incelenecek bazı dikkate değer farklılıklar da vardır. * * * Ruh Üzerine Gnostik Yazılar'a adanmış bir çalışma da dahil olmak üzere, Gnostisizm konusunda çok sayıda kitabın yazarı olan Andrew Philip Smith, ruhu, Gnostik bir perspektiften, "madde ile ilahi olan, beden ile ruh arasında dengede duran temel insan unsuru" (2008, s. 27) olarak tanımlar ve böylece yalnızca Gnostik'e özgü olmayan, beden, ruh ve ruhtan oluşan üçlü bir model öne sürer. sistemlerde görülür, ancak hem Batı felsefesinde hem de Hristiyan mistisizminde de yaygındır (Şekil 15). Örneğin, Aziz Pavlus'un sözleriyle, "Ve esenlik veren Tanrı sizi tümüyle kutsal kılıyor; ve Tanrı'dan tüm ruhunuzun, canınızın ve bedeninizin korunması için dua ediyorum" (1 Selanikliler 5:23, KJV).

--- SAYFA 109 ---

108 Şekil 15. İnsanın üçlü doğası: ruh, ruh ve beden. Ruh Pleroma'dandır, beden maddedendir ve onları birbirine bağlayan da ruhtur. Aslında ruh tamamen Pleroma'ya aittir, Pleroma yaratılmış dünyaya nüfuz ettiği sürece, ruh tüm varlıkları canlandırdığı için aslında Pleroma ile aynıdır. Beden ise tümüyle madde dünyasına aittir. Ruh ve beden kesişme noktasında bulunan, ancak her ikisinden de temel olarak farklı bir doğaya sahip olan ruh, yine de her ikisiyle de arayüz oluşturabilir ve dolayısıyla aralarında aracı olarak işlev görebilir. Ruhun ilahi olanla bağlantımız olması bağlamında, Gnostik gelenekte ruh, ya da belki daha doğrusu, insanda bulunan ve onu canlandıran ruh kuantumu, ilahi kıvılcımla özdeşdir. "Ruh, bizim ruhumuzla birlikte, Tanrı'nın çocukları olduğumuza tanıklık eder" (Romalılar 8:16, KJV). Bazı Gnostik sistemler, insanın bu üç bileşenine karşılık gelen üç insan kategorisi olduğunu düşünüyordu: hylic (Yunanca "madde" anlamına gelen iş hyle'sinden), psişik (Yunanca "ruh" anlamına gelen psyche kelimesinden) ve pnömatik (Yunanca "ruh" anlamına gelen pneuma kelimesinden). Smith haklı olarak, bu üç insan tipini bir tür kast sistemi oluşturuyormuş gibi görmek yerine, bu şekilde işliyor olsa bile, bireysel bir kişinin kategorizasyonunun o kişinin üçlü doğanın hangi yönüne odaklandığına bağlı olduğunu öne sürüyor. Hylic'in kökleri fizikselliğe ve duyu algıları dünyasına dayanır; psişik, farkındalığı ve psikolojik süreçle etkileşimi eklerken, pnömatik'in ana kaygıları ruhsaldır. Ancak bu sınıflandırmaların iki açıdan akıcı olduğu düşünülmelidir. Birincisi, bir kişinin odak noktasının, yaşam boyunca, bir hayvanın hayatından daha iyi bir şey olmayan, ağırlıklı olarak hilik bir varoluştan, giderek artan bir şekilde manevi bir yaşamın geliştirilmesine doğru evrilmesini umuyoruz. İkincisi, bir kişinin odaklanması gerekir ve aslında zorunluluktan dolayı da olmalıdır.

--- SAYFA 110 ---

109 andan ana değişim (Smith, 2008). Kişinin irfan sahibi olma derecesi ne olursa olsun, kişinin odak noktası meditasyon yaparken, çöpü dışarı atmak gibi daha hilik bir aktiviteye olduğundan çok daha pnömatik olacaktır. Süresi şüphesiz nispeten kısa olan irfan anlarından sonra, Gnostiklerin en havalıları bile odun kesmek ve su taşımak gibi sıradan işlere geri dönmek zorundadır. Hükümdarların Gerçekliği'nde arkonlar topraktan ilk insan vücudunu yarattılar. Daha sonra tanrı, insana üfleyerek ona bir ruh verir. Ancak yalnızca arkonik bir ruh ve dünyevi bir bedene sahip olan insan cansızdır ve ancak Ruh "adamantin diyarından", diğer bir deyişle Pleroma'dan inip insanın içine yerleştiğinde yaşayan bir ruh haline gelir. Ruh bedeni canlandırabilir ama ruhun onu canlandırması için ruha ihtiyacı vardır. Ruh olmadan ruh cansız bir ruhtur. Yöneticilerin Gerçekliği, arkonların ilk insan olan Adem'e geldiklerini ve onun yerindeki yan tarafını etle onarmadan önce "yaşayan bir kadın gibi... yan tarafını kestiklerini" (Meyer, 2007, s. 192) devam ettiriyor. Sonuç olarak, Adem'in ruhu yoktur ve artık yalnızca ruha sahiptir. Bu, başlangıçta çift cinsiyetli olan Adem'in Havva adı verilen manevi yönünün ortadan kaldırıldığını, dolayısıyla Adem'in salt ruh ve manevi Havva olarak ortaya çıktığını göstermektedir. Bu noktada bu özel Gnostik metnin ruhu erkek, ruhu da kadın olarak tanımladığını varsaymak hem basite indirgemek hem de hatalı olacaktır. Burada daha incelikli bir şey sunuluyor: Orijinal çift cinsiyetli birliğin ikiz kutupları (erkek/dişi) birbirinden ayrılıp maddede tezahür ettiğinde, manevi doğalarını kaybederler ve daha düşük bir varoluş seviyesine, arkonik, hayvan ruhu seviyesine indirgenirler. Efsane basitçe erkeklerin bakış açısından anlatılmıştır; yazarı şüphesiz bir erkektir. Eğer bir kadının bakış açısından anlatılmış olsaydı, o zaman Adem'in kendisinden uzaklaştırılmasının bir sonucu olarak çift cinsiyetli doğası ikiye bölündüğünde manevi özünü kaybeden orijinal bir Havva'yı varsaymış olabilir. Daha sonra ruh kadını Havva gelir ve Adem'e şöyle der: "Sen bana hayat verdin. Sana yaşayanların annesi denilecek" (Meyer, 2007, s. 193). Ruh ve ruhun (yeniden) birleşmesi, ilkel sinjinin yeniden onarılması yaşamı doğurur. Yeniden birleşme olmadan, syzygy'nin ikizleri de manevi özlerinden yoksundurlar, onlar sadece ruhlardır ve yaşayan ölümlerden başka bir şey değildir. Gnostik soteriolojinin özü budur. Dünyanın Kökeni Üzerine aynı zamanda ilk insan olan Adem'in arkonlar tarafından hem bedeni hem de ruhu olan fakat ruhsuz olarak şekillendirildiği öğretilmektedir.

--- SAYFA 111 ---

110 ve bu nedenle gerçek hayattan yoksun. O, "ruhsuz, kürtaajla alınmış bir fetüs gibi yaratıldığı için cansız bir kaptı" (Meyer, 2007, s. 213). Kırkinci günde Sophia nefesini Adem'e üfler ve bu onu hayata döndürür. Ancak sadece yerde sürünebiliyor ve ayağa kalkamıyor. Smith (2008), Adem'in sembolik olarak ayağa kalkamamasının, ruhtan yoksun olması ve yalnızca ruha sahip olması (ruhtan daha düşük bir varlık seviyesi olarak kabul edilen) nedeniyle kendisini madde seviyesinin üzerine çıkaramaması anlamına geldiğini belirtmektedir. Sophia daha sonra, dünyevi enkarnasyonunda Havva olarak adlandırılan kızı Zoe'yi (Yunancada "hayat" anlamına gelir) gönderir. Havva, Adem'e, "doğuracağı çocukların ışık kapları olabilmesi için" kendisini nasıl yetiştireceğini öğretmeye geldi (s. 214). Havva, Adem'e yaşamasını ve yerden kalkmasını söyler. Adam onun emriyle hemen ayağa kalkar, gözlerini açar ve Hükümdarların Gerçeği'nde olduğu gibi ona, kendisine hayat veren "Yaşayanların Annesi" diye hitap eder. Nag Hammadi Kütüphanesi'ni oluşturan Gnostik edebiyat külliyyatında, yalnızca ruhun yolculuğunu ele alan tek metin, adından da anlaşılacağı gibi, Ruh Üzerine Tefsir'dir. Öğretileri ağır cinsel imgelerle, özellikle de rastgele cinsellikle doludur ve bu temaya uygun olarak Scopello (2007), metne yazdığı girişte ruhun yaşamının üç önemli anının şunlar olduğunu belirtir: a) onun orijinal bekareti, ardından b) Dünya'daki fuhuş ve son olarak c) kurtuluşu ve Pleroma'ya dönüşü. Metin, kadın olarak belirttiği ruhun Baba ile yalnız iken bakire ve çift cinsiyetli bir formda olduğunu belirtir. Başka bir deyişle, ilkel syzygy'nin (dişi ruhu, erkek Baba) saflığı bozulmadığı sürece ruh bütün olarak ve Pleroma'da kaldı. Ancak belirtilmeyen nedenlerden dolayı ruh, fiziki bir bedene düşerek insan varlığına girmiştir. Gnostik gelenekte düşüş günahla doğmak değil, erkek ve dişi birliğinin kopmasıdır. Bunun sonucunda saf halini kaybeden ruh, maddi dünyaya dalar ve burada kendisine tecavüz ederek ya da hediyelerle baştan çıkararak kendisine tecavüz eden hırsızların, utanmaz adamların ortasına düşer. Artık kirlenmiş, orijinal saflığından yoksun, kendisini taciz edecek herkese bir fahişe olarak veriyor. Sanki onlar onun efendisiymiş gibi onlara teslim oluyor. Karşılığında, istismarcılarından "kendisiyle seks yaparken bıraktıkları pislik dışında" hiçbir şey almaz (Meyer, 2007, s. 227). Onun rastgele cinsel ilişkilerinden doğan yavrular "... dilsiz, kör ve hastadır. Onlar rahatsızdır" (s. 227). Güçlü cinsel imgelerin tamamen alegorik olduğu ve kelimenin tam anlamıyla alınmaması gerektiği unutulmamalıdır. Gerçekten de, Tefsir

--- SAYFA 112 ---

111 Ruh, bedeninin fuhuşunu değil, zihninin fahişeliğini tartıştığı açıktır. Barnstone ve Meyer (2003) bize Aziz Paul'un yukarıda alıntılanan ama burada tekrar etmeye değer sözlerini hatırlatıyor: "Çünkü biz ete ve kana karşı değil, beyliklere, güçlere karşı, bu dünyanın karanlığının yöneticilerine (yani arkonlara) karşı, yüksek mevkilerdeki ruhsal kötülüğe karşı güreşiyoruz" (Efesliler 6:12, KJV). Benzer şekilde Yakup'un Apocryphon'u, ruhun olmadan bedeninin günah işleyemeyeceğini belirtir. Ruh ruhu kurtarabilirken, beden de ruhu öldürebilir; ancak ölümün sebebi ruhun bedene bağılılığıdır. Yani aslında maddi bağımlı ruh kendini öldürür. Hristiyanlığın bazı püriten unsurlarının aksine, Gnostiklerin kendi başına bedene karşı bir tiksintisi yoktu. Bozulan ya da günaha maruz kalan beden değil, ruhtu. Ruh Üzerine Tefsir'e dönecek olursak, ruhun kendisini kirletecek herkese (isteyerek) vermesi ve onlara hizmet etmesi, ruhun maddi dünyanın dikkat dağıtıcı unsurları tarafından baştan çıkarıldığı anlamına gelir. Materyalizm, fiziksellik ve duyu zevkleri onun efendisi, kendisi de onların kölesi haline geldi. Ruhun ve bedeninin tutkularına bağımlı olduğundan gölgeler dünyasında sıkışıp kalmıştır. Gnostiklere göre maddi dünyanın süsleri, ruhu maddenin prangalarına bağlayan tuzaklardır. Bu dünyada parlayan hiçbir şey altın değildir. Kurtulmak için, ruhun "eski fahişeliğini ve ... arzu ettiği kişiyle seks yapmayı" (s. 230) reddetmesi gerekir ve ancak "kendini zina yapanların kirliliğinden arındırdıktan" sonra yaşayan bir ruh olarak gençleşecektir. Ancak ruh kendi başına gebe kalma konusunda güçsüzdür. Erkek eşi olmayan Sophia gibi, ruh da kendi başına hamile kalamaz ve erkek eşine ihtiyaç duyar. Bir çift zıtlığın yalnızca ikizlerinden biri olan ruh, yaşamı doğuramaz. Onun tam tersi gereklidir ve bu yüzden eşi, arkonlar tarafından hapsedilen düşmüş ruhu kurtarmak için Pleroma'dan madde diyarının fahişeliğine gönderilir. Kurtarıcısından "damat" olarak bahsediliyor ve ruhtan da artık "gelin" olarak bahsediliyor; bu, sembolik olarak Gnostik soterioloji için çok önemli olan ruh ve ruhun birliğine işaret ediyor. Bu mistik evlilik "gelin odası" olarak adlandırılan yerde gerçekleşir. Philip İncili hayvanların, kölelerin ve kirli kadınların gelin odasına giremeyeceğini belirtir: burası özgür erkeklere ve bakirelere ayrılmıştır. Eğer doğuştan gelen cinsiyetçiliğin ötesini görebilsek, bu ifadede derin bir ezoterik öğreti vardır. Dünyadaki oyalayıcı şeylere olan bağımlılıklarının kölesi olan ve kendilerini onlara fuhuş yapan hayvan ruhları, kendilerini mistik ayinlerden men ederler.

--- SAYFA 113 ---

112 evlilik. Gelin odasına ancak fiziksel bağlardan kurtulup yaşayan ruhun saflığına kavuşanlar girebilir. Damat sadece gelinin nişanlısı değil aynı zamanda ağabeyidir; Smith'e (2008) göre bu, ruh ve ruhun yeniden bir araya gelmesinin yeni bir deneyim olduğunun ve aynı zamanda ruhun doğuştan kaybedilen hakkının geri kazanılmasının ezoterik bir göstergesidir. Bakire, Pleroma'daki eski saflığına dönmeden önce bir fahişe olur. Smith, gelin odasında ruh ve ruhun bu mistik düşününün Gnostik'in hedefi olduğunu ve böyle bir birliğin irfanın gerçekleşmesi olduğunu ileri sürer. Ben daha da ileri giderek Gnostik'in nihai hedefinin Pleroma'ya geri dönüş olduğunu ve ruh ile ruhun birliğinin buna ulaşmanın yolu olduğunu öne sürüyorum. Ruh Üzerine Tefsir'e göre, ruhun gerdek odasında yeniden birleşmesi, ölümden gerçek diriliş, arkonların kontrolünden kurtuluş, yolsuzluk dünyasından kurtuluş ve Pleroma'ya dönüş yoludur. Burada kadın olanın kişi değil, ruh olduğunu açıkça belirtmek gerekir. Ruh, onu barındıran etli elbisenin cinsiyeti ne olursa olsun kadındır. Bununla birlikte, karşıtların doğası gereği, yalnızca birbirleriyle ilişkileri içinde anlam kazanırlar. Eğer ruhu kadın olarak adlandıırırsak, bu onun dolaylı olarak, göreceli olarak erkek olan başka bir şeye göre kadın olduğu anlamına gelir. Bu durumda ruh, erkek olarak tanımlanan ruha göre dışıdır. Scopello'ya (2007) göre, The Exegesis on the Soul'daki ruh, metni okuyan ve kendi yaşam öyküsünün mitte sembolik olarak yansıdığını gören her Gnostığı, erkek ya da kadın temsil eder. Mecazi anlamda konuşursak, Gnostik ruhun dünyevi ikameti, bekaretine dönmeden önce, başlangıçtaki bekarettan fahişeliğe iniş yoluyla olan bir ikamettir. Bu, maddeye düşmeden ve gölgeler dünyasındaki cehaletin açısından önce, Pleroma'daki cennet gibi cehalet mutluluklarından biridir ve daha sonra Pleroma'ya geri döndüğünde marifet mutluluğuna geri döndürür. Ruhun bu dönüş yolculuğu, yeniden doğma fikrini çağırıştır ve İsa'nın Nikodim'e söylediği sözleri anımsatır: İsa... dedi ki... "Bir insan yeniden doğmadıkça, Tanrı'nın krallığını göremez." Nikodim ona, "Bir adam yaşlandığında nasıl doğabilir? İkinci kez annesinin rahmine girip doğabilir mi?" İsa şöyle cevap verdi: "Bir adam sudan ve Ruh'tan doğmadıkça, Tanrı'nın krallığına giremez.

--- SAYFA 114 ---

113 etten doğan ettir; Ruh'tan doğan ise ruhtur." (Yuhanna 3:3-6, KJV) Bu ezoterik öğretinin eşit derecede geçerli birden fazla yorumu olabilir ve olası bir açıklama, bahsedilen suyun, ilahi düşünürün ilk düşüncesini, Tanrı'nın ilk imgesini, ennoia'yı, yansıyan su olmasıdır; eğer Tanrı erkek olarak belirlenmişse, onun dişi karşılığıdır. Başka bir deyişle, sudan ve Ruh'tan doğan ve madde düzeyinde değil, ruh olarak yaşayan herkes, Ana-Baba'nın ilahi çocuğudur. Gnostik gelenekte ruhun açıkça ikili bir doğası vardır: Pleroma'dan gelen ilahi yön veya yaşayan ruh ve arkonlardan gelen maddi yön veya hayvan ruhu. Ruh, doğası gereği ruhtan "aşağı" sayılmaz; sadece hayvan halindeyken daha düşük bir varoluş seviyesinde bulunur ve görevi kendisini ruh seviyesine yükseltmek, onunla yeniden birleşmek ve böylece Pleroma'ya dönüşü gerçekleştirmektir. Yöneticilerin Gerçekliği, arkonların zayıf olduğunu ve yalnızca ruha ait olanın ruh üzerinde hiçbir gücünün olmadığını belirtir. Bu nedenle arkonlar tarafından insanlara bahsedilen hayvani ruh, ruhun ne olduğunu kavrayamaz. Metin, arkonların aşağıdan geldiğini, ancak arkonların hayvan ruhu olarak kopyalamaya çalıştığı ve başarısız olduğu bozulmazlık imgesinin yukarıdan olduğunu söyleyerek devam ediyor. Yetkili Söylem, ruhun düşmüş hali konusunda özellikle açık sözlüdür. Başlangıçta manevi nefis olarak tarif edilen bir halde olan ruhun, bir bedene atıldığında şehvet, nefret ve hasetin kardeşi haline geldiğini, yani maddi nefis mertebesine düştüğünü belirtmektedir. Beden şehvetten, şehvet de maddi maddeden geldi. Temiz bir ruhun aklına zerre kadar şehvetli bir düşünce girse bile, o ruh zaten saflığını kaybetmiş, kirlenmiştir. Bu, "her kim bir kadına şehvetle bakarsa, zaten yüreğinde o kadınla zina yapmıştır" (Matta 5:28, KJV) şeklindeki Hristiyan özdeyişinin açık bir yankısıdır. Söylem, Pleroma'nın irfanını geride bırakan ruhun dünyada bir hayvan haline geldiğini ve hayvanlarla dolu bir hayata düştüğünü devam ettiriyor. Eğer bir erkek/dişi zıt çifti ruh ve ruhtan oluşacaksa, o zaman hangi ruhun veya ruhun hangi yönünün ruhla eşleştirildiği çok açık bir şekilde ortaya konmalıdır. Yalnızca sert topraklardan inen ya da Sophia'nın ilk insana hayat üflemeinden kaynaklanan yaşayan ruh, erkek ruhun dişi karşılığıdır. Gelin odasında ruhla birleşen işte bu ruhtur ve yalnızca bu ruhtur.

--- SAYFA 115 ---

İlk insanın arkonlardan aldığı hayvan ruhu, ruhun karşılığı değildir ve ruhla birliğin bir parçasını oluşturmaz. Ruhun ikili doğası temasının bir varyasyonu, Petrus'un Vahiyi'nde ölümlü ruhlar ile ölümsüz ruhlar arasında bir ayrım yapan bir değişiklik ortaya çıkar. Ölümlü ruh, "kendi arzularına hizmet etmek için" yaratıldığı için ölüme mahkumdur, sonsuza kadar köleleştirilmiştir ve ebedi yok oluşa mahkumdur (Meyer, 2007, s. 493). Öte yandan ölümsüz ruhlar farklıdır. Ecelleri gelinceye kadar fani ruhlara benzeyebilirler ama gerçek mahiyetleri ortaya çıkınca fani ruhun yollarına sırt çevirecekler ve "tek başına", yani birliğe kavuşarak ölümsüzlüklerinin farkına varacaklar. Ölümlü ruh, arkonların bu şekilde kalan hayvan ruhudur; ölümsüz ruh, ruhla yeniden birleşmeyi ve Pleroma'nın ölümsüz diyarına geri dönmeyi seçen, yukarıdan gelen yaşayan ruhtur. Hayvan ruhu kendisini yaşayan bir ruh haline getirdiğinde, o zaman ruh ve ruh bir madalyonun iki yüzü olarak görülebilir; biri aşkın, diğeri içkin, iki yüzeyin tek bir sürekli yüzey haline geldiği bir Möbius şeridinde benzer şekilde. Gnostik ruhun bir seçeneği vardır. Smith'e (2008) göre ruh, varlığının iki kutbu arasında seçim yapmak zorundadır. Ruh ve beden arasındaki çekişme olarak tanımladığı bu çekişmede ruh, bedenle tamamen özdeşleşebilir ya da gelin odasındaki ruhsal karşılığıyla kalıcı bir birliktelik arayışına girebilir. Başka bir deyişle, ruh ya kendisini zihnin ve bedenın tutkularına teslim ederek maddi dünyada kaybolabilir ya da kurtuluşunu, ruhla yeniden birleşmeyi ve Pleroma'ya geri dönmeyi arayabilir. Thomas'ın İncili hem doğrudan hem de kısa ve öz: "Vay be bedene bağlı olan ruha" (Meyer, 2007, s. 153). İncirlerin deve dikenlerinden veya üzümün dikenli çalılardan toplanmadığına dikkat çeken Petrus'un Kıyameti, kötülüğün iyi meyve veremeyeceğini öğretir. Benzer şekilde, yalnızca yaşayan ruh kurtuluşa, hayvan ruhu ise helake yol açabilir. Ruh, gelişigüzel gezinirken ısrar ettiği sürece "hak ettiği acıyı çekecek" (ibid., s. 229). Ruhla yeniden bir araya gelemeyen ancak madde dünyasında kök salmış olan ruhlar, Smith'e (2008) göre, onların "kendi küçük yaratıcıları" haline gelirler (s. 55). Kendilerinden önceki bu dünyanın yaratıcısı gibi, yaratıcısı ve arkonları gibi, dünyaya bağlı ruhlar da hem cehalet hem de kibirden, yukarıdaki ışıktan habersiz kendi kişisel dünyalarını yaratırlar. Gnostik literatürde ruhun yolculuğunu anlatmak için kullanılan bir başka benzetme de onun madde dünyasında hasta olduğunun belirtilmesidir. Örneğin Yetkili Söylem, hastalığın nasıl olduğunu tartışıyor

--- SAYFA 116 ---

115 körlük ruhun gözlerini yaralar. Sembolik olarak kör olmak, arkonların insanlığa empoze ettiği derin uykuya dalmak, cehalet, yani irfan yoksunluğu içinde olmak demektir. Bunun doğal sonucu, elbette, körlüğü gidermek ve sağlığı veya ruhsal bütünlüğü yeniden sağlamak için irfanın, ruhsal içgörünün gerekli olduğudur. Otoriter Söylem'de körlüğün tedavisi, damat şifalı merhemiyile ruhun gözlerini yağladığında uygulanır. Bu, kanonik İncillerde anlatılan, Mesih'in kör adamı iyileştirmesinin açık bir yankısıdır. "Dünyada olduğum sürece dünyanın ışığıyım." Böyle konuştuktan sonra yere tükürdü ve tükürüğünden kil yaptı ve kör adamın gözlerine kil sürdü ve ona şöyle dedi: "Git, havuzda yıkan..."... Gitti... ve yıkandı ve görmeye geldi. Komşular... ona, "Gözlerin nasıl açıldı?" dediler. O cevap verdi ve şöyle dedi: "İsa adında bir adam kil yaptı ve gözlerimi yağladı ve bana, 'Havuz'a git... ve yıkan' dedi; ben de gidip yıkandım ve gözlerim açıldı." (Yuhanna 9:5-11, KJV) Adam doğuştan kördür; bu, sembolik olarak, arkonların insanlara empoze ettiği derin uyku konusundaki bilgisizlik içinde doğduğu anlamına gelir. Gnostik bakış açısına göre, kurtarıcı Mesih, Pleroma'nın irfan ışığıyla gelen ve cehaletin karanlığını dağıtmak için gelen elçisidir. Ruh, başka bir deyişle, düşmüş ruha içgörüyü geri kazandırır. Ruh hakkındaki Gnostik öğretilerle ilgili olarak Smith'in (2008) belirttiği bir diğer ilginç nokta da, bunların kozmoloji ile psikoloji arasında, Gnostik kozmoloji ile psikolojinin amaç bakımından aynı veya en azından birbirine kenetlenmiş olduğunu öne sürecektir şekilde bir bağlantı kurmalarıdır. Kozmoloji evreni dışsal bir perspektiften, psikoloji ise içsel bir bakış açısından tanımlar. Esasen ikisi arasında hiçbir fark yoktur. Madde dünyası gerçek Tanrı'ya ve Pleroma'ya en uzak olduğu gibi, beden de ruha ve Pleroma'ya en uzak olanıdır. (s. 55, vurgu eklenmiştir) Bir transpersonal psikolog olarak, Gnostik kozmoloji (burada hem metafiziğini hem de maneviyatını içerecek şekilde görülebilir) ile psikoloji arasındaki boşluğun daraltılması veya aslında ortadan kaldırılması konusunda Smith'le aynı fikirdeyim. Daha önce de belirtildiği gibi, tanımlamanın çeşitli yolları vardır.

--- SAYFA 117 ---

116 kişiötesi psikoloji ve özellikle uygun olanı, kişiötesi psikolojinin psikoloji ve maneviyat arasında köprü görevi görmesidir (Rowan, 2005). Hayatının sonlarında Jung (1962), arketiplerin ve buna bağlı olarak içinde var oldukları matrisin, yani kolektif bilinçdışının, kısmen psişik, kısmen de ruhsal bir alt tabaka üzerine kurulduğunu öne sürdü. Jung'un bazı teolojik eleştirmenleri onu, sanki bunu yaparken bir şekilde maneviyatı azaltıyormuş gibi maneviyatı psikolojikleştirmeye çalışmakla suçladı. Buradaki bir psikoloji ve oradaki maneviyat meselesi değil ve bu ikisi asla buluşamayacak. Jung'u eleştirenlerin ve psikoloji ile maneviyatı tamamen farklı iki alan olarak ayıranların fark edemedikleri şey, maneviyat ve derinlik psikolojisinin tek bir psiko-spiritüel süreklilik üzerinde farklı boyutlar olduğudur (ya da belki alternatif olarak, aynı şeye dair farklı bakış açıları, aynı madalyonun iki yüzü). Bir Gnostik ne zaman bir ya/ya da önermesiyle karşılaşsa, her zaman hem/ve'nin doğasında olan şeyi aramalıdır. Kolektif bilinçdışı sadece Pleroma'nın psikolojik karşılığı değildir; farklı varoluş düzeylerinde de olsa Pleroma'dır. Fenomenolojik olarak farklı görünebilirler ve farklı işlev görebilirler ancak özleri aynıdır. * * * Jung psikolojisinde ruh ve ruh, Jung'un anima/animus teorisinde psikolojik benzerleri kılıfında ortaya çıkar. Jung, anima ve animusun psişedeki kontraseksüel unsurlar olduğunu varsaydı; Anima (Latince "ruh" kelimesinden gelir), bir erkeğin ruhunun içsel, tipik olarak bilinçsiz, dişil yönüdür ve buna uygun olarak animus (Latince "ruh" kelimesinden gelir), bir kadının ruhunun içsel, bilinçsiz, erkeksi yönüdür. Anima ve animus kişisel faktörlerden ziyade kolektiftir (yani arketipseldir); başka bir deyişle, anima erkekteki bilinçdışı dişilliğin arketipsel imgesi, animus ise kadındaki bilinçsiz erilliğin arketipsel imgesidir. Anima/animus teorisini anlayanın anahtarı, Jung'un ruhun temel kanunu olarak gördüğü şeye, yani kendi kendini düzenlemesine dayanmasıdır. Vücudun sürekli olarak homeostazis arayışında olması gibi Jung da ruhun aynı zamanda bilinçdışının telafi edici etkisiyle dengesini korumaya çalıştığına inanıyordu. Ego çok tek taraflı bir pozisyon benimserse, bu durum psişik tepki veren bilinçdışının harekete geçmesiyle sonuçlanacaktır.

--- SAYFA 118 ---

Bilinçli tutumdaki dengesizliği telafi edecek bir karşı konum sağlayan içerik (örneğin rüya görüntüleri veya daha akut dengesizlik durumlarında nevroz belirtileri). Jung'un anima/animus teorisi, kendi kendini düzenleyen bir psişe anlatısına bağlı kalır ve bir erkeğin dişil animasının kendi eril egosunu telafi ettiğini, bir kadının eril animusunun da bilinçli dişil kimliğini telafi ettiğini görür. Jung'a göre bilinçli kimliğin dışında kalan her şey bilinçdışında birikme eğilimindedir; bu nedenle, kendini yalnızca erkeksiliğiyle tanımlayan bir erkek, dişil özelliklerini bastıracak ve bunlar daha sonra kendi arketipsel anima imajını oluşturacaktır. Benzer şekilde, erkeksi yanını feda ederek yalnızca kadınlığını tanımlayan bir kadın, çeşitli yönleri onun içsel düşman figürünü oluşturacak olan erkeksi yanını bastıracaktır. Anima/animusun önemli bir yönü, hem dış dünyayla olan ilişkimizden kaynaklanan hem de bilinçdışının kendisinden ortaya çıkan bilinçdışı süreçlerin iç dünyasına arayüz oluşturma işlevidir. Bu haliyle anima/animusun, kişinin bilinçli zihni ile kolektif bilinçdışı arasında bir konum işgal ettiği, dış ve iç dünyalar arasında bir köprü görevi gördüğü ve ego ile Benlik, bilinçdışındaki Tanrı imgesi arasındaki diyalogu kolaylaştırdığı düşünülebilir. Kısacası anima/animus ruhun derinliklerine açılan kapıdır (Stein, 1998). Matrix'te Trinity yalnızca Baba (Morpheus), Oğul (Neo) ve Kutsal Ruh'tan (Trinity) oluşan Kutsal Üçlü'yü tamamlamakla kalmaz, aynı zamanda anima'yı da sembolize eder. Neo'yu ikizi Thomas A. Anderson'la Morpheus'la tanıştırır; bu karşılaşma sonunda Neo'nun Bir'e dönüşmesine yol açar. Başka bir deyişle, anima olarak Trinity, Neo'nun egosu Thomas A. Anderson ile rüyaların tanrısı Morpheus ve buna bağlı olarak bilinçdışı tarafından sembolize edilen bilinçdışı arasındaki diyaloga aracılık eder. Bilinçdışıyla yüzleşmesi ve Morpheus'un ona açıkladığı her şey sayesinde Neo, Benliğinin farkına varır ve Bir olur. Bununla birlikte, anima/animus teorisinin psikolojik bir model olduğu ve modelin, tanımı gereği, çok daha karmaşık bir şeyi açıklamaya çalışan basitleştirilmiş bir açıklama olduğu akıld tutulmalıdır. Modeller bazen aşırı derecede basitleştirilmiş ve biraz fazla "düzenli" olabilir ve bir yandan anlamayı kolaylaştırırken, diğer yandan anlatılan olgunun zengin karmaşıklıklarını yakalamakta başarısız olabilirler. Hayatın karmaşık işleri çoğu zaman düzgün bir modele sığdırılmaz. Jung'un durumunda da durum böyle görünüyor.

--- SAYFA 119 ---

118 anima/animus teorisi, fazlasıyla siyah-beyaz toplumsal cinsiyet kalıp yargılarıyla, bugün çok daha fazla farkında olduğumuz toplumsal cinsiyet kimliğinin grinin incelikli tonlarını kabul etme konusunda hedefi tamamen kaçırıyor. Buna tepki olarak günümüzde bireyin cinsiyeti ne olursa olsun, anima'yı kişiliğin kadın yönü, animus'u ise erkek yönü olarak kabul etme eğilimi var gibi görünüyor. Alternatif olarak anima, Jung'un kişilik olarak adlandırdığı ve kişiliğin dış kısmı olarak kabul edilebilecek şeyin aksine, basitçe kişiliğin iç kısmı olarak kabul edilir. Ancak bu, politik doğruluk kokuyor ve ruhun kendi kendini düzenlemesini ve Jung'un psikolojisinin merkezinde yer alan bilinçdışının bilinçli zihin üzerindeki telafi edici etkisini tamamen göz ardı ediyor. Anima/animus teorisinin çok daha kullanışlı bir revizyonu, anima/animus teorisini hem Jung psikolojisinin temel prensiplerini onurlandıracak hem de Jung'un katı cinsiyet belirlemelerini aşacak şekilde özetleyen önde gelen Jungian Murray Stein (1998) tarafından önerilmiştir. Stein, temel özelliğin ego ile bilinçdışındaki anima/animus arketipi arasındaki ilişkinin, kendi kendini düzenleyen psişenin erkek/dişi kutuplaşmasıyla karakterize edilmesi olduğunu ileri sürer. Ego eril kutupla özdeşleştiği ölçüde anima/animus telafi edici dişi bir doğayı benimser ve benzer şekilde ego dişi olarak tanımladığı ölçüde anima/animus da eril olacaktır. Jung'un anima/animus teorisi, maneviyat ve cinsellik gibi ikili temalar üzerine bir söylem sağlayan vaazlardaki Yedi Vaaz'da önceden yapılandırılmıştır. Her ne kadar bu psiko-spiritüel güçler, örneğin aydınlık ve karanlık ve yukarı ve aşağı gibi açıkça zıt kutuplar gibi görünmese de, Jung maneviyat ve cinselliğin aslında bir çift karşıtlık oluşturduğuna inanıyordu. Ancak bunlar sadece bir çift karşıtlık değil, insani açıdan bakıldığında temel karşıtlık çiftidir. Jung'un görüşüne göre, yukarıda da belirtildiği gibi dünya, farklılaşmış kutuplar arasındaki gerilimin yaratılışı doğuracak gerekli enerji potansiyelini ürettiği karşıtların farklılaşması yoluyla ortaya çıkar. Spesifik olarak, insanlık ancak maneviyat ve cinselliğin kozmik güçlerinin karşılıklı etkileşimi yoluyla ortaya çıkabilir. Üstelik Jung'un Gnostik sisteminde kuşla simgelenen maneviyat ile yılanla simgelenen cinsellik arasındaki etkileşim yalnızca insanlık içinde gerçekleşebilir, dolayısıyla yukarıda tanıtılan ve karşıtların çatışmasını örnekleyen Abraxas figürü kuş-insan-yılan sembolizmini sergiler (Şekil 10).

--- SAYFA 120 ---

119 Yedi Vaaz'da Jung'un bu temalar hakkındaki söylemi göksel olarak nitelendirilen bir maneviyat ve dünyevi olarak nitelendirilen bir cinsellik ile başlar. Bununla birlikte, Cenneti erkek ve Dünyayı kadın olarak tanımlayan daha yaygın cinsiyet atıflarının aksine, Jung göksel bir anne ve dünyevi bir baba sunar. Her ne kadar antik mitolojide eşi benzeri olmayan bir görev olsa da, bu görev dikkat çekici görünüyor. Jung, cinselliği "yarı insan ruhu" olarak tanımladığı, dünyevi bir doğaya sahip ve ölümlerle ilişkilendirilen bir iblis olarak tanımlar. Bunun karşılığı, yukarıdan gelen ve muhtemelen çıkarım yoluyla yaşayanlarla ilişkilendirilen diğer bir yarı insan ruhu olan maneviyatın daemonudur. Bu yarımların her ikisinin de, maneviyatın ve cinselliğin bir bütün oluşturması gerekir ve bunların bulunduğu yer insan ruhudur. Jung, erkeğin cinselliğinin daha dünyevi ve aşağıya doğru olduğunu, kadının cinselliğinin ise daha manevi ve yukarıya doğru olduğunu ileri sürer. Bunun tersine, erkeğin maneviyatı daha gökseldir ve yukarıya, sonsuzluğa doğru yönelmiştir; oysa kadının maneviyatı daha dünyevidir ve sonluya doğru yönelmiştir. Yedi Vaaz'ın ayrıntılı bir analizini sunan Hoeller (2002b), eserin son derece ezoterik doğasına dikkat çekerek ve metnin maneviyatı eril prensiple ve cinselliği dişi prensiple eşitlemeye çalışabilecek her türlü basit yoruma karşı uyarıda bulunur. Eril ve dişi ilkelerin daha tanıdık karakterizasyonlarının aksine, Yedi Vaaz, eril olanı daha normal olarak dişi ile ilişkilendirilen niteliklerle ilişkilendirir ve bunun tersi de geçerlidir. Hoeller, hem göksel annenin hem de dünyevi babanın erkek ve kadın maneviyatı üzerinde doğrudan, erkek ve kadın cinselliği üzerinde ise dolaylı bir etkiye sahip olduğu sonucuna varıyor. Göksel anne, kadın maneviyatını ve erkek cinselliğini yönetirken, dünyevi baba, erkek maneviyatını ve kadın cinselliğini yönetir. Başka bir deyişle, eril ve dişi ilkelerin her ikisi de çift tabiatlıdır ve erkek/dişi kutuplaşmasının her kutbunda, farklı ama tamamlayıcı yönetim ilkeleri olan bir maneviyat/cinsellik kutuplaşması vardır. Bu hemen, sinjinin her iki tarafının da karşıtının tohumunu içerdiği Taocu yin/yang sembolünü çağrıştırır (Şekil 16). İlkel sinjinin bu etkileşimi Gnostik gelenek ve dolayısıyla bu kitabın tezi açısından o kadar önemlidir ki, Taocu sembol her bölüm başlığında gösterilmektedir. Bir kutupluluk içindeki bu kutupluluk, herhangi bir sinji içindeki ikiz kutupların farklılaşmadığı Pleroma'daki karşıtların dinamik doğasını göstermeye hizmet eder. Belki de elektrik sistemlerindeki voltajın tersine döndüğü alternatif voltaja benzer.

--- SAYFA 121 ---

Periyodik olarak 120 yönde, sinsiji içindeki ikiz kutuplar kutuplarını değiştirebilirler; bir an erkek, bir sonraki an dişi ve tam tersi. Bu erkek/kadın kategorizasyonlarına ilişkin katı iddialar biraz rahatsızlık verici görülebilir ve Jung'un anima/animus teorisiyle ilgili olarak yaptığı gibi, Hoeller haklı olarak bu konularda fazla dogmatik olmamanızı tavsiye eder. Jung'un maneviyat/cinsellik ve erkek/kadın kutuplaşmaları konusundaki Gnostik görüşünün -aynı zamanda Hoeller'in analizinin- bireysel erkek ve kadınlar hakkında değil, metafizik ilkeler üzerine tartışmalar olduğu unutulmamalıdır. Erkek ve kadın kutupları, Pleroma'dan farklılaşmadan önce ve arkonların erkek ve kadın bedenlerini biçimlendirmesinden çok önce var olan, a priori psiko-ruhsal dinamikler veya şeytanlardır. Bu dinamiklerin etten kemikten bir insanda nasıl tezahür ettiği, insan varoluşunun sayısız çeşitliliğine bağlıdır. Şekil 16. Erkek ve kadın maneviyatının ve cinselliğinin kutupluluğu içindeki kutuplaşma. * * * PKD'nin Gnostik kozmolojisinin bir varyasyonunda, Tanrılığın birliği ikiye bölündüğünde ve "ilkel düşüş" gerçekleştiğinde, korkunç erkek ruhu "korku ve titreme uyandıran taraf" aşkın alemde kaldı ve nazik ve şefkatli, içkin, dişi veya ruh tarafı, "kendini alçalttığı" yaratılmış dünyaya düştü (2008, s. 223). Binlerce yıldır ayrı olan Tanrılığın erkek (ruh) ve dişi (ruh) yarılarının, ilksel birliği yeniden sağlamak için yeniden birleştirilmesi gerekir. Tefsirinde ruhun düşüşünü ve ruhun ruhla buluşmasını iki doğum olarak karşılaştırır. Birincisi, Kara Demir Hapishanesi'nde insan bedeninin doğması, bizim kontrolümüz dışında olan ama başımıza gelen bir olay. PKD'ye göre ikinci doğum veya yeniden doğuş çok önemlidir ve bir irade eylemiyle başlatılmalıdır. BT

--- SAYFA 122 ---

121 kişinin kendi çabasıyla başarması gereken bir şeydir ama aynı zamanda ruh olmadan da yapılamaz. The Exegesis on the Soul'da sevgilisi için gelin odasını hazırlayan gelin gibi, ikinci doğumu isteyenler de baştan çıkarmanın, karşılamının ve ruhu çekmenin bir yolunu bulmalıdır. PKD, ikinci doğumu gerçekleştirmek için iki ajanın gerekli olduğunu belirtiyor: su ve ruh. Gelin odasındaki mistik evlilik olan kimyasal reaksiyonda gelin su, damat ise ruhtur. PKD'nin irfanında su elementi vaftiz kutsallığı aracılığıyla aktive edilir; ancak ruhu kendi başımıza alamıyoruz: "Su kısmını da üzerimize düşeni yaparak gelmesini beklemeliyiz" (2011, loc. 1217). Yunan filozof Plotinus'un (MS 204-270) sözlerini aktarıyor: Onun [ruhun] nereden geldiğini sorgulamamalıyız; bir yer yok, bir yere gelen ya da giden yok; ya görünür ya da görünmez. Onun peşinden koşmamalıyız, ama kendimizi [ruh'a] alıştırmalı ve sonra, gözün, kendi zamanında ufkun üzerinde belirip kendisini görüşümüze veren Güneş'in doğuşunu beklemesi gibi, sükûnetle onu beklemeliyiz. (The Six Enneads, V.8) Tefsir'in başka bir yerinde PKD, insan ruhunun Tanrı'nın imgesi olduğu ve bu imgeden Tanrı'nın "kendi imgesinden yeniden doğan orijinal" olarak yeniden oluşturulabileceği konusunda Meister Eckhart ile aynı fikirdedir (loc. 3971). Kadim Gnostiklerin kavramlarında ifade edilen insan ruhu, kendisini ruhla birlik içinde yaşayan ruh olarak ifade ederek, insanın içindeki Tanrı imgesini tezahür ettirir. Bu, Benliğin farkına varılmasının aynı zamanda Tanrı'nın imgesi olarak tezahür ettiği Jung psikolojisinin amacına da karşılık gelir. Jung'a göre Benlik ve Tanrı imgesi (Tanrı'nın kendisinden farklı) tek ve aynı şeydi.

--- SAYFA 123 ---

122 ON BİRİNCİ BÖLÜM Kölelik ve özgürlük Gerçeği bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kılacaktır. —Yuhanna 8:32, KJV Gnostiklerin tek hedefi Pleroma'ya geri dönmektir. Gnostik için kurtuluş, ilahi kıvılcımın uzay-zamansal, maddi hapisane dünyasından kurtarılması ve onun ışık alemine veya derinliğe ve sessizliğe yeniden döndürülmesidir. Neo-Platoncu Bir'e dönüş arayışında olabilirken, Gnostik Sıfır'a, başka bir deyişle Pleroma'nın Hiçliğine dönüş arayışındadır. Dünyanın Kökeni Üzerine olarak bilinen metinde, ışığın karanlığa galip geleceği ve karanlığın çözüleceği belirtilmekte, ayrıca herkesin geldiği yere dönmesi gerektiği de eklenmektedir. Yani herkes karanlık dünyayı terk edip ışığın kaynağına ve Pleroma'nın derinliğinde ve sessizliğinde sonsuz dinlenmeye dönmelidir. Philip İncili, gelin ve damadın mistik evlilikte bir araya geldiklerinde birlikteliklerinin tek bir isminin olduğunu ve bunun da dinlenme olduğunu belirtir; geri kalanı ilahi olanın saf tefekküründen başka hiçbir şeyden kaynaklanmaz. Kurtarıcının dediği gibi, “Ey sizler, tüm emekçiler ve yükü ağır olanlar bana gelin, ben de sizi dinlendireceğim” (Matta 11:28, KJV). Ya da Meister Eckhart'ın sözleriyle, Tanrı evdedir ve yürüyüşe çıkanlar biziz. Gnostik kurtuluş, ölüm vadisindeki gezintimize bir son verilmesini ve Pleroma'da dinlenmek için eve dönüşümüzü gerektirir. Nag Hammadi Kütüphanesi'ndeki çeşitli metinler bu dönüş yolculuğunun çeşitli yönlerini vurgulamaktadır. Bunların arasında en önemlisi elbette Gnostik kurtuluşun olmazsa olmazı olan irfan ihtiyacı ve Pleroma'ya dönüştür. Philip İncili cehaletin antitez olduğunu öğretir

--- SAYFA 124 ---

Gnosis'in 123'ü, bütün kötülüklerin anasıdır ve ölüme götürür. Yuhanna 8:32'den alıntı yaparak, "Gerçeği bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kılacaktır" (KJV), Philip cehaletin kölelik, irfanın ise kurtuluş olduğunu ekler. İnsan hakikati bilirse o hakikatin meyvesini bulur ve o hakikatle birleşirse bu doyuma, yani Pleroma'ya dönüşe yol açar. Kurtuluş, Gnostik metinlerde sıklıkla diriliş olarak anılır ve The Treatise on Resurrection'ın girişinde Thomassen (2007), kurtarıcı irfana bağlı olarak Pleroma'nın dirilişinin ve orijinal saflığına geri dönüşünün, manevi özümüzün zaten sahip olduğumuz bir şey olduğunun farkına varılmasını içerdiğini belirtir. Bu geliştirmemiz gereken bir şey değil, farkına varmamız gereken bir şey. Bu bakımdan Gnostik kurtuluş, kurtuluşun kişinin gerçek doğasına uyanmayı içerdiği Tibet Budizmindeki Dzogchen geleneğine bir şekilde benzemektedir. Gnostiklerin durumunda gerçek doğa, kişinin ruhsal özünün ilahi kıvılcım olmasıdır. Biri zaten Pleroma'dadır, Pleroma'dadır ve Pleroma tarafından nüfuz edilmiştir. Bu açıdan bakıldığında yeniden diriliş bir olaydan ziyade ilahi mirasımızın bir geçmişiştir. Bu idrak üzerine, irfana veya aydınlanmaya ulaşıldığında, kişi ilk kez mükemmelliğinin farkına varır. Gnostik, Pleroma'ya dönüşmüş olarak geri döner, ya da şair T. S. Eliot'un ifadesiyle, maddi alemde yapılan bir yolculuğun ardından, kişi Pleroma'ya sanki ilk kezmiş gibi irfanla döner. Bu farkındalığın esası, diğer şeylerin yanı sıra, sözde gerçekliğimizin uzay-zamansal doğasının sadece arkonların aldatmacasının bir parçası olduğunun farkındalığıdır. Ancak Thomassen'e göre Gnostiklerin durumunda bu uyanıştan daha fazlası gerekmektedir. Potansiyel bir Mesih olarak ruh, Pleroma'daki orijinal mükemmelliğin restorasyonunun gerekli bir önkoşulu olarak enkarne olmalı ve dirilişe ulaşmalıdır. Bu nedenle, Gnostik kurtuluşun "hem 'zaten' hem de 'henüz değil'" (ibid., s. 51) yönü vardır. “Zaten” kısmı, içinizde barınan ilahi kıvılcımın mükemmelliğidir. Öte yandan, "henüz değil" kısmı Gnostiklerin çabasını gerektirir ve Diriliş Üzerine İnceleme bize, zaten dirilişimiz olmasına rağmen, ölümlü yanımızın çoktan ölmüş gibi olduğunun farkına varmadan, dünyaya bağlı zombi durumumuzu sanki ölecekmiş gibi sürdürdüğümüzü bildirir. Metin, herkesin bu hapisane dünyasından kaçmanın yollarını denemesi gerektiğini, aksi takdirde yoldan çıkmaya ve cehalet içinde kalmaya devam edeceklerini açıkça ortaya koyuyor. Kurtarıcıya körü körüne inanmak yeterli değildir. Ruhun alıcılığı ve getirdiği kurtarıcı irfan, kişinin kendi çabalarıyla birleştğinde kurtuluşa ulaşmak için gereklidir.

--- SAYFA 125 ---

124 Kurtuluşa, dirilişe ve Pleroma'ya geri dönüşe ulaşmak için Gnostik metinler kişinin öncelikle arkon köle efendileri tarafından insanlığa empoze edilen madde hapishanesinden kaçması gerektiğini öğretir. Silvanus'un Öğretileri, hitap ettiği okuyucuya, dünyanın hiçbir kârı olmayan işlerine sırtını dönerek, karanlığın arkonların kontrolündeki dünyasından kaçmaya hazırlanması için yalvarıyor. Bunun yerine iç hayatını arındırabilmek için dış hayatını da arındırmalıdır. Benzer şekilde, bazılarının gerçek anlamda bir Gnostik metin olmadığını ileri sürebileceği Kurtarıcının Diyaloğu, adından da anlaşılacağı gibi, mürit Matta ile kurtarıcı arasında olduğu varsayılan bir diyalogu anlatır. Matthew neden hemen dinlenmediğimizi soruyor. Başka bir deyişle Pleroma'ya neden hemen dönmüyoruz? Kurtarıcı, ancak bize eşlik edemeyenleri (yani fiziksel bedeni) ve bize yük olan her şeyi arkamızda bıraktığımızda dinleneceğimizi söyler. Gnostiklere göre diriliş bedensel değil, tam tersi, maddi olan her şeyden kaçıştır. Benzer şekilde James'in İlk Vahiyi, "kör düşünceyi, bizi çevreleyen bu et bağına bir kenara atana kadar" kurtulamayacağımızı belirtir (Meyer, 2007, s. 325). İnsan vücuduna da aynı derecede karanlık bir bakış açısı getiren Yakup'un İlk Vahiy'i, çarmıha gerilmeyi tarihsel bir olaydan ziyade ezoterik bir sembolizm olarak görüyor ve dünyevi insan yerine içimizdeki Mesih'in bakış açısından konuşarak, kurtarıcının acı çekmediğini belirtiyor. O, Mesih olarak ne sıkıntı çekti ne de zarar gördü; daha ziyade çarmıha gerilme "yöneticilerin bir figürüne uygulanmıştı ve bu figürün onlar tarafından [yok edilmesi] uygundu" (s. 327). Kurtarıcı, bedenin zayıf olduğunu ve kendisine yazılanı alacağını söyler. İncil'deki şu aforizma, "Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını da Tanrı'ya verin" (Matta 22:21, KJV) bir kez daha aklıma geliyor. Sezar, Kara Demir Hapishanesine başkanlık eden İmparatorluğun imparatoru olan demiurge'nin sembolüdür. Beden arkonlara aittir ve maddenin karanlık efendilerine geri döner, ruh ise Pleroma'ya aittir. Ruh, ruh ve madde arasında çarmıha gerilmiştir ve gideceği yolu seçmek zorundadır. Philip İncili, kötülüğün kökü olarak ifade ettiği şeyin, gizlendiği sürece güçlü kalacağını belirtir. Ancak tanındığında feshedilecektir. Sadece biz onu tanımadığımız için üzerimizde gücü var. Kötülüğün kökü arkonların aldatmacasıdır ve onların üzerimizde gücü var çünkü biz aldatma perdelerinin ardını görememiştir ve maddeye hapsoldüğümüzü fark edememiştir. Bu daha sonra, ışıktan varlıkları hayal ederek irfana ulaşamayacağımızı, yalnızca karanlığı bilinçli hale getirerek ulaşacağımızı öğreten Jung'da da bir yankı bulacaktır.

--- SAYFA 126 ---

125 genellikle bundan kaçınılması nahoş bir durumdur. Gnostik literatürün makul bir analizini yapan herkes için, antik çağın Gnostik papazlarının bu dünyayı yozlaşmış, düşmüş bir yer olarak gördüklerine ve sürüyü buradan çıkarmak istediklerine dair hiçbir şüphe olamaz. Matrix'in sonunda Neo, dünyayı değiştirme isteğimize rağmen Matrix'in bizim kafesimiz olarak kalacağını iddia ediyor. Kafesi değiştiremeyiz; yine de içinde dönüştüğümüz kozamız olabilir; ama özgürleşmek için kendimizi değiştirmeliyiz. Kara Demir Hapishanesi bizi basitçe hapsedebilir ya da rehabilite edebilir. Hapishane değişmeyecek ya da en azından biz değişene kadar. Gandhi'nin meşhur sözlerini tekrarlayarak, değişimin biz olmamız gerekiyor. Jung'un görüşü, değişimin bireyle başlaması gerektiği yönündeydi: "dışarıda" olmuyor, "burada" oluyor. Otoriter Söylem'e göre, yaşam ya da ölüm seçimi herkese sunulmaktadır ve herkes kendisi için seçim yapmalıdır. Bu seçimle ilgili olarak Meyer (2007), okuyucusuna aşağıdakiler de dahil olmak üzere kanonik kutsal yazıların bir dizi benzer pasajına atıfta bulunur: "Doğrusu, doğrusu, size söylüyorum, sözümü duyan ve beni gönderene inanan, sonsuz yaşama sahiptir ve mahkûm edilmeyecektir; ancak ölümden yaşama geçmiştir" (Yuhanna 5:24, KJV). Gnostik terimlerle, kurtarıcının irfan armağanını alan ve bu bilgiyi kurtuluşa ulaşmak için uygulayan kişi, ölümden yaşama geçer. Daha sonra Yuhanna İncili'nde İsa şöyle der: Doğrusu, doğrusu, size derim ki, ben koyunların kapısıyım. Benden önce gelenlerin hepsi hırsızlar ve soygunculardı; ama koyunlar onları duymadı. Ben kapıyım; eğer bir adam içeri girerse, benim aracılığımla kurtulacaktır, girip çıkacak ve otlak bulacaktır. Hırsız, çalmak, öldürmek ve yok etmek için gelmez; ben, onlar yaşama, daha bol yaşama sahip olsunlar diye geldim. (Yuhanna 10:7-10, KJV) Gnostiklere göre bu pasaj, gerçekleşmiş Mesih'in Gnostik sadıklara Pleroma'nın kapısını açtığını belirtir. Hırsızlar ve soyguncular, bizi köleleştiren ve Pleroma'ya dönüş yolunu gizleyen arkonların aldatmacalarıdır. Arhontlar çalmaya, öldürmeye ve yok etmeye gelirler. Aynı şekilde İsa Mesih'in Bilgeliği'nde de kurtarıcı, ölümsüz insanı soyguncuların esaretinden kurtarmak için gelir. Morpheus'un Matrix'te söylediği gibi, Matrix yani aldatıcı, baş hapishane dünyası var olduğu sürece insanlık hiçbir zaman özgür olamayacak. Kırmızı hap mı, mavi hap mı? Ruh Üzerine Tefsir'de seçim yapmanın ilk adımı ve kurtuluşun başlangıcı, hayvan ruhunun "önceki günahından" tövbe etmektir.

--- SAYFA 127 ---

126 fahişelik". Kurtuluş, ruh ruhla yeniden birleştiğinde ve mistik evliliği gelin odasında tamamladığında elde edilir. Bu, ölümden diriliş, madde dünyasındaki esaretten kurtuluş ve Pleroma'ya dönüştür. Ruh Üzerine Tefsir aynı zamanda Luka 14:26'ya da atıfta bulunur - ki bu, kişinin kendi hayatından nefret etmezse, kurtarıcının öğrencisi olamayacağını belirtir ve kişinin yalnızca nefret etmekle kalmayıp, aynı zamanda da nefret etmesi gerektiğini belirtir. kişinin kendi hayatından nefret etmesi gerekir, ancak kurtarıcıyı takip etmek için kişinin kendi ruhundan nefret etmesi gerekir. Bahsedilen ruh, Pleroma'nın yaşayan ruhu değil, arkonların hayvan ruhudur. Gnostik, bu dünyevi esaret hayatından vazgeçmeli ve onun hayvan ruhundan "nefret etmelidir". İnsan ruhunun kaderiyle ilgili olarak Gnostikler, tüm ruhların kurtarılamayacağına inanıyordu. kurtarılacak ve Pleroma'ya geri dönecektir. Kurtarıcı, yalnızca Yaşam Ruh'u'nun indiği kişilerin kurtarılabileceğini söyler. Yaşam Ruh'u olmadan bir birey ayağa kalkamaz bile; bu, Smith'in (2008) işaret ettiği gibi, ruhun kendisini maddi varoluş düzlüğünün üzerine çıkaramayacağını öne sürer. Kendilerinden "kötülüğü uzaklaştıran" ve arkonların sahte ruhu tarafından saptırılmaktan kaçınan bu dünya, sonsuz yaşamı miras alacaktır. Öte yandan, sahte ruhun güçlendiği ruhlar, bir kez daha maddenin prangaları tarafından yüklenecek, dünyanın kötülüğüne geri atılacak ve arkonların ördüğü aldatma perdesi tarafından bir kez daha kör edilecek. Bu ruhlar, bedeni terk ettiklerinde, bedenlerini terk edecekler. Reenkarnasyon kavramını benimseyen John'un Gizli Kitabı, ruhun aldatma perdesini kaldıran ve çabalarıyla mükemmelliği gerçekleştirip kurtarılan ve Pleroma'daki ebedi huzur durumuna dönene kadar bu dünyaya yeniden doğuş döngüsünün devam ettiğini öğretir. Gnostik gelenek reenkarnasyon öğretisini doğrular ve bu, Gnostik literatürün birçok yerinde bu, Gnostik'in aşırı derecede ilgilenmesi gereken bir şey gibi görünmüyor. Bu mevcut enkarnasyondayken Gnostik'in görevi maddi dünyadan kaçmak ve Pleroma'ya geri dönmektir, ardından muhatap John, gerçek bilgiyi elde eden ancak daha sonra ondan uzaklaşan ruhların kaderini sorar. Affedildiler ama ebedi tehlike altındalar

--- SAYFA 128 ---

127 lanete (Markos İncili, 3:29, KJV), kurtarıcı, onların “sefaletin gittiği” (Meyer, 2007, s. 129) ve tövbenin imkansız olduğu bir yere götürüleceklerini söyler. Orada “ruha küfredenler ebediyen azap görecek ve cezalandırılacak” (s. 129) kadar tutulacaklar. Benzer şekilde, Philip'in İncili, kendi istekleri dışında köleleştirilen insanların özgür bırakılabileceğini öğretir; ancak efendileri tarafından azat edilenler ve daha sonra ruhlarını köleliğe geri satanlar bir daha asla özgürleşemezler. Öte yandan içimizdeki ilahi kıvılcımın, ruhun kaderine bakıldığında Pleroma'ya dönecektir. Gerçekte hiçbir zaman ayrılmadı çünkü o Pleroma'ydı. Bize Pleroma'dan olmadığımız ve ondan ayrı olduğumuz yanılsamasını veren şey yalnızca arkonların aldatma perdesidir. Tanrı evde, yürüyüşe çıkan ve yol boyunca Dante'nin karanlık ormanında kaybolan biziz. Gnostik soteriolojinin bir başka özelliği de aşkın ışık alemine ulaşmak için bir dizi düzlemde geçmeyi içermesi fikridir. Bu uçakların arkonlar tarafından kontrol edildiği düşünülür ve hevesli Gnostik, Gnostik'in çabalarını engellemek ve onu alt alemlerde köle olarak tutmak için ellerinden geleni yapacak olan arkonların yanından dikkatli bir şekilde geçmelidir. Gnostik gelenekte Pleroma "daha yüksek", arkonların düşmüş dünyası ise "aşağı" kabul edilir. Ancak “yükseliş” mecazi olarak görülmeli ve yukarıya doğru bir hareket olarak düşünülmemelidir. Bunu şuurun genişlemesi ve irfanın artması olarak değerlendirmek gerekir. Turner (2001), Seth mezhebine atfedilen Gnostik metinlerde soteriolojinin iki modelini tanımlar. İnış modeli olarak adlandırdığı ilki, Pleroma'dan marifetle inen kurtarıcıyı içerir. Kurtarıcının yukarıdan yaptığı bu şefaate önceki bölümde ele alınmıştı. İkincisi, yükseliş modeli, Turner tarafından tefekkürle yükselişle elde edilen marifet olarak tanımlanır. Birincisi, Gnostik'in kurtarıcıya açık olmasını ve lütf yoluyla bir hediye olarak irfanı almasını gerektirir. İkincisinin üzerinde çalışılması ve Gnostik'in kendi çabalarıyla elde edilmesi gerekir. Yükseliş modelinin temasını detaylandıran metinler, kurtuluşu, bir dizi iç düzlem boyunca vizyoner bir yükselişi içeren derin düşünceli bir yolculuk olarak sunar. Süreç, yükseliş yolunun kaynaktan orijinal inışın tersi olduğu bir kendini gerçekleştirme sürecidir. Bu, Pleroma'dan yayılma sürecinin geri alınmasını gerektirir ve en yüksek aşkın aleme geri dönüş ve orada bir çözülmeyle sonuçlanır. Tipik olarak bu iç düzlemler, her biri şu şekilde karakterize edilen gezegenlere karşılık gelir:

--- SAYFA 129 ---

Gnostik adaylarına temsil ettiği 128 eşsiz zorluk. Bu zorluklar, arkonların Gnostik ruhu gölgeler dünyasında sıkışıp tutmaya yönelik girişimlerinden başka bir şey değildir. Turner, bu vizyoner yükselişlerin, irfanın tüm mistik deneyimlerin anası sırasında kazanıldığı tek seferlik olaylar olmadığını öne sürüyor - ama bunu göz ardı etmeyelim - daha ziyade, onları, Gnostik'in yaşamı boyunca, beden ölümünün ardından ruhun yapacağı nihai yükselişin önceden tadına varan kısa olaylar olarak görüyor. Bu fikir Fransız yazar ve şair René Daumal (1908-1944) tarafından çok güzel bir şekilde ifade edilmiştir: Sonsuza kadar zirvede kalamazsınız; tekrar aşağı inmek zorundasın. Öyleyse neden ilk etapta zahmet edesiniz ki? Sadece şu: Yukarıda olan aşağıdakini bilir, ama aşağıda olan yukarıdakini bilmez. İnsan tırmanıyor, görüyor. İnsan iner, artık görmez ama görmüştür. Aşağı bölgelerde, yukarıda gördüklerini anımsayarak hareket etme sanatı vardır. İnsan artık göremediğinde, en azından hâlâ bilebilir. (2017) Daha yüksek seviyelere ulaşmak için pek çok girişimin ve saatlerce pratik yapılmasının gerektiği, gittikçe zorlaşan çok sayıda seviyeye sahip bilgisayar oyunlarından biri gibi, irfana ulaşmak da hiç şüphesiz, bir ömür boyu süren adanmış uygulama boyunca artan kazanımlar sürecidir. Tanrı'nın olanı Tanrı'ya sunmak için dağa yapılan her kısmi yolculuktan sonra, Gnostik uygulayıcı biraz daha marifetle dünyaya geri döner ve beden sınırları nedeniyle zorunluluktan dolayı zirvedeki bir sonraki girişime hazırlanırken Sezar'a teslim olma görevine döner. Budistlerin deyimiyle: Aydınlanmadan önce odun kesip su taşıyın; aydınlandıktan sonra odun kes ve su taşı. Gnostik soteriolojinin çok önemli bir bileşeni ve hem Jung'un irfanı hem de psikolojisi üzerinde özellikle derin bir etkiye sahip olan bir bileşen, hem a) karşıtları uzlaştırma, hem de b) Gnostikler söz konusu olduğunda, Pleroma'daki karşıtların nihai çözümünü gerçekleştirme ihtiyacıdır. Thomas İncili, eğer kişi bütünse ışıkla dolacağını, eğer bölünmüşse karanlıkla dolacağını öğretir. Başka bir deyişle zıtlıklar bütünleştirildiğinde, gelin ve damat mistik evliliklerini gerdek odasında tamamladığında kişi Pleroma'nın ışığıyla dolacaktır. Öte yandan zıtlıklar farklılaştığı ve gelin nişanlısını bırakıp fahişeliğe devam ettiği sürece insan dünyanın karanlığına mahkum olmaya devam eder. Bunlar Gnostik gelenekteki temel ayrımlardır: Pleroma ışıkla karakterize edilir

--- SAYFA 130 ---

129 ve bütünlük; bu dünya bölünme ve karanlıkla karakterizedir. İsa Mesih'in Bilgeliği, başlangıçta olduğu gibi iki kişinin bir olabilmesi için ruhla birleşmenin gerekliliğinden söz eder. Thomas İncili konuyu daha da detaylandırıyor ve Pleroma'ya ancak ikisi bir olduğunda, iç dış gibi, dış da iç gibi yapıldığında, üst ve alt uzlaşıncı, erkek ve dişi yeniden tek bir varlıkta birleşip cinsiyet farklılığı ortadan kalktığına geri döneceğini iddia ediyor. O zaman ve ancak o zaman Gnostik Pleroma'nın ışığını görecektir. Meyer (2007) kanonik kutsal metinlerden alınan aşağıdaki pasajla yakın bir örtüşmeye dikkat çeker: Çünkü birçoğunuz Mesih'e vaftiz oldunuz ve Mesih'i giydiniz. Ne Yahudi ne de Yunan vardır, ne köle ne de özgür vardır, ne erkek ne de kadın vardır; çünkü hepiniz Mesih İsa'da birsiniz. (Galatyalılar 3:27-28, KJV)

Erkek/dişi kutupluluğunun dengelenmesi ve nihai olarak çözülmesi, Hintli mistik Ramakrishna (1836-1886) tarafından da ele alınmıştır. Hinduizm'deki nihai erkek tanrısallık olan Brahman'a ve ilahi dişillığın yaratıcı gücü olan Shakti'ye atıfta bulunularak, Ramakrishna'nın Brahman'ın Shakti ve Shakti'nin de Brahman olduğunu ilan ettiği söylenir. Bunlar ayrı değil, aynı Mutlak'ın biri erkek, diğeri dişi olmak üzere iki yönü olarak düşünülmelidir. Üçlü Risale ayrıca Pleroma'nın ilkel birliğine dönüşün karşıtların dengelenmesine dayandığını belirtir. Dönüş, başlangıç gibi, ne erkek ne dişinin, ne köleliğin ne özgürlüğün, ne ölümsüz varlığın ne de ölümlü varlığın olmadığı üniterdir. Var olan tek şey, bu özel metinde İsa figürüyle sembolize edilen, birbirini iptal edecek şekilde karşıtların mükemmel dengesidir. Pleroma'nın bir dinlenme durumu olarak tanımına daha önce değinmiştik ve bu durum, tüm syzygies'leri mükemmel bir uyumlu denge halinde, hareket yok, titreşim yok, ses yok, sadece sessizlik içinde içeriyor. Eckhart'ın ifade ettiği gibi, tüm evrende sessizlik kadar Tanrı'ya benzeyen hiçbir şey yoktur. Başka bir yerde Eckhart, Tanrılığı hiçbir şeyin ağırlığının taşımadığı, endişelerden ve onu dünyaya bağlayan bağlardan arınmış, her türlü bencillikten arınmış, ancak Tanrılık ile bütünüyle birleşmiş ve her türlü ayrı benlik kavramına karşı ölü biri olarak düşünen sessiz zihni tanımladı. * * *

--- SAYFA 131 ---

130 İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma bir telsiz operatörü Alman meslektaşıyla tartışıyor. "Biz" (muhtemelen İngilizler) Alman'ın kardeşini savaş esiri olarak tutuyor gibi görünüyor. Bunu fark ettiğimde, Alman telsiz operatörüyle konuşmayı devralıyorum ve bir esir takası ayarlıyorum. İçimizden biri, kardeşi karşılığında esir tutuluyor. Takas, taraflarımızın ön cepheleleri arasında tarafsız bir zeminde gerçekleşiyor. Konuşmanın sonunda Alman telsiz operatörüyle buluşup el sıkışmak istiyorum. Ona, savaş bittiğinde ve barış sağlandığında onunla Almanya'da buluşacağımı, birlikte satranç oynayacağımızı, bira içeceğimizi ve gün batımını izleyeceğimizi söylüyorum. (Yazarın rüya günlüğü, Kasım 2016) Bu rüya büyük ölçüde kendi adına konuşuyor ve çok az yoruma ihtiyaç var. Bu, Philip'in İncili'ndeki ışığın ve karanlığın, yaşam ve ölümün, sol ve sağın ayrılamayan kardeşler olduğunu öğreten pasajın açıkça bir tekrarıdır. Sonuç olarak, iyi iyi değildir, kötü kötü değildir, yaşam yaşam değildir ve ölüm ölüm değildir. Her çift, altta yatan bir birliğin farklılaşmış tamamlayıcı kutuplarını içerir. Sonuçta, batan güneş tarafından sembolik olarak temsil edilen her bir karşıtlık çifti yeniden birlik içinde çözülecektir. Zıt kutupların birlik içinde erimesi kavramı, Alman radyo operatörü ve erkek kardeşinin yeniden bir araya gelmesiyle sembolize ediliyor. Başka bir yerde Philip İncili, Adem ile Havva'nın birleştiğinde ölümün olmadığını açıkça ortaya koyuyor. Ancak ayrıldıklarında ölüm ortaya çıktı ve ancak yeniden birleştiklerinde ölüm sona erecek. Başka bir deyişle, ancak ilkel sinji, madde düzleminde karşıt kutuplara farklılaştığında, erkek ve dişi ayrıldığında ölüm geldi. Paradoksal olarak, zıtlıklarda olduğu gibi, zıtlıkların farklılaşması sadece yaşam için gerekli olan enerji potansiyelini yaratmakla kalmadı, aynı farklılaşma aynı zamanda ölümü de başlattı. Yaşam ve ölüm kardeşler ve Gnostiklerin karakteristik bir şekilde bunu ters yüz etmeleri gerekir: Bu dünyaya doğmak ölümdür; Bu dünyadan kaçmak ve Pleroma'ya dönmek hayattır. Rüya aynı zamanda Jung psikolojisine göre psişedeki karşıtlıkların nasıl uzlaştırıldığını da sembolize eder. Psişenin, sürekli olarak psişik dengeyi arayan kendi kendini düzenleyen bir sistem olduğu yönündeki görüşü göz önüne alındığında Jung, her türlü abartılı bilinçli tutumun, eşit ve zıt bir bilinçdışı karşı konumla telafi edileceğine inanıyordu. Zıtlıklar olarak, bilinçli ve bilinçsiz tutumlar temel bir birliğin iki kutbudur ve bunların uzlaşması ve bütünleşmesi, bilincin kutupların ayrılığını aşan ve onların doğasında var olan birliğini gerçekleştirecek bir düzeye yükseltilmesini içerir. Jung'a göre bu

--- SAYFA 132 ---

Ego (yani bilinçli tutum) ile bilinçdışı karşı konum arasında, her iki konuma da gereken önemin verildiği ve her türlü doğru/yanlış değerlendirme kavramının askıya alındığı diyalektik bir alışveriş (Alman telsiz operatörüyle iletişimle sembolize edilen) yoluyla elde edilir. İki karşıt konum, Jung'un psişe içinde enerji gerilimi olarak tanımladığı şeyi yaratacaktır. Eğer kişi, bilinçli ve bilinçdışı tutumlar arasında süregelen diyalog sırasında karşıtların bu gerilimini koruyabilirse, karşıtların doğasında var olan birliğini somutlaştıran, iki karşıtlığı aşan üçüncü bir konum ortaya çıkacaktır. Bu üçüncü konum, bir kez daha telafi edici denge arayan bilinçdışının başka bir karşı konumla yanıt verdiği yeni bilinçli tutum haline gelir. Diyalektik alışveriş yeniden başlar ve muhtemelen sonsuza kadar veya kişi idealize edilmiş ancak pratikte ulaşılamaz olan tam psişik bütünleşme hedefine ulaşana kadar tekrarlanır. Jung, bu süreci ve sonuçta ortaya çıkan üçüncü konumu "aşkın işlev" olarak adlandırdı (1957b) ve bunu başarmak için geliştirdiği yöntem, aktif hayal gücüyü (yukarıya bakın). Rüya, İngilizlerin Nazilerle savaş halindeyken sembolize ettiği, iyiye karşı kötünün arketipsel savaşındaki karşıt konumların aşılması ve iyinin iyi olmadığı ve kötünün kötü olmadığı temelindeki birliği tanıyan daha yüksek bir bilinç düzeyine ulaşılması gerektiğini öne sürüyor. Ayrıca satranç sembolizmi, beyaz ve siyah taşlarla simgelenen aydınlık ve karanlığın çatışmasını bir oyun olarak yeniden çerçeveleştiriyor. Bu acı bir ilaçtır ve Dünya hapishanesinde her gün ortaya çıkan dehşet karşısında bununla uzlaşmak zordur. Belki iyi ve kötü çözüldüğünde ve dualite aşıldığında, daha yüksek bir bilinç seviyesinden aşağıya bakabilir ve insan deneyimindeki ışık ile karanlığın mücadelesini bir oyun olarak görebiliriz. Oyundaki bir piyonun bakış açısından bunu yapmak zordur. Ancak PKD'ye göre biz arkonlar, arkonlar da biziz ve savaş bittiğinde umarım arkonik gölgelerimizle bir bira paylaşabiliriz. Onların oyunu oynama şeklini beğenmemize gerek yok ama eninde sonunda güneş batmadan onları sevmeyi öğrenmemiz gerekiyor. Bu belki de en acı ilaçtır; içindeki karanlığı sevmek. * * * Nag Hammadi Kütüphanesi'nin Gnostik metinlerine, ılımlıdan şiddetliye kadar şu ya da bu düzeyde bir çilecilik hakimdir. Thomas İncili oruç tutmayanların

--- SAYFA 133 ---

132 dünya Cennetin Krallığını bulamayacak. Oruç, yalnızca yiyecek ve içecekten uzak durmak anlamına gelmez -her ne kadar bu bir dereceye kadar gerekli olsa da-, maddenin prangalarından, aklın ve bedenın tutkularından, bizi gölgeler dünyasına bağlayan her şeyden kurtulmak anlamına gelir. Gnostik geleneğe göre bu, geçici veya kalıcı olarak cinsel kısıtlamayı veya cinsel ilişkiden uzak durmayı içerir. Gerçeğin Tanıklığı'nda, kurtarıcının Ürdün Nehri yoluyla Pleroma'dan indiği, nehrin hemen kendi üzerine döndüğü ve "bedensel üreme egemenliğine" son verdiği öğretilir (s. 617). Tanıklık, Ürdün Nehri'ne yapılan göndermenin, fiziksel beden ve duyu zevkleri için ezoterik bir sembolizm olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Özellikle Ürdün Nehri'nin suları cinsel ilişki arzusunı ifade eder. Metin, yalnızca dünyevi şeylerden tamamen vazgeçen ve tutkuları bastıran birinin Tanrı'nın hakikatini anlayabileceği şeklinde devam ediyor. Philip İncili, cinsel ifadesi de dahil olmak üzere evliliğin büyük gizemini kabul eder. O olmasaydı, dünya, dünya için var olamazdı, en azından insanlığın deneyimlediği gibi, doğası gereği insanlara bağımlıdır ve insanlar evlilik (ve tipik olarak bunun sonucunda ortaya çıkan üreme) olmadan var olamazlar. Ancak metin, bundan daha üstün bir alemde gerçekleşen mistik evliliğin saf ilişkisinin gücünün, Dünya'daki imajında, yani cinsel evlilikte kirlendiği konusunda uyarıyor. Philip, cinsel arzusunun şehvetiyle körüklenen, kusurun evliliği olarak adlandırılan şey ile iradenin yönlendirdiği saf düşüncelerin yönlendirdiği metafizik birliğin lekesiz evliliği arasında net bir ayrım yapıyor. Kirliliğin evliliği karanlıkla ve tutkuların ateşinin bir an titreştiği ve sonra hızla söndüğü geceyle ilişkilendirilir. Öte yandan, kusursuz evliliğin özelliği gün ve kutsal ışıktır ve ne gün ne de onun ışığı asla batmaz. Üstelik yalnızca mistik evlilik ayinini gerçekleştiren kişi kutsal ışığı alacaktır ve bu alemde alınmazsa başka hiçbir yerde alınamaz. Ruh Üzerine Tefsir aynı zamanda gelin odasındaki ruh ve nefsin mistik birliği ile bedenın evliliği arasında da aynı keskin karşıtlığı ortaya koyar. Cinsellik hakkındaki Gnostik öğretiler elbette son derece popüler değildir ve şaşırtıcı olmayan bir şekilde, Gnostik metinler üzerine yapılan yorumlar, eğer gerçekten de ona herhangi bir atıfta bulunurlarsa, öğretilerin bu yönünü göz ardı etme eğilimindedirler. Nag Hammadi Kütüphanesi'nin cinsellik hakkında söyledikleri de dahil olmak üzere öğretilerini yalnızca Gnostiklerin "dışsal" öğretileri olarak göz ardı etmek isteyebilecek bazıları var ve gerçek, "içsel" olanın bu öğretiler olduğunu iddia edebilirler.

--- SAYFA 134 ---

133 öğreti seçilmiş ve az sayıda başlatılmış kişiye ayrılmıştı. Tabii ki, böyle bir iddiada bulunan kişinin aydınlanmış az sayıdaki kişiden biri olduğu ima ediliyor. Evet, örneğin kanonik kutsal metinlerde bile gizli öğretilerden sıklıkla bahsedilir ve onlara şöyle dedi: "Size Tanrı'nın Krallığının gizemini bilmek verildi, ama dışarıda olanlara tüm bunlar benzetmelerle yapılıyor ki, görebilsinler ve algılasınlar; ve duyduklarında duysunlar ama anlamasınlar; öyle ki, herhangi bir zamanda din değiştirsinler ve günahları bağışlansın." (Markos 4:11-12, KJV) Bu tür iddialara veya Gnostikleri eleştirenlerin suçlamalarına rağmen -ki bu iddialara biraz şüpheyile yaklaşılmalıdır- eğer Gnostik geleneği anlamak istiyorsak, Gnostik metinleri görüldüğü gibi kabul etmekten başka makul bir başvuru yolumuz yoktur. Gnostik okullar, bir kazananın açıkladığı gibi Hristiyan at yarışının yapıldığı ve bir kontrol aracı olarak kurumsallaşmış bir Kilise'nin kurulduğu MS ikinci ve dördüncü yüzyıllar arasında varlığını sürdürüyordu. Bu süre zarfında, Irenaeus, Hippolytus, Tertullian, Clement ve Origen gibi Kilise sapkın bilimciler, yarıştaki diğer tüm atların, özellikle de ilahi olana bir Kilise'nin aracı olarak ihtiyaç duymadan doğrudan iç deneyim yoluyla erişilebileceğini iddia eden Gnostiklerin öğretilerini kınamaya ve bastırmaya başladılar. Kilise gündeminin ışığında bakıldığında, sapkınlık bilimcilerin Gnostiklere karşı sert saldırılarının sorgulanabilir olduğu kabul edilmelidir. (Kişisel olarak, teolojinin küçük bir noktasında kendileriyle aynı fikirde olmadıkları için başkalarını tehlikeye atmaktan çekinmeyenleri fazla ciddiye almaktan çekiniyorum - gerçi bu hiçbir zaman teolojiyle ilgili değildi, kontrole ilgiliydi.) Gizli bir iç öğretinin iddiaları çürütülemeyeceği için, bu tür iddialar karşısında belirli bir ölçüde dikkatli olunması gerekir. Belki de gerçek gizli öğretiler içimizde bulunanlardır. Jung, dışarıya bakan kişinin hayalperest olduğunu, kurtuluş için içeriye bakan kişinin ise uyandığını iddia etmiştir. "Dua ederken dolabınıza girin ve kapınızı kapattığınızda gizli olan [Tanrınıza] dua edin" (Matta 6:6, KJV). Gnostiklerin cinsellik hakkındaki öğretilerinin bariz bir şekilde reddedilmesi o mavi hap anlarından biri olabilir. Mavi hapi alabilir, yatağında uyanabilir ve arkonların inanmanı istediği şeye inanabilirsin. * * *

--- SAYFA 135 ---

134 Gnostik gelenekte Gnostik ruhun nihai varış noktasının Pleroma'ya dönüş olduğuna şüphe yoktur, Yedi Vaaz'daki nihai varış noktası ise oldukça farklıdır. Aslında bazı açılardan Gnostik ve Jung eskatolojileri karşıt görüşlere sahiptir. Jung, yaşamının çok geç dönemlerinde yazdığı anıları, Anılar, Düşler, Yansımalar'da (1962) ölümden sonra ne olacağına dair spekülasyonlar yapmış olsa da, kamusal psikolojik çalışmalarında, fiziksel beden ölümünden sonra ruhun kaderi hakkında ifadelerden kaçındı. Örneğin, "'Tibet'in Ölüler Kitabı' Üzerine Psikolojik Yorum" (1957) adlı eserinde, "bireysel ruhun ölümden sonra varlığını sürdürmesi olasılıkları hakkında son derece az şey bildiğimizi, o kadar az şey bildiğimizi, hatta herhangi birinin bu konuda herhangi bir şeyi nasıl kanıtlayabileceğini bile tasavvur edemeyeceğimizi" iddia etmiştir. Böyle bir kanıt, Tanrı'nın kanıtı kadar imkansızdır (s. 67). Bununla birlikte, Gnostik vizyonu olan Yedi Vaaz'da Jung, bireyin Gnostiklerden etkilendiği iddia edilen müzisyen David Bowie'nin deyimiyle, beden ölümünden sonra ruh dinlenmeye çekilir. Ancak o bizi karşılamaya gelmek yerine gidip onunla tanışırız. Jung'a göre her birey için bir yıldız vardır ve bu kişisel yıldız hem bireyin tanrısıdır. Jung, bu dünyayı, Abraxas'ın yönettiği, hiçliğin karanlık, dondurucu nemi ile yıldızın yaratıcı gücünün sonsuz güneş ışığı olarak karşılaştırır. Bireyin ölüm anında uzaktaki yıldız olan uzun yolculuğunu tamamlamasını hiçbir şey engellemez, yeter ki bakışlarını Jung'un Abraxas'ın ateşli gösterisi olarak tanımladığı şeyden (2009) başka bir deyişle, yalnızca karşıtların çekimine kapılmak bireyi ulaşmaktan alıkoyabilir. Yıldızdaki son dinlenme. Antik Gnostikler için görev, Pleroma'nın ilk çağların ortaya çıkışından önceki orijinal durumuna geri dönmektir; oysa Jung'un gnosis'inde görev, orijinal kaynaktan çok uzak bir hedef olan yıldızları hedeflemektir. Jung'un Yedi Vaaz'daki eskatolojik yıldız tanrısı, bir dereceye kadar bireyin nihai kaderi sorununu "dışarıda" bir yere itiyor gibi görünüyor. Adil olmak gerekirse, Yedi Vaaz bununla gerçekten yeterince ilgilenmiyor.

--- SAYFA 136 ---

135 Bu kitabı, kendi iç dünyasını gerçekten ciddi bir şekilde keşfetmeye henüz başladığı orta yaşlarında yazmıştı. Hâlâ bilinçdışıyla yüzleşmenin sancıları içindeydi ve şüphesiz tam anlamıyla bireyselleşme aşamasına ulaşamamıştı. Belki de psiko-spiritüel gelişimin nihai hedefine ulaşamamış ve sadece bu deneyimi yaşamamış olduğundan -belli ki ölüm sonrası durumu deneyimlememişti- bireysel eskatolojiyi Gnostik vizyonunun tamamıyla üzerinde çalışılmış, entegre bir yönü olarak birleştirme konusunda yeterli hissetmedi ve yalnızca kısa, spekülâtif yorumlara yer verdi. Bunun entelektüel dürüstlüğü nedeniyle takdir edilmesi gerekir, ancak Yedi Vaaz'daki yıldız tanrısı finali hala bir şekilde tatmin edici değil. Belki de bu, Yedi Vaaz'daki vurgunun neden metafizik bir odak noktasından psikolojik bir odak noktasına çok hızlı bir şekilde kaydığını ve bu nedenle, açıklanan şeyin kozmolojik bir süreç değil, bilincin doğuşu olduğunu açıklamaktadır. Kısacası, Jung'un Gnostik vizyonu ve özellikle de büyük ölçüde birincisine dayanan psikolojisi, nihai amaç açısından eski Gnostiklerle çelişmektedir. Gnostiklere göre yanlışlıkla yaratılan bu dünya, insanlığın kaçması gereken bir hapishane olarak görülüyordu. Bizim rızamız olmadan bu dünyaya (iniş) atıldığımızı ve arkonların aldatmacasıyla hapsedildiğimizi sandılar. Biz hiçbir şekilde dünyayı kurtarmak veya dönüştürmek için burada değiliz. Görevimiz basitçe kendimizi kurtarmak ve kaynağa (yükseliş) geri dönmektir. Bu, yukarıda tartışılan Gnostik soteriolojinin iniş/yükseliş modelidir (Şekil 17). Şekil 17. Gnostiklerin Pleroma'sına dönüş. Öte yandan, yükseliş yolunun önceki aşamaların adımlarını takip ettiği Gnostik eskatolojinin çift yönlü modelinin aksine.

--- SAYFA 137 ---

Jung, bilinçsiz bir Tanrılıktan tam olarak farkına varılmış bir Benliğe doğru doğrusal bir psiko-spiritüel gelişimsel yolculuk tasavvur etti. Jung'un bireye ilişkin Gnostik eskatolojisi, 1) Tanrılık'ta birbirini iptal eden farklılaşmamış karşıtlıklar (Pleroma), 2) hayata kıvılcım veren ve dünyanın var olmasına izin veren farklılaşmış karşıtlıklar durumu, 3) tüm karşıtların uzlaştığı, bütünleştiği ve nihai olarak birleştiği son duruma (Benlik) doğru üçlü doğrusal bir yörünge içerir. Bununla birlikte, ilk ve son durum arasındaki önemli fark, karşıtların birbirine karışıp dönüşte birbirini iptal etmesinden ziyade, son durumun, karşıtların en azından bir dereceye kadar farklılaşmayı korudukları uyumlu dengesinden olmasıdır. (İlk kitabım için bu fikri araştırırken, tamamen bütünleşmiş ama farklılaşmış zıtlıklar fikrinin, yanak yanağa tango yapan bir erkek ve bir kadın tarafından sembolize edildiği bir rüya gördüm. İki uyumlu zıtlık, mükemmel bir şekilde senkronize edilmiş, ancak yalnızca bir dans.) Sonuç olarak, Gnostik metinlerde aynı derecede vurguya sahip olmayan Jung'cu Gnostik soteriolojinin tanımlayıcı özelliği, bir büyüme ihtiyacıdır. Bu hayattaki bilinç. Gnostiklere göre biz, metaforik olarak, bizi madde dünyasına hapseden arkhonların ördüğü cehalet perdesinin kurbanı olan bir avuç sarhoş, uyurgezer zombiden başka bir şey değiliz. Açık sözlülüğe yabancı olmayan Jung, düşmüş halimiz konusunda biraz daha ihtiyatlı davrandı ve insanlığın en büyük günahının bilinçsizlik olduğunu belirtti. Dolayısıyla Jung'un psikolojisini doğrudan etkileyecek Gnostik vizyonunda kurtuluşun anahtarı daha bilinçli olmaktır. Gnostik sistemlerde, insanlığı hapseden arkonlar, etkileri çok kötü olsa da, o kadar da kötü olarak görülmemelidir; daha ziyade cahil ve çok sınırlı, duygusuz, robotik bilince sahip kişiler olarak görülmelidirler. Sonuç olarak, kurtuluşa ulaşmanın anahtarı kötülüğün üstesinden gelmekten ziyade daha bilinçli olmaktır ve bilinci artırma arayışı kesinlikle Jung'un irfanının soteriolojik yönlerinin aldığı yöndür. Bununla birlikte Gnostikler için irfan bir amaca giden araçtı ve bu amaç kaçıştı; Jung için ise genişletilmiş bilinç açısından irfan birçok açıdan hem araç hem de amacın kendisiydi. Gnostiklere göre Pleroma'ya dönüş, karşıtların orijinal, farklılaşmamış durumlarına geri dönmelerini içeriyordu. Ancak Jung için bu çözülme büyük bir tehlike teşkil ediyordu ve bilinçsizliğin günahıydı, hiçliğe ve yokluğa geri çekilmeydi.

--- SAYFA 138 ---

137 diğer bir deyişle ölüm. Yukarıda belirtildiği gibi Jung'a göre hayat farklılaşmaya bağlıdır. Farklılaşma olmaz, yaşam olmaz ve yaşam olmadan bilinçte gelişme olamaz. Bilinç karşıtların farklılaşmasını gerektirir, bilinçteki gelişme ise karşıtların uzlaşmasını ve bütünleşmesini gerektirir. Zıtların farklılaşması insanlığı bilinçsizlikten kurtarır. Ancak Jung'a göre insanlığın tüm sorunları, hem kişisel hem de kolektif ruhtaki karşıtların bölünmesinden kaynaklanmaktadır. Farklılaşan zıtlıkların uzlaşıp bütünleşmesi, insanlığı hayattan kurtaran şeydir. Jung'un irfanında herhangi bir geri dönüş kavramı varsa, bu, Pleroma'nın orijinal hiçliğinden, yaratılışın farklılaşmış karşıtları aracılığıyla, Pleroma'nın doluluğuna geri dönüş olacaktır (Şekil 18). Gerçekten de Jung, her bireyin ölümden sonra gittiği yıldızla kendi bireysel pleroması olarak atıfta bulunur. Alternatif olarak Jung'un Gnostik sistemindeki amaç, bilinçsiz bir Tanrıktan tam bilinçli bir Tanrı'nın farkına varılmasına giden yolculuğun tamamlanmasıdır. Şekil 18. Jung'un Gnostik sisteminde geri dönüş. Jung'un Gnostik sisteminde psikolojik büyümeye yapılan vurgu göz önüne alındığında, kurtuluş mücadelesi asırlar boyu arkonlarla karşı karşıya gelmez; bizi kurtaracak psişik faktörlere, bizi mahkum edecek psişik faktörlerin karşı çıktığı bilinçdışında meydana gelir. Karşıt psişik güçlerin bu savaşı, Matrix'te sembolik olarak Neo ile Ajan Smith arasında yeraltında (ya da metroda), başka bir deyişle bilinçdışında başlayan son hesaplaşmada tasvir ediliyor. Çatışmalarının sonunda Neo, Ajan Smith'e doğru hücum eder ve ona atlar; ancak çarpışma yok, bunun yerine Neo birleşiyor

--- SAYFA 139 ---

138, sanki bir su havuzuna dalıyormuş gibi Ajan Smith'e doğru. Ajan Smith bir kabuk gibi parçalanmadan ve içinden yeni bir Neo'nun doğmasından önce, aralarında bir kargaşa başlar. Jung'un terimleriyle, yaratıcı ego ölür ve Benlik, bilincin ışığına doğar. Jung, Benliğin deneyiminin ego için her zaman bir yenilgi olduğunu söyledi. Gnostik terimlerle su havuzu, insan varoluşunun çatışmasının meydana geldiği gökkubbenin altındaki suları temsil eder. Philip'in İncili'ndeki aydınlık ve karanlık kardeşler gibi, Neo ve Ajan Smith de sonunda birbirlerine karışıyorlar. Ajan Smith boş bir kabuk gibi parçalanıyor ve arkonların dünyasının boş, sahte olduğunu, bir illüzyondan başka bir şey olmadığını ve geriye yalnızca ışığın kaldığını gösteriyor. * * * PKD'nin "dinleyen dünyaya mesajı" (2008, s. 246) hayatlarımız dengede olduğu için uykumuzdan uyanmamız ve irfana uyanmamız içindi. Antik Gnostikler gibi -ve kendi tarzında Jung- PKD, irfanın kurtuluşun temel faktörü olduğu ve o olmadan kurtuluşun mümkün olmadığı konusunda ısrar etti. Evrenin bilgidan olduğu yönündeki görüşü göz önüne alındığında, yalnızca bilginin, Gnostiklerin aradığı irfanın bizi kurtarabileceği sonucuna vardı: "Kurtuluşa giden başka bir yol yoktur" (2001, s. 265, vurgu eklenmiştir). Bununla birlikte, PKD'nin görüşüne göre irfanın önemli bir yönü, irfanı elde etme sürecinin asla sahip olmadığımız bir şeyin edinilmesi değil, aslında anamnez eylemi (yani unutkanlığın kaybı), başka bir deyişle kim olduğumuzu ve nereden geldiğimizi hatırlamasıdır. İhtiyacımız olan bilginin burada örtülü olduğunu ve tek yapmamız gerekenin farkına varmak olduğunu iddia ediyor (2011). Tam olarak neyden kurtuluş? PKD için bu, bu dünyadan, Kara Demir Hapishanesinden kaçış anlamına geliyordu. Tanrı'nın "böyle bir acı yapısından" sorumlu olmadığını iddia eder (a.g.e., loc. 5775), bunun yerine Tanrı bizi bundan kurtarmak ve "kendisinin bir parçası olarak" yeniden canlandırmak ister (loc. 5775). Orijinal kaynağa dönüş, PKD'nin bilgisine özgüdür. Bu kurtuluş kavramı, sahte bir fenomenal dünya kavramıyla birlikte, onun kozmik dünya görüşünün ayrılmaz bir parçası ve onun tüm yazılarında yer alan özelliklerdir. Yazılı çalışmalarıyla gerçekleştirmeye çalıştığı hedefin bu dünyanın kökünü kazımak olduğunu ve bunun başarılmasının Pleroma'daki restorasyonumuza bir ölçüde katkıda bulunacağını ekliyor. Bireyin, gelini gelinle tanışmaya hazırlayarak kurtuluş sürecini başlatması gerektiğine dair Gnostik inanca benzer bir şekilde.

--- SAYFA 140 ---

139 damat PKD, kurtuluşu teşvik etmek için bireyin en azından başlangıçta İmparatorluğa karşı "isyan etmesi" (loc. 6806) gerektiğini hissetti. Bununla birlikte, bir kez daha antik Gnostiklerin görüşüyle tutarlı olan PKD'nin görüşü, tek başına irfanın kurtuluş için yeterli olmadığı ve kurtarıcının rolünün bizi gerçek durumumuza geri döndürmek için gerekli olduğu yönündeydi. "Uyuşturucu, komünizm, seks ve sahte çoğul patolojik sahte dünyalar" (loc. 8339) bataklığından kaçmak için gerekli bilgiyi kendi başımıza bulamıyoruz. Yalnızca Kutsal Ruh'tan irfan alabiliriz; dolayısıyla Hristiyan öğretisi, iyi işlerle değil, Tanrı'nın lütfuyla kurtulduğumuzu söyler. PKD için, Kutsal Ruh tarafından aktarılan, çapraz bağlı, aktive edilmiş formda (yani homoplazmat) canlı bir plazmayla sonuçlanan ve kutsal törenlerin eşlik ettiği yukarıdan gelen irfan, kurtuluşun tek yoludur. PKD'ye göre kurtarıcı bizi bu dünyadan çekip çıkarıyor. Kendisinden önceki Gnostikler gibi ama dünyayı çok daha onaylayan bir görüşe sahip olan Jung'un aksine PKD, dünyanın kendisinin kurtarılamayacağını ve bizim "bu ölmekte olan (zehirli, durgun) dünyadan kurtarılmamız" gerektiğini tahmin ediyordu (loc. 8492). Zihinlerimizin bizi hapsedilmiş olduğumuz gerçeğine karşı körleştirmek için kasıtlı olarak kapatıldığını belirterek kendi metafiziğini ve kurtarıcının metafiziğini özetlemektedir. Bu hapishane, "çoğunlukla çöp formlarına bürünen ve kayıp gerçek anılarımızı geri getirecek olan gizemli bir kurtarıcı varlığın" (loc. 8339) kendisine karşı çıktığı "güç sihirbazı benzeri bir şeytani tanrının" (loc. 8339) eseridir. Ancak PKD'nin İmparatorluk ve Kara Demir Hapishane metaforlarının karanlık vahşetine ve kaçmak için bunları reddetme ihtiyacına rağmen kurtuluşun anahtarı, sistemle savaşılmaya yönelik doğal bir dürtüye teslim olmamaktır. Jung'un direndiğimiz şeyin devam ettiği yönündeki görüşüne uygun olarak PKD, İmparatorluğa karşı savaşanların "onun dengesizliğinden etkilendiğini" düşündü (2001, s. 264), bu da İmparatorluğu yendiğimiz ölçüde İmparatorluk haline geldiğimiz paradoksuna yol açtı. Viral benzetmeye sadık kalarak İmparatorluğun -arkonların- bir virüs gibi yayıldığını, kendi doğasını düşmanlarına empoze ettiğini ve böylece insan konakçılarının kontrolünü ele geçirdiğini belirtiyor. Bu, modern zamanların göze çarpan Gnostik efsanesi Matrix'ten Ajan Smith'in insanlığın durumuna dair bir içgörüyü paylaştığı bir sahneyi akla getiriyor. İnsan türünü sınıflandırmaya çalışırken aslında memeli olmadıklarını anladığını iddia ediyor. Bu dünyadaki her memeli, doğal olarak bulunduğu yaşam alanıyla bir denge geliştirir ve ekosistemin bir parçasını oluşturur. Ancak Smith, insanların bunu yapmadığını belirtiyor. Bunun yerine, insanlar bir bölgeye göç eder ve o bölgedeki dünyanın tüm kaynakları tükenene kadar çoğalmaya devam eder.

--- SAYFA 141 ---

140'ı başka bir bölgeye taşıyın ve işlemi tekrarlayın. Smith, alaycı bir şekilde, bu davranışı sergileyen diğer organizmanın bir virüs olduğunu ekliyor. Smith, insanların bu gezegende bir kanserden, iyileştirilmesi gereken bir vebadan başka bir şey olmadığı sonucuna varıyor. Onun "kötü adam" olduğunu biliyorum ama Ajan Smith'i biraz da olsa sevmeden duramıyorum. Bunu ona vermem lazım, haklı olduğu bir nokta var. Biz virüsüz. Biz İmparatorluk ve Kara Demir Hapishanesiyiz. Biz hapsedilmişiz ve kendimizin gardiyanlarıyız. Biz arkonlarız. Bununla birlikte, George Orwell'in ifadesiyle, tüm insanlar arkondur, ancak bazı insanlar diğerlerinden daha arkondur. Vücut yabancı patojenleri nasıl ortadan kaldırır? Yöntemlerden biri fagositozdur ve vücudun virüslerle baş etme yolu bu olmasa da (birkaç tıbbi detayın iyi bir hikayenin önüne geçmesine izin vermeyelim) PKD'nin fagositoz benzetmesini homoplazmatın insanı arkonik virüsünden kurtarma aracı olarak kullanması ilginçtir. Yukarıda belirtildiği gibi Jung'un Gnostik vizyonu, antik Gnostiklerin görüşüyle çelişen bir teleoloji içeriyordu. Kadim insanlar için yaratılmış dünyanın ne tanrısallık ne de insanlık açısından olumlu bir amacı vardı. Tek amacı kötü niyetliydi: Onu yaratan asalak arkonlar için bir enerji kaynağı olmak. Jung'a göre insanlığın dünyadaki amacı bilincin yaratılması ve yayılmasıydı. Jung gibi PKD'nin Gnostik vizyonu da sahte doğasına rağmen dünya için yapıcı bir amaç içerir. PKD, Tractates Cryptica Scriptura'da Tek Aklın (Tanrının) evren için sahip olduğu amacın, insanlık için bir "öğretme aracı" (2001, s. 266) olarak hizmet etmesi olduğunu iddia eder. Onun kozmik Gnostik bakış açısı, temelde farklı doğalara sahip oldukları için Tanrı'nın dünya tarafından açığa çıkarılmadığına inanmasına neden olur. Tanrı'yı gerçekleştirmek için dünyanın ortadan kaldırılması gerekir. Dünyayı, Tanrı'nın kendisini insanlıktan gizlemek için yansıttığı bir maskeye benzetiyor. Bu nedenle insanlığın görevi, "canlanmak" için dünyanın sunduğu ahlaki ve epistemolojik bulmacaları çözmektir (2011, loc. 6968). PKD'ye göre, yaratılmış dünya, Tanrılık ile izomorfik değildir; ikisi uyumsuzdur; dünya, insanlığın barışmak yerine kaçınması gereken bir "sis perdesinden" (loc. 6976) başka bir şey değildir. Bu nedenle dünyadaki insanlığın görevi, Tanrılık ile nasıl izomorfik olunacağını, başka bir deyişle Pleroma'nın orijinal durumuna nasıl döneceğini öğrenmek, daha doğrusu yeniden öğrenmektir. Gnostikler gibi, PKD de Pleroma'ya dönüşü, eninde sonunda ve şans eseri, muhtemelen daha sonra keşfedilecek olan ortogonal bir eksen olarak adlandırdığı şey aracılığıyla dikey bir yükseliş açısından ifade ediyordu.

--- SAYFA 142 ---

141 çok sıkı çalışma. Ancak bir kez daha Gnostiklerle uyumlu olarak, PKD için yükseliş tamamen metaforiktir, çünkü gerçekte irfana ulaşmak zaten sahip olduğumuz bir şeyin yeniden keşfi anlamına gelir. Zaten Pleroma'dayız, her zaman öyleydik ve geri dönüş, fiziksel bir yükselişten ziyade, anamneze doğru ve amneziden uzaklaşmaya yönelik bir hareketi içerir. Dolayısıyla Pleroma'dan geldiğimizi ve sonunda ona geri döneceğimizi düşünmek yerine, PKD'ye göre "Ben şimdi ve her zaman [Pleroma'nın] bir parçasıyım" (loc. 4565) demek daha doğrudur. PKD'nin Gnostik kurtuluş kavramı yalnızca bireyin kurtuluşu ile ilgili değildir, aynı zamanda kolektif için de onarıcı bir değere sahiptir. Jung'un, bireysel bilincin büyümesi yoluyla kurtuluşun, Tanrılığın kendisini tamamen Tanrı olarak gerçekleştirmeye başladığı bilinçteki kolektif büyümeye katkıda bulunduğu görüşüne benzer şekilde, PKD, bireyin kurtuluşunun bir bütün olarak sistem için bireyden çok daha büyük bir öneme sahip olduğunu düşünüyordu (2001). Birey için, irfan veya anamnez "ölümsüzlük de dahil olmak üzere algı, kimlik, biliş, anlayış, dünya ve benlik deneyiminde kuantum bir sıçrama" ile sonuçlanır (s. 268). Bununla birlikte, her bireyin restorasyonu, tüm varlığın, yani Pleroma'nın kendi kendini onarma sürecine katkıda bulunur. PKD'nin Gnostik kurtuluş kavramındaki bir diğer faktör, değişim için bir itici güç olarak kaosun kurtarıcı değeridir. PKD, "İki günde parçalanmayan bir evren nasıl inşa edilir" (1978) başlıklı makalesinde, yazılarında gerçekten de parçalanmış evrenleri kavramsallaştırmayı sevdiğine dair bir sırrı paylaşıyor. Romanlarındaki karakterlerin bu tür evrenlerle nasıl başa çıkacakları üzerinde çalışmanın zihinsel uyarımını seviyor. Kaosun "gizli aşkını" itiraf ediyor ve haylazca onun daha fazlasını savunuyor. Düzenin her zaman iyi bir şey olmadığını, çünkü düzenin kemikleşme eğiliminde olduğunu ve er ya da geç değişime ve yeninin doğuşuna boyun eğmesi gerektiğini iddia ediyor. Yeninin doğması için eskinin yok olup ölmesi gerekir. Tıpkı Jung'un karşıtlar arasındaki gerilimin yaşam için gerekli olduğuna inanması gibi, PKD de düzeni dengelemek ve değişimi hızlandırmak için zorunlu olarak belirli bir miktarda kaosun gerekli olduğunu fark etti. Kaos "yaşam senaryosunun bir parçasıdır". Ne kadar zor olursa olsun, bu değişim ihtiyacını kabul etmedikçe içsel olarak öldüğümüzü, büyümenin sekteye uğradığını ve sona erdirilmezse kurtuluşun askıya alındığını söylüyor. Düzen ve kaos, yaşamda uzlaştırılması gereken zıtlıklardır. Jung da aynı fikirdeydi.

--- SAYFA 143 ---

142 ONİKİNCİ BÖLÜM Mesih ve Sofya Yüce Varlığın ne yaratan, ne koruyan, ne de yok eden eylemsiz olduğunu düşündüğümde, Ona Brahman diyorum... Kişisel Olmayan Tanrı. Onu aktif olarak -yaratan, koruyan, yok eden- olarak düşündüğümde, ona Shakti adını veriyorum... Kişisel Tanrı. Ancak aralarındaki ayrım, bir farklılık anlamına gelmez. Kişisel ve Kişisel Olmayan aynı şeydir; tıpkı süt ve onun beyazlığı, elmas ve onun parıltısı, yılan ve onun kıvrılma hareketi gibi. Biri olmadan diğerini düşünmek imkansızdır. İlahi Anne ve Brahman birdir. —Ramakrishna, Hint mistik "Bütün" ve "kutsal" kelimelerinin ortak bir kökene sahip olması tesadüf değildir. Kutsal olmak, bütün olmak, Bir'e, Pleroma'ya dönmek demektir. Hem kadim Gnostiklerin hem de Jung'un (ve daha az bir ölçüde PKD'nin) iddia ettiği gibi, kurtuluş ya tüm karşıtların çözülmesini (Gnostik) ya da bunların uzlaşmasını ve bütünleşmesini (Jung) gerektiriyorsa, o zaman bilinçli/bilinçsiz kutuplaşmasından sonra ikinci olarak, belki de ilkel sinjijiden, erkek/dişi ikiliğinden daha acil dikkat etmemiz gereken başka bir karşıt çifti yoktur. Bu bütünün bir yarısı, yani dişil olan inkar edildiğinde bütün olmak kesinlikle imkansızdır. Dişilliğin -diğerlerinin yanı sıra Hristiyanlık kurumları tarafından- bastırılması o kadar büyük boyutlara ulaştı ki, Gnostik gelenek konusunda yazar olan John Lamb Lash'ın, 19. yüzyılda Neoplatonik okulun müdürü olan antik Yunan filozofu Hypatia'nın (MS 355 doğumlu, 415'te öldü) Hristiyan bir çete tarafından vahşice öldürülmesini anlatan Not in His Image (2006) adlı çalışmasına başlayarak karalamayı simgelemesi pek de şaşırtıcı değil. İskenderiye. Kritik

--- SAYFA 144 ---

143 insanlığın kurtuluşu, ilahi dişiliğin yeniden tesis edilmesidir; bu görev, oldukça haklı olarak, bu yüzyılda insanlığın karşı karşıya olduğu en önemli görev olarak tanımlanmıştır (Ruumet, 2006). Tamamlanana kadar, insanlığın kendisini yok etmediğini varsayarsak, sonraki yüzyılların en önemli görevi olmaya devam edecek. Gnostik kozmogoninin önemli bir özelliği, en yüksek dişil prensip olan Barbelo'dur. Büyük Görünmez Ruh düşünür ve onun öngörü olarak bilinen ilk düşüncesi, onun dişil muadili, çağların ilk yayılımı ve en önemlisi olan Barbelo olarak ortaya çıkar. John Barbelo'nun Gizli Kitabı'nda, her şeyin çıktığı evrensel rahim haline gelen Ruh'un yansıması vardır. Onun gelişyle Bir, İki olur ve ardından var olan her şeyi yaratan Ana-Baba kurulur. İlk düşüncenin Büyük Görünmez Ruh'un imgesi olduğunu belirtmek gerekir. Gnostik düşüncede, Tanrı'nın suretinde yaratılan insanlık değildir; nihai tanrısallığın dişil ayna görüntüsü olan ilk düşünce olan Barbelo'dur. Büyük Görünmez Ruh ve Barbelo'nun tarif edilemez doğasına rağmen, bu var olmayan varlıklar - varlığın ötesinde - geçici olarak şu şekilde karakterize edilebilir: Büyük Görünmez Ruh Barbelo Erkek Kadın Baba Anne Dinlenme Hareket Boşluk Doluluk Hiçbir Şey Her Şey Düşünen İlk Düşünce Derinlik Sessizlik Thomas'ın İncili ilahi olanın hareket ve dinginlik olduğunu öğretir. Dinlenmeyi erkek, hareketi de kadın olarak belirlemek, erkek prensibini daha pasif veya alıcı dişil prensiple ilişkili olarak aktif gören daha alışlagelmiş atıfların tersidir. Bu sadece Gnostikler açısından bir çelişki değildir -her ne kadar belki de buna eğilimli olsalar da- daha ziyade çift karşıtlıklarda sadece doğuştan gelen bir enantiodromiyi -bir şeyin kendi karşıtına dönüşme eğilimini- akla getirmekle kalmaz, aynı zamanda Pleroma'daki farklılaşmamış karşıtların belirsiz doğasına da işaret eder; burada erkeğin dişil olabildiği ve bunun tersi de geçerlidir. PKD

--- SAYFA 145 ---

144 ayrıca kutupları değiştirmek için gerçek kutupsal karşıtlıkların potansiyeline de dikkat çekiyor. PKD, Tefsiri'nin bir noktasında, bir şeyin var olduğu anda karşıtına dönüştüğü, onun da sonradan karşıtına dönüştüğü ve bu şekilde devam ettiği kavramına dikkat çeker (2011, loc. 10155). Aynı şekilde Jung da enantiodromi kavramına yabancı değildi. Bunu akılda tutarak, bir şeyin var olabilmesi için titreşmesi gerekebilir ve ilk yayılımlar mümkün olan en yüksek frekansta titreştiği için, sonuç olarak kutupları sık sık ve hemen hemen anında değiştirme kapasitesine sahip olurlar. Pleroma'daki en yüksek seviyedeki karşıtlıkların son derece küçük bir dereceye kadar farklılaştığı göz önüne alındığında, bunların hiç de farklı olduğu düşünülemez; bu nedenle, ilk sudur olan Barbelo, çift cinsiyetli "Anne-Baba" olarak nitelendirilir. Düşünür ve İlk Düşünce'nin karşıtlıkları sırasıyla dinlenme ve hareket olarak belirlenmişken, belki de Büyük Görünmez Ruh'u hareketsiz, tembel (hiçbir işe yaramayan), ayakları havada, elinde birayla futbol izleyen (Pleroma United vs. Archon Wanderers: Ev sahibi takım için kışla yapıyorum), ortağı yaratıcı güç Barbelo ise ciddi yaratım işine girişen biri olarak düşünmeliyiz. Barbelo'nun var olduğunu düşünmeden önce, erkek cinsiyetini (Baba) -ya da kadın cinsiyetini- Bir'e, Büyük Görünmez Ruh'a atamak ontolojik olarak yanlış görünüyor - cinsiyetçilikten bahsetmiyorum bile. Karşıtları olmadan zıtlıklar var olamaz, aşağı olmadan yukarı, soğuk olmadan sıcak, kadın olmadan erkek olamaz. Zıtlıklar ancak diğerine göre anlaşılabilir. Her şey sıcak olsaydı, hiçbir şey soğuk olmasaydı sıcak ve soğuk anlamsız olurdu, hatta sıcaklık kavramı bile anlamsız olurdu. Bir karşıt çiftinin ikizlerinden birini tanımlamaya kalkışırsak, ya meseleyi ortadan kaldıran bir eşanlamlıya atıfta bulunacağız (örneğin, "yukarı", "daha yüksek" olarak tanımlanacaktır) ya da onun karşıtlarına atıfta bulunmamız gerekecektir (örneğin, "yukarı", "daha düşük"ten "daha yükseğe" geçiş açısından tanımlanabilir). Buradan Bir'in kendi başına cinsiyete veya bu konuda başka herhangi bir özelliğe sahip olamayacağı sonucu çıkar. Bir ve nihai tanrısallığın diğer kavramları cinsiyetin ötesindedir; ona cinsiyet atamak anlamsızdır ve karşıtların temel özelliklerini anlamakta başarısız olur (zıtlıklar kavramının tezleri için ne kadar önemli olduğu göz önüne alındığında bu, Gnostikler açısından oldukça hatalı görünmektedir). Cinsiyet de dahil olmak üzere zıtlıklar kavramı ancak Bir'in İki olması durumunda ortaya çıkar. Tartışılanın tarif edilemezliği göz önüne alındığında, cinsiyet atamaları keyfi görünüyor ve belki de asıl önemli nokta, Bir, Düşünen, Barbelo'yu, İlk Düşünceyi var ettiğini düşündüğünde, artık var olur.

--- SAYFA 146 ---

145 çift cinsiyetli bir çift. Bu Anne-Baba birlikteliği ebedi alemdir - Bir, zamanın ve varlığın ötesindedir - ve Pleroma'nın görünmez alemlerinin ilk ve en yükseğidir. Ancak Bir, İki olduğunda aralarında yaratıma yol açan dinamik potansiyel var olabilir. Jung'a göre hayat zıtlıkların kıvılcımından doğar ve Anne-Baba birlikteliği olarak Barbelo her şeyin kendisinden var olduğu yaratıcı güçtür. Anne-Baba içindeki ikiz erkek/dişi kutupların etkileşiminden ortaya çıkma süreci başladı. Düşünmeden önceki Bir, Pleroma'nın Hiçliğidir; Anne-Baba Pleroma'nın Doluluğudur. Genel görüşün aksine, Gnostik düşüncede yüce İlahi Dişil Sophia'dan ziyade Barbelo'dur. Barbelo ilk çağdır, Sophia ise son çağdır. Barbelo önceden düşünülmüş, Sophia ise sonradan düşünülmüş olarak bilinir. Barbelo Lekesiz iken, Sophia, hatası, kendi başına yaratma arzusu, piç çocuğuna, yaratıcıya yol açan oldukça yaramaz bir çocuktur ve gerisi bizim tarihimizdir. Yaratıcı, annesi Sophia'dan bir miktar Işık çalar ve oğlunun hırsızlığının kötülüğünü anlayınca tövbe eder. Onun tövbesi çalkantıya yol açar ve bu çalkantı, yaratılmış dünyanın üzerine kurulduğu titreşimdir. Varsa titreşir. Tanrıça ve arkonları kendi başlarına yaratma gücünden yoksundu. Yaratılan dünyayı şekillendirmek için, yaratıcı gücü, yaratıcının annesi olan kızı Sophia aracılığıyla Barbelo'nun yaratıcı gücünü ele geçirdiler. Arhontların tek gücü aldatmalarından gelir. Yaptığı şeyden utanan Sophia, Pleroma'nın doluluğuna dönmeye cesaret edemedi ve kendisini Pleroma'nın en karanlık çevresine çekti. Daha sonra, arkonların insanları kendi ışıkları için yetiştirmek amacıyla yarattıklarını anladığında, özünün bir kısmını insanlığa aktarır. Böylece Sophia'nın bir kısmı Pleroma'nın en alt aleminde sürgünde kalırken, diğer kısmı düşmüş dünyada sıkışıp kalır. Sophia, ruh ve madde dünyaları arasında bölünmüş insan ruhunu temsil eder. * * * Her ne kadar Jung'un çalışmalarının odak noktası açıkça psikolojik olsa da, şüphesiz derin bir metafiziksel alt akım vardı ve kariyeri boyunca, nevroz tedavisi için psikoterapinin uygulanmasından bireyselleşme olarak adlandırdığı psiko-spiritüel gelişim arayışına doğru önemli bir değişim yaşandı. Bu değişim hastalarında gözlemlendiği değişimi yansıtıyordu:

--- SAYFA 147 ---

146 Yaşamın ilk yarısından ikinci yarısına kadar. Yüzlerce hastayı tedavi ettikten sonra, yaşamlarının ikinci yarısında (kendisi otuz beşin üzerinde olduğunu tahmin ettiği) yaşayanların temel sorununun, yaşamları için ruhsal bir yönelim bulma ihtiyacı olduğunu ve bu olmadan asla tam olarak iyileşemeyeceklerini iddia etti. Psikolojisinin Gnostik zıtlıklar teması üzerine kurulduğu göz önüne alındığında Jung, psiko-spiritüel gelişimin amacının kendi başına "iyi" veya "kutsal" olmak değil, bütün olmak olduğunu fark etti. Eğer kişi Pleroma'ya geri dönüş yolunun iniş yolunun adımlarını takip ettiği yönündeki Gnostik görüşü kabul ederse, başka bir deyişle karşıtların farklılaşmasının ortadan kaldırılması gerekir ve Jung'un psiko-spiritüel gelişimin doruk noktasına ulaşmasının tüm karşıtların uzlaşmasını ve bütünleşmesini gerektirdiği yönündeki görüşünü kabul ederse, o zaman bütünlük, bu kadar uzun süredir aşağılanan dişil ilke, eş-eşit olarak hak ettiği yere tam olarak geri getirilinceye kadar elde edilemez. onun erkek karşılığı. O zaman ve ancak o zaman ilk erkek/dişi sinjisinin gerekli entegrasyonu gerçekleşebilir. Bu pratikte ne anlama geliyor? Gnostiklerin metaforunda gelini damadı karşılamaya hazırlamak anlamına gelir. Gelin marjinalleştirilmiş, unutulmuş, dışlanmışsa mistik evlilik nasıl tamamlanabilir? Philip İncili, aynalı gelin odasında meydana gelen ruh ve ruh birliğinden söz eder. Bu, ruh ve ruhun birbirinin ayna görüntüleri olduğunu ve eşit statüye sahip olmaları gerektiğini gösterir. Ruh almak için yüksekleri hedefleyen herhangi bir manevi uygulama, ruhu geri kazanmaya yönelik çalışmalarla tamamlanmalıdır. Gnostiklerin bu birliği sağlamak için yaptıklarının tamamı geçmişte büyük ölçüde kaybolmuştur - tabii gizli Gnostik öğretilere inisiye olmuş birkaç seçilmiş kişiden birini tanımıyorsanız. Bununla birlikte, Gnostik geleneğe sıkı bir şekilde kök salmış manevi mirasıyla Jung'un bireyselleşme süreci, reddedilen dişil prensip de dahil olmak üzere bastırılmış olanı bütünleştirmek için modern bir yöntem sağlar. Jung'un psikolojisinin dilinde gelini hazırlamak kişinin kayıp ruhuyla yeniden bağlantı kurması ve onu kurtarması anlamına gelir. Jung'a göre dişil prensibin maneviyatı dünyevidir ve aşağılara iner; bu nedenle ruhun ıslahı, bilinçdışının yeraltı derinliklerine inmeyi gerektirir. Tamamlayıcı manevi uygulamaya ve ruh çalışmasına olan bu ihtiyaç, dalları Cennete, kökleri ise karanlıklar diyarına uzanan ağaçla sembolize edilir. Bir ağacın kökleri ancak toprağa ne kadar derine inerse, dalları da göklere ulaşabilir. Kök olmadan Cennete uzanan dallar olamaz. İlk önce kökler gelir. Yükselmek için önce alçalmalıyız.

--- SAYFA 148 ---

147 Ağaç imgesi aynı zamanda ikiliğin aşılmasına ve Pleroma'ya dönüşe de işaret eder: Yerin üstünde ve altında aynı ağaçtır. Otantik maneviyat, ruhu tanıyan ve yaşayan ruhu, hayvan ruhu dünyasındaki tutsaklıktan kurtarmaya çalışan bir psikoloji üzerine kurulmalıdır. Bu, maneviyatın başlayabilmesi için psikolojinin tamamlanması gerektiği anlamına gelmez; sadece psikolojik gelişimin ve ruh çalışmasının manevi uygulamanın bir adım ilerisinde olması gerektiği anlamına gelir. Damat ancak gelinin hazır olduğu ölçüde ortaya çıkacaktır. Ruh ancak hayvani ruhun yaşayan bir ruh haline gelmesi ölçüsünde alınabilir. Ruhu geri almak için gerekli çalışma olmadan, psiko-ruhsal gelişimin herhangi bir biçimi, yalnızca ruhsal geçiş olarak adlandırılan şeyin bir biçimidir. Manevi bypass, 1980'lerin başında Budist öğretmen ve psikoterapist John Welwood tarafından manevi pratiğin kişinin insanlığını inkar etmenin ve ondan kaçınmanın bir yolu olarak kullanılması olgusuna atıfta bulunmak için ortaya atılan bir terimdir. Bu terimi, manevi topluluklar içindeki insanların manevi uygulamalarını "çözülmemiş duygusal sorunlarla, psikolojik yaralarla ve tamamlanmamış gelişimsel görevlerle yüzleşmekten kaçınmak" için kullanmalarının yaygın "mesleki tehlikesi" olarak gördüğü şeye yanıt olarak icat etti (Fosella ve Welwood, 2011). (Kişisel olarak ben bu terimin her zaman yanlış bir isim olduğunu düşünmüşümdür; atlanan ruh değil, kişinin atlamaya çalıştığı tüm hamlığı ve dağınıklığıyla psyche veya ruhtur.) Welwood ruhsal atlamayı, ilk önce "insanlığımızın ham ve dağınık tarafıyla" uğraşmadan manevi alemlere geçmek için erken ve dolayısıyla kaçınılmaz bir girişim olarak tanımlar (a.g.e.). Psikolojik düzeyde, manevi bypass bir savunma mekanizması görevi görür ve duygusal olarak çok acı verici, sosyal olarak kabul edilemez olduğu veya kendimiz hakkında sahip olduğumuz veya dünyaya yansıtmayı sevdiğimiz imaja uymadığı için uğraşmak istemediğimiz tüm bu şeyleri (psikolojik zorluklar, ilişki sorunları vb.) atlatmaya çalışır. Daha derin bir düzeyde, Gnostik bir perspektiften bakıldığında, ruhsal atlama, bizi hayvan ruhuna bağlı tutan ve Pleroma'dan miras aldığımız yaşayan ruhtan daha da kopuk tutan her şeyin ele alınmasında başarısızlıkla sonuçlanır. Psiko-spiritüel terapist ve yazar Robert Augustus Masters, aktif olarak manevi bir yaşam sürdürenler arasında sorunun yaygınlığının kısmen acımızı kabul etmeye, ele almaya ve çözmeye yönelik hem kolektif hem de bireysel isteksizliğimizden kaynaklandığına inanıyor. Kültürümüzde acıdan kaçınmanın normalleşmesi olarak gördüğü şey göz önüne alındığında, manevi

--- SAYFA 149 ---

148 sinsice bypass yaparak fark edilmeden etkili olur. Masters (2016), ruhsal tezahürü atladığını gözlemlediği bir dizi farklı yolu kataloglamaktadır - örneğin, belirgin kopukluk, duygusal baskı, olumluya aşırı vurgu, kişinin gölgesini aşırı eleştirme, ruhsal kaygılara kişisel sorunlar pahasına değer verme ve kişinin ruhsal gelişimini abartma dahil. Welwood, manevi atlamanın en zararlı sonuçlarından birinin, kişinin manevi hayatı ile onun günlük insanlığı arasında tehlikeli ve zayıflatıcı bir ayrılığa yol açması olduğunu ve ilkinin ikincisinin zararına olarak değerlendirildiğini belirtiyor. Bu, bir dizi karşıtlık çiftinde bir dengesizlik yaratır: Kişisel olmayan bir tanrısallık kavramıyla bağlantı, kişisel insani ilişkilerden daha fazla onurlandırılır, aşkınlık takip edilir ve bedenlenme küçümsenir, bağlanmama erdemi, meşru duygusal ihtiyaçları inkar etmek ve bunlardan kaçınmak için kullanılır, vb (Fosella & Welwood, 2011). Yukarıdaki Jung'un karşıtlar kavramına ilişkin tartışmada belirtildiği gibi, bir karşıt çiftinin bir kutbunu tercih etmenin sonucu, karşıt çiftin reddedilen kutbunun bastırılmasıdır ve bastırılan her şey, etkilerinin öngörülemeyen, istenmeyen ve tehlikeli şekillerde ortaya çıkabileceği bilinçdışına düşer. Manevi uygulama ancak temel insani ihtiyaçlarımıza uygun şekilde paralel olarak ilerlerse gerçekten etkili olabilir. Ancak manevi uygulamalardaki kazanımlar kaybolmaz. Thoreau'nun dediği gibi eğer havada kaleler kurduysak işimizin kaybolmasına gerek yok. Ruhsal kalelerimizin olması gereken yer havadır, sadece bunların altına gerekli psikolojik temelleri koymayı hatırlamamız gerekir. Kurtarıcının sözleriyle: Bu sözlerimi duyup uygulayan herkes, evini kayanın üzerine kuran bilge adama benzer. Yağmur yağdı, dereler yükseldi ve rüzgarlar o evi dövüp dövdü; yine de düşmedi çünkü temeli kayaya dayanıyordu. Fakat bu sözlerimi duyup da uygulamayan herkes, evini kum üzerine kuran budala adama benzer. Yağmur yağdı, dereler yükseldi, rüzgârlar esip o eve çarptı ve ev büyük bir gürültüyle düştü. (Matta 7:24-27, KJV) Ruhi yoldan geçenler, evini kum üzerine kuran adam gibidir. Günlük yaşamda bizi hırpalayan yağmurlar ve rüzgarlar, ruhsal uygulamalarının yıkılan yapılarını yıkayacak ve yerle bir edecek. Masters (2016), gerçek bir maneviyatın hayatın sorunlarından bir "bağışıklık balonu" içinde oluşmadığı, aksine çetin bir süreç olduğu görüşündedir.

--- SAYFA 150 ---

Hem ısı hem de ışık potasında meydana gelen “büyük bir özgürlük ateşi”ni içeren 149 görev. Işığı sevdiğimiz halde sığa karşı olduğumuzu ekliyor ve Holokost'tan sağ kurtulan ve psikiyatrist Viktor Frankl'ın şu sözlerinden alıntı yapıyor: "Işık veren şey yanmaya dayanmalıdır." Benzer şekilde Jung, tutkuların üstesinden gelmek için cehennemden geçmemiz gerektiğini öğretti. Amacı bu hapishane dünyasından kaçmak ve Pleroma'ya dönmek olan Gnostiklerin aksine Jung, hayatın dolu dolu yaşanması gerektiğine inanıyordu. Ancak hayatı yaşayarak ondan kurtulabiliriz (2009). Ancak acı olmadan bilinçte büyüme olmaz ve Jung'a göre ne yazık ki çoğu insan kendi ruhuyla yüzleşmekten kaçınmak için her şeyi yapar. Aynı şekilde Thomas İncili'nde de kurtarıcı, kendisine yakın olanın ateşe de yakın olduğunu söyler. Ruhla canın birleşmesini gerçekleştirmek, ateşe katlanmayı gerektirir. Yaşayan ruhu özgürleştirmenin yoluna çıkan her şeyi yakıp kül etmek her gerçek Gnostik'in görevidir. Benzer olmayan bir şekilde, Batılı Budist rahibe, öğretmen ve yazar Pema Chödrön (2000), kendimizin yok edilemez kısmını ancak kendimizi sahte benlik duygumuzun yok edilmesine tekrar tekrar maruz bıraktığımız ölçüde bulabileceğimizi öğretir. Gnostik terimlerle, içteki yok edilemez şey ilahi kıvılcımdır ve onun karşılığı da yaşayan ruhtur. Chödrön'ü başka bir deyişle, ancak bilinçdışına indiğimiz ve kendimizi tekrar tekrar hayvan ruhunun yok oluşuna maruz bıraktığımız ölçüde, kayıp yaşayan ruhu kurtarabiliriz. * * *

Danimarkalı bir adam farelerin istila ettiği bir fırını temizleyecek. Kendisi eski bir inşaatçı, uzun süredir meditasyon yapıyor ve permakültür ve sürdürülebilir yaşam uygulayan bir eko-toplulukta yaşıyor. Toplulukta kimse yardım teklif etmiyor, ben de ediyorum. Fırın fare pisliğiyle dolu. Fırını temizlemeye başladığımızda parmağım kesiliyor ve kan akıyor. Temizliğe döndüğümde iki fare birbiri ardına fırından çıkıyor. Sonra aramızdaki yol boyunca bir ağaç yılanı sürünerek geçiyor. İkimiz de yılanın geri adım atıyoruz, o da geri çekiliyor. Sonra geri çıkıyor ve aramızdaki yolu geçiyor. (Yazarın rüya dünyası, Ocak 2017) Uzun yıllardır manevi disiplin olan meditasyonu uygulamış olmasına rağmen, adam mistiğin kaçışını tek başına aramaz. O, dünyaya ayak uydurmuştur ve insanlığımızın ham ve dağınık tarafıyla (farelerin istila ettiği bir fırını temizlemek) uğraşmaya hazırdır. O, ruhsal bir bypassçı değildir. İki adam, iki fare, iki yılan; ikilik, ikilik, ikilik. BEN

--- SAYFA 151 ---

150 adamın Danimarkalı olduğu gerçeğini, Taocu yin/yanğ sembolünü armasına dahil eden fizikçi Niels Bohr'a (yukarıda adı geçen) bağlayarak dualite temasını daha da güçlendiriyor. Bu dünya zıtlıklara yani ikiliğe dayanmaktadır. Yılan iki kez ortaya çıkıyor ve bir ağaç yılanı olduğu göz önüne alındığında, açıkça caduceus'u, yani tahta bir asanın etrafına dolanmış ikiz yılanları simgeliyor (Şekil 19). Churton (2015), yılanın Sophia'nın sembolü olduğunu ve Doğu'nun kundalini yoga disiplinine benzer bir şeyin Gnostiklerin - özellikle Sethianların - manevi uygulamalarının merkezinde olabileceğini öne sürüyor. Mikrokozmosun makrokozmosu yansıtan bir örneğinde, Gnostik yaratılış ve kurtuluş miti, bireysel Gnostik bakış açısına göre, kozmosta değil, Gnostik'in uyanmış varlığında meydana gelen bir olay olarak görülmelidir. Bu görüşe göre Pleroma'nın Işığı tohum formunda başın tepesinden girer ve alt bölgelere, özellikle de insanlığı doğum ve ölüm döngüsüne köle eden arkonların cehaleti tarafından yönetilen cinsel organlara iner. Işık tohumu orijinal haliyle başa girdiğinde saftır, ancak cinsel organlara indiğinde “zehir”e dönüşür. Kurtuluş, Sophia'nın yılan gibi yukarıdan tohumu kurtarmasını ve onu omurgaya (ağaç) çakralar yoluyla Pleroma'ya açılan kapı olan kafadaki epifiz bezine yönlendirmesini içerir. “Musa çölde yılanı yukarı kaldırdığı gibi, İnsanoğlunun da aynı şekilde yukarı kaldırılması gerekir” (Yuhanna 3:14, KJV). Bu ışıktaki bakıldığında, Işık tohumunun başın tepesinden aşağıya inmesi, Gnostik terimlerle, elçinin Işık aleminden inişidir ve Sophia'nın restorasyonu, su olarak alt bölgelerden, cinsel organlardan, omurgadan yukarı, ateş olarak epifiz bezine ve Pleroma'daki kaynağına geri inen Işık tohumunun yeniden yönlendirilmesidir. Bu Gnostik diriliştir. Dünya üzerinde, İsa'nın "kurtarılmış fahişe" Mecdelli Meryem ile ilişkisi, Mesih'in ve kurtarılmış Sophia'nın Pleroma'daki birliğini yansıtır (Churton, 2015, loc. 3149). İsa'nın Mecdelli Meryem'den yedi şeytan çıkardığı söylenir (Markos 16:9) ve bu, Doğu sistemlerinde omurga boyunca yer alan yedi çakranın temizlenmesine bir gönderme olabilir. Yılanı diriltten erkek ya da kadın uyanmış Gnostik, Mesih ile Sofya'nın yeniden birleşmesini gerçekleştirebilir.

--- SAYFA 152 ---

151 Şekil 19. Caduceus. Ortaçağ Kularnava Tantra'sından alıntı yapan Churton, erkeğin bakış açısından şunu belirtiyor: "Eğer özgürleşme sadece bir [kadın partnerle] cinsel ilişkiye girerek elde edilebilseydi, dünyadaki tüm canlılar kadınlarla cinsel ilişkiye girerek özgürleşirdi" (loc. 2487), ve ardından gerekli olanın hem bilgisinin hem de tekniğinin çok önemli olduğunu ekliyor. Onun görüşü, eşlerin doğru zihinsel durumu sürdürmeleri koşuluyla, özgürleşmenin gerçek cinsel ilişki yoluyla sağlanabileceği yönünde görünüyor. Nag Hammadi Kütüphanesi'nin Gnostik metinleri aksini öne sürüyor gibi görünüyor. * * * Terminoloji farklı olsa da Jung, ruhsal atlamalardan kaçınmanın zorunluluğunun gayet iyi farkındaydı. Pleroma'dan farklılaşan her şeyin bir çift zıtlık olduğunu kabul ederek, Tanrı ile şeytanın bir çift zıtlık oluşturduğunu fark etti. Biri olmadan diğeri olamaz. Kırmızı Kitap'ta eğer Tanrı'yı istiyorsa şeytanın da olması gerektiğini kabul ediyor. Derinlerdeki karanlıklardaki şeytanlara hitap etmeden, yani karanlığı bilincin ışığına çıkarmadan yukarıdaki ışığa ulaşmak mümkün değildir. Gelini hazırlamak, ruhu kurtarmak bilinçdışının karanlığıyla çalışmayı gerektirir. Bilinçdışının içerikleri, bilinçdışı olmaları nedeniyle -dolayısıyla bilinmiyor ve bir dereceye kadar da sonuçta bilinemez- belirsizdir ve birbirlerine bulaşma eğilimindedirler. Böylece, yalnızca bilinçdışı aracılığıyla erişilebilen, reddedilen ve terk edilen ruh, diğer bilinçdışıyla karışma eğilimi gösterir.

--- SAYFA 153 ---

152 faktör. Sonuç olarak, yaşayan ruh ancak bilinçdışının karanlık derinliklerine dalılarak geri kazanılabilir ve bu kurtarma görevi, şeytanlarımıza hitap etmek ve onu esir tutan karanlıkla güreşmek anlamına gelir. Jung'un deyimiyle varlığımızın karanlığında bilinç ışığını tutuşturmayı ve karanlığı aydınlığa çıkarmayı içerir. "Karanlığın verimsiz işleriyle paydaşlık etmeyin; aksine onları azarlayın" (Efesliler 5:11, KJV). Jung'un psiko-spiritüel gelişim süreci doğrusal olmaktan çok uzak olsa da, ilk adım her zaman Jung'un gölge dediği şeyle çalışmayı içerir. Jung psikolojisinde gölge, kişiliğin sahiplenilmemesi tüm parçalarının bilinçdışı bileşimi için kullanılan terimdir. Kim olduğumuzun ve uğraşmamayı tercih ettiğimiz ve dolayısıyla psikolojik halinin altına süpürdüğümüzün tüm yönlerini içerir. Adından da anlaşılacağı gibi gölge, kişiliğin karanlık tarafıdır ve ruhsal açıdan atlayanların kaçınmaya çalıştığı bireyselliğimizin tüm parçalarının toplamıdır. Psikolojik yapımızın bu reddedilen yönleri, bir birim olarak özerk bir kompleks olarak işlev görebilir. Jung, gerçek olan her şeyin, o şeyin kendisi kadar gerçek olan bir gölge oluşturduğunu savundu. Genel benlik duygumuzun - ona eşlik eden kişiliğiyle birlikte ego kişiliği, dünyaya gösterdiğimiz ego kişiliğinin maskesi - herhangi bir gerçekliği olduğu ölçüde, o zaman her parçası kadar gerçek olan bir gölge kompleksi de vardır. Psişeyi kendi kendini düzenleyen bir organizma olarak gören Jung, gölgenin ego/kişilik yapısındaki her türlü tek yönlülüğü telafi edeceğini ve bunun hem olumlu hem de olumsuz yönleri olabileceğini düşünüyordu. Ancak bastırılmış ve bilinçsiz doğası nedeniyle gölge genellikle olumsuz sayılabilecek bir şekilde çalışır. Jung'un daha sonraki çalışmalarının habercisi olan, edebiyatta insan gölgesine dair en iyi araştırmalardan biri Robert Louis Stevenson'un romanı The Strange Case of Dr. Jekyll ve Mr. Hyde'dır. Stevenson, gölgenin belirsiz (yani büyük ölçüde bilinçsiz) doğasının mükemmel bir tasvirini sunuyor: Onu tarif etmek kolay değil. Görünüşünde bir sorun var; hoş olmayan bir şey, düpedüz tiksindirici bir şey. Hiç bu kadar hoşlanmadığım bir adam görmemiştim ama nedenini pek bilmiyorum. Bir yerlerde deforme olmuş olmalı; Her ne kadar nedenini tam olarak belirleyemesem de, güçlü bir şekil bozukluğu hissi veriyor. (1886) Stevenson, insanın belki de "çeşitli, uyumsuz ve bağımsız sakinlerden oluşan bir topluluk" olmasına rağmen, bu çeşitli faktörlerin büyük ölçüde iki karşıt doğa halinde birleştiğini belirtir. Anlattığı şeyde

--- SAYFA 154 ---

153 İlkel bir ikilik olarak insan bir değil ikidir. Hem iyiliğin hem de kötülüğün, aynı anda her ikisinin de karışımından oluşuyoruz; bunun farkına varılmasını korkunç bir gemi kazasına benzetiyor. Gölgeyle karşılaşmanın gücü böyle olabilir. Jung gölgenin iki boyutunu tanımladı: biri kişisel, diğeri arketipsel. Kişisel gölge, bireyin kişiliğinin reddedilen kısımlarından oluşurken arketipsel gölge, insan topluluğunun reddedilen yönleridir. Kişisel gölge bizim özel yaratıcımızdır ve arketipsel gölge ise Gnostik yaratıcı ve onun arkonlarıdır. Yaşayan ruhu kurtarmak, yalnızca kişisel gölgemize değil, aynı zamanda kolektif tanrısal gölgenin karanlığına da bize dokunduğu ölçüde hitap etmemizi gerektirir. Yukarıda belirtildiği gibi, Philip İncili kötülüğün kökü gizli kaldığı sürece üzerimizdeki gücünün devam edeceğini öğretir. Güçlüdür çünkü onu tanımıyoruz. Tanındığında, yani bilince çıkarıldığında ölür. Philip bizi kötülüğün kökenine inmemiz ve onu kökünden yüreklerimizden çıkarmamız için teşvik ediyor. Onun kökünden sökülmesi onun tanınmasındadır. Göz ardı edildiği sürece yüreğimize yerleşir ve bize hakim olur. Onun kölesi oluyoruz ve öyle bir köleliğimiz var ki, yapmak istemediğimiz şeyleri yapmaya mecbur kalıyoruz, yapmak istediğimiz şeyleri ise yapamıyoruz. Eğer içimizdeki arkonların bilincinde olmazsak, onlar gölgeye düşerler ve bu da arkonların işine yarar. Oradan şeytani faaliyetlerini engellenmeden sürdürebilirler. Ruhu özgürleştirmek karanlığı tanımakla başlar. * * * Bu bölüm üzerinde çalışırken şu rüyayı gördüm: Uzun mesafe koşusu olduğunu düşündüğüm bir yarışa hazırlanmak için bir grup insanla birlikte gidiyorum. Her ne kadar bu, çok günlük, uzun mesafeli bir yürüyüşten ziyade yirmi dört saatlik bir koşu yarışına benziyor olsa da, geçen yıl İspanya'daki Camino'da yaşadığım deneyimin bunun için iyi bir hazırlık olduğu söylendi. Koşu malzemelerimi almak için dolabıma gidiyorum ama dolabın kapısını açtığımda sadece başka bir kapı var. Açıyorum ve başka bir kapı var. Bu birkaç kez tekrarlanıyor ve dolaba giremiyorum. Birkaç bitişik dolaba bakıyorum ve hepsi aynı. Dolap kapısı açıldığında yalnızca başka bir kapı ortaya çıkıyor. Yarış için koşu malzemelerimi kullanamayacağım için hayal kırıklığı yaşıyorum. Bir kadın alternatif ekipmanlar konusunda yardım etmek için geliyor. Özellikle ben olacağım

--- SAYFA 155 ---

154 şort yerine kot pantolonla yarışıyorum ve ayakkabılarım aslında koşu ayakkabısı değil. Ancak koşu yarışından ziyade uzun mesafe macera yarışı gibi görünüyor. Sonuçta aslında bir yarış olmayan "yarış" herkes için aynıdır ancak her katılımcının yarış boyunca ulaşması gereken kendi kontrol noktaları vardır. Bize yalnızca bir sonraki kontrol noktasına ilişkin ipuçları veriliyor ve bir sonraki kontrol noktasına ilişkin ipuçları da dahil olmak üzere bir şeyler alacağımız yere kadar yolumuzu bulmamız gerekiyor. Yola çıktığımızda Alaska'ya yaptığımız muhteşem bir macera gezisinden yeni döndüğümü düşünüyorum. Bazı meslektaşlarıma ne kadar harika vakit geçirdiğimi anlatıyorum. Bir arkadaşım ve ben Alaska'da ahşap bir kulübe satın almayı ve balık tutma gezileri de dahil olmak üzere maceralı tatiller düzenlemeyi düşünüyoruz. İlk kontrol noktam şehirdeki Glasgow'a benzeyen bir park. Birkaç katılımcının kontrol noktalarına nasıl gidecekleri konusunda bilgi almak için sıraya dizildiği küçük bir turist bilgi büfesi var. Sabırsızlıkla devam etmek istiyorum ama durup yön sormam gerektiğini düşünüyorum. Büfedeki kadın bana parkın sokağın hemen karşısında ve köşede olduğunu söyledi. Oraya ulaşmak için Donaldson Caddesi'ni geçmem gerekiyor. Kadına İspanyolca teşekkür ediyorum. Neden? İspanya'da mı yoksa Güney Amerika'da mı olduğumu düşünüyorum? Burası Glasgow, kadın benim dilimi konuşuyor. Parka girdim ve ipucu bulmak için etrafa baktım. Park duvarlarla çevrili bahçelere bölünmüş gibi görünüyor. Bir sonraki bahçeyi görmek için duvarlara tırmanmam gerekiyor. Bu işleri daha da zorlaştırabilir. Etrafıma bakıyorum ve orada benim için bırakılan bazı eşyaları buluyorum. Öğelerden biri, Kutsal Kase arayışındaki bir şövalyenin veya bir hacının sembolüdür. Bunu yanıma almak istiyorum. Yolculuğu tamamladığımda azizliğin bana verileceğini vaat ediyor. Diğer bir kalem ise ödenmemiş küçük bir faturadır (belki de yolculuğun başladığı yerde alınan misafirperverlik için). Karanlık hızla çöküyor ve geceyi bir yerde mi geçireceğiz yoksa gece boyunca yolculuğa devam mı edeceğiz diye merak ediyorum. Rehberimin beni bir otele götürmek için akşam 20:15 civarında geleceğini belirten bir not görüyorum. Yakında genç bir kadın belirir. Adı Irya'ydı. Açık veya sarı saçları var ve gözlük takıyor. Bana geçen yıl Camino'da kısa bir süre tanıştığım genç Rumen kadını belli belirsiz hatırlatıyor ama Irya'nın saçları koyu yerine açık renkte. Irya canlı, coşkulu, yardımsever ve cesaret vericidir; Bir macera tur rehberinden isteyebileceğiniz her şey. (Yazarın rüya günlüğü, Aralık 2016) Bu bölümün bazı temalarını vurgulayacak bir rüya talep ettim. Bu rüya sonuçtur. Ancak içeriğinin büyük bir kısmı doğası gereği kişiseldir ve bu tartışmayla alakalı değildir. Bununla birlikte, bu çalışma söz konusu olduğunda, konu dışı ayrıntılar gözden geçirilmiştir.

--- SAYFA 156 ---

155 rüyanın bütünlüğünü korurken rüya bağlamı içindeki ilgili ayrıntıları göstermek için rüya anlatımına dahil edilmiştir. Bu rüya sadece bu bölüm üzerinde çalışırken değil aynı zamanda PKD'nin Sophia'yı temsil eden baş kadın karakterin Rumen ismi Zina olarak anıldığı The Divine Invasion kitabını okurken de geldi. Rüyamda Rumen bir kadından söz edildiğinde, daha önce hiç duymadığım Irya'nın Doğu Avrupalı bir kadın adı olduğunu varsaydım. Ancak Irya, güçlü veya enerjik anlamına gelen Sanskritçe bir erkek adıdır. Rüya Irya'nın erkek değil kadın olması, isminin cinsiyetinden ziyade anlamına işaret ettiğini gösteriyor. Böylece Irya, dişil prensibin yaratıcı gücünü temsil eder. Irya'yı bir anima figürü olarak tanımlayabilirdim ama bu, kuru bir entelektüelleştirme olurdu; Irya ruhum, benim ruhum ve Sophia'nın kızı. Rüya, yolculuğun sonuna kadar dönemeçlerden, dönüşlerden ve kontrol noktalarından oluşan labirentten (Şekil 20) geçerek ruhunu yeniden keşfeden ve takip eden herkese azizliğin verileceğini öne sürüyor. Satranç rüyam (yukarıya bakın) ve bu rüya, yaşam yolculuğunu sırasıyla bir oyun ve bir macera yarışı olarak sunuyor; her ikisi de Gnostik mesajda çok kolay okunabilen karanlık karamsarlığı telafi ediyor. Gnostik gelenek beni etkisi altına aldı ve onu büyük bir isteksizlikle kabul ediyorum; mesajı, keşke böyle olmasaydı bir karanlıktan bahsediyor. Şekil 20. Hayatın yolculuğunu simgeleyen labirent. * * *

--- SAYFA 157 ---

156 PKD aynı zamanda dişil prensibi bütünleştirmenin zorunlu olduğunun da farkındaydı. Tefsirinde, İsa'nın ikili doğasının kendisine açıklandığını iddia ettiği bir rüyayı anlatır. Rüyasında PKD'ye, orta çağdan kalma bir diptik olarak tanımladığı bir görüntü (yani iki menteşeli ahşap panelden oluşan bir sunak parçası) sunulur ve bu görüntünün sağ tarafındaki panel, İsa'nın iç doğasını gösterir. PKD, bu sembolü Michelangelo'nun Delphic kahin tablosuna benzetiyor ve üzerinde "KADIN" ve "GİZLİ" sözcüklerinin yer aldığını belirtiyor. PKD bu rüyadan, Mesih'in üstün kısmı olarak gördüğü diş yönünün Kutsal Bilgelik (yani Sofya) olduğu sonucuna varır. Rüyasında tasvir edildiği şekliyle eril ve dişil ilkelerin bir bileşimini içerecek olan insan evriminin bir sonraki döngüsü olarak gördüğü şeye dair hevesli beklentisini ifade ederek devam ediyor. Kadınsı tarafın hakim olacağını iddia ediyor ve bu onun için sorun değil (2011). PKD'nin yeniden canlandığı İsa aslında bir erkek/dişi, İsa/Sophia, syzygy, dışarıdan fiziksel olarak erkek ve içeriden ruhsal olarak kadındır ve her ikisinin de en iyisi olarak gördüğü şeyi, "iddialılığın erkeksi duruşu artı kadınsı sevgi ve sıcaklığı" birleştirir (loc. 4287). Bu belki de bir erkeğin animasıyla karşılaşması yoluyla deneyimlediği erkek/dişi ruhsal birlikteliğinin tanımıdır. Bir kadının aynı erkek/kadın sinjisine ilişkin deneyimi oldukça farklı olabilir. PKD için bu, Sophia'nın enkarnasyonudur, "iki kişi, daha doğrusu... iki öz! Bir kişiyi oluşturan!" (loc. 4303). Sophia Mesih'tir; bunlar bir ve aynıdır (2001, s. 175). PKD daha sonra Mesih/Sophia kardeşliği anlayışını Gnostik olarak öne sürerek, "ataerkil Yahudi-Hristiyan dinini reddeden ve Sophia'yı yaratıcı tanrıça olarak kutsayan" şeyin yalnızca Gnostisizm olduğunu iddia eder (2011, loc. 4370). Vahiylerinin her şeyin ona geri döndüğünü gösterdiğini ve bunun Gnostisizmin özü olduğunu eklemekten önce, "hanımefendiyle ilgili deneyimi - bu tam olarak Gnostiktir. Başkası değil" (loc. 4370, vurgu orijinalde) diye devam ediyor. Onun dışında pek haklı değil. İlkel syzygy'nin erkek/dişi dengesinde doğru bir şekilde sembolize edilmesi için İsa ve Sophia'ya eşit statü vermekte haklıyken, Sophia'nın yaratıcı rolünde hatalıdır. Barbelo'nun yaratıcı gücünün kızı olan Sophia, yaratıcı bir tanrıçadır, ancak bu dünya, Sophia'nın gücünün bir kısmını kendine mal eden demiurge ve arkonların kusurlu eseridir. PKD'nin vizyonuna göre Sophia'nın restorasyonunda bir diğer önemli bileşen, eserinin, doğumundan kısa bir süre sonra ölen ikiz kız kardeşine yansıttığı kayıp ruhunun ömür boyu süren bir arayışı olmasıdır.

--- SAYFA 158 ---

157'nin onun üzerinde derin bir etkisi olmuş olmalı. Bu dünyadaki ve diğer tüm dünyalardaki arayışının, kadın meslektaşısı olarak tanımladığı kız kardeşini aramak olduğunu belirtiyor. Onun fiziksel ölümünden sonra da yaşadığına ve bir gün onunla yeniden bir araya geleceğine inanıyordu (loc. 8395). * * * Günümüz dünyasında, dişil prensibe duyulan herhangi bir saygı, her zaman çevresel kaygılarla bağlantılıdır ve Toprak Ana'ya veya İlâhi Dişil'e tapınmayla ilişkilendirilir. Gnostiklerin Sophia'yı veya herhangi başka bir dişil dönemi Toprak Ana ile eşitlemediğine dikkat edilmelidir. Aslında Gnostikler için Toprak Ana kavramı yoktur; daha ziyade bu dünya, yaratıcı ve arkonlar tarafından biçimlendirilmiş kusurlu bir dünyadır. Gnostiklerin Sophia'ya duyduğu saygıyı temellük etme ve onu bir tür senkretik Yeni Çağ Gaia ibadetine dahil etme girişimleri, Gnostiklerin konumunun korkunç bir şekilde yanlış yorumlanmasıdır. Toprak Ana'ya tapınma, antik Gnostiklerin ilâhi dişiliğe duyduğu saygının herhangi bir parçasını oluşturmuyordu. Dikkat edin, Gnostiklerin "haklı" ve Yeni Çağ'lıların "yanlış" olduğu iddia edilmiyor -gerçek bir Gnostik bu tür siyah-beyaz önermeleri dahil etmeye ve aşmaya çalışacaktır- sadece Gnostik Sophia'yı fiziksel dünyayla veya dünyanın herhangi bir metafiziksel alt katmanıyla ilişkilendirmenin, utanç verici kültürel-dinsel suiistimalden bahsetmeye bile gerek yok, göz kamaştırıcı derecede yanlış olduğuna işaret ediliyor. Bununla birlikte, bu dünyanın bir rüya dünyası, bir hapisane ve yanlışlıkla yaratılmış yozlaşmış bir dünya olduğu görüşü, Gnostiklere çevreyle ilgili kaygıları açıkça göz ardı etme özgürlüğünün verilmesi olarak görülmemelidir. Tam tersine rüya sürdüğü sürece gerçektir ve bu ortam biz buradayken fiziksel bedenlerimizi besler. Philip İncili dirilişin yalnızca bu dünyada elde edilebileceğini belirtir, dolayısıyla fiziksel bedenin bu dirilişin aracı olduğu sonucu çıkar. Bizi ayakta tutan çevreyi korumak bir görevdir.

--- SAYFA 159 ---

158 ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM Hayal gücü ve üçüncü göz Hayal gücü gerçekliğe karşı savaşta tek silahtır. -Lewis Carroll, Alice Harikalar Diyarında Bu kitabın ana tezinin, Gnostik gelenekte Pleroma'ya dönüşün, Pleroma'nın doluluğu derinliklerinden yayıldığına farklılaşan ve daha sonra madde dünyasını yarattıklarında yaratıcılar ve arkonlar tarafından parçalanan karşıtlıkların yeniden bütünleşmesi ve çözülmesi üzerine kurulu olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Önceki bölüm, ilkel erkek/dişi birlikteliğinin, ruh ve canın ya da gelin ve damadın uzlaşmasını araştırıyordu. Ancak Pleroma'nın gerçekleşmesi için çözülmesi gereken çok daha temel bir karşıtlık çifti vardır. Pleroma'ya dönüş, tüm karşıtlıkların çözülmesini içerir ve paradoksal olarak, bu aynı zamanda Pleroma/Pleroma değil ikilemini de içerir; bu, genellikle yukarı ve aşağı, yukarı ve aşağı, içerisi ve dışarı vb. gibi mekansal metaforların doğasında olan veya en azından ima edilen ayrımın ifade edilen bir bölünmedir. Jung'un Gnostik vizyonunda, Pleroma aynı anda aşkın ve içkindir, orada ve burada, yaratılıştan çok uzaktadır, ancak yine de tüm yaratılışa yayılmıştır. Meryem İncili'nde - Nag Hammadi Kütüphanesi'nde görünmese de genel olarak Gnostik olarak kabul edilir - Meryem, kurtarıcıya bir vizyonun ruh aracılığıyla mı yoksa ruh aracılığıyla mı görüldüğünü sorar ve kurtarıcı, vizyonu gören kişinin zihin olduğu şeklinde yanıt verir. Kişinin daha yüksek manevi alemlere erişmesini sağlayan şey akıldır ve bu amaç için gerekli olan zihin yeteneği de hayal gücüdür. Tanrı'yı doğal dünya aracılığıyla deneyimleyen ve kuruluşunda etkili olan derin ruhani İskoç doğa bilimci John Muir (1838-1914)

--- SAYFA 160 ---

ABD'deki ilk milli parkın 159'u hayal gücünün bizi sonsuz yapabileceğini düşündü. Benzer şekilde Einstein, mantığın bizi A noktasından B noktasına götürebileceğini ancak hayal gücünün bizi her yere götürebileceğini söyledi. Şu anda bildiğimiz ve anladığımız her şeyle sınırlı olan akıl ve bilginin aksine, hayal gücünün sınırsız olduğunu ve bilinip anlaşılabilecek her şey dahil olmak üzere tüm dünyayı ve ötesini ve elbette sınırlı bir insan zekasıyla asla anlayamayacağımız her şeyi kapsayabileceğini hissetti. Burada tartışılan şeyin, sezgisel kapasitesinde işleyen hayal gücü olduğunun altı çizilmelidir. Einstein'ı bir kez daha ifade edersek, sezgisel akıl kutsal bir hediye olarak kabul edilmeli, rasyonel akıl ise sadık hizmetkar rolüne havale edilmelidir. Ne yazık ki, sezgisel hayal gücü armağanını ihmal ederken hizmetkarı onurlandıran yerleşik tutumun kurbanı olduk. Hayal gücü bizi her yere götürebilecek araçtır; buna "dışarıdaki" veya "yukarıdaki" manevi alemler de dahildir. Aynı zamanda bizi buraya "içeriye" ya da "aşağıya" ruhumuzun derinliklerine de götürebilir. Hayal gücü, yukarı ve aşağının, iç ve dış ve Pleroma ile yaratılmış dünyanın uzlaştırılabilirliği ve bütünleştirilebilirliği bir araçtır. Hayal gücü kurtuluşumuzun aracıdır. Arhontların empoze ettiği sahte gerçekliğe karşı savaşta tek silahtır. Meryem'deki kurtarıcı, vizyonlar alan insan zihninin ruh ve can arasında var olduğunu öğretir. Benzer şekilde, Yedi Vaaz'da Jung insanı, tanrıların, şeytanların ve ruhların dış dünyanın sonsuz uzayından iç dünyanın en içteki sonsuzluğuna geçebilecekleri bir kapı olarak tanımlar. Tanrıların ve iblislerin dış dünyası, onun psikolojik karşılığı olan kolektif bilinçdışının manevi boyutudur. Temelde tanrıların ve iblislerin dünyası kolektif bilinçdışıyla aynıdır. Eğer bir fark varsa sadece titreşim frekansındadır, özleri aynıdır. PKD aynı zamanda insanlığın, insan zihniyle birbirine bağlanan iki alem arasında dengede durduğunu da gördü. Tefsir'inde anlattığı vizyonlarından birinde iki alemini anlatır; "ay altı" olarak adlandırdığı dünyamız ve "ay üstü" olarak adlandırdığı göksel alem. Bu alanlar arasında, kendisinin heterojen olarak nitelendirdiği "çok beyinli bir araç" (2011, loc. 6024) - diğer bir deyişle çok beyinli bir zihin - yoluyla köprü kurulabilir. Köprü'nün her iki ucunda bağlantıyı kolaylaştıran azizlerin bulunduğunu iddia ediyor; Ay altı dünyamızda insan formunda azizler vardır ve ay üstü uça ölen ve dünyaya geçen azizler vardır.

--- SAYFA 161 ---

160 Cennet. Tanrı, Kutsal Ruh olarak iki alemi birbirine bağlayan aracıdır. Kara Demir Hapishanesi ve Palmiye Ağacı Bahçesi'nin, ikisi arasındaki holografik evren olarak yanıltıcı dünyamızı birlikte üreten iki lazer kaynağı olarak işlev gördüğü holografik görüşü göz önüne alındığında, insanlığın, bunların entegrasyon ve nihayetinde çözülme işinin yapılabileceği PTG ile BIP arasındaki eşik alanda yer aldığı sonucu çıkar. Hem Jung'un hem de PKD'nin Gnostik görüşünde insanlık, hayal gücü aracılığıyla, yukarıyı aşağıya, dışarıyı içeriye ve ruhu ruha bağlayan bir portaldır. Karşıtların arasında yer alan insan hayal gücünde karşıtların uzlaştırılması kavramı, yukarıda anlattığım satranç rüyamda sembolize ediliyor; burada tutuklu değişimi, yani savaşı tarafların uzlaşmasına yol açan diyalektik değişim, aralarındaki tarafsız bölgede meydana geliyor. Philip İncili, dirilişin ancak bu hayatta elde edilebileceğini, ölümden elde edilemeyeceğini belirtir. Karşıtların bütünleşmesi ve çözülmesi ancak karşıtlıklar arasında dengede duran insan zihninin hayal gücünde gerçekleştirilebilir. Dünyamızın herhangi bir maddi gerçeklikten yoksun bir rüya dünyasından başka bir şey olmadığı kavramına gelince, o zaman bu rüyanın yetisi ya kolektif ya da bir tür kişilerarası hayal gücüdür. Eğer PKD'nin iddia ettiği gibi kolektif hayal gücüyse ve biz bu hayali hayal dünyasının ortak yaratıcılarıysak, o zaman neden BIP'in var olduğunu hayal ediyoruz? Kastrup (2011) bu soruyu, eğer uzlaşıya dayalı gerçekliğimiz hayal edilirse, o zaman bunun zorunlu olarak "aynı anda çalışan birden fazla hayal gücünün bileşik sonucu olması gerektiğini" öne sürerek yanıt verir. Deneyimlenen gerçekliğimiz, "uzay-zamanın çok boyutlu dokusuna" yansıtılan kolektif düşünce kalıpları olacaktır. Bu modelde, uzlaşıya dayalı gerçeklik, "kolektif hayallerimizin karmaşık bir karışımı" (Iok. 27) olarak görülüyor ve bu bir karışım olarak herhangi bir bireyin projeksiyonuna çok az benzerlik gösterebilir. Daha sonra, neden aynı rüyayı görmeye devam ettiğimizi, gerçekliğimizin birey olarak yansıttığımız şey olmadığı göz önüne alındığında, gerçekliğin kontrolümüz dışında "nesnel, bağımsız bir fenomen" (Iok. 27) olduğunu varsaydığımızı ve bunun "içgüdüsel ve içgüdüsel tamamlanma ihtiyacımızla" (Iok. 27) birleştiğinde, yalnızca "tarafsız bir kozmik evrenin kuklaları olmadığımıza dair güvence özlemine yol açtığını" öne sürerek açıklıyor. süreci" (yer. 27). Bu, deneyimlerimizde doğuştan gelen bir tutarlılık beklentisiyle sonuçlanır.

--- SAYFA 162 ---

Bu da daha önce karşılaştığımız algı kalıplarını hayal etmemize neden olur. Sonuç olarak, hayal gücümüz öğrenilmiş beklentilerimizi güçlendirme eğilimindedir ve aynı kalıpları algıladığımız için özlediğimiz tutarlılığı kolektif olarak birlikte yaratırız. Zamanla, uzlaşıya dayalı gerçeklik, ortak beklentilerimize uygun olarak davranır ve biz, "hayal edilmiş gerçekliğin tezahür eden modelinde mevcut olan ampirik olarak gözlemlenebilir korelasyonları modellemek için neden ve sonuç kavramlarını icat ederiz" (loc. 69). Kısacası hepimiz aynı rüyayı tekrar tekrar görüyoruz. Sonuç olarak, senaryonun yazımında hiçbir katkımız olmayan "kozmetik bir oyundaki kuklalar" (loc. 108) gibi hissediyoruz. Paylaşılan rüya artık o kadar sağlamlaştı ki, ivmesi tartışılmaz hale geldi, böylece "ne kadar kararlı olursa olsun hiçbir dışlanmış" (lok. 115) farklı bir gerçekliği bağımsız olarak yansıtmayı başaramaz. Eğer bu model doğruysa, New Age'in "Kendi gerçekliğini yaratırsın" diyen tampon çıkartması aforizmasına yanıt olarak, "Kendi gerçekliğini sen yaratmazsın, biz kolektif olarak kendi gerçekliğini yaratırız" şeklinde yanıt vermek gerekir. "Biz"in bir üyesi olarak siz de elbette yaratmaya katılabilirsiniz, ancak kendi alanınızda baskın etki siz olsanız da, diğer herkesinki gibi sizin etkiniz de daha geniş bir çerçevede minimum düzeydedir. Öte yandan kolektif olarak gerçekliğimizi yaratırız. Ancak, PKD'nin işaret ettiği gibi, biz arkonlar -aynı zamanda arkonların kölesiyiz de- ve bu hapishane dünyasının var olmasını sürekli hayal eden, arkonik benliklerimizin etkisi altındaki zihinlerimizdir. Eğer öyleyse, o zaman daha iyi bir rüya görmemiz gerekiyor, hem de hızlı bir şekilde. Matrix'in son sahnesinde Neo, bu dünyanın bizim kafesimiz olarak kalabileceğini ya da kozmamıza dönüşebileceğini öne sürüyor. Özgür olabilmek için kafesi değiştiremeyiz, kendimizi değiştirmeliyiz. Ancak kendimizi değiştirdiğimizde rüyada kafes artık var olmayacaktır. İnsanlığın ruh ve ruh arasında bir köprü olduğu yönündeki Gnostik düşüncenin çarpıcı bir paralelliği, genel olarak şamanizm olarak adlandırılan, birbiriyle ilişkili ancak farklı manevi gelenekler grubunda bulunabilir. Pek çok şaman geleneğinde ortak olan, kozmosun üç dünyaya bölündüğü üçlü bir kozmolojidir: üst dünya (Cennet), alt dünya (yeraltı dünyası) ve orta dünya (bizim dünyamız). Üç dünyanın hepsi önemlidir ve "üst" ve "alt" terimleri mekansal metaforlardır ve bunların göreceli önemlerine ilişkin değer yargıları olarak değerlendirilmemelidir. Her dünya şamanik bütünün esaslı bir parçasıdır. Üç dünya birlikte şamanik bir üçlü oluşturur. Ayakta durmak için üç ayağa ihtiyaç duyan bir tabure gibi, şamanik kozmoloji de bu üç dünya üzerinde durur.

--- SAYFA 163 ---

162 Gökler veya göksel alan olarak da kabul edilen üst dünya, manevi alemdir. Ruhsal rehberlerin ve ataların evidir. Bilinç açısından bakıldığında bu, süper bilinç olarak kabul edilebilecek olanın alanıdır. Gnostik terimlerle, üst dünya Pleroma'nın doluluğudur ve çağlar boyunca şaman ruh rehberlerinin bağınıdır. Aşağı dünya veya yeraltı dünyası hayvan, bitki ve mineral ruhlarının diyarıdır. Şaman geleneklerinde güç hayvanları veya hayvan rehberleri olarak adlandırılan hayvanların, ayrıca ağaçların, nehirlerin ve dağların ruhlarının evidir. Şamanik alt dünyanın Batı'nın cehennem kavramıyla aynı kefiye konulmaması gerektiğini belirtmek gerekir. Gnostik kozmolojide alt dünyanın doğrudan bir paraleli yoktur. Temel olarak Gnostik kozmolojide yalnızca iki alem vardır; Pleroma ve yaratılmış dünya. Ancak Jung'un Gnostik sisteminde bilinç açısından alt dünya bilinçdışıdır. Alt dünya, üst dünyayla birlikte, gündelik dünyamızın normal, mutabakata dayalı gerçekliğinden farklı bir gerçekliğe aittir. Normal, uyanıklık halinde deneyimlenen gündelik dünyanın aksine, alt ve üst dünyalara tipik olarak rüyalar, vizyonlar, meditasyon, trans vb. gibi değişen bilinç halleri aracılığıyla erişilir. Orta dünya aslında bizim sıradan, sözde gerçeklikten oluşan gündelik dünyamızdır. Bununla birlikte, belki de en iyisi onu fiziksel dünyamızla (bizim algıladığımız şekliyle) özdeş olarak düşünmek değil, bunun yerine orta dünyayı, fiziksel dünyanın tezahür ettiği titreşim frekansı olarak düşünmektir. Orta dünya, fenomenolojik olarak sıradan, uyanık durum bilincinin dünyasıdır. Gnostik terimlerle bu, arkonların yarattığı dünyadır. Neo'nun, sosyal güvenlik numarasına sahip yazılım geliştiricisi Thomas A. Anderson kılığında vergilerini ödediği ve ev sahibinin çöpünü çıkarmasına yardım ettiği dünyadır. Burası meyhanecilerin, günahkarların, vergi tahsildarlarının ve çeşitli ayaktakımlarının bol olduğu bir dünyadır. İmparatorluğun Kara Demir Hapishanesini dayattığı ve Sezar'a teslim ettiğimiz yerdir. Şaman geleneklerinde ve çok sayıda dünya mitolojisinde, üç dünya genellikle Dünya Ağacı olarak bilinen bir ağaçla sembolize edilir. Dünya Ağacı üç dünyayı birbirine bağlar: Ağaç kökleriyle simgelenen alt dünya, ağacın dallarıyla simgelenen üst dünyaya, ağacın gövdesiyle simgelenen orta dünyaya bağlanır. Dünya Ağacı ile yakından ilişkili olan, alt dünyayı orta dünya aracılığıyla üst dünyaya bağlayan merkezi eksen olan Axis Mundi (dünya eksen) kavramı, sembolik olarak kökleri gökyüzüne bağlayan ağacın gövdesiyle temsil edilir. Eksen mundi dikkate alınır

--- SAYFA 164 ---

163 Dünyanın merkezi olması ve Empedokolean dairenin merkezi gibi, mundi ekseninin de her yerde olduğu kabul edilir. Bu nedenle herhangi bir ağaç Dünya Ağacını temsil edebilir; büyücü için meşe ağacı, Kızılderili için huş ağacı vb. Şaman, değişen bilinç halleri aracılığıyla, üst ve alt dünyalara erişim sağlamak ve bu alemlerden alınan özel bilgi ve şifa ile orta dünyaya geri dönmek için axis mundi'yi bir geçit olarak kullanır. Yukarıda ruh çalışmasına duyulan ihtiyacı anlatırken kullanılan ağaç metaforu, şaman geleneklerindeki Dünya Ağacı'ndan başkası değildir. Abraxas'ın Gnostik figürünün üst dünyayı, Pleroma'yı, yaratılmış dünyayla birleştirme olasılığını sembolize ettiği ve Şamanizm Dünya Ağacı'nın da neredeyse aynı sembolizmle çok benzer bir görevi yerine getirdiği yukarıda belirtilmişti. Örneğin şamanizmin bir türü sayılabilecek İnka geleneğinde üst, orta ve alt dünyalar sırasıyla akbaba, jaguar ve yılanla temsil edilir. Kuşla simgelenen manevi alemi, yılanla simgelenen alt dünyayla, insan gövdesiyle temsil edilen dünyamızın orta âlemi aracılığıyla birleştiren Abraxas gibi, İnkalar da kendi üç dünyasını kuş, memeli ve yılanla temsil ediyorlardı. Akbabanın (kuşun) üst dünyası ile yılanın alt dünyası, jaguarın orta dünyasında birleşmiştir. Aynı şekilde Jung, kuşların dünyası ile yılanın dünyasının yalnızca insanlığın içinde bulunduğu inanıyordu. Yaradılışı var eden şey, üst ve alt dünyalar arasındaki zıtlıkların gerilimiydi. Olmak isteyen herkesin kuş ve yılan arasındaki savaş olarak tanımladığı şeyi yaşamak zorunda olduğunu söyledi (2009). Yani insan varoluşu, kuş ve yılanın zıtlıklarının karşı karşıya geldiği orta dünyada meydana gelir. Bununla birlikte, şamanik üçlü modelin aksine, Gnostik kozmoloji ikilidir ve orta dünya ve onun üst ve alt dünyalar arasında köprü kuran insan sakinleri yerine, insanlık iki dünyayı birbirine bağlayan bir arayüz veya portal olarak görülür. Philip İncili, gerçeğin doğrudan bu dünyanın içinden algılanamayacağını, yalnızca semboller ve görüntüler aracılığıyla dolaylı olarak algılanabileceğini öğretir. Dünyadakiler (yani insanlık) hakikati başka türlü alamazlar. Benzer şekilde, hayal gücünün ürünleri özünde görseldir ve temel doğası arketipseldir (Jung, 1957a). Hayal gücünün aracılık ettiği bilinçdışından gelen görüntüler, gerçeğin algılanmasının araçlarıdır. Philip daha sonra yeniden doğuş ile yeniden doğuş imgesi arasında bir ayrım yapıyor ve ilkinin ancak yeniden doğuş imgesi olabileceğini ekliyor.

--- SAYFA 165 ---

164 ikincisi aracılığıyla ulaşılabilir. Pleroma'da yeniden doğmanın yolu yeniden doğuşun imgesidir. Bu yeniden diriliştir: Pleroma'daki ilk syzygy'nin uyumlu, mükemmel dengeli birliğinin, hayal gücü aracılığıyla içerideki gelin odasındaki mistik evlilik töreni aracılığıyla yansıtılması. Philip, haçın gücünü, alternatif olarak sağın ve solun gücünü alan, başka bir deyişle ruhla ruhu sembolik olarak yeniden birleştiren kişinin artık Hristiyan değil, Mesih olduğunu devam ettiriyor. Kurtarıcı, aşağıyı yukarıya, dışarıyı içeriye benzetmeye gelir. Aynı şekilde Thomas İncili, Pleroma'nın ancak iç ile dış, üst ile alt, erkek ile dişinin aralarında hiçbir ayrım kalmayacak şekilde bütünleştirilmesiyle gerçekleşeceğini öğretir. Bunların bulunduğu ve bütünleşmenin gerçekleştiği yer ise insandır. Haç, Mesih'in işkencesinin ve ölümünün sembolü değildir; ruh ve ruhun, üst ve alt, dış ve iç -ve buna bağlı olarak tüm zıtlıkların- yeniden birleşmesinin sembolüdür, Pleroma'daki farklılaşmamış syzygies'in ilahi uyumunun ayna görüntüsüdür. Ruhun ve ruhun hayal gücü aracılığıyla bu yeniden birleşmesi yalnızca Mesih'i idrak eden insanda meydana gelir. Ancak gelin, ruhu bir hayvan ruhundan yaşayan bir ruha yükselterek hazırlandığında ve kurtarıcı irfanıyla Pleroma'nın elçisi olan damat kabul edildiğinde, mistik evlilik hayal gücünün gücüyle tamamlanabilir. Gnostik için bu, Mesih'in farkına varılmasıdır, yol, gerçek ve yaşamdır; onsuz hiç kimse Pleroma'ya dönemez. Yukarıda belirtildiği gibi, bu dünyadan kaçış ve Pleroma'ya geri dönüş, Gnostik'in yolunu kesmeye ve onu düşmüş dünyada hapsedilmiş halde tutmaya çalışan arkonların devriye gezdiği bir dizi uçaktan geçmeyi gerektirir. Philip İncili, arkonların mükemmel ışığı taşıyan bir kişiyi göremediklerini ve dolayısıyla o kişinin yükselişini engelleyemediklerini öğretir. Bu ışık bedeni birliğin gizeminde yaratılmıştır. Gnostik, Pleroma'ya yükseliş sırasında kendisini arkonlardan koruyan mükemmel ışıktan oluşan giysiyi ancak ruh ve ruh gelin odasında yeniden birleştiğinde giyer. PKD'ye (2001) göre mistik evliliğin gerçekleştiği gelin odası epifiz bezinde yer almaktadır. Çeşitli mistisizm okullarında epifiz bezi sıklıkla “üçüncü göz” olarak adlandırılan şeyle ilişkilendirilir. “Bedenin ışığı gözdür; bu nedenle tek gözünüz varsa, tüm bedeniniz ışıkla dolu olacaktır” (Matta 6:22, KJV). Üçüncü gözde mistik birlik oluştuğunda, o zaman ilahi kıvılcım ortaya çıkar.

--- SAYFA 166 ---

Epifiz bezinde barındırılan 165, Pleroma olur ve Pleroma'nın tam ışığı tüm bedeni doldurur. * * * Dikey duran büyük bir yılan görüyorum. Bir telgraf direği kadar kalın ve uzun, üzerimde kuleler var. Bana saldıracağını düşünüyorum. İlk içgüdüm geri çekilmektir ama onunla yüzleşmem gerektiğini fark ettim, o yüzden dönüp onunla yüzleştim. Vurmasını bekliyorum ama bana saldırmak yerine dikey kalarak bana doğru ve içime doğru hareket ediyor. Omurgamla birleşiyor ve anında keyifli, enerjik hisler tüm vücudumda bir aşağı bir yukarı dolaşüyor. Gözlerimin arasından parlak beyaz bir ışık yayılıyor. O kadar parlak ki zar zor bakabiliyorum. (Yazarın rüya günlüğü, Eylül 2000) Bu rüyayı Sidney 2000 Olimpiyat Oyunlarının açılış törenini televizyonda canlı izledikten sonra gördüm. O zamanlar Sidney'de yaşıyordum ve Oyunlar öncesinde şehirdeki hareketliliğin fazlasıyla farkındaydım. Sonuç olarak, açılış töreni de dahil olmak üzere dikkatimin bir kısmı etkinlik üzerindeydi ve ruhumda bir aktivasyon için koşullar olgunlaşmıştı. Herhangi bir Olimpiyat Oyununun açılış töreninin doruk noktası, Olimpiyat ateşini Atina'dan ev sahibi şehre getiren meşale turunun ardından her zaman ana stadyumdaki alevin yakılmasıdır. Meşale stadyuma girdiğinde, Avustralya'nın en madalyalı ve çok sevilen kadın Olimpiyatçıları arasında devredilmeden önce, yerli Avustralyalı Cathy Freeman'a (tesadüfen, kadınlar 400 m atletizm yarışmasında altın madalyayı kazanarak tüm ulusun sevincini kazandı) Cathy Freeman'a devredildi. Freeman elinde meşaleyle, yüzeyinde su tabakası olan bir çeşit kürsüye monte etti. Platformun ortasına doğru yürürken sanki suyun üzerinde yürüyormuş gibi görünüyordu. Oradan meşaleyi ayaklarının etrafında bir daire oluşturacak şekilde tuttu ve bir ateş çemberi yaktı, bu daha sonra ortasında kendisi ile birlikte dikey olarak yükselen bir ateş çemberi yaktı. Başının üstüne çıkan ateş çemberi, Olimpiyat kazanını yakmak için onu yukarı kaldıracak neredeyse dikey bir rampaya bağlanıyordu. Ancak rampanın dibinde durdu ve bir süre takılıp kaldı ve görünüşe göre insanlar onu hareket ettirmek için gözden uzakta çalıştı. Sonunda yukarı doğru hareket etmeye başladı ve alev yakıldı. Bunu izlerken Doğu'da kundalini olarak bilinen şeyin dirilişinin sembolik olarak canlandırıldığını fark ettim. Ayrıca ateşin durmasının kundalini'yi temsil edip etmediğini, genel olarak sadece seks eyleminde kaybolduğu ikinci çakraya ulaşip ulaşmadığını merak ettim. Bu muydu

--- SAYFA 167 ---

166 törenin bir parçası olarak mı planlandı? İlahi müdahale mi? Tesadüf? Kim bilir? Bu sembolizm, ateşi yakmak için siyah bir kadının (tam tersi) gerekli olduğu beyaz bir adamın bakış açısıyla canlandırılmıştı. Hayat zıtlıkların kıvılcımından doğar. Freeman'ın ismindeki sembolizm de beni etkiledi. Kundalini'yi mistik evliliğin tamamlanabileceği üçüncü göze yükseltmek erkeği (ve kadını) özgürleştirecektir. Bu Gnostik diriliştir. * * * Zihnin hayal gücünde ruhun ve ruhun bulunduğu yer, ilk kez bilim adamı ve filozof Henri Corbin (1903-1978) tarafından önerilen terim olan mundus imaginalis veya Hayali Dünya'dır (Şekil 21). Corbin'e göre mundus imaginalis, kişinin hayal gücünü kullanarak görsel deneyim yoluyla bağlanabileceği ve anima mundi'ye, Dünya Ruhuna karşılık gelen, gerçekliğin çok kesin bir düzenidir (Lachman, 2015). Her biri kendi manzarasına ve varlık çeşitliliğine sahip birden fazla dünyadan oluşur. Jung'un insan zihnini dış ve iç arasındaki geçit olarak kavraması gibi, mundus imaginalis de hem içeride hem de dışarıda mevcuttur. Rüyalarımızın gerçekleştiği dünyadır ya da Jung'un aktif hayal gücü uygulaması aracılığıyla daha bilinçli olarak onunla meşgul olabiliriz. Corbin, hayali alemden gelen gerçek hayaller olarak kabul ettiği ve buna imaginatio vera adını verdiği hayaller ile (yaygın olarak kullanılan anlamda) hayal gücüyle deneyimlemeyi arzuladığımız her şeyi yaratabildiğimiz kişisel fanteziler arasında bir ayrım yaptı. Benzer şekilde Jung, aktif hayal gücü sırasında, egonun onları yönlendirmesine izin vermek yerine, bilinçdışındaki görüntülerin kendi adına konuşmasına izin vermenin ve deneyimin salt bir fanteziye dönüşmesi riskini almanın zorunlu olduğunu vurguladı. Lachman'a göre, mundus imaginalis'e giden bir gezgin, bedensel duyumlardan vazgeçip meditasyon durumuna girdiğinde, ona kim olduğunu ve nereden geldiğini soracak doğaüstü bir varlıkla karşılaşabilir. Gezgin daha sonra kendisinin duymalar dünyasının ötesindeki gerçek evine dönmeye çalışan bir gezgin olduğunu söyler (2015, loc. 3488). Benzer şekilde, Thomas'ın İncili'nde İsa, öğrencilerine nereden geldikleri sorulduğunda, ışıktan geldiklerini söylemeleri gerektiğini öğretir. Gnostik'in Pleroma'ya vizyoner yükselişi sırasında geçmesi gereken yer, mundus imaginalis'in ara aleminden geçmelidir.

--- SAYFA 168 ---

167 Şekil 21. Mundus imaginalis. Ruh ve can, hayal yoluyla ulaşılabilen mundus imaginalis'te buluşur. Hayal gücünün rolüne güçlü bir vurgu yapan Gnostik yol, açıkça via positiva olarak bilinen şeyin bir örneğidir. Via positiva, ilahi olana imgeler ve semboller aracılığıyla, ritüel ve diğer yaratıcı uygulamalar yoluyla erişmeye ve onu deneyimlemeye çalışan (yukarıda bahsedilen) katapatik teoloji uygulamasıdır. Öte yandan, olumsuzlama yolu olan via negativa, ilahi olanın tarif edilemez doğasını kabul ederek, imgelerden vazgeçen ve ilahi olanın saf tefekkürünü izleyen apofatik teolojinin uygulamasıdır. Çoğunlukla mistiğin kaçışı olarak anılan Via Negativa, mistiğin kendisi ve tefekkür nesnesi arasında var olabilecek herhangi bir ara alan endişesi olmaksızın ilahi olanla birliği aradığı mistisizm yoludur. Bunun tersine, Batı Gizem Geleneği içindeki via positiva, ezoterikçinin imgeler ve semboller kullanarak, başka bir deyişle hayal gücünü kullanarak ara alemini keşfetmeye ve anlamaya çalıştığı ezoterizmin yoludur (a.g.e.). Lachman'a (2015) göre mistik ilahi olanla birliği ararken, ezoterikçi hayal gücü aracılığıyla bilgiyi, yani irfanı arıyor. Ancak irfan, Gnostik'in hedefi değildir, sadece amaca giden araçtır ve kendisi için aranmaz. Gnostik'in hedefi ezoterist'in hedefi değil, mistik'in hedefi ile bir ve aynıdır. Mistik gibi Gnostik de, Gnostik'in deyişimiyle Pleroma'ya dönüş anlamına gelen ilahi olanla birleşmeyi arar.

--- SAYFA 169 ---

168 Karşıtların bütünleşmesine ilişkin Gnostik doktrin, via negativa veya via positiva'yı değil, via negativa ve via positiva'yı talep eder. Bir kez daha Gnostik düstur, ya/veya yerine her ikisi/ve şeklindedir. Jung'un "Işık figürlerini hayal ederek aydınlanmayız, yalnızca karanlığı bilincin ışığına çıkararak aydınlanırsınız" şeklindeki görüşünü, "Yalnızca ışık figürlerini hayal ederek değil, aynı zamanda karanlığı bilincin ışığına getirerek aydınlanırsınız" şeklinde yeniden ifade edebiliriz. Pleroma hem doluluk hem de boşluktur ve Pleroma'ya dönüş hem doluluk yolunu, via positiva'yı (görüntülerle dolu) hem de via negativa'yı (görüntülerden yoksun) gerektirir. Via negativa'yı ruhun yolu, via positiva'yı da ruhun yolu olarak düşünebiliriz. Via negativa, ışık aleminden gelen elçiye almak için yukarıya bakarken, nihai olarak ruhsal alemlerde birlik arayışındayken, via positiva, hayal gücünü kullanarak psişe içindeki karşıtlıkları çözerek ruhu yeniden keşfetmek için bilinçdışına dalar. Her iki yaklaşım da gereklidir. Via negativa'nın hariç tutularak via positiva'nın uygulanması ruhsal bypass'a (yukarıda tartışılmıştır) yol açar; Via positiva olmadan via negativa, psikolojik olarak iyi uyum sağlamış ve Kara Demir Hapishanesinde mahkum olarak kalan bir kişiye yol açar. PKD ne kendi Tefsirinde ne de Risalelerinde irfanı elde etmek ve Pleroma'ya dönüşü gerçekleştirmek için açık bir yöntem belirtmemiştir. Pembe ışık huzmeleri ateşleyen balık kolyeli, koyu saçlı genç bir kadının kapımızı çalmasını beklemek, geri kalanımız için işe yaramayabilir. Ortaya çıksa ve bir anlık pembe ışık görsek bile bunun bizde geçmişi tetikleyeceğinin garantisi yok. Öte yandan Jung, Gnostik psiko-spiritüel gelişimin modern bir yöntemini ifade etmede oldukça metodikti - her ne kadar bu şekilde tanımlandığını asla kabul etmemiş olsa da. Bu yöntem elbette bireyselleşme sürecidir. Özünde bireyleşme, daha yüksek bir bilinç durumuna yol açan aşkın işlev (yukarıya bakın) aracılığıyla karşıtların uzlaşmasını ve bütünleşmesini içerir. Bilinçli bir pozisyon bilinçsiz bir karşı pozisyonla telafi edildiğinde psişede ortaya çıkan karşıtların gerilimini tutmak, aşkın işlevi üreten bir enerji potansiyeli yaratır ve bu da bilinci daha yüksek bir seviyeye ve Pleroma'ya doğru geri iter. Ancak bu, tek seferlik bir olaydan ziyade, ömür boyu süren uygulama sonucunda elde edilen marjinal kazanımların birikimidir. Psikospiritüel gelişim, tüm karşıtlıklar bütünleştiğinde ve psişik bütünlük durumu, Benliğin farkına varıldığında tamamlanır.

--- SAYFA 170 ---

169'a ulaşıldı. Zıtlıkların mükemmel, uyumlu dengesi sağlandığında, gelin ve damadın mistik evliliği tamamlandığında ve Mesih ile Sofya, Anne-Baba'yı yansıtan Christ-Sophia birlikteliği içinde yeniden birleştiğinde ve Tek Benlik idrak edildiğinde, o zaman rüya biter, yaratılan dünya sona erer ve biz Pleroma'daki evimize döneriz. Bu Gnostik diriliştir. Aydınlık ve karanlık ayaklarını uzatabilir, biralalarını paylaşabilir ve güneşin batışını izleyebilir. ... Yoksa Tek Akıl başka bir rüya görecektir ve siyah ile beyaz arasındaki kozmik satranç oyunu yeniden başlayacaktır.

--- SAYFA 171 ---

170 T 1. 2. 3. 4. ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM İsteksiz Gnosis onun çalışması, isteksiz Gnostikler C. G. Jung ve P. K. Dick'in marifetlerinin bu keşfinden kaynaklanan yaratıcı bir sentezle sonuçlanır. Bu örnekte "yaratıcı sentez" teriminin kullanılması, bunun son derece öznel olduğu gerçeğini kabul etmektedir. PKD'nin ilham verici zihnine saygı duruşunda bulunarak, onun Tractates tarzında sunulmuştur (her ne kadar ona gösterişli bir Latince başlık vermekten kaçınmış olsam da). Geçersiz ve bilinemez olan Pleroma, başlangıçtan önceki tarif edilemez hiçliktir. Ne yaratılmıştır ne de yaratılmamıştır. O, varlığın ötesinde varlık olmamadır. Tanrıdan ziyade Tanrılıktır. Pleroma hem boşluk hem de doluluktur. Hiçbir niteliği yoktur ama tüm nitelikleri içerir. Pleroma tamamen aşkın ve tamamen içkindir. Işığın atmosfere nüfuz etmesi gibi, Pleroma da yaratılan dünyaya nüfuz eder ve yayılır. Bir parça odunu kırın veya bir taşı kaldırın, orada Pleroma bulunacaktır. Pleroma ile yaratılmış dünya arasındaki herhangi bir ayrım nitelikseldir; Pleroma'nın özü yaratılmış dünyadadır. Zaman-mekan ayrımı yoktur. Barbelo en yüksek kadın prensibidir. Pleroma düşünür ve onun öngörü olarak bilinen ilk düşüncesi, çağların ilk yayılımı ve en önemlisi olan dişil muadili Barbelo olarak ortaya çıkar. Bir, Anne-Baba olarak İki olur. O, yaratıcı güç ve diğer her şeyin kendisinden çıktığı evrensel rahimdir. Bir'e, yani Pleroma'ya cinsiyet atamak yanlıştır. Dişi olmadan erkek olamaz; erkek olmadan kadın olmaz. Bir, onun üzerinde

--- SAYFA 172 ---

171 5. 6. 7. 8. 9. 10. kendi, cinsiyeti olamaz. Cinsiyet ancak Bir, İki olduğunda ortaya çıkar. Anne-Baba'nın gücü aracılığıyla, Pleroma'nın boşluğundan, Pleroma'nın doluluğu, syzygies olarak bilinen erkek/dişi ikili karşıtlıkların yayılmasıyla ortaya çıktı. Bireysel olarak, bu yayılan varlıklar çağlardır. Bu çağların sonuncusu, eşi İsa ile birliktelik oluşturan Kutsal Bilgelik Sophia'dır. Yaratılış, ilksel sinjilerin mükemmel uyumunun bozulduğu ilkel bir bölünme nedeniyle meydana geldi. Eğer ilkel birliktelikler mükemmel bir dengede kalsaydı, birlik devam ederdi ve tezahür eden evren oluşamazdı. Yaratılış, ahenkli dengenin bozulmasını gerektiriyordu ve sonuç olarak düzensizlik, yaratılışın talihsiz bir yan ürünü değil, onun üzerine kurulduğu temel ilkelerden biridir. Yaratılış, ikili karşıt çiftlerin Pleroma'dan farklılaşmasının sonucudur. Farklılaşma yaratımdır. Zıtların farklılaşması olmadan dünya olamaz. Farklılaşma olmadan, Pleroma'nın syzygies'leri atıl ve yalnızca potansiyel halinde kalır. Hiçbir şey, tamamlayıcı karşıtının eşzamanlı varlığı olmadan var olamaz. Soğuk olmadan sıcak olmaz, karanlık olmadan ışık olmaz. Pleroma'da, farklılaşma öncesinde karşıtlar birbirini iptal eder, etkisizdir ve "gerçek" değildir. Eğer Pleroma'da var oldukları düşünülürse, karşıtların uyumlu bir denge halinde var olduğu anlaşılır. Ancak farklılaştıklarında etkili olurlar ve "gerçek" sayılabilecek hale gelirler. Hayat zıtlıkların kıvılcımından doğar. Farklılaşma zıtlıkları ayırır, böylece kutuplar arasında ortaya çıkan enerji gerilimi yaratılışın ortaya çıkmasına olanak sağlar. Dengeleyici bir zıtlık olmadan hiçbir şey var olamaz. Farklılaşma olmadan yaratılış yalnızca Pleroma'nın doğasında olan bir potansiyeldir ve karşıtlıklar mükemmel bir denge halinde kalır. Yaratılan dünya karşıtların farklılaşmasına dayanmaktadır. Bu, Gnostik kozmogoninin dönüm noktasıdır. Ya/veya yerine her ikisi/ve. Bu Gnostik bir düsturdur. Zıtlıklar bu dünyadaki yaşamın sadece bir parçası değil, aynı zamanda onun temelidir. Zıtlıklar yok, dünya yok. Zıtların farklılaşmaması bilinçsizliktir; Zıtların farklılaşması bilinçtir. Zıtlıklar ise

--- SAYFA 173 ---

172 11. 12. 13. 14. Psikolojik olarak farklılaşmayan kişi bilinç kaybı günahını göze alır. Tamamen farklılaşmış karşıtların uzlaşması ve bütünleşmesi psikolojik bütünlüğe yol açar. Bir karşıt çiftin bir kutbunu, tamamlayıcı zıt kutbuna tercih etmek büyük bir tehlike taşır. Psikolojik olarak karşıtların dengesizliği, ruhta bir bölünmeye ve psikolojik bütünlüğün kaybına neden olur. Bir çift karşıtlığın iki kutbu olağanüstü olarak farklı görünebilir, ancak özleri temelde birdir. Yaratılıştaki zıtlıkların doğası farklılaşmış ama bir o kadar da ayrılmaz biçimde birleşmiştir. Soğuk olmadan sıcak, karanlık olmadan ışık olmaz. Sonuçta zıtlıklar hiçbir zaman tam olarak ayrılamazlar, tek bir kökten kaynaklanırlar. Zıtlıklar ancak birbirleriyle ilişkili olduklarında anlamlıdır. Zıtların temel doğası her zaman ya/veya yerine her ikisi/ve'dir. Bardağın aynı anda hem yarısı boş, hem de yarısı dolu. Bir karşıt çiftin bir kutbu olmadan diğeri olamaz ve yalnızca bir kutup için çabaladığımız ölçüde, kaçınılmaz olarak onun karşıtının büyüüne kapılırız. Reddedilen kutup bilinçdışına inmeye zorlanır ve burada kendi kişisel yaratıcımız olan gölgeyle birleşir. Psikolojik bütünlük her iki kutbun da kabul edilmesini gerektirir. Her iki kutba da ne fazla bağlı ne de karşıt olarak karşıtların orta yolunu tutmalıyız. Ya/veya yerine her ikisi/ve. Dengesiz bir bilinçli konum, ruhun kendi kendini düzenleyen doğası nedeniyle telafi edici bir bilinçdışı karşı konumu harekete geçirecektir. İçsel psikolojik durum bilinçli hale getirilmezse, yani bilinçli ve bilinçsiz karşıt kutuplar uzlaştırılmazsa, o zaman zorunlu olarak dış dünyada genellikle kader olarak kabul edilen bir şekilde çözülmemiş çatışmayla karşılaşılacaktır. Pleroma'nın ışığına aşık olan Sophia, kendi başına hamile kalmak istedi. Yalnızca ışık için çabalamak, karanlığın karşıt konumunu çağrıştırıyordu. Bu karanlık, yaratıcı, arkonlar ve onların düşmüş yaratıklarıdır. Arkonlarının eşlik ettiği yaratıcı, Ruh'un gölgesinin kör, cahil, karanlık uçurumudur. Tanrıça ve arkonlar gayri meşrudur. Kusurludurlar ve Sophia'nın erkek eşi olmadan hamile kalması sırasında Pleroma'da meydana gelen zıtlıkların uyumlu dengesinin bozulmasını temsil ederler. Arkonlar hermafrodittir. Hem erkek hem de kadındırlar, ancak tam olarak ikisi de değildir. Arhontlar arasında erkek/dişi sinjisinin uyumu bozuldu ve

--- SAYFA 174 ---

173 15. 16. 17. 18. 19. 20. Zıt kutuplar bölünmeye başlıyor. Arkonlar, Pleroma'nın orijinal çift cinsiyetli birliğinin, yaratılmış dünyanın ikiliğine bölünmesinden sorumludur. Son çağın çocukları Sophia tarafından yaratılmış olan arkonlar, Pleroma'nın kaynağından çok uzaktadır ve yaratılmış dünyanın tam eşiğinde, en alt seviyelerinde eşik bir alanda yaşarlar. Sonuç olarak, arkonlar dünyamıza saldırıyor ve dünyamızı etkiliyor. Bu dünya birçok arkonun meskenidir. Tanrıça ve arkonları kendi başlarına yaratma gücünden yoksundu. Yaratılan dünyayı şekillendirmek için, yaratıcı gücü, yaratıcının annesi olan kızı Sophia aracılığıyla Barbelo'nun yaratıcı gücünü ele geçirdiler. Demiurge ve arkonlar daha sonra onlara eksik olan şeyi, Pleroma'nın ışığını sağlamak için insanlığı yarattılar. İnsanlığı, Allah'ın insanlığa yansıyan nuru kendilerini aydınlatın diye yarattılar. Yani arkonlar insanlığı bir enerji kaynağı olarak yarattılar. Archonlar bizden beslenen enerji parazitleridir! Archonların yetkileri sınırlıdır. Arhontların üzerimizde güç sahibi olduğunu düşünmek bir hatadır. Gerçeğin üstesinden gelemeyiz. Arkonların ruhu vardır ve ruha ait olan, ruhu ele geçiremez. Bedenimize, zihnimize, ruhumuza şiddet uygulayabilirler ama ruhumuza zarar veremezler. Öte yandan ruh, tertemizdir, dokunulmazdır, bozulmaz ve ölümsüzdür. Sınırlı güçleri nedeniyle arkonlar insanlığı aldatma yoluyla kontrol ederler. Bunu özgür insanları alıp köleleştirmek için yapıyorlar. Onların gücü onların aldatmacasıdır. Arhontların gücü gerçeğin kapatılmasından başka bir şey değildir. Biz arkonlarız. Sophia, bize yaşayan bir ruh vermek için kızı Zoe'yi (Yaşam anlamına gelir) her birimize gönderdi. O bizim Annemizdir, aynı zamanda Tanrı'nın da annesidir. O bizim üvey kardeşimizdir ve onun soyundan gelen arkonlarla birlikte kolektif gölgemizdir. Tüm insanlar arkondur, ancak bazı insanlar diğerlerinden daha arkondur. Abraxas, insanlığın reddettiği tanrı üstü tanrıdır. O, hem iyiyi hem kötüyü, hem Tanrı'yı hem de şeytanı bünyesinde barındıran iki doğadır. Gerçek olan her şeyin gölgesi kendisi kadar büyüktür ve Tanrı'nın gölgesi de şeytandır. Biri olmadan diğeri olamaz. Ya/veya yerine her ikisi/ve. Yaratıcı olduğu kadar yaratılmış olan Abraxas, Pleroma'dan farklıdır ancak dünyayla da tam olarak özdeşleştirilemez. Beğen

--- SAYFA 175 ---

174 21. 22. 23. 24. 25. arkonlar, Abraxas, Pleroma ile yaratılış arasındaki eşik alanda bulunur. Abraxas tanrının yaratıcısıdır. Abraxas hiçbir şey ve her şeydir, sonsuz boşluk ve sonsuz doluluk, sonsuz karanlık ve sonsuz parlaklık, üstü ve altı, yaşlı ve genç, evet ve hayır. Ancak karşıtların birbirini iptal ettiği Pleroma'nın syzygies'inden farklı olarak, Abraxas figüründe Tanrı ve şeytan birbirine karşıt durur. Etkililik, Abraxas figüründe Tanrı ile şeytanı birleştiren hem farklılaştırıcı hem de bağlayıcı halkadır. Abraxas'ın etkinliği hem Tanrı'ya hem de şeytana yaratılmış dünyada etki sahibi olma yeteneği verir. Abraxas'la karşılaşmak, esrarengiz olanı, mysterium tremendum et fascinans'ı tüm korkunç gizemiyle deneyimlemek demektir. Horoz başı, insan vücudu ve yılanın kuyruğuyla Abraxas, zıtlıkları, Tanrı ile şeytanı, iyi ile kötüyü, Cennet ile Dünyayı birleştirir; İnsan olma deneyiminde çatışan karşıtlıklar. Hem Tanrı hem de şeytan olmak üzere iki doğa bir arada olduğu göz önüne alındığında, Abraxas'tan korkulacak ya da sevicecek değil, hem korkulacak hem de sevicecek. Ancak Abraxas, arkonların aldatma perdesi gibi dört bir yanımızı sardığından ve bizi aradığından ne aranmalı ne de reddedilmeli. Her iki kutba da ne fazla bağlı ne de karşıt olarak karşıtların orta yolunu tutmalıyız. Ya/veya yerine her ikisi/ve. Nasıl ki aeonlar ve arkonlar Pleroma'nın dolgunluğunu oluşturuyorsa, arketipler de kolektif bilinçdışını oluşturur. Kolektif bilinçdışı ve arketipler özünde Pleroma'nın doluluğuyla aynı şeydir. Arketiplerin olumlu ve olumsuz yönleri vardır ve bu nedenle hem yararlı hem de zararlı etkiler yaratma kapasitesine sahiptirler. Böylece, metafiziksel karşılıkları olarak aeonlar ve arkonlar insan ruhunu etkileyebilir, insan deneyimini kontrol etmese bile dolaylı olarak şekillendirebilir. Psikolojik olarak arkonlar arketiplerin olumsuz yönleridir. Aziz Pavlus'u iradesi dışında zorlayanlar arkonlardı: "Yaptığım şeye izin vermem; çünkü istediğimi yapmam; ama nefret ettiğim şeyi yaparım. ... İstediğim iyilik için yapmam; ama istemediğim kötülük için yaparım" (Romalılar 7:15...19, KW). İnsanlık, bir aldatmaca yoluyla arkonlar tarafından maddi dünyaya hapsedilmiştir. Bu dünya Kara Demir Hapishanesidir. İnsan bedeninin mezar olduğu ölümün gölgesidir. Bu

--- SAYFA 176 ---

175 26. 27. 28. 29. 30. beden mezarı arkonların sırasıyla madde, karanlık, arzu ve yapay ruhtan oluşan dört unsurundan yaratılmıştır. Bir beden mezarına hapsedilmiş insan ruhu, unutkanlık perdesine sarılmış, maddi dünyanın kölesi olmuştur. İnsan ruhunun büyük zenginliği nasıl oldu da ceset mezarının yoksulluğu içinde barındı? Bu dünya, aldatıldığımız, gerçek sandığımız hayali bir dünyadır. Sözde gerçeklik bir yanılsamadır, her ne kadar çok ısrarcı olsa da, arkonların dayattığı bir yanılsamadır. Arkonlar tarafından kontrol ediliyoruz çünkü içinde yaşadığımız sahte gerçekliği onlar kontrol ediyorlar. Ancak, arkonlar fiilen güçsüzdür ve üzerimizdeki güçleri ancak bizi sahte gerçekliğin gerçekten gerçek olduğuna inandıracak şekilde kandırabilecekleri ölçüde mevcuttur. Bu hayal dünyası var olduğu sürece “gerçek”tir. Bu ölüm uykusundan uyanmamız lazım. Hapishane dünyasının yanılsamasına uyandığımızda artık onun insafına kalmazız. Artık o bizi kontrol etmeyecek, biz onu kontrol edeceğiz. Bu dünyanın bir yanılsama olduğunun farkına vardığımızda, onun sınırlarını aşar ve onun birlikte yaratıcıları haline geliriz. Evrenin özü bilgidir. Üç boyutlu değildir, uzayın ve zamanın tamamen dışındadır. Dünyamız sadece bir hayal, uzay ve zamanın yanılsamanın bir parçası olduğu düşmüş bir dünya. Bu dünyaya atıldık ve yanılgıya düşüp sözde gerçekliğimiz olarak yorumlamaya yönlendirildiğimiz bilgileri yansıtan şeytani bir varlık tarafından köleleştirildik. Bu dünya, özü yalnızca bilgi olan temel bir gerçekliğin yanlış yorumlanmasından başka bir şey değildir. Biz insanlar, bu rüya dünyasını yaratırken arkonlarla birlikte ortak yaratıcılarız. Fenomen dünyasına beslediğimiz bilgiyi varsayıyoruz. Bizler, farkında olmadan kendi yarattığımız bir evrende hapsedilmiş unutkan kozmik birlikte yaratıcılarız. Hayali dünyamız kitlesel bir halüsinasyondur. Biz arkonlarız. Olağanüstü dünya mevcut değil. Bu, gerçeklik sandığımız bilgilerden üretilen üç boyutlu bir holografik görüntü, bir yanılsamadır. Platon'un mağarasındaki mahkumların, mağara duvarına düşen gölgeleri gerçeklik sanmaları gibi, biz de aynı şekilde holografik dünyamızı gerçek sanıyoruz. Dünyamız, gerçek durumumuzu ortaya çıkaracak bilgileri engelleyen bir hapishaneyle sonuçlanan, altta yatan bilgilerin şeytani bir şekilde yorumlanmasından başka bir şey değildir. Doluluğun temel doğası

--- SAYFA 177 ---

176 31. 32. 33. 34. 35. 36. Pleroma enerjik bilgidir ve arkonlar, içinde bulunduğumuz yanıltıcı dünyayı yansıtmak için bu temel bilgiyi çarpıtmışlardır. Pleroma analog dalga biçimlerinden (farklılaşmamış karşıtlıklar) oluşur ve yaratılan dünya ikililerden (farklılaşmış karşıtlıklar) oluşur. Pleroma'daki karşıt çiftlerin kutupları anında salınabilir, öyle ki erkek erkek değildir ve kadın dişi değildir; oysa bilinçli gözlem yoluyla var edilen yaratılmış dünya, yaratılışın varoluşunu tetiklemek için farklılaşmış karşıtlar arasındaki gerilime ihtiyaç duyması bakımından ikili bir dünyadır. “Tanrı'nın krallığı içinizdedir” (Luka 17:21, KJV). Her insanın en içteki özü, Pleroma ışığının ilahi bir kıvılcımıdır. Makrokozmos mikrokozmosa yansır, dolayısıyla biz Pleroma'nın içindeyiz, Pleroma da bizim içimizdedir. İçimizdeki ilahi kıvılcım tüm kozmik hologramın bir parçasıdır, yalnızca daha sönüktür. Pleroma'nın bir parçası olarak ilahi kıvılcım, Pleroma'nın tamamını içerir, ancak daha azı. İlahi kıvılcım, ikamet eden Mesih'tir. “Bedensel [Pleroma]nın tüm doluluğu O'nda bulunuyor” (Koloseliler 2:9, KJV). Arkonlar yüzünden ilahi kıvılcım Pleroma'dan uzaklaşmış ve maddeye hapsedilmiştir. Bizler, bozulabilir demetler içine alınmış ilahi kıvılcımlarız. İlahi kıvılcım kendisini Pleroma'nın hem bir parçası hem de bütünü olarak hatırladığında, bu Gnostiklerin irfanıdır. Özümüz ilahi kıvılcımdır. Kusursuz ilahi kıvılcım olan ruh ölümsüzdür. Pleroma hologramının bir parçası olarak Pleroma ile birdir ve Pleroma'nın tamamının dolgunluğunu içerir, yalnızca daha sönüktür. Gnosis tek başına kurtuluş için yeterli değildir. Gnosis, insanlığı karanlık dünyasındaki tutsaklıktan kurtarmak için Pleroma'dan inen elçi tarafından aktarılır. “Ben dünyanın ışığıyım; beni takip eden karanlıkta yürümez, yaşam ışığına sahip olur” (Yuhanna 8:12, KJV). Benlik, tüm ruhun birleştirici ve düzenleyici merkezidir. Benlik, Mesih'in psikolojik yönüdür ve Mesih, Benliğin ruhsal yönüdür. Onlar varlığın farklı boyutlarında bir ve aynıdırlar. Benliğin farkına varılması yaşamın amacıdır. Tüm karşıtların uzlaşmasını ve bütünleşmesini talep ediyor

--- SAYFA 178 ---

177 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. psişe içinde, bunların arasında bilinçli ve bilinçsiz psişelerin birliği esastır. Temsilci, bilinçdışının derinliklerinden Benliğin bir imgesi olarak gelebilir. Yukarıdan gelen elçi ve aşağıdan gelen Öz bir ve aynıdır. Pleroma ve kolektif bilinçdışı Birdir. Yalnızca Tek Bir Benlik vardır. Benim Benliğim senin Benliğindir; onlar bir ve aynıdır. Tek Akıl vardır; Tek Benlik vardır ve bu Tek Benlik Pleroma'nın doluluğudur. Benlik Mesih'tir, ilahi kıvılcımdır. Tamamen aydınlanmış Mesih, Pleroma'nın tam ışığını tezahür ettirir. Benliğini tanı. Kendiniz olun. Benliğini ifade et. Yaratıcılık özgürlüktür; uyum köleliktir. Temsilci, yaşayan bilgi olan ölümsüz bir enerji formu olan plazmat olarak bilinir. Çapraz bağlanma süreci yoluyla, plazma bir insanla birleşebilir, böylece insan kalıcı olarak plazmaya eklenebilir, bu da bir homoplazmat, yani ilahi-insan birlikteliğiyle sonuçlanır. Çapraz bağlanma, erkek plazmanın dışı bir konakçı ile yeniden birleşmesidir ve epifiz bezinde meydana gelir. Biz Tanrı ile biriz, biz yaratıcıyız ve biz arkonlarız. Biz de kurtarıcıyız, kurtarılması gereken de biziz; iki değil, bir. Salvador sal van dus. Biz Pleroma'yla biriz. Biz Pleroma'yız. O bizim içimizdedir ve biz de onun içindeyiz. Kolektif olarak Biz Biriz. Bireysel olarak bizler Bir'in mikrokozmosuyuz. Bu PKD'nin ilmidir. Ruh tamamen Pleroma'ya aittir. Beden tamamen madde dünyasına aittir. Ruh, doğası gereği ikili bir yapıya sahiptir: Sophia'dan gelen ilahi yön veya yaşayan ruh ve arkonlardan gelen maddi yön veya hayvan ruhu. Ruh bedeni diriltir, ruh da ruhu diriltir. Ruh olmadan ruh cansız bir ruhtur. İlahi uyum bozulduğunda ve orijinal çift cinsiyetli birliğin ikiz kutupları (erkek/dişi) ayrılıp maddede tezahür ettiğinde, ruhsal doğalarını yitirdiler ve varoluşun daha düşük bir düzeyine, arkonik, hayvansal ruh düzeyine indirgendiler. Ruhun ve yaşayan ruhun yeniden birleşmesi, ilkel sinjinin yeniden canlanması yaşamı doğurur. Yeniden birleşme olmadan, syzygy'nin ikizleri de manevi özerlerinden yoksundurlar, onlar sadece ruhlardır ve yaşayan ölümlerden başka bir şey değildir. Gnostik soteriolojinin özü budur.

--- SAYFA 179 ---

178 45. 46. 47. 48. 49. İlkel erkek/dişi sinjisinin saflığı bozulmadan kalırken, ruh bir bütün olarak ve Pleroma'da kaldı. Sinsijinin kopması nedeniyle ilksel düşüş meydana geldi ve ruh, fiziksel bir bedene düşerek insan varlığına girdi. Düşüş günah içinde doğmak değil, kadın-erkek birliğinin kopmasıdır. Binlerce yıldır ayrı olan Pleroma'nın erkek (ruh) ve dişi (ruh) yarılarının, ilkel birliği yeniden sağlamak için yeniden bir araya gelmesi gerekiyor. Dünyada ruh, maddi dünyanın dikkat dağıtıcı unsurları tarafından baştan çıkarılır. Materyalizm, fiziksellik ve duyuların zevkleri onun efendisi, kadın da onların kölesi olur. Ruhun ve bedenın tutkularına bağımlı olduğundan gölgeler dünyasında sıkışıp kalmıştır. Onun "fahişeliğini" reddetmesi gerekiyor ve bir kez temizlendiğinde yaşayan bir ruh olarak gençleşecek. Erkek eşi olmayan Sophia gibi, ruh da kendi başına hamile kalamaz ve erkek eşine ihtiyaç duyar. Bir çift zıtlığın yalnızca ikizlerinden biri olan ruh, yaşamı doğuramaz. Onun tam tersi gereklidir ve bu yüzden eşi, arkonlar tarafından hapsedilen düşmüş ruhu kurtarmak için Pleroma'dan madde diyarının fahişeliğine gönderilir. Onun kurtarıcısı "damat" ile ruhu "gelin" in, gelin odasındaki mistik evlilikte yeniden bir araya gelmesi gerekiyor. Bu, ölümden diriliş, madde dünyasındaki esaretten kurtuluş ve Pleroma'ya dönüştür. Dünyadaki oyalayıcı şeylere olan bağımlılıklarının kölesi olan ve onlara fahişelik yapan hayvan ruhları, kendilerini mistik evlilik töreninden men ederler. Gelin odasına ancak fiziksel bağlardan kurtulup yaşayan ruhun saflığına kavuşanlar girebilir. Biz ruhuz, ruhumuz var. Ruh dualiteyi bilir. Bir seçim yapması gerekiyor. Kırmızı hap veya mavi hap. Genelev dünyamızdaki hayvan ruhunun fahişeliği, kendisini zihnin ve bedenın tutkularına teslim etmesi veya kurtuluşunu, ruhla yeniden birleşmesini ve Işık aleminin saflığına geri dönüşünü istemesi. Ruh ve ruhun psikolojik karşılığı, bilinçdışının iç dünyasına arayüz görevi gören anima/animus kompleksidir. Dış ve iç dünyalar arasında bir köprü görevi görür ve ego ile Benlik, yani bilinçdışındaki Tanrı imgesi arasındaki diyalogu kolaylaştırır. Anima/animus ruhun derinliklerine açılan kapıdır. Arasındaki ilişki

--- SAYFA 180 ---

179 50. 51. 52. Bilinçdışındaki ego ve anima/animus arketipi, kendi kendini düzenleyen ruhun erkek/dişi kutuplaşmasıyla karakterize edilir. Ego eril kutupla özdeşleştiği ölçüde anima/animus telafi edici dişi bir doğayı benimser ve benzer şekilde ego dişi olarak tanımladığı ölçüde anima/animus da eril görünecektir. Maneviyat ve cinsellik bir çift karşıtlıktır. Onlar sadece bir zıt çift değil, insani açıdan bakıldığında temel zıt çiftlerdir. Dünya, farklılaşmış kutuplar arasındaki gerilimin yaratılışı doğuracak gerekli enerji potansiyelini ürettiği karşıtların farklılaşması yoluyla var olur. İnsanlık ancak maneviyat ve cinselliğin kozmik güçlerinin karşılıklı etkileşimi yoluyla ortaya çıkabilir. Kuşla simgelenen maneviyat ile yılanla simgelenen cinsellik arasındaki etkileşim ancak insanlık içinde gerçekleşebilir, dolayısıyla karşıtlıkların çatışmasını örnekleyen Abraxas figürü kuş-insan-yılan sembolizmini sergiler. Jung'un irfanına göre, eril prensibin cinselliği daha dünyevidir ve aşağılara iner, oysa dişi prensibin cinselliği daha manevidir ve yükselir. Bunun tersine, erkeğin maneviyatı daha gökseldir ve yukarıya doğru sonsuza doğru yönelirken, dişinin maneviyatı daha dünyevidir ve sonluya doğru yönelir. Göksel anne, kadın maneviyatını ve erkek cinselliğini yönetirken, dünyevi baba, erkek maneviyatını ve kadın cinselliğini yönetir. Başka bir deyişle, eril ve dişi ilkeler ikili tabiatlıdır ve erkek/dişi kutuplaşmasının her kutbunda, farklı fakat birbirini tamamlayan yönetim ilkeleri olan bir maneviyat/cinsellik kutuplaşması vardır. Bir kutupluluk içindeki bu kutupluluk, herhangi bir sinji içindeki ikiz kutupların farklılaşmadığı Pleroma'daki karşıtların dinamik doğasını göstermeye hizmet eder. Voltajın periyodik olarak yön değiştirdiği elektrik sistemlerindeki alternatif voltaj gibi, syzygy içindeki ikiz kutuplar da kutuplarını değiştirebilir, bir an erkek, bir sonraki an dişi ve tam tersi olabilir. Gnostiklerin tek amacı Pleroma'ya geri dönmektir. Kurtuluş, ilahi kıvılcımın uzay-zamansal, maddi hapisane dünyasından kurtarılması ve onun ışık alemine veya derinliğe ve sessizliğe yeniden döndürülmesidir. Neo-Platoncu Bir'e dönüş arayışında olabilirken, Gnostik Sıfır'a, başka bir deyişle Pleroma'nın Hiçliğine dönüş arayışındadır.

--- SAYFA 181 ---

180 53. 54. 55. 56. 57. Mistik evlilikte gelin ve damat bir araya geldiğinde, birlikteliklerinin tek adı vardır, o da dinlenmedir; geri kalanı ilahi olanın saf tefekküründen başka hiçbir şeyden kaynaklanmaz. “Hepiniz emek veren ve yükü ağır olan sizler bana gelin, ben de sizi dinlendireceğim” (Matta 11:28, KJV). Kurtarıcı irfana bağlı olan Pleroma'nın dirilişi ve orijinal saflığına dönüşü, manevi özümüzün zaten sahip olduğumuz bir şey olduğunun farkına varılmasını içerir. Bu geliştirmemiz gereken bir şey değil, farkına varmamız gereken bir şey. Biz zaten Pleroma'dayız, Pleroma'dayız ve Pleroma tarafından nüfuz edilmiş durumdayız. Diriliş ilahi mirasımızın bir anamnezidir. Pleroma'ya dönüş, bir dizi iç düzlem boyunca vizyoner bir yükselişi içeren derin düşünceli bir yolculuktur. Bu uçaklar arkonlar tarafından kontrol ediliyor ve Gnostik'in çabalarını engellemek ve onu alt alemlerde köle olarak tutmak için ellerinden geleni yapacak olan arkonlardan kaçmak için dikkatli bir şekilde yönlendirilmeleri gerekiyor. “Yükseliş” mecazidir ve yukarıya doğru bir hareket değildir. Şuurun genişlemesi ve irfanın artmasıdır. Bu vizyoner yükselişler, tüm mistik deneyimlerin anasında marifetin kazanıldığı tek seferlik olaylar değildir. Bunlar tipik olarak, beden ölümünün ardından ruhun yapacağı nihai yükselişin önceden tadına varılmasını sağlayan kısa olaylardır. Vizyoner yükselişten önce odun kesin ve su taşıyın; öngörülü yükselişin ardından odun kes ve su taşı. Gnosis'e erişim, ömür boyu süren adanmış uygulama boyunca artan kazanımlar sürecidir. Tanrı'nın olanı Tanrı'ya sunmak için dağa yapılan her kısmi yolculuktan sonra, Gnostik uygulayıcı biraz daha marifetle dünyaya geri döner ve beden sınırları nedeniyle zorunluluktan dolayı zirvedeki bir sonraki girişime hazırlanırken Sezar'a teslim olma görevine döner. Diriliş için hayati önem taşıyan şey, hem a) karşıtları uzlaştırma, hem de b) Pleroma'daki karşıtların nihai çözülüşünü gerçekleştirme ihtiyacıdır. Eğer kişi bütünsel ışıkla dolacaktır, ancak bölünmüşse karanlıkla dolacaktır. Zıtlıklar bütünleştirildiğinde, gelin ve damat mistik evliliklerini gelin odasında tamamladığında kişi Pleroma'nın ışığıyla dolacaktır. Zıtlıklar farklılaştığı ve gelin onu terk ettiği sürece

--- SAYFA 182 ---

181 58. 59. 60. 61. 62. Nişanlı olup fahişeliğe devam eden kişi dünyanın karanlığına mahkum kalır. Kişi Pleroma'ya ancak ikisi bir olduğunda, üst ve alt uzlaştığında ve erkek ve dişi tek bir varlıkta yeniden birleşip cinsiyet farklılığı ortadan kalktığında geri dönecektir. O zaman ve ancak o zaman Gnostik Pleroma'nın ışığını görecektir. Pleroma'nın ilksel birliğine dönüş, karşıtların dengelenmesine dayanır. Geri dönüş, başlangıç gibi, ne erkek ne de dişinin olmadığı üniterdir ve tüm sinsiler mükemmel bir uyumlu denge halinde, hareket yok, titreşim yok, ses yok, sadece sessizlik içinde var oluyor. Dünyadan oruç tutmayan Cennetin Melekûtunu bulamayacak. Yalnızca dünyevi şeylerden tamamen vazgeçen ve tutkuları bastıran biri Tanrı'nın hakikatini anlayabilir. Bundan daha üstün bir alemde meydana gelen mistik evliliğin saf ilişkisinin gücü, Dünya'daki görüntüsünde, yani bedensel evlilikte kirlenmiştir. Yalnızca mistik evlilik ayinini gerçekleştiren kişi kutsal ışığı alacaktır ve bu alemde alınmazsa başka hiçbir yerde alınamaz. Kurtuluş bu yaşamda bilincin gelişmesini gerektirir. İnsanlığın en büyük günahı bilinçsizliktir. Zıtların farklılaşması insanlığı bilinçsizlikten kurtarır. Bilinç karşıtların farklılaşmasını gerektirir, bilinçteki gelişme ise karşıtların uzlaşmasını ve bütünleşmesini gerektirir. Psikolojik olarak kurtuluş mücadelesi, çağlar boyu arkonlarla karşı karşıya gelmez; bizi kurtaracak psişik faktörlerin, bizi mahkum edecek psişik faktörlerle karşı karşıya geldiği bilinçdışında gerçekleşir. Kurtuluş, hapsedildiğimiz gerçeğini görmemizi engellemek için zihinlerimizin kasıtlı olarak kapatıldığı bu dünyadan, Kara Demir Hapishanesinden kaçmak anlamına gelir. Kurtuluşun anahtarı, sistemle savaşıma yönelik doğal bir dürtüye teslim olmamaktır. Direndiğimiz şey varlığını sürdürüyor. İmparatorluğa karşı savaşanlar İmparatorluğa dönüşür. İmparatorluğu yendiğimiz ölçüde İmparatorluk oluruz. Biz İmparatorluk ve Kara Demir Hapishanesiyiz. Biz hapsedilmişiz ve kendimizin gardiyanlarıyız. Biz arkonlarız. Tüm insanlar arkondur, ancak bazı insanlar diğerlerinden daha arkondur. Gnosis, bir başkasının ilahi olanla ilgili doktrininden farklı olarak, ilahi olanın doğrudan, dolaylımsız deneyimidir. Gnosis tek yoldur

--- SAYFA 183 ---

182 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. kurtuluşa; cehalet ve bilinçsizlik günahtır. Gnosis gizlice ortaya çıkar. Dua ederken kalbinizin sessizliğine girin ve gizlide olan Anne-Babanıza dua edin. Bilinçli/bilinçsiz kutuplaşmasından sonra ikinci olarak, ilksel sinji, erkek/kadın ikiliği kadar acil ilgimize daha fazla ihtiyaç duyan başka bir karşıt çifti yoktur. Bu bütünün bir yarısı, yani dişi olan inkar edildiğinde bütün olmak imkansızdır. İnsanlığın kurtuluşu açısından kritik olan, ilahi dişiliğin yeniden canlandırılmasıdır. Aynalı gelin odasında ruh ile yaşayan ruhun birliği gerçekleşir. Ruh ve yaşayan ruh birbirlerinin ayna görüntüleridir ve eşit statüye sahiptirler. Ruh almayı amaçlayan manevi uygulama, ruhu geri kazanmaya yönelik çalışmalarla tamamlanmalıdır. Gelini damadı karşılamaya hazırlamak kişinin kayıp ruhuyla yeniden bağlantı kurması ve onu kurtarması anlamına gelir. Ruhun ıslahı bilinçdışının yeraltı derinliklerine inmeyi gerektirir. Bir ağacın kökleri ancak toprağa indiği ölçüde dalları göklere ulaşabilir. Kök olmadan Cennete uzanan dallar olamaz. İlk önce kökler gelir. Yükselmek için önce alçalmalıyız. Otantik maneviyat, ruhun farkına varan ve yaşayan ruhu, hayvan ruhunun dünyasındaki tutsaklıktan kurtarmaya çalışan bir psikoloji üzerine kurulmalıdır. Damat ancak gelinin hazır olduğu ölçüde ortaya çıkacaktır. Kurtarıcıya yakın olan, ateşe de yakındır. Ruhla canın birleşmesini gerçekleştirmek, ateşe katlanmayı gerektirir. Yaşayan ruhu özgürleştirmenin yoluna çıkan her şeyi yakıp kül etmek her gerçek Gnostığın görevidir. Ancak bilinçdışına indiğimiz ve kendimizi tekrar tekrar hayvan ruhunun yok oluşuna maruz bıraktığımız ölçüde kayıp yaşayan ruhu kurtarabiliriz. Derinlerdeki karanlıklardaki şeytanlara hitap etmeden, yani karanlığı bilincin ışığına çıkarmadan yukarıdaki ışığa ulaşmak mümkün değildir. Gelini hazırlamak, ruhu kurtarmak bilinçdışının karanlığıyla çalışmayı gerektirir. Yaşayan ruh ancak bilinçdışının karanlık derinliklerine dalılarak geri kazanılabilir ve bu kurtarma görevi, şeytanlarımızla yüzleşmek ve onu esir tutan karanlıkla güreşmek anlamına gelir. Yaşayan ruhu kurtarmak, yalnızca kişisel gölgemize değil, aynı zamanda kolektif, tanrısallığın karanlığına da değinmemizi gerektirir.

--- SAYFA 184 ---

183 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. bize dokunduğu ölçüde gölge. Kötülüğün kökü gizli kaldığı sürece üzerimizdeki gücü devam edecektir. Güçlüdür çünkü onu tanımıyoruz. Bilincin ışığına çıkarıldığında ölür. Göz ardı edildiği sürece yüreğimize yerleşir ve bize hakim olur. Onun kölesi oluyoruz. İçimizdeki arkonların bilincinde olmazsak gölgeye düşerler. Ruhu özgürleştirmek karanlığı tanımakla başlar. İsa erkek/dişi, İsa/Sophia, sinsi. Bu gerçekleşme, Ayasofya'nın restorasyonudur. İki esans bir arada. Arhontların dayattığı sahte gerçekliğe karşı savaşta hayal gücü tek silahtır. Vizyonları gören ne ruh ne de ruhtur, hayal gücü sayesinde zihindir. Hayal gücü bizi herhangi bir yere, yukarıya, buraya veya aşağıya götürebilir ve hayal gücü sayesinde yukarı ve aşağı, iç ve dış, ruh ve ruh, Pleroma ve yaratılmış dünya uzlaştırılabilir ve bütünleştirilebilir. Hayal gücü kurtuluşumuzun aracıdır. Karşıtların bütünleşmesi ve çözülmesi ancak karşıtlıklar arasında dengede duran insan zihninin hayal gücünde gerçekleştirilebilir. Siz kendi realitenizi yaratmıyorsunuz, kolektif olarak biz realitenizi yaratıyoruz. Toplu olarak, sözde gerçekliğimizin var olduğunu hayal ederiz. Ancak biz arkonlar - aynı zamanda arkonların kölelerimiz - ve bu hapishane dünyasının var olmasını sürekli hayal eden, arkonik benliklerimizin etkisi altındaki zihinlerimizdir. Daha iyi bir rüya görmemiz gerekiyor, hem de hızlı bir şekilde. İnsanlık iki dünya arasındaki arayüzdür. Kuşun üst dünyası ile yılanın alt dünyası ancak insanlığın içinde buluşur. Üst ve alt dünyalar arasındaki zıtlıkların gerilimi yaratılışın var olmasını sağlar. Olmak için kuşla yılan arasındaki savaşa katlanmak zorundayız. İnsan varoluşu, kuş ve yılanın zıtlıklarının karşı karşıya geldiği orta dünyada gerçekleşir. Hayal gücünün aracılık ettiği bilinçdışından gelen görüntüler, gerçeğin algılanmasının araçlarıdır. Pleroma ancak iç ile dış, üst ile alt, erkek ile dişi, aralarında hiçbir ayırım kalmayacak şekilde bütünleştiğinde gerçekleşecektir. Bunların bulunduğu ve bütünleşmenin gerçekleştiği yer ise insandır. Ruhun ve nefsin birleşmesi ancak hayal yoluyla gerçekleşir.

--- SAYFA 185 ---

184 77. 78. 79. 80. Mesih'i gerçekleştiren insanda. Ancak gelin, ruhu bir hayvan ruhundan yaşayan bir ruha yükselterek hazırlandığında ve kurtarıcı irfaniyla Pleroma'nın elçisi olan damat kabul edildiğinde, mistik evlilik hayal gücünün gücüyle tamamlanabilir. Gnostik için bu, Mesih'in farkına varılmasıdır, yol, gerçek ve yaşamdır; onsuz hiç kimse Pleroma'ya dönemez. Arkonlar mükemmel ışığı taşıyan bir kişiyi göremezler ve o kişinin yükselişine engel olamazlar. Bu ışık bedeni birliğin gizeminde yaratılmıştır. Gnostik, Pleroma'ya yükseliş sırasında kendisini arkonlardan koruyan mükemmel ışıktan oluşan giysiyi ancak ruh ve ruh gelin odasında yeniden birleştiğinde giyer. Mistik evliliğin gerçekleştiği gelin odası epifiz bezinde yer almaktadır. "Bedenin ışığı gözdür; bu nedenle tek gözünüz varsa, tüm bedeniniz ışıkla dolu olacaktır" (Matta 6:22, KJV). Üçüncü gözde mistik birleşme meydana geldiğinde epifiz bezinde barındırılan ilahi kıvılcım Pleroma olur ve Pleroma'nın tam ışığı tüm bedeni doldurur. Gnostik yol öncelikle via positiva'dır. Ancak karşıtların bütünleşmesi hem via negatifi hem de via pozitif gerektirir. Ya/veya yerine her ikisi/ve. Via negativa ruhun yoludur, via positiva ise ruhun yoludur. Yalnızca ışık figürlerini hayal ederek değil, aynı zamanda karanlığı bilincin ışığına çıkararak da aydınlarız. Pleroma hem doluluk hem de boşluktur ve Pleroma'ya dönüş hem doluluk yolunu, via positiva'yı (görüntülerle dolu) hem de via negativa'yı (görüntülerden yoksun) gerektirir. Psikolojik olarak karşıtların uzlaşması ve bütünleşmesi, bilinçli bir konum bilinçsiz bir karşı konumla telafi edildiğinde, ortaya çıkan enerji potansiyeli bilinci daha yüksek bir seviyeye ve Pleroma'ya doğru geri iten aşkın işlevi uyandıran kadar psişede ortaya çıkan karşıtların gerilimini tutmayı içerir. Psiko-spiritüel gelişim, tüm karşıtlıklar bütünleştiğinde ve psişik bir bütünlük durumuna, Benliğin farkına varıldığında tamamlanır. Zıtlıkların mükemmel, uyumlu dengesi sağlandığında, gelin ve damadın mistik evliliği tamamlandığında, Mesih ve Sofya yeniden birleşir ve Tek Benlik idrak edilir, rüya biter,

--- SAYFA 186 ---

185 yaratılan dünyanın varlığı sona eriyor ve biz de Pleroma'daki evimize döndük. Bu Gnostik diriliştir.

--- SAYFA 187 ---

186 KAYNAKLAR Barnstone, W. ve Meyer, M. (Eds.) (2003). Gnostik İncil. Boston, MA: Yeni Tohumlar. Brakke, D. (2010). Gnostikler: Erken Hristiyanlıkta Efsane, Ritüel ve Çeşitlilik (Kindle versiyonu). www .am azo n.c om Castaneda, C. (2017) adresinden erişildi. Don Juan Matus'un sözleri. 23 Ocak 2017 tarihinde htt ps'den alındı: //a rch ive .or g/s tre am/ Car los Castan eda The Word dsO fDo nJu anM atus/C arlos% 20C ast ane da- The %20 Words% 200 f%2 0Do n%2 0Ju an% 20M atu s_d- jvu .tx t Chödrön, P. (2000). İşler Dağıldığında: Zor Zamanlar İçin Kalp Tavsiyesi. Boulder, CO: Shambhala. Churton, T. (2015). Cinsiyetin Gnostik Gizemleri: Vahşi Sophia ve Erotik Hristiyanlık [Kindle versiyonu]. www .am azo n.c om Comella, P. (2014) adresinden erişildi. Materyalizmin Çöküşü: Bilimin Vizyonları, Tanrının Düşleri [Kindle versiyonu]. www .am azo n.c om Daumal, R. (2017) adresinden erişildi. René Daumal'dan alıntılar. 16 Ağustos 2017'de htt-ps: //w ww adresinden alındı. goo dre ads .co m/a uth or/ quotes /30 207 47. Ren _Da uma l Dick, P. K. (1977). Bu dünyayı kötü buluyorsanız diğerlerinden de bazılarını görmelisiniz. 30 Nisan 2016'da htt ps'den alındı: //i a60 050 0.u s.a rch ive .or g/3 2/item s/P hilipK Dic kSp eec hEx cer pts /Ph ili pKD ick _Sp eec h.t xt Dick, P.K. (1978). İki gün sonra parçalanmayacak bir evren nasıl inşa edilir>. 15 Ocak 2016 tarihinde htt p:/ /de oxy .or g/p kd_ How 2-b uil d.h tm Dick, P.K. (2001) adresinden erişildi. VALIS. Londra: Orion. Dick, P.K. (2008). İlahi İstila. Londra: Harper Voyager. Dick, P.K. (2011). Philip K. Dick'in Tefsiri [Kindle versiyonu]. www .am azo n.c om Douglas, S. (2016) adresinden erişildi. Beyaz Kuş, Kara Yılan, Kırmızı Kitap: Gnostik Kökleri Keşfetmek Rüya Çalışması. Londra: Karnac. Eliot, T.S. (1943). Dört Dörtlü. 15 Ağustos 2017'de htt ps: //g enius'tan alındı. com /Ts -el iot -for- qua rte ts- li tle -gi ddi ng- açıklamalı Ellis, N. (2012). Dünyanın Varoluşunu Hayal Etmek: Eski Mısır Bilinç El Kitabı [Kindle versiyonu]. P. Jackson ve J. Lethem (Ed.). www.am azo n.c om adresinden alındı

--- SAYFA 188 ---

187 Fosella, T. ve Welwood, J. (2011). İnsan doğası, Buda doğası: John Welwood ile bir röportaj. Üç Tekerlekli Bisiklet: Budist İncelemesi, 20(3). Griffiths, B. (1982). Doğu ile Batının Evliliği. Springfield, IL: Templegate. Hart, T., Nelson, P.L. ve Puhakka, K. (2000). Transpersonal Bilme: Bilinç Ufkunu Keşfetmek. Albany, NY: New York Eyalet Üniversitesi Yayınları. Hoeller, S.A. (2002a). Gnostisizm: Kadim İç Bilme Geleneğine Yeni Işık. Wheaton, IL: Teosofik. Hoeller, S.A. (2002b). Gnostik Jung ve Ölümlere Yedi Vaaz. Wheaton, IL: Teosofik. Jung, C.G. (1951). Aion: Benliğin fenomenolojisine yönelik araştırmalar. İçinde: G. Adler, M. Fordham ve H. Read (Seri Eds.), R.F.C. Hull (Çev.), The Collected Works of C.G. Jung, Cilt. 9: Bölüm 2. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1959. Jung, C.G. (1954). "Büyük Kurtuluşun Tibet Kitabı" üzerine psikolojik yorum. İçinde: Psikoloji ve Doğu (s. 103-137). Londra: Ark, 1978. Jung, C.G. (1955-1956). Mysterium coniunctionis: Simyada Psişik Zıtlıkların Ayrılması ve Sentezi Üzerine Bir Araştırma. İçinde: G. Adler, M. Fordham ve H. Read (Seri Ed.), R.F.C. Hull (Çev.), C.G. Jung'un Toplu Eserleri: Cilt. 14. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1963. Jung, C.G. (1957a). "Tibet'in Ölümler Kitabı" üzerine psikolojik yorum. İçinde: Psikoloji ve Doğu (s. 59-76). Londra: Ark, 1978. Jung, C.G. (1957b). Aşkın fonksiyon. İçinde: J. Chodorow (Ed.), Jung on Active Imagination (s. 42-60). Princeton, NJ: Princeton University Press, 1997. Jung, C.G. (1962). Anılar, Rüyalar, Yansımalar. Londra: Fontana, 1995. Jung, C.G. (1973). Smith'e mektup. İçinde: G. Adler (Ed.), R.F.C. Hull (Çev.), C.G. Jung Letters, Cilt. 11, 1951-196 (s. 570-573). Princeton, NJ: Princeton Üniversitesi Yayınları. Jung, C.G. (2009). Kırmızı Kitap: Liber Novus. Bir Reader baskısı. Düzenlendi ve giriş S. Shamdasani tarafından yapıldı. M. Kyburz, J. Peck; S. Shamdasani (Çev.). New York: W. W. Norton. Kastrup, B. (2011). Gerçekliği Hayal Edin: Doğanın Şaşırtıcı Gizli Hikayesini Ortaya Çıkarmak İçin Zihnini İçine Dalmak [Kindle versiyonu]. www.amazo n.c om Kastrup, B. (2015) adresinden erişildi. Ötesine Kısa Bakış: Metafizik, Sinir Bilimi, Özgür İrade, Şüphelilik ve Kültür Üzerine Eleştirel Denemeler [Kindle versiyonu]. www .am azo n.c om Kastrup, B. (2016) adresinden erişildi. Kuantum fiziği mitolojiyle buluşuyor: Bir adım geri atarak ileriye gitmek. Yeni Şafak Özel Sayısı, 10(4).

--- SAYFA 189 ---

188 Lachman, G. (2015). Batı Dünyasının Gizli Öğretmenleri [Kindle versiyonu]. www.am azo n.c om Lash, J.L. (2006) adresinden erişildi. Onun İmajında Değil: Gnostik Vizyon, Kutsal Ekoloji ve İnancın Geleceği. White River Kavşağı, VT: Chelsea Green. Lewis, N.D. (2013). Gnostisizme Giriş: Kadim Sesler, Hristiyan Dünyaları. New York: Oxford Üniversitesi Yayınları. Madden, K.W. (2008). Ruhun Karanlık Işığı. Büyük Barrington, MA: Lindisfarne. Ustalar, R.A. (2016). Manevi Bypass: Kutsal Sürüklenmeden Kaçınma. 18 Aralık 2016'da <http://rober.tma.ster'lerden.alindi.com/yazilar/ruhsal-l-bypassing/> Matrix, The (1999). J. Silver (yapımcı), A. Wachowski, A. ve L. Wachowski (yönetmenler). Warner Bros.'un sinema filmi. McGuire, W. ve Shamdasani, S. (Ed.) (2012). Jung Psikolojisine Giriş: 1925'te Verilen Analitik Psikoloji Seminerinin Notları. Princeton, NJ: Princeton University Press. Meyer, M. (Ed.) (2007). Nag Hammadi Kutsal Yazıları: Kutsal Gnostik Metinlerin Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş Çevirisi. New York: HarperCollins. Peake, A. (2013). Philip K. Dick'in Hayatı: Geleceği Hatırlayan Adam [Kindle versiyonu]. www .am azo n.c om Pearson, B.A. (2007) adresinden erişildi. Antik Gnostisizm: Gelenekler ve Edebiyat [Kindle versiyonu]. www .am azo n.c om Plotinus, B. The Six Enneads adresinden alındı. S. MacKenna ve B. S. Sayfası (Çev.). Grand Rapids, MI: Christian Classics Ethereal Library, 2017. 24 Ağustos 2017'de <http://ww.w.c.cel.or.g/c.cel/p.otin.nus/en.nea.ds> adresinden erişildi. pdf Plotkin, B. (2003). Soulcraft: Doğanın ve Ruhun Gizemlerine Geçiş. Novato, CA: Yeni Dünya Kütüphanesi. Rosenblum, B. ve Kuttner, F. (2012). Kuantum Enigma: Fizik Bilinçle Karşılaşıyor [Kindle versiyonu]. www.am azo n.c om Rowan, J. (2005) adresinden erişildi. Transpersonal: Psikoterapi ve Danışmanlıkta Maneviyat (2. baskı). Londra: Routledge. Rudolph, K. (1987). Gnosis: Gnostisizmin Doğası ve Tarihi. R. M. Wilson (Çev.). New York: Harper San Francisco. Ruumet, H. (2006). Ruhun Yolları: İnsan Yolculuğunu Keşfetmek. Victoria, BC, Kanada: Trafford. Scopello, M. (2007). Ruh tefsirine giriş. İçinde: M. Meyer (Ed.), Nag Hammadi Kutsal Yazıları: Kutsal Gnostik Metinlerin Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş Çevirisi (s. 223-226). New York: HarperCollins. Keskin, D. (2010). Jung Lexicon: Terimler ve Kavramlar Üzerine Bir Başlangıç. 30 Nisan 2016'da <http://ww.w.p.syc.hce.u.com/jun.g/s.har.ple.xic.on> adresinden alındı. htm I Smith, A.P. (2008). Gnostikler: Tarih, Gelenek, Kutsal Yazılar, Etki. Londra: Watkins.

--- SAYFA 190 ---

189 Smoley, R. (2006). Yasak İnanç: İncillerden Da Vinci Şifresine Gnostik Miras. New York: HarperCollins. Stein, M. (1998). Jung'un Ruh Haritası [Kindle versiyonu]. www.am azo n.c om Stevenson, R.L. (1886) adresinden erişildi. Dr. Jekyll ve Bay Hyde'in Garip Hikayesi. 16 Ağustos 2017'de <http://ww.w.l.itch.har.ts> adresinden alındı. com /li t/d r-j eky ll- ve -mr -hy de/ alıntılar Stratford, J. (2007). Yaşayan Gnostisizm: Bilmenin Kadim Bir Yolu. Berkeley, CA: Apokrif Basını. Stein, M. (2014). Kendi Kendine Dikkat Etmek. Çağdaş Maneviyat Üzerine Jung Meditasyonları. Hove, Birleşik Krallık: Routledge. Thomassen, E. (2007). Dirilişle ilgili incelemeye giriş. İçinde: M. Meyer (Ed.), Nag Hammadi Scriptures: Kutsal Gnostik Metinlerin Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş Çevirisi (s. 49-51). New York: HarperCollins. Tren Spotting'i (1996). A. Macdonald (yapımcı), D. Boyle (yönetmen). Kanal Dört Filmler filmi. Turner, J.D. (2001). Sethian Gnostisizmi ve Platonik Gelenekler. Quebec, Kanada: Les Presses de L'Université Laval. Williams, M.A. (1996). Gnostisizmi Yeniden Düşünmek: Şüpheli Bir Kategoriyi Ortadan Kaldırmaya Yönelik Argümanlar. Princeton, NJ: Princeton Üniversitesi Yayınları.

--- SAYFA 191 ---

190 DİZİN Abraxas, 50-53, 128, 160, 171 ayrıca bkz.: yaratıcı; Gnostik; Jung, C. G. akozmizm, 40 Gnostik perspektif, 134 metafizik, 69 panenteizm, 40 aktif hayal gücü, 16, 17-18 Adem, 100-101 aeons, 30 alters. Bkz. dissosiyatif kimlik bozukluğu analitik psikoloji, 15 anima/animus kompleksi, 176 anima/animus teorisi, 108-110 meshedilmiş insanlar, 86 Apocalypse of Peter, The, 106 Apocryphon of James, 102 Apocryphon of John. Bkz. Yuhanna'nın Gizli Kitabı, Apofatik teoloji, 34 Arandan, 94 arketip, 53 ayrıca bkz: arkonların kolektif bilinçdışı, 55 Jung'un arketip teorisi, 54 olumsuz yönleri, 53 arkonlar, 32, 47, 57, 120, 140, 169, 170 ayrıca bkz.: arketip; insanlığın yaratılışı, 100 derin uyku, 66 tanrı, 48 Yakup'un İlk Vahiyi, 49 Philip'in İncili, 50 Thomas'ın İncili, The, 162 insan, 172-173

--- SAYFA 192 ---

191 bozulmazlığın görüntüsü, 104 Matrix, The, 58-59 güçler, 49-50, 170 hapishaneler, 61 Hükümdarların Gerçekliği, The, 49 Adem'in Vahiyi, The, 49 Smith, 48 Sophia, 47, 48 Stratford, 53 viral benzetme, 133-134 astral determinizm, 61 Atum, 32 otantik maneviyat, 144 Yetkili Söylem, 58, 104 yaşam ya da ölüm seçimi, 118 körlük hastalığı, 106 Barbelo, 138, 139, 140, 168 ayrıca bkz.: Sophia Barnstone, W., 102 Basho, Zen ustası, 8 Basilides, 50-51 uykuda olmak, 66 BIP. Bkz. Black Iron Hapishanesi Black Iron Hapishanesi (BIP), 38, 61, 62, 172 Blake, W., 13, 82 küfür, ceza için, 120 Boehme, J., 23, 73 Bohr, N., 34, 145 Bowie, D., 128 Brahman, 122 Brakke, D., 3, 4 gelin odası, 103, 112, 181 ayrıca bkz: ruh; ruh mistik evliliği, 175 Bruno, G., 24 Buber, M., 20 Budizm, 34 caduceus, 146 Caesar, 117 Campbell, J., 95

--- SAYFA 193 ---

192 Carroll, L., 57, 155 Castaneda, C., 58 katapatik teoloji, 34-35 mağara sakinleri, 59 Chang Tsai, 41 satranç rüyası, 123, 125, 150 Chödrön, P., 144 İsa, 85, 88 ayrıca bkz: kurtarıcı Hristiyan İsa, 89 haç, 161 çarmıha gerilme, 117 ikili doğası, 151-152 Yuhanna İncili, The, 118-119 Jung'un görüşü, 88 Mecdelli Meryem, 146 ve Sofya ile ilişki, 137 Hristiyan İncili, 27 dualizm, 41-42 Hristiyan Mesih, 89 Hristiyanlık terimini terk etme, 4 yaratılış öğretisi, 30 Gnostisizmin ilişkisi, 4 at yarışı erken Hristiyan gelişimi modeli, 4 Hristiyan mistisizmi, üçlü model, 99 Mesih/Sophia syzygy, 152, 166, 180 kronik ruhsal rahatsızlık, 1 Kilise, 13 başarısızlıklar, 1 sapkın bilimci, 127 kurumsallaşmış, 126-127 Churton, T., 145, 146 klasik fizik, 76 kolektif gerçeklik, 180 kolektif bilinçdışı, 55, 75, 107, 171 ayrıca bkz.: Pleroma Comella, P., 95 karmaşık, 75 bilinçli ve bilinçsiz tutumlar, 124 bilinç, 75 fikir birliğine dayalı gerçeklik, 74, 157-158

--- SAYFA 194 ---

193 Corbin, H., 163 Corpus Hermetica, 36 kozmoloji, 107 karşı kültür hareketi, 2 yaratılış, 168 Hristiyan teolojisinde, 30 hata olarak yaratılış, 31 tanrıcılık, 31 ve farklılaşma, 44 Gnostik kozmogoni, 43 Gnostik yaratılış efsanesi, 29 Jung'un Gnostik vizyonu, 34 Mısırlılar efsanesi, 32 mit Nag Hammadi Kütüphanesi, 29 PKD açık, 38 yaratıcı sentez, 167 yaratıcı, 94 çapraz bağlanma, 174 çarmıha gerilme, 117 iblis, 112 karanlık ve ışık, 41-46 Daumal, R., 121 ölü efsane, 11 yaratıcı, 31, 48, 68, 50, 140, 169, 170 ayrıca bakınız: Gnostik; Sophia ve arkhonlar, 32 Sezar, 117 aslan yüzlü tanrı, 31 doğa, 32 derinlik psikolojisi, 15 Descartes, R., 42 diyalektik değişim, 124 Kurtarıcının Diyaloğu, The, 117 Dick, P. K. Bkz. P.K. Dick farklılaşması, 37, 168 ayrıca bkz.: yaratılış diploid, 38 kese, 37-38 dissosiyatif kimlik bozukluğu, 74, 75 ilahi, 138 doktor-varlık, 90

--- SAYFA 195 ---

194 Divine Feminine, 152 Divine Invasion, The, 69 ilahi kıvılcım, 81-84, 173 Jung'un Gnostik vizyonu, 82-83 PKD'nin Gnostik sisteminde, 83-84 Pleroma, 82 Douglas, S., 14, 19, 54 rüya ve hologram, 65 çalışma, 13 Hristiyan İncilinde dualizm, Metafizikte 41-42, Gnostik kozmolojide hafifletilmiş ve mutlak düalizm, 43 ontolojik düalizm, 42 PKD, teolojide 42, dualist, 42 dualite, 34, 145 Ecclesia Gnostica, 5, 6 Eckhart, M., 28, 45, 68, 83, 115-116, 123 One, the, 28-29 ego, 87 Mısırlıların yaratılış efsanesi, 32 Eliot, T. S., 9, 116 Ellis, N., 32, 65 elçi, 90, 91-92, 173, 174 Jung'un ve PKD'nin Gnostik elçileri üst üste bindirilmiş, 95 Spirit, 92-93 Empedocles, 29, 87 Empire, 61-62 ayrıca bkz.: Black Iron Prison enantiodromia, 139 ennoia, 104 dolaşma, 79-80 Kutsal Eugnostos, 28 Eve, 100-101 kötülük, 88 iyiye karşı kötü, 124-125 bilincin ışığı ve, 148

--- SAYFA 196 ---

195 Exegesis on the Soul, The, 23, 24, 56, 83, 101, 102, 103, 112-113, 119 unutkan kozmokratlar, 70 evlilik, 126 hologram olarak evren, 72 ex nihilo, 30 ex plenitude, 30 oruç, 125 Baba, The, 28 parmak aya işaret eden, 8-9 James'in İlk Vahiyi, 49, 117 Ata, 28, 72 öngörü, 168 Fosella, T., 142 Frankl, V., 144 gnosis, 33, 130, 132, 179 Hristiyanlaştırılmış biçimleri, 85 PKD'nin Gnostik sisteminde, 93, 94, 174 Gnostik, 4-5, 13, 28, 41, 47, 56 ayrıca bkz.: arkonlar; insanlık çağları, 30 yaratılış efsanesi, 29, 37, 73 tanrısal kıvılcım, 48, 50 ilahi kıvılcım, 81-82, 83 karşıtların bütünleşmesi doktrini, 165 eskatoloji, 129 doluluk ve boşluk, 34 irfan, 130 Büyük Görünmez Ruh, 35 yanıltıcı hapishane dünyası, 70 Jung as, 19-21 miras, 10 özdeyiş, 169 metafor, 141 metafizik, 45 Bir, 28 yol, 181 PKD olarak, 25 psiko-ruhsal gelişim, 166 gerçeklik ve yanılsama, 66-67

--- SAYFA 197 ---

196 diriliş, 146, 163, 166, 182 Pleroma'ya dönüş, 129 kurtuluş, 115 Samael, 56 antik çağ okulu, 32 Sophia, 47, 48 nihai tanrısallık, 35 eşsiz Gnostik, 10 bakire Ruh, 50 Gnostik kozmogoniler, 27, 45, 168 apofatik vs. Katafatik teoloji, 34-35 Barbelo, 138 hata olarak yaratılış, 31 Büyük Görünmez Ruh ve evren, 30 Jung, 36-37 monad, 29 hiçlik/doluluk, 34 PKD, 37, 39 ilkel syzygy, 33 ilkesi, 33 Gnostik kozmoloji, 42 yaratılış, 43 Tanrılık, 112 yumuşatılmış ve mutlak düalizm, 43 Gnostisizm, 3, 6, 42 Hristiyanlıkla ilişki, 4 Sethians, 3 Gnostik soterioloji, 101, 130, 175 bileşeni, 122 iniş/yükseliş modeli, 129 özelliği, 120, 130 modelleri, 120-121 ruh ve ruhun birliği, 103 Gnostik ruh, 104 ayrıca bkz.: ruh Gnostik manevi felsefe, 10, 13 Gnostik sistemler ve Budizm, 34 insan kategorisi, 99-100'ün amacı, 33 Gnostik metin

--- SAYFA 198 ---

197 uykuda olmak, 66 Nag Hammadi Kütüphanesi, 5-6, 125 karşıtlık çifti, 43 Gnostik temalı sinema filmi, 58 Gnostik gelenek, 41 arkonlar, 120 özellikleri, 57 giyim imgesi, 86 tanrı, 68 reenkarnasyon doktrini, 120 ruhun ikili doğası, 104 ruhun düşüşü, 102 oruç, 125 Tanrı imgesi, 88 Platonizm, 59 Pleroma, 120, 122 temel ilkesi, 81 Pleroma'ya dönüş, 155 kurtuluş, 85 Gnostik ruhun nihai hedefi, 127 Gnostik görüş, 34 çarmıha gerilme, 53 ilahi kıvılcım, 82 kurtuluşun anahtarı, 130 Pleroma, 155 Jung, 44 PKD'lerde üst ve alt alemler, 39 Tanrı, 87 özerk kompleks olarak, 20 ve şeytan, 51 farklılaşma, 45 Hermetik görüş, 36 PKD için, 40 Tanrılık, 45, 73, 82 Tanrı imgesi, 51, 88 ayrıca bkz: Kişisel iyiliğe karşı kötü, 124-125 Luka İncili, 81 İncil Meryem, The, 156 Matta İncili, The, 36, 91 Philip İncili, The, 31, 36, 50, 57, 81, 103, 141

--- SAYFA 199 ---

198 Mesih, 85-86 cehalet, 116 yaşam ve ölüm, 123-124 bilincin ve kötülüğün ışığı, 148 evlilik, 125-126 kirlilik evliliği, 126 mistik evlilik, 115 diriliş, 153, 157 kötülüğün kökü, 118, 148 gerçek, 161 kusursuz evlilik, 126 Thomas İncili, The, 35, 39, 58, 81, 105-106, 122 archons, 162 ilahi, 138 oruç, 125 mundus imaginalis, 164 Pleroma, 161 ruh ve ruhun yeniden birleşmesi, 144 Büyük Görünmez Ruh, 29, 138 Gnostikler için, 35 ve evren, 30 Griffiths, B., 7 Köstebek Günü, 61 Hart, T., 12 Hawking, S., 82 Hermes, 91 hermetik aforizma, 11 hermetik hüküm, 72 Hermetizm, 82 Hermetikçiler, 36 Hermetik Tanrı görüşü, 36 Hoeller, S.A., 5, 110 hologram, 71 holografik evren, 72 kutsal, 137 homoplasmat, 90, 133, 174 ayrıca bkz: Erken Hristiyan gelişiminin öz at yarışı modeli, 4 insan Adem ve Havva, 100-101

--- SAYFA 200 ---

199 arkonlar olarak, 172-173 insan kategorileri, 99-100 yaratılışı, 100 ilkel syzygy, 101 insanın üçlü doğası, 99 insanlık, 157, 172, 180 ayrıca bakınız: arkonlar; Enerji kaynağı olarak gnostik, 58 ve maddi dünya, 57 hylic, 99, 100 Hypatia, 138 illüzyon, 172 yanıltıcı hapishane dünyası, 70 Hayali Dünya. Bkz. mundus imaginalis hayal gücü, 156, 180 kolektif, 157 ve üçüncü göz, 155-166 imaginatio vera, 164 İna geleneği, 160 bireyselleşme, 87, 141 makrokozmosun sonsuzluğu, 82 yorum, 12 Irya, 150 Jeans, J., 73 Yahudi-Hristiyan geleneği, 47 Jung, C. G., 1, 10, 15, 167 ayrıca bkz.: Gnostik vizyon aktif hayal gücü, 16, 17-18 analitik psikoloji, 15 anima/animus teorisi, 108-110 arketip teorisi, 54 arketip, 53 karşıt psikik güçlerin savaşı, 131 kitap, 16 Buber'in iddiası hakkında, 20 İsa, 88 kolektif bilinçdışı, 75 karmaşık, 75 bilinçli ve bilinçsiz tutum, 124 psikoloji alanına katkısı, 15

--- SAYFA 201 ---

200 farklılaşma, 37 rüya çalışması, 13 ego, 87 enantiodromia, 139 gnosis, 130, 176 Gnostik olarak, 19-21 Gnostik kozmogoni, 36-37 Gnostik yaratılış efsanesi, 37 Gnostik metafizik, 45 Gnostik görüş, 34 ayrıca bkz: yaratılış Gnostik eserler, 25-26 Tanrı ve şeytan, 51 Özerk kompleks olarak Tanrı, 20 karşıtların dengesizliği, 45-46 bireyleşme, 87, 141 mana kişilik, 24 Mysterium Coniunctionis, 23 Yahudi-Hristiyanlığın tek taraflı Tanrı imgesi, 51 ve PKD'nin üst üste bindirilmiş Gnostik elçileri, 95 Pleroma, 35, 36 privatio boni ve Tanrı imgesi, 89 kendi kendini düzenleyen bir organizma olarak psişe, 147-148 psikoid, 67 Newton'un üçüncü hareket yasasının psikolojik yeniden ifadesi, 16 psikolojik bütünlük, 46 karşıtların psikolojisi, 44 insanlığın dünyadaki amacı, 134 Kırmızı Kitap, 18-19, 147 Gnostik Tanrı Abraxas'ın temsili, 50-53 geri dönüş Jung'un Gnostik sistemi, 131 kurtarıcı, 86-87 Benlik, 87 Kendini gerçekleştirme, 87 ruhun kendini düzenleyen doğası, 16 Yedi Vaaz, 19 cinsellik, 110, 176 gölge, 147-148 günaha göre, 34 Smoley hakkında, 16 ruh ve Tanrılık, 82

--- SAYFA 202 ---

201 ruh ve ruh, 108 yıldız, 128, 131 Jung'un Gnostik görüşünde farklılaşma durumları, 44 eşzamanlılık, 67-68 aşkın işlev, 124 bilinçdışı, 147 kötülük görüşü, 88 Kant, I., 54 Karora, 94 Kastrup, B., 73, 94, 157 iki farklı bilinç durumu arasındaki değişim, 94 bilinç, 75 fikir birliği gerçekliği, 74 dissosiyatif kimlik bozukluğu, 74, 75 Kaynak, 75 evren, 94-95 bilincin kişilerarası biçimine bakış, 75 dünya görüşü, 76 Tanrı'nın Krallığı, 81 Kularnava Tantra, 146 kundalini, 163 yoga, 145 Kuttner, F., 34, 71, 76 ayrıca bkz: kuantum teorisi gizemli evrensel bağlantılılık, 80 yaşamın yolculuğunu simgeleyen labirent, 151 Lachman, G., 3, 73, 81, 163 Lao-Tze, 38, 45 Lash, J.L., 138 Lewis, N.D., 49 yaşam, yolculuğu simgeleyen labirent, 151 Light-seed, 146 yaşayan efsane, 11 Lucifer, 89 Macdonald, A., 2 Madden, K.W., 23 manyetik rezonans görüntüleme (MRI), 76 Maldacena, J., 71

--- SAYFA 203 ---

202 erkek/dişi kutuplaşması, 122 mana kişilik, 24 Maniheizm, 42 evlilik, 125-126 deflement evliliği, 126 Üstatlar, R.A., 143 otantik maneviyat, 144 materyalizm, 102, 175 maddi dünya, 57 BIP, 61, 62 İmparatorluk, 61-62 Gnostik görüş, 65 Palm Tree Garden, 62, 63 Matrix, The, 13, 58-59, 60, 65, 68, 118 karşıt psişik güçlerin savaşı, 131 daha iyi rüya görmek, 158-159 Morpheus ve Neo, 58, 68 sinirsel etkileşimli simülasyon, 68 arta kalan benlik imgesi, 68 kaşık bükme sahnesi, 66 Trinity, 109 viral analogi, 133 madde, 36 psişe ve, 67 McGuire, W., 37, 44 ortaçağ diptik, 151 metafizik akozmik, 69 dualizm in, 42 PKD'ler, 60-61 Meyer, M., 28, 49, 66, 72, 85, 86, 100, 101, 102, 105, 106, 117, 118 mod eksileri, 2 monad, 29, 37 monist idealizm, 73 Toprak Ana, 152, 153 Anne-Baba, 168 syzygy, 140 MRI. Bkz. manyetik rezonans görüntüleme Muir, 156 mundus imaginalis, 163-164

--- SAYFA 204 ---

203 gizemli evrensel bağlantı, 80 gelin odasında mistik evlilik, 175 mit, 10-11 Nag Hammadi Kütüphanesi, 5-6 yaratılış mitleri, 29 Kutsal Eugnostos, 72 ruh üzerine tefsir, 101 Gnostik metin, 125 Cumhuriyet, The, 59 dönüş yolculuğu, 116 John'un gizli Kitabı, The, 27 on öğretiler cinsellik, arkonlar hakkında 126 metin, 47 Nelson. P. L., 12 sinirsel etkileşimli simülasyon, 68 New Age Gaia ibadeti, 153 New Agers, 3 noumenon, 54 nesnel gerçeklik, 78-79 Bir, 28-29, 38 cinsiyet, 139 Zihin, 37 Anne-Baba birlikteliği, 140 Benlik, 89 Dünyanın Kökeni Üzerine, 115 ontolojik düalizm, 42 karşıtlar, 139, 169 Gnostik entegrasyon öğretisi, 165 Sayfa, 6 Palmiye Ağacı Bahçesi (PTG), 62, 63 panenteizm, 35 akozmik, 40 panteizm vs. panenteizm, 36 PKD, 39 panteizm, 35 panteizm vs. panenteizm, 36 kör adam ve fil benzetmesi, 8

--- SAYFA 205 ---

204 parçacığın dalgalılığı, 77 Peake, A., 21 Pearson, B.A., 59 fenomen, 54 için kuantum tanımı, 78 PKD. Bkz. P. K. Dick P. K. Dick (PKD), 10, 21, 167 kozmik Gnostik perspektif, 134 anamnez, 22 astral determinizm, 61 BIP, 61, 62 Kara Demir Hapishanesi, 38 Kilise, 13 kolektif hayal gücü, 157 fikir birliğine dayalı gerçeklik, 157-158 yaratılış hakkında, 38 diploid kese, 37-38 ilahi doktor-varlık, 90 İlahi istila, 69, 150 Gnostik sistemde ilahi kıvılcım, 83 rüyalar, 13-14 dualizm, 44 Mesih'in ikili doğası, 151-152 elçi, 90 İmparatorluk, 61-62 enantiodromia, 139 tefsir, 23, 24 pembe ışık ışınlama deneyimi, 22-23 insan zihnindeki sahte evrenler, 55 gnosis, 34, 93, 94, 132, 166, 174 Gnostik olarak, 25 Gnostik kozmogoni, 37, 38 Gnostik kozmoloji, 39 Gnostik tezahür, 23 Gnostik görüş, 23 Gnostik eserler, 25-26 Tanrı, 40 hermetik hüküm, 72 holografik evren, 72, 84 homoplazmat, 90

--- SAYFA 206 ---

205 insanlık, 157 ve Jung'un Gnostik elçileri üst üste bindirilmiş, 95 metafizik, 60-61 çok çeşitli kozmogoni, 71 Tek Zihin, 37 Palmiye Ağacı Bahçesi, 62, 63 panenteizm, 39 evdeki paranormal aktivite, 22 plazma, 91 çok biçimli sahte dünyalar, 69 arkonların gücü, 50 gerçeklik hakkında, 70 restorasyon PKD'nin vizyonunda Sophia'nın 152'si Pleroma'ya dönüş, 134-135 kurtuluş, 132-135 kurtarıcı, 133 Smoley hakkında, 21-22 döndürücüler, 56 Taoizm ve PKD'nin dünya görüşü, 38 Risaleler, PKD'nin Gnostik vizyonunda 70 üst ve alt alemler, 39 vaLis, 11, 22 dünya görüşü, 69 viral analogi, 133-134 vizyon, 93 dünya görüşü, 24-25 plazma, 91, 174 Platon, 33 mağara sakinleri, 59 Platonculuk, 59 Pleroma, 29, 31, 34, 51, 82, 98, 120, 122, 123, 167 analog dalga biçimleri, 173 ve kolektif bilinçdışı, 107 ilahi kıvılcım, 81-82, 83 doluluk, 86, 140 Thomas'ın İncili, The, 161 Jung'ununki, 35, 36 Jung'un Gnostik vizyonunda, 155 doğası, 72 PTG ve BIP, 72-73

--- SAYFA 207 ---

206 dönüş, 129, 155, 177-178 üçüncü göz, 162 Plotinus, 27, 112 Plotkin, B., 98 pluriform sahte dünyalar, 69 pnömatik, 99, 100 poliensefalik, 157 ilkel erkek/dişi sinjisi, 33, 101 uzlaşma, 152 privatio boni, 88 psişe, 67, 124 ve madde, 67 kendi kendini düzenleyen organizma olarak, 147-148 psişik, 99, 100 psikoid, 67 psikolojik bütünlük, 46 psikoloji, 107 psiko-spiritüel gelişim, 141, 182 PTG. Palm Tree Garden Puhakka, K., 12 qualia, 75 kuantum gizemi, 77 kuantum teorisi, 76, 77 dolaşma, 79-80 nesnel gerçeklik, 78-79 parçacığın varlığı, 77-78 fenomenin kuantum açıklaması, 78 kuantum gizemi, 77 dalga-parçacık ikiliği, 77 Ramakrishna, 122, 137 gerçeklik, 66, 159, 172 ayrıca bkz: üçlü kozmoloji fikir birliği gerçekliği, 74 PKD hakkında, 70 Yöneticilerin Gerçekliği, The, 49, 66, 86, 104 Adem ve Havva, 100-101 insanın yaratılışı, 100 Kırmızı Kitap, The, 18-19, 147 din, 3

--- SAYFA 208 ---

207 ayı işaret eden parmaklar, 8-9 kör adam ve fil benzetmesi, 8 gelenek ve kültürel, 7 isteksiz irfan, 167 abraxas, 171 analog dalga biçimleri, 173 anima/animus kompleksi, 176 arkhon, 169, 170 Barbelo, 168 Kara Demir Hapishanesi, 172 gelin odası, 181 Christ/Sophia, syzygy, 180 kolektif gerçeklik, 180 kolektif bilinçdışı, 171 yaratılış, 168 yaratıcı sentez, 167 çapraz bağlanma, 174 yaratıcı, 169, 170 farklılaşma, 168 ilahi kıvılcım, 173 elçi, 173, 174 irfan, 174, 179 Gnostik kozmogoni, 168 Gnostik düstur, 168 169 Gnostik yol, 181 Gnostik diriliş, 182 Gnostik soterioloji, 175 homoplazmat, 174 insanlık, 172, 180 arkon olarak insan, 172-173 yanılısma, 172 hayal gücü, 180 materyalizm, 175 Anne-Baba, 168 gelin odasında mistik evlilik, 175 zıtlıklar, 169 plazma, 174 Pleroma, 167 psiko-spiritüel gelişim, 182 gerçeklik, 172

--- SAYFA 209 ---

208 Pleroma'ya dönüş, 177-178 kurtuluş, 177, 178-179 Benlik, 174 Sophia, 169 ruh, 174 ruh, 174 maneviyat ve cinsellik, 176-177 syzygies, 168 bilinçsizlik, 178 ruh ve yaşayan ruhun birliği, 179-180 negativa yoluyla, 181 via positiva, 181 Zoe, 170 Cumhuriyet, The, 59 artık benlik imgesi, 68 diriliş, 153, 157 Adem'in Vahiyi, 49 Peter'in Vahiyi, 105 Ürdün Nehri, 125 Lethe Nehri, 93 kötülüğün kökü, 118 Rosenblum, B., 34, 71, 76 ayrıca bkz: kuantum teorisi gizemli evrensel bağlantı, 80 Rowan, J., 107 Rudolph, K., 51 Ruumet, H., 138 azizlik, 150 kurtuluş, 116, 119, 145, 177, 178-179 maddenin hapishanesinden kaçış, 117 PKD'ler, 132-135 Samael, 56 kurtarıcı, 85 ayrıca bkz: Mesih; PKD'ye göre ilahi kıvılcım, 133 meshedilmiş kişi, 86 küfür, ceza, 120 mürit Matta ile arasındaki diyalog, 117 akıl ve vizyon hakkında, 156 Hükümdarların Gerçekliği, 86 Yedi Vaaz, 86-87

--- SAYFA 210 ---

209 ruh, 103 Yaşamın Ruhu, 119 Scopello, M., 101, 103 John'un Gizli Kitabı, (Yuhanna'nın Apocryphon'u), 27, 48, 57 yeniden doğuş döngüsü, 120 kurtarıcı, 85 Benlik, 87, 174 ayrıca bkz: homoplasmat psikolojik yüklemi, 90 -gerçekleşme, 87 semboller, 88 Sethianlar, 3 monad, 29 Yedi Vaaz, 19, 86-87 analizi, 110-111 eskatolojik yıldız tanrısı, 128 tanrıların ve iblislerin dış dünyası, 156 erkek ve kadın maneviyat/cinsellik kutupluluğu içindeki kutuplaşma, 111 maneviyat ve cinsellik, 110 Gnostik ruhun nihai hedefi, 127-128 cinsellik, 110 gölge, 147-148 boyutlar, 148 Shakti, 122 şamanizm, 159 ayrıca bkz.: üçlü kozmoloji Shamdassani, S., 37, 44 Sharp, D., 67, 75 Silver, J., 13 Smith, A.P., 48, 98, 100, 101 103, 105, 106, 107, 119 Smoley, R., 6, 10, 21 Jung hakkında, 16 PKD hakkında, 21-22 Sophia, 30, 31, 47, 48, 140, 145, 169 ayrıca bakınız: Barbelo; demiurge; Gnostik; Gnostik kozmogoniler İsa ve, 137, 151-152 restorasyonu, 146, 152 ruh, 97, 98, 116, 174 hayvan, 103 ikili doğa, 104 düşüşü, 102 insanın kaderi, 119

--- SAYFA 211 ---

210 cinsiyet, 103 Gnostik, 105 Gnostik öğretiler, 107 ölümsüz, 105 Jung psikolojisinde, 108 özgürleştirici, 148-149 yaşam, 101 ölümlü, 105 ruhun uzlaşması ve 142 dönüş yolculuğu, 104 kurtarıcı, 103 körlük hastalığı, 106 günah ve, 102 bilinçdışı, 147 ruh ve canın birliği, 103, 179-180 ruh, 92-93, 97, 98, 142, 174 ayrıca bkz.: Jung psikolojisinde ruh, 108 ruhun uzlaşması ve, 142 ruh ve canın birliği, 103, 179-180 Yaşam Ruhu, 119 ruhsal geçiştiriciler, 144 ruhsal atlama, 142-144 maneviyat/cinsellik, 110, 112, 176 erkek ve kadın kutuplaşması içindeki kutuplaşma, 111 manevi süpermarket, 6 Stein, M., 52, 109 Stevenson, R.L., 148 Stratford, J., 30, 53 eşzamanlılık, 67-68 syzygies, 30, 168 Taocu sembol. Bkz. yin/yang sembolü Silvanus'un Öğretileri, The, 117 Gerçeğin Tanıklığı, The, 125 teoloji, dualizm, 42 üçüncü göz, 162 Thomassen, E., 116 Tractates, 70 Trainspotting, 2 aşkın işlev, 124

--- SAYFA 212 ---

211 Transpersonel Psikoloji, 11-12, 13, 107 Treatise on Resurrection, The, 116 üçlü kozmoloji, 159 İnkalar'da, 160 alt dünya, 159 orta dünya, 159 üst dünya, 159 Dünya Ağacı, 160 insanın üçlü doğası, 99 Tripartite Tractate, The, 58 Turner, J. D., 47, 120 bilinçdışı, 147 bilinçsizlik, 178 kusursuz evlilik, 126 ruh ve ruhun birliği, 103, 179-180 benzersiz Gnostik, 10 evren, 94-95 insan zihnindeki sahte evrenler, 55 Büyük Görünmez Ruh ve 30 hologram olarak, 71-72 VALIS. Bkz. Vast Active Living Intelligence System Vast Active Living Intelligence System (VALIS), 11, 22, 71 via negativa, 165, 181 via positiva, 165, 181 virgin Spirit, 50 Welwood, J., 142 Western Mystical Tradition, 2 bütün, 137 Williams, M.A., 3 Wisdom of Jesus Christ, The, 122 yanılsama olarak dünya, 65-80 Diriliş Üzerine İnceleme, The, 66 hapishane olarak dünya, 57-63 Dünya Ağacı, 160 Yaldabaoth. Bkz. yaratıcı yin/yang sembolü, 111 Zen ustası Basho, 8

--- SAYFA 213 ---

212 Zoe, 101, 170 ayrıca bkz.: Havva; Sophia Zerdüştlük, 42